CARTEA DE VACANȚĂ

ion dianu

„TOATE-S VECHI ȘI NOUĂ TOATE"

CARTEA DE VACANȚĂ

ion dianu

„TOATE-S VECHI ȘI NOUĂ TOATE"

Prezentarea grafică a seriei : ILIE VICTOR
Desene : FLORIN ILIE

ion dianu

„TOATE-S VECHI ȘI NOUĂ TOATE"

editura
SPORT-
TURISM

București·1983

Pretext

Anul 1927 a însemnat o dată crucială în viața spirituală o omenirii. Aparent a fos un an negru, un an aducător de pagube imense umorului universal în general și celui englez în particular. Evenimentul pe care-l am în vedere în mod special și care a marcat începutul seriei nefaste este moartea lui Jerome K. Jerome, cel care a povestit atît de serios năstrusniciile și atît de glumeț întîmplările grave trăite de cei trei într-o barcă (plus cîinele patru), precum și voiajul celor trei pe două biciclete.

Moartea umoristului englez de notorietate mondială a lăsat un gol în viața spirituală a omenirii, descumpănind-o pe aceasta, după unii, într-un fel iremediabil, iar pe alocuri, în rîndurile criticilor literari, înregistrîndu-se și accente de disperare. Chiar Pămîntul s-a înclinat cu vreo două-trei grade în plus față de axă.

Desigur că Jerome K. Jerome în umorul universal n-a fost un Mark Twain, n-a fost un Șalom

Alehem, Bernard Shaw sau Cehov, sigur că nu. Dar — asta cu certitudine de sută la sută — el a reușit în mod strălucit să fie un Jerome K. Jerome. Cred că bunii mei cititori au tot timpul în minte cuvintele: „Cu o mică diferență de preț, poți să-ți cumperi chiar un cîine bicefal". Ei bine, aceste vorbe pline de insolit aparțin lui Jerome K. Jerome, după cum ușor vă puteți convinge lecturînd pagina 179 din volumul „Trei pe două biciclete", apărut în anul 1972 la Editura „Albatros".

Dar se pare — bine zis „se pare"! — că, fie pentru a compensa pierderea și a acoperi — chiar cu o oarecare întîrziere — golul, fie pentru a spori numărul nenorocirilor acelui an nefast, după cîteva luni de la moartea lui Jerome K. Jerome s-a născut Ion Dianu, cel care printre altele a scris aceste rînduri, bineînțeles nu în același an, ci, ceva mai tîrziu.

Marele merit a lui Ion Dianu, în afară de acela de a se fi însurat, de a fi întocmit cu dragoste un copil și de a-și plăti biletul de tramvai chiar pe linii cu proastă reputație în acest sens, a fost acela că, așa cum a reușit Jerome K. Jerome să fie un Jerome K. Jerome, el, Ion Dianu, a reușit, la rîndul lui, să devină Ion Dianu autentic.

Cred că bunii mei cititori au vii în mintea lor cuvintele: „Nemaiavînd altă posibilitate să scape de doamna spectatoare, recurse la un ultim argument". Aceste scăpărătoare vorbe au fost spuse pentru prima dată în lume de el, de Ion Dianu, așa cum spre convingere poate atesta volumul Mă-ntorc și zic, *pagina 57, apărut în 1974 la aceeași editură „Albatros", căreia, după cum se vede, i-a fost dat să unească spiritualicește pe cei doi umoriști într-o frumoasă și prestigioasă colegialitate.*

ION DIANU
JEROME
K
JEROME

Optimiștii spun despre anul 1927 că este anul unei pierderi mari, dar nu de neremediat, este anul cînd natura recunoscîndu-și crima de a-l lua pe Jerome K. Jerome dintre cei vii, a adus pe lume un înlocuitor, chiar dacă efectele scrise vor urma să se vadă mai tîrziu. Scepticii, avînd în vedere chiar aceste efecte, susțin că 1927 a fost. anul marilor nenorociri aduse umorului și, mai mult, anul sporirii numărului de sindromuri depresive în rîndurile criticilor și că singurul merit de ordin literar-filozofic al acestui an a fost izvodirea zicalei că o nenorocire nu vine niciodată singură. Cei mai concilianți au admis pînă la urmă că e vorba despre un succedeneu care trebuie luat ca atare. Sau așa cum am spus eu la o ședință a cenaclului fabuliștilor de pe lîngă institutul de cercetări în zootehnie (citez din memorie): „Vinilinul poate să imite pielea de cal, dar armăsari din laboratoarele de chimie nu vom obține niciodată."

Ca să revenim la chestiunea noastră, trebuie spus că părțile nu s-au pus încă de acord, ceea ce înlătură plictisul. Și, ca și cînd disputa n-ar fi fost destul de acerbă, anul nașterii subsemnatului continuă să rămînă în 1927 și, prin aceasta, să exist cu un postjeromenian. N-aș îndrăzni să revendic și o continuitate spirituală, diferențele între noi fiind mari și structurale. Astfel, Jerome Klapka Jerome s-a născut în Marea Britanie (Marylebone), iar eu în România (Poiana Mare, Dolj) și orice s-ar spune, oltenii, scoțienii, irlandezii și englezii nu pot fi socotiți aceeași specie după cum nici țuica de prună și wiski-ul n-au același gust. Apoi să luăm în considerație rubedeniile. Jerome este nemotenie cu Henry Fielding, Swift, Thackeray, G. Meredith, G. B. Shaw și Saki, iar printre rudele mele îi pot enumera cel mult pe Preda

Buzescu, Amza Pellea, Petrache Lupu, Tudor Gheorghe, Badea Cârțan și Cilibi Moise.

E adevărat că amîndoi am fost atrași de un fluviu, dar străduințele de a face din Tamisa un afluent al Dunării (sau invers) au dat greș chiar pe terenul teoriilor. Chiar și barca — singurul element care ne putea uni — are pentru noi semnificații total diferite. El a voiajat pe Tamisa într-o barcă (în total trei, plus cîinele patru), iar în cazul meu am fost vreo opt inși într-o bărcuță perforată de putregai (pe Dunăre) și era cît pe-aci să nu mai fim. Deci e clar că nu sîntem rude nici de sînge și nici spiritualicește. (De altfel, eu am precizat în autobiografia mea că nu am rude în străinătate).

Dar dacă destinul a vrut ca eu să-i fiu lui Jerome K. Jerome un continuator (cel puțin în timp dacă nu și în umor), trebuie să mărturisesc cinstit că am căutat să depășesc condiția de epigon, în ciuda unei sincere admirații pentru cuceritoarele lui pagini. Așa am constatat domenii necunoscute umoristului englez și teme neatacate de el. Sansă pentru mine de a-mi afirma originalitatea! Astfel, el a promovat literatura turistică descriind deplasările cu barca, cu trenul, cu bicicleta si cu propriile picioare, dar nu știa ce înseamnă turismul intravilan cu tramvaiul 24, mai ales într-o zi de meci sau turismul cu troleibuzul 95, mai ales atunci cînd acesta reușește să apară în stație. Și pentru că veni vorba despre mijloace de transport, cineva ar putea susține că s-a lăsat dus cu toate cele existente la vremea lui, dar din nici o pagină nu reiese că el cunoștea dusul cu vorba sau dusul cu preșul. Pe cînd eu am fost atît de plimbat în acest fel încît acum nu mai îndrăznesc să calc nici pe preșul de șters picioarele de la intrare. Mai

departe ! Desigur că și în timpul său se juca fotbal, dar el habar n-avea de fotbalul feminin, iar în cel bărbătesc nu se vede de nicăieri că l-a cunoscut pe Tamango, zis Rică Răducanu. Nu a fost un practician al fabulei, al literaturii absurdului, al onirismului, suprarealismului și al literaturii de anticipație.

În timpul lui Jerome nu se juca tenis pe Lună, nu existau roboți scriitori sau compozitori și nici farfurii zburătoare, decît, poate, acestea din urmă cu ocazia unor altercații domestice. El nu a cunoscut (s-au n-a dat semne că ar cunoaște) scriitorii români ca să nu mai vorbesc de cei bănățeni, pe cînd eu, măcar din dicționarul lui Marian Popa, și tot cunosc cîțiva. Și încă ceva : Jerome K. Jerome a făcut umor, necunoscînd satira constructivă. În fine, ce să mai vorbim...

Geografia se învață călătorind

Litoralul este ca o gară, iar în gară este ca și în viață : unul vine, altul pleacă. Printre cei care pleacă sînt mulți care și-au petrecut concediul, iar printre ei unul care...

În compartimentul plin se află un bărbat împovărat cu bagaje. E vară, e cald, e prea cald, dar cel împovărat e îmbrăcat destul de gros. Are două pardesie și cred că nu m-am înșelat cînd am dedus că are pe el trei cămăși și un pulover. Se așază pe bancă, studiază o listă cu adrese și itinerare. Pentru că așa e obiceiul, încep interogatoriile. Le spune colegilor de voiaj că e din Constanța și la un moment dat își revarsă necazurile :

— Începînd din luna martie, cutia mea de scrisori se umple din oră în oră. Am prieteni în toată țara și, începînd cu această lună, am ghinionul să mă iubească toți, pentru că numai ghinion poate să fie... Din scrisorile lor strînse numai în luna martie, aprilie și mai, umplu două geamantane, iar pe expeditori îi am în cîteva registre, categorisiți după inițiala nu-

melui, după localitățile de baştină, după numărul membrilor familiei. Iată una din scrisori. E din Bucureşti.

Începu să citească dintr-o scrisoare înregistrată în opisul numărul 3, la litera P, capitolul „familie cu 5 persoane". Citindu-le scrisoarea, călătorul mai punea de la el doar... parantezele, ca intonații cu semnificații ortografice.

— „Iubitul meu prieten, se împlinesc zece luni de cînd nu te-am văzut (Parcă s-ar fi împlinit zece secole !). Nu pot uita zilele frumoase petrecute cu tine, pe litoral. Ce fericit eşti ! Aici casa, aici apa ! La plecarea noastră de anul trecut, de la tine, ai insistat atît de mult să venim şi în anul următor (eu nu-mi amintesc de aşa ceva) încît ne-am gîndit (auzi *ne-am* nici măcar *m-am !*) că nu putem să-ți refuzăm această plăcere. De data aceasta vin numai eu cu soția şi copiii amîndoi. Soacra nu mai vine, se duce la munte, că i-a prescris doctorul apă de Borsec, parcă la Constanța nu găseşte ! În schimb vine cu noi familia Stoicescu, compusă tot din patru persoane, nişte oameni simpatici, ai să vezi. Sper că o să ne simțim bine, la fel şi tu". (În ceea ce mă priveşte pe mine, nu mai pot crede aşa ceva !)

Mînați de această speranță, cele două familii au venit, că doar nu puteau să-l uite. Stoicescu — pe care nu-l văzuse în viața lui — cînd a dat de el, şi-a răscolit toate sertăraşele cu amintiri şi i-a demonstrat că se cunosc, nu ştie de unde, zicea el, dar... „important e că ne cunoaştem". Prietenul la nevoie se cunoaşte şi Stoicescu l-a cunoscut pe constănțean.

— Pe Popescu şi Popeasca, care au adus pe Stoiceşti, i-am instalat în dormitorul nostru, al meu şi al nevestei. Pe copiii lui Popescu i-am culcat în camera

soacrei. Pe Stoicescu și Stoiceasca i-am aranjat în camera copilului meu, iar copiii Stoiceștilor în sufragerie. Eu, copilul, nevasta și soacra am ocupat bucătăria. Nevasta și copilul pe un pat pe care l-am improvizat pe lada de cartofi, iar eu pe masa de bucătărie. Eu fiind mai lung decît masa, țineam picioarele în chiuvetă. Soacră-mea s-a culcat pe sobă, că noaptea nu gătim. Cînd nu ne completam somnul, dădeam fuga să ne ocupăm cîte un loc pe băncile de lîngă Cazino, dar și aci după ora 6 nu mai găseam loc, pentru că mai sînt și alți nefericiți constănțeni ca noi, pe capul cărora năvălesc prietenii și rudele. După o atît de drăgălașă scrisoare ca a lui Popescu, a venit vărul nevestei, cu soția. Ăștia adevărat rude și prieteni ! N-au venit decît doi. Lui, fiind mai de-al casei, i-am dat locul în chiuvetă și eu m-am mutat în baie, că aveam cadă de material plastic de culoare vernil — culoare odihnitoare...

Călătorul spunea toate aceste lucruri într-un limbaj destul de colorat, dar cu mina omului blestemat de soartă să nu cunoască odihna.

— Au mai venit apoi niște „foarte, foarte“ scumpi amici de la Timișoara. Stai că spun și cum îi cheamă... aaa, da... familia Nisipeanu.

Dacă s-ar fi chemat Munteanu, s-ar fi dus pe Retezat, dacă s-ar fi chemat Cîmpeanu s-ar fi dus pe Bărăgan, la Amara dar, spre marea lui cinste se numea Nisipeanu și a venit să se întindă cu toată familia pe plaja de la Constanța, parcă pe Bega n-ar fi găsit nisip.

— Familia Nisipeanu este formată dintr-un cap de familie în persoana doamnei Nisipeanu, trei copii, dintre care cel mai mic e de un an, un cățel, Ţuki, o fată care îngrijește de ei, el, domnul Nisipeanu, care

este și el ceva pe acolo, prin familie. De familia Nisipeanu mă leagă o amintire pe care el o califică „de neuitat" : am călătorit cîndva împreună în același compartiment de C.F.R. În cazul sosirii lor, am făcut o redistribuire a spațiului locativ. Copilului meu i-am făcut loc în cămară, pe frigider, și cu picioarele pe un raft, iar în locul lui, cu nevastă-mea, s-a culcat fata care avea grijă de copilul cel mai mic și de Țuki. Locul din baie l-am cedat lui Țuki, care are nevoie și el de ultraviolete. Cumsecade acest Țuki ! Singurul musafir după care nu trebuia să trag lanțul. El se servea de baia vernil și, cînd cineva intra aici, doar deschidea un ochi, mișca din coadă în semn că e înțelegător față de nevoile omenești.

Continuînd să le vorbească despre odiseea lui, călătorul le înfățișă, printre altele, cum au venit, în urma unei telegrame, Cristeștii de la Craiova. De cum au venit, Popescu s-a apucat și le-a trîntit niște bancuri tari cu oltenii — doar-doar vor renunța la prietenia și spațiul constănțeanului. Dar ți-ai găsit ! Suportau toate bancurile, ba rîdeau din plin, se vedeau toate cele 24 de măsele, numai să stea la mare.

— Și, uite așa, văzînd oamenii cît sîntem de înghesuiți, au început să ne cedeze din spațiul lor locativ. Prietenul la nevoie se cunoaște — vorba lui Stoicescu. Pe soacră am trimis-o la Craiova, copilul la Timișoara, eu am plecat la București, nevasta a rămas acasă, deoarece n-avea cine face patul musafirilor. De curînd mi-a scris că i-a mai venit o bună prietenă de a ei, de la Sighetul Marmației, cu soțul. Ea s-a mutat pe balcon și ca o confirmare a acestei schimbări, mi-a trimis florile pe care le tot port cu mine pînă la revenirea în Constanța, în toamnă. Dar sînt fericit că nu mă aflu acasă cînd este și drăguțul

de Ghiuri ; se supără tare rău pe mine cînd e cerul înnorat. Îmi reproșează că l-am făcut să vină degeaba la mare. Nori avea el și la Sighet. Adevărul e că nici nu mi-a trecut prin cap să-l chem.

— Și acum, încotro ? — îl întrebă cineva pe colegul de voiaj.

— Popescu își termină azi concediul la mare și vine acasă, iar eu trebuie să-i eliberez spațiul. Dar nu plec la Constanța. Ce să caut eu la Constanța în timpul căldurilor ? În locul lui Popescu vine Cristea Moldovan, din Focșani. Trebuie să-i ocup și lui spațiul. Și să am grijă de păsări și de cățel. Pe ăsta l-am cunoscut la un șpriț, la Galați. Nu găsea loc și s-a așezat la masa mea. Ce s-a mai bucurat cînd a auzit că sînt constănțean ! Se uita la mine ca la statuia lui Ovidiu. La despărțire, m-a pupat și mi-a cerut adresa. „Poate vom avea nevoie unul de celălalt". Și s-a ținut de promisiune : a avut nevoie, de atunci, în fiecare an. Așa că mîine el este la Constanța în locul lui Popescu, iar eu, azi aici, mîine în Focșani. Schimb aerul. Peste două săptămîni o să-l schimb iar, mă duc la cumnatu-meu la Cluj, iar el pleacă cu alte 7 persoane la mine, la Constanța. În acest timp, copilul și soacra au alt itinerar. Ne întîlnim însă cu toții la Vatra Dornei, că un alt „prieten" de-al nostru, al cărui nume nu-l mai rețin, e de acolo. Ne lasă în grijă toată gospodăria, grădina, cățel, purcel, iar de unul singur nu pot face față obligațiilor unei astfel de gospodării. În acest timp, nevastă-mea se mută pe terasă. I se duc frumoasele zile de pe balcon ! Norocul e că avem acoperiș-terasă, dar mai mare noroc ar fi dacă ar găsi loc pentru că în aceste zile toți locatarii din bloc suferă de lipsă de spațiu și îi găsești pe toți pe terasă, visînd la liniștitele zile de iarnă, cînd pot să-și ocupe apartamentele.

După despărțire, prin fereastra vagonului mai schimbară cîteva cuvinte.

— Ce oameni cumsecade! se miră el, de parcă nu-i venea să creadă. Sînteți singurii cu care stau de vorbă și care nu-mi cer adresa de la Constanța...

Cînd trenul se puse în mișcare, cineva din compartiment deschise fereastra, îl strigă și îi spuse că a uitat ghivecele cu flori în tren, dar îi ceru să-i „țipe" adresa ca să poată să i le aducă la Constanța.

— Sîntem doar două persoane: eu și nevasta!

Logodnicul și plaja

Plaja e vastă, însorită și, văzută de la o oarecare depărtare, arată ca un decupaj din basmele pentru copii. Îți zici că aici e Disneylandul! Umbrare cu jocuri geometrice de culori; oameni cu piele în nuanțe de bronz, de la cel lustruit cu „Sidol" pînă la cel coclit, de la carnea crudă de vacă pînă la cafeaua prăjită; costume de baie care concentrează în arii ce tind spre biblica minifrunză de viță, bogății cromatice și croieli fascinante... totul se revarsă în lumina unei scene de ansamblu dintr-o operetă de Lehar. Neastîmpăratul valurilor fascinează și, dacă ai timp să le privești, cazi pe gînduri și te întrebi ce putere le mînă într-una spre țărm. Crestele albe înaintează în linii șerpuinde spre mal și se împrăștie în hotarul de nisip vînat dintre apă și uscat. Apa înaintează și același tainic impuls face ca pelicula de geam lichid să dispară în nisipul umed...

Aici, pe hotarul dintre apa amară și nisip. Primavera Stoicescu, fugind de conglomeratele gălăgioase,

construiește din nisip și apă un castel cu ziduri înalte de două șchioape, cu turnuri și metereze. La mare, o fată de 20 de ani poate fi copil. Și, în fond, preocuparea de a construi un castel de nisip, alături de micii arhitecți de pe plajă, o scutește de a suporta obrăzniciile „cavalerilor", cărora undeva, acasă, copiii le duc dorul, sau a „delegaților" veniți să rezolve probleme „urgente" la Mamaia. Dar liniștea e numai o iluzie, pentru că Sile Raicu, o vagă cunoștință de-a ei, se apropie admirîndu-i opera arhitecturală.

— Văzîndu-vă de departe, mi-am închipuit că sînteți dumneavoastră. Un păr așa de frumos numai dumneavoastră puteți avea.

— Hai, nu mai face pe curtezanul ! Știu că ești logodnicul Ioanei Vancea. Am fost colegă de liceu cu ea...

— Vai, vă rog să nu-mi pomeniți numele ei ! Măcar aici vreau să am liniște. Numai auzul numelui ei și îmi produce astenie...

— Dar ce-are numele ei ?...

— Cum „ce are" ? Auziți ! Ioana ! Nume rustic. Prea rustic. Dar al dumneavoastră... nume gingaș, modern, de rezonanță ! Își continuă tirada admirînd macheta de apă și nisip.

— Vai cît gust ! E o adevărată artă ce faceți dumneavoastră aici ! Ioana n-are asemenea înclinații artistice. Dumneavoastră puneți gingășie în tot ce faceți !

După ce termină arhitectura exterioară a machetei de nisip, Primavera intră în mare și începu să înoate spre geamandură. Valul de complimente se ține după ea :

— Domnișoară, dumneata înoți ca o sirenă. Cîtă grație ! Vezi, Ioana se aruncă în apă ca un bolovan. Dacă mă duc cu ea la strand, mă fac de rîs.

După ce ieși din apă, Sile din nou nu-și putu înăbuși explozia de admirație.

— Acum... nu pentru că aș vrea să vezi că îți fac curte, dragă Primavera, dar realitatea este asta : dumneata ai un corp perfect, parcă ar fi sculptat, Ioana are un corp otova. E îngrozitoare !

Odată plecați de pe plajă, pentru că mîncau la aceeași pensiune, luară masa împreună.

— Varză nu mănînc, zise Primavera. Mai are, pare-se niște mîncare cu ciuperci.

— Vai, Primavera, ce gusturi alese ai tu ? ! Cîtă finețe ! Vezi tu, la Ioana n-am observat așa ceva. Ei îi este indiferent ce mănîncă. A mînca e o artă, pe care ea nu o are, tu însă... Ei îi place varza : e rurală, așa cum ți-am spus.

La despărțire, Sile, grijuliu, se interesează :

— Ce faci după-masă ?

— Mă odihnesc.

— Apoi ?

— Citesc.

— Ce anume ?

— Niște poezii de Lucian Blaga.

— Mă așteptam să citești poezii. La gingășia ta, e normal. Vezi tu, Ioana nu pune mîna pe o carte s-o tai. E o incultă. Dar știi ceva, măi fato ! Pe seară să ieși pe afară, te fac un șpațir !

În una din zilele următoare, sosi pe litoral Ioana Vancea, logodnica. Cele două colege erau acum împreună, pline de o bucurie nestăpînită și însoțite de atenția unilaterală și copleșitoare a logodnicului :

— Cîtă grație ai tu, Ioana ! Înoți ca o sirenă, faci castele de nisip cu arta bijutierului, spiritul tău te conduce spre mîncăruri alese și spre poezia adevărată. Respingi varza...

Primavera găsi totuși momentul să-l întrebe în care din cele două cazuri este cu adevărat sincer, la care el răspunse :

— Ioana te depășește în gusturi : i-a cerut tatălui ei să-i dea drept cadou de nuntă o mașină mică.

Umor chinuit

— Te-ai adus acasă, dragul meu ? !... Vai dar caraghios mers mai ai !... Și ce țeapăn ești !... Nu poți îndoi piciorul, nu poți desdoi mîna... Lasă, nu te jena, sîntem doar noi doi... Te ajut eu. Descheie-ți nasturele de la haină... Caraghiosule, eu vorbesc de nasture și tu desfaci un robinet !... Dar ce-i cu haina ta, de ce atîrnă așa de greu ?... Ai ceva pe dedesubt, la buzunarul de la piept... Nu, nu poate fi stilou... e ceva mai greu... Uite un sifon !... Iar ai fost cu „băieții" la bufetul „Rîndulețul" !... Da, precis așa e : numai acolo mai găsești furculițe ca astea, de tablă. Ceva inoxidabil nu ești în stare să „achiziționezi"... Aaa, ai fost și la „Rex" ! Ha, ha !... Te-a dat de gol scrumiera... Dar cu arsura asta ce e ? Ai ars stofa ! Ți-am spus să fii mai atent. Să cureți mai întîi scrumiera și apoi... Grabă, grabă, dar nici să bagi în buzunar scrumiera cu țigările nestinse în ea !... Acum, lasă...

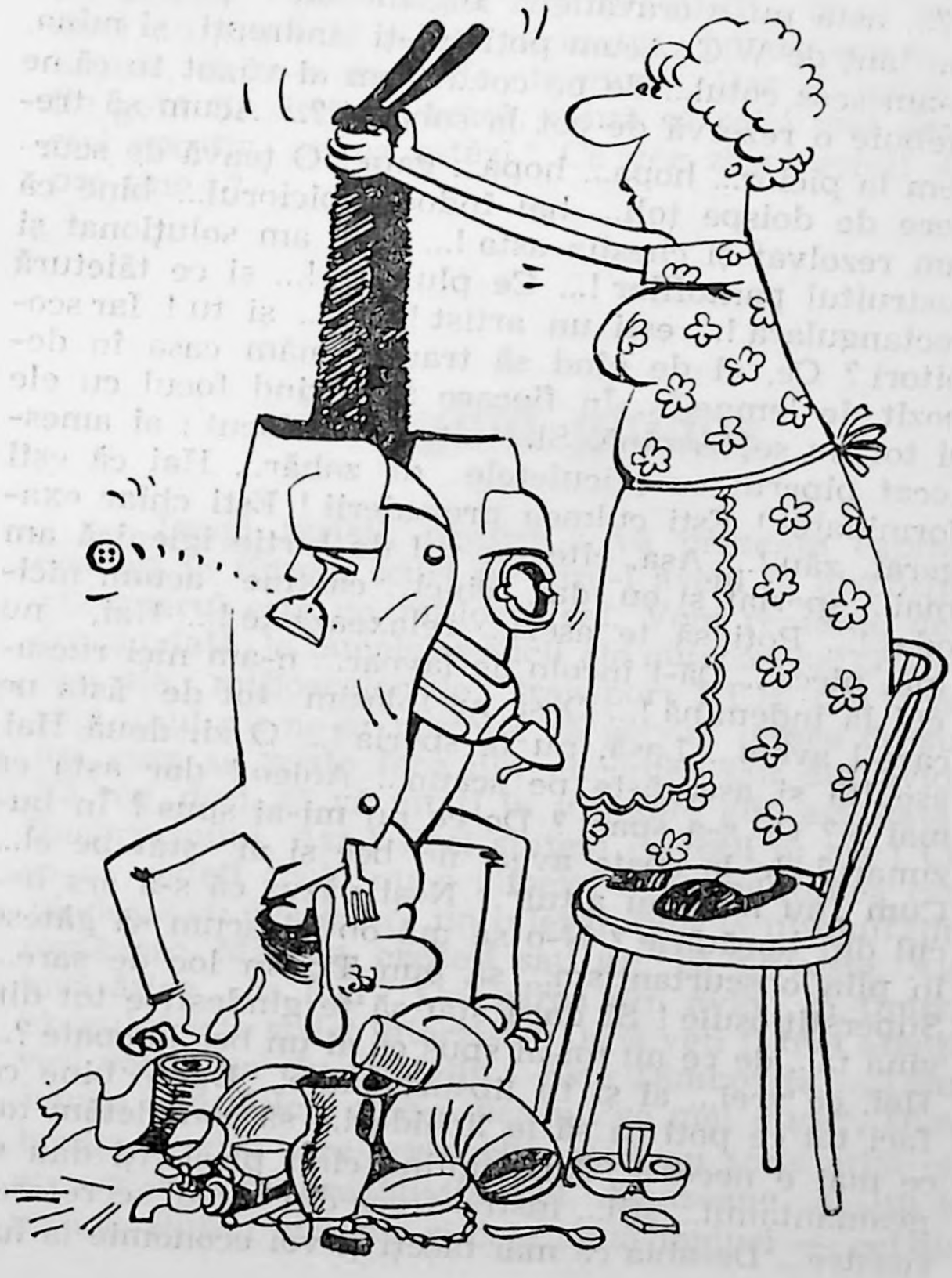

ce vrei, trebuie să mai și riscăm... Dar cravata unde e ?... asta nu e cravată !... Ingeniosule ! Ți-ai înodat un lanț de W.C. Acum poți să-ți îndrepți și mîna, ți-am scos cotul... de pe cot... Cum ai văzut tu că ne trebuie o rezervă de cot la sobă !!! ?... Acum să trecem la picior... hopa... hopa... gata ! O țeavă de scurgere de doișpe țoli... hai îndoaie piciorul... bine că am rezolvat și chestia asta !... Uite am soluționat și lustruitul pantofilor !... Ce pluș fin !... și ce tăietură rectangulară !... ești un artist ! Uff... și tu ! Iar scobitori ? Ce, ai de gînd să transformăm casa în depozit de lemne ?... În fiecare zi aprind focul cu ele și tot nu se termină. Si... uite ce ai făcut : ai amestecat piperul cu pliculețele de zahăr... Hai că ești formidabil ! Esti culmea prevederii ! Ești chiar exagerat, zău !... Așa, cîte un sul de hîrtie igienică am mai... speriat si eu, dar cinci, ca tine acum, niciodat !... Poți să te asezi... relaxează-te !... Hai, nu mai pleca... Dă-l încolo de lavoar... n-am nici rucsacul la îndemînă !... O să ne folosim tot de ăsta pe care-l avem... Lasă, nu te speria !... O zi, două. Hai, ascultă si asează-te pe scaun... Aoleo ! dar asta ce mai e ? Ce s-a spart ? De ce nu mi-ai spus ? În buzunarul de la spate aveai un bec și ai stat pe el... Cum „nu mai iau altul" ? N-ai văzut că s-a ars becul din bucătărie ? N-o să mă obligi acum să gătesc în plin obscurtantism... să pun Tix în loc de sare... Superstițiosule ! Și dacă stai să te gîndești e tot din vina ta... de ce nu mi-ai spus că ai un bec la spate ?... Hei, ce vrei... ai și tu lipsurile tale... Dar e bine că faci tot ce poți ca să le lichidezi... să completăm tot ce mai e necesar. Auzi, mîine cînd pleci, îți dau și geamantanul... știi... lustra aceea din biroul secretarei voastre... De-abia că mai faceți și voi economie la lu-

mină și mai croșetează și ea pe acasă... Și să nu-ți iei pălăria... adu și un coș de hîrtii... Nu-i nimic dacă nu v-a mai rămas niciunul... Iei un coș de pe stradă, dintr-o stație de tramvai... Dar ai grijă să fie gol ! Și cînd vii acasă, caută să calci mai demn, mai sportiv, nu ca astăzi ! Ce vor zice vecinii despre tine ! ?

Un ghid ghiduș

— Dragi turiști, pentru a vă prezenta capitala noastră în timpul scurt pe care-l avem la dispoziție, elicopterul este un mijloc ideal. Vom renunța, deci, deocamdată, la bunele servicii ale autocarelor O. N. T. sau ale mijloacelor de transport I.T.B. din care nici unul nu ne-ar permite să privim lumea de sus, asa cum se poate face din elicopter sau din avion. Vă rog, deci, să vă uitați în jos, spre glia asfaltată a Bucureștiului. Asa ! Deci sîntem cu toții în aer ! Ceea ce vedeți acolo nu e altceva decît mulțimea care pîndește cu nerăbdare un bilet în plus la ultimul film românesc. Mă rog, credeți sau nu, vă privește. Alo, tovărășico... ce faci ? Coborîrea din avion în timpul zborului este strict interzisă ! Dacă veți fi mai atenți, veți vedea un rîu cristalin... Este Dîmbovița... „Dîmbovița apă dulce, cine-o bea nu se mai duce“, Dîmbovița despre care scriitorii noștri au scris atîta cît nu s-a scris despre Mississippi, Amazoane și Jiu la un loc. Puteți observa și cele două maluri — cel din

stînga este malul drept, iar cel din dreapta este malul stîng, dar poate fi și invers. Sînt legate între ele prin numeroase poduri. (Un tranzistor transmite melodia „De pe podul Grant".) Melodia pe care o auziți nu face legătura între cele două maluri, ci între bine cunoscuții suporteri ai balonului rotund și Stadionul Giulești, unde, în acest moment, joacă la fel de cunoscuta echipă *Rapiduleț*ul. De aici, de sus, se poate vedea că suporterii și pietonii sînt oameni cu cap, pentru că de fapt le vedem numai capetele. Unele capete sînt chiar foarte interesante... Uitați, de pildă, acela... E frumos, nu ? Cred că e al Stelei Popescu. Lăsați, nu vă suciți gîtul. Nu răspundem de capetele pierdute ! (Tranzistorul transmite melodia „În grădina bucuriilor".) Marele parc de acolo este Grădina Cișmigiu, care arată, pe viu, mai ales în timpul verii, ce legați pot fi oamenii unii de alții. Iar movila aceea mobilă de oameni nu este decît un troleibuz în circulație. Clădirea aceasta mare, de care era să ne lovim, să știți că e *Hotel Intercontinental.* Îi spune așa nu pentru că s-ar afla între două continente, ci pentru că aici ușile se deschid fără să le atingi. Funcționează pe bază de celule fotoelectrice. Vi se recomandă să nu intrați pe ușa de ieșire și să nu ieșiți pe ușa de intrare. Asta numai dacă n-aveți nevoie de dureri de cap și cucuie. Privind marile clădiri, vă convingeți că Bucureștiul are multe asemănări cu alte mari capitale. La fel și în materie de limbă. De pildă : la Madrid, se zice *Universidad,* iar la noi *Universitate,* zic englezii *rugbi* noi tot *rugbi,* la ei *futbol,* la noi un fel de *fotbal.* Mai sînt, desigur și unele deosebiri. Mici dar sînt ! De pildă, londonezii spun *Bernard Show,* iar noi spunem *Gică Petrescu-show.* Deosebirile cele mai serioase sînt față

O.N.T.

de Paris. Se știe că visul multor români este să aibă buletin de capitală. În Franța s-a reușit ca toți francezii să fie parizieni. N-o să găsiți nici un francez care să nu spună că e din Paris. Noi am învățat la geografie că lumea are o mulțime de alte orașe mari : Santiago, Malaga, Greenwich, Veneția, Sibiu. N-o să găsiți pe nimeni care să locuiască acolo. În schimb se știe că mătasea e din San-tung, vinul negru din Malaga, fecioarele din Orleans, meridianul zero din Greenwich, gondolele din Veneția, salamul din Sibiu, iar toți, absolut toți francezii sînt din Paris. Alte deosebiri : la noi *jofre* e o prăjitură, la ei cică a fost un mareșal. La ei mareșalul nu mai este, la Scala prăjitura este... cîteodată. Și, în fine, o altă mică deosebire : cînd aterizezi la Orly, cunoscuții te întîmpină cu „Soyez le bienvenu", cînd aterizezi la Londra cu „Well comme", iar la Otopeni cu „bine ai venit" de către familie și cu „ce mi-ai adus ?" de către șef. Dar tradiționalele pixuri și pipe... (Tranzistorul transmite melodia „Tot pe loc pe loc" și „Sîrba-n căruță".) Vă rog să ne iertați pentru această „Sîrbă în căruță", dar folclorul nostru nu ține pasul cu turismul... Așa se explică lipsa unei melodii cu titlul „Sîrba în avion". Pregătiți-vă de aterizare !

Turism sentimental

Pe asfaltul șoselei, mașinile trec în viteză. O tînără face semn cu mîna, cu picioarele, cu ochii, cu zîmbetul, cu tot ce poate să oprească una.

— Pe mine m-a pierdut pe drum un *Fiat*. De fapt eu nu sînt fată pierdută. Vara pot fi găsită pe litoral. Am domiciliu stabil în bar. Dar ca să fiu o fată pierdută a fost ideea autorului. Dealtfel, singura din toată cartea. Mie, în aceste file, îmi revine obligația de a-mi plăcea turismul. Bineînțeles că nu cel pedestru, ci turismul de plăcere. Cînd am plecat din București, eram într-un *Jaguar*. L-am lăsat în drum pentru că, să vedeți, consuma cam mult. Am luat un *Renault*. Asta m-a lăsat el pe mine. Zicea că, de data asta eu sînt cea care consumă mult. Tocmai i se defectase ceva în motor, ne-am dat jos să vedem ce s-a întîmplat. El zice, puțin pe franțuzește puțin pe românește : o piesă. Dar eu îi șoptesc la ureche : deux pieces. Cînd a înțeles despre ce e vorba a plecat cu o sută pe oră, iar eu am rămas la răspîntie de drumuri. Un nou drum, ca și o nouă mașină, poate să fie o nouă viață. A oprit lîngă mine un *Volkswagen* blond cu părul ondulat, dar n-avea perspective. Asta se întîmpla într-o vineri, și de a doua zi, trebuia să circule numerele cu soț, iar el era fără. I-am spus să mă caute pe săptămîna viitoare, cînd intră în actualitate. Pînă la urmă, am plecat... cu sot. Asta m-a cerut și de soție. M-aș fi căsătorit cu el, dar s-a opus nevastă-sa. Ingrată ființă ! Mi-au rămas în mașină poșeta și pantofii. Dar și eu am păcălit-o : poșeta era din vinilin, iar pantofii de-mprumut. Pe urmă am citit un anunț în ziar : cedez un elefant și o pereche de pantofi de jivină. Apoi am vrut să admir frumusețile naturii cu un element „ridicat". Aici s-a păcălit el : mă credea intelectuală. Dar și eu am fost puțin păcălită : el fusese ridicat, e adevărat, de miliție, și i s-a ridicat și mașina.

Am părăsit „garajul“ în viteza a treia. Mi-a ieşit în cale un Trabant. El liber, eu liberă, zic, am întemeia noi un garaj împreună, dar chiar aşa, cu un *Trabant!* Nici atît de rău n-am ajuns şi nici greşeli principiale prea mari n-am făcut ca să fiu retrogradată direct la *Trabant.* Nesuferit motor are, *Trabantul!* Pe deasupra şi gelos. M-a găsit sărutînd pe parbriz un *Opel* înalt şi cu ochelari, preocupată de problema pieselor de schimb. El n-a înţeles eforturile mele şi m-a lăsat în plin Bărăgan. Zice : „Dă-te jos, otravă, că, de-or muşca din tine, vor muri ultimii lupi din Bărăgan!“ Ce se făceau bietele fiare dacă nu trecea pe acolo un *Diesel,* tare obraznic. Mi-a propus şi el să întemeiem un garaj împreună. El transporta flori de la Codlea şi voia ca eu să fiu încărcătoare. Auzi, eu încărcătoare, care toată viaţa am fost descărcătoare. Hei, bine, aşa o jignire n-am putut suporta. Auzi, să ajung la motorină! Şi unde mai pui că avea vreo cincizeci de ani la bord. Poate asta aş fi trecut eu cu vederea, că lucra în acord şi se arăta bine întreţinut, dar faptul că era autocamion şi că mă voia ca braţ de muncă, astea nu puteam să i le iert. Zicea că voi practica turismul numai cu el, pe camion. În final mi-a spus că el e liber şi eu la fel. Ne-am dus fiecare pe drumul nostru. Pe mine progresul tehnic mă face optimistă. Acum se caută noi surse de energie. Am auzit ceva despre energia solară. Va fi un vis : să faci turism cu auto şi să faci şi plajă! De s-ar rezolva mai repede problema...

Vultur pentru o zi

Sînt unele locuțiuni pe care Licuță le repetă auzului soției sale în mod invariabil de la căsătoria lor pînă azi.

— Tata — Dumnezeu să-l ierte — avea o vorbă. Zicea : decît o viață întreagă sergent de stradă, mai bine o noapte comisar !

— Cum vine asta, omule ? — întreba la început tînăra soție a lui Licuță, care nu cunoștea vechea organizare a poliției.

— Adică vine așa : decît o viață întreagă cioară, mai bine o zi vultur !

Multe vorbe de acest soi avusese răposatul tată al lui Licuță, vorbe pe care le-a lăsat posterității și, mai ales, feciorului său întru pomenire îndelungată !

— Zicea bietul tata : Mănîncă bine și bea bine, că nu știi ce te ajunge ziua de mîine !

— Și bea tata socru, bea ? — se interesa tînăra soție, care nu-și cunoscuse socrul.

— Hei, bea ! Bea și el ca omul, că doar nu era bolnav și nici în pușcărie nu era.

— Vorba asta tot a lui este, nu e a ta ?...

— El, sărmanul, ca oltean ce era, zicea : eu nu beau că sînt bețiv, ci beau ca să mă țiu !

Licuță ținea toate aceste vorbe adăpostite în sufletul lui ca pe o producție spirituală a unei firi sănătoase și optimiste, a unui om dintr-o bucată, așa cum pare că a fost răposatul, ceea ce se asemăna întrucîtva cu firea lui Licuță, după cum susține el, deși felul lui de viață n-a confirmat încă nici o trăsătură de o astfel de natură.

Veniturile își aveau un loc riguros exact în buget și, de asemenea și cheltuielile care trebuiau să țină echilibrul balanței financiare a familiei... Este adevărat că lui Licuță i-ar fi plăcut o viață mai dezordonată, chiar o viață de risipă, dar soția, cu capul pe umeri, cu picioarele pe pămînt și cu mîinile în poșetă atunci cînd trebuie, i-a demonstrat că un astfel de trai s-ar putea realiza numai din împrumuturi. Nu aveau de unde să le facă și chiar dacă ar fi avut de unde, într-o zi tot ar fi trebuit să fie restituite, ceea ce ar sta sub semnul imposibilității din moment ce cîștigul era numai de atît și atît... Ar mai fi fost o soluție : să caute o sursă de venituri ilicite, dar soția a demonstrat cu o logică elocventă că somnul liniștit e de preferat, prelungește viața, catifelează sufletul și că, în viața lor, riscurile nu-și pot găsi loc. Așa s-a ajuns ca, în casă, necesarul și plăcerile să fie foarte calculate. Chiar și hazardul era planificat : șase lei săptămînal pentru un buletin Pronosport ! Atît îi mai rămăsese din viața sa sportivă. Pentru că a făcut și fotbal, dar odată cu căsătoria și-a ieșit din formă și, la îndemnul soției, s-a luat de muncă — treabă nu atît de bănoasă ca sportul, dar sigură. Pentru cazurile de boală sau accident, Licuță și soția și-au zis, „Doamne ferește“ !, dar, cu timpul, și-au dat seama că vorbele acestea nu sînt suficient de liniștitoare și, ca urmare, au început să pună lunar de-o parte cîte o sumă de bani, la C.E.C.

Așadar, familia Lică Stoicescu se întinde nici mai mult nici mai puțin decît îi este plapuma. Ris-

curile ca şi excesul de cheltuieli sînt excluse. Nu numai teoretic, ci şi faptic, pentru că doamna Stoicescu dirija astfel conduita familiei încît aşa ceva să nu se întîmple.

Dar într-una din zile, Lică a evadat cu totul din viaţa lui obişnuită. Ziua aceea a fost plină de surprize pentru soţia sa. Prima surpriză a avut-o dimineaţa cînd a văzut că soţul întîrzie în pat mai mult de o oră.

— Dar ce e cu tine, Licuţă dragă ? Nu cumva crezi că e Duminică ?

— Azi nu mă duc la birou. M-am învoit... am o treabă...

Licuţă s-a îmbrăcat în costumul cel bun la care recurge numai de ziua lui, de ziua soţiei, de Anul nou, de 1 Mai şi 23 August. Apoi a plecat în oraş.

A doua surpriză a venit către prînz cu o maşină mică din care, la poarta lor a coborît un tînăr.

— Aici stă doamna Stoicescu ?

— Da. Eu sînt !

— Trebuie să vă predau ceva...

Tînărul a adus cu el în sufragerie cîteva colete de mărimi diferite, în ambalaje care mai de care mai elegante. Doamna Stoicescu s-a uitat la ele, bănuind o greşeală de adresă.

— Ce-i cu toate astea ?

— Domnul Stoicescu m-a trimis să vi le predau dumneavoastră şi nu mi-a mai spus nimic altceva.

— Nici un bilet, cumva ?

— Nici !

Doamna Stoicescu — după ce a plecat mesagerul — a desfăcut pachetele. Pe măsură ce le desfăcea îi sporea teama. A dat de două cutii de icre de Manciuria, o cutie de icre negre, trei sticle de coniac cinci

stele, trei sticle de vermut Martini, cinci sticle de şampanie, un chirpic de şuncă de Praga, o jumătate de metru de muşchi ţigănesc, o roată de caşcaval, cîteva feluri de brînzeturi superioare, cutii multe de peşte în ulei, ciuperci marinate, bomboane, ciocolată, prăjituri etc. etc. Nici de Crăciun n-a avut atîtea. Hotărît lucru nu erau pentru ea! Poate că le-a trimis Licuţă acasă să le păstreze la dispoziţia cuiva. Din banii lui nu puteau fi.

Apoi a mai venit o maşină mică cu cîteva buchete de flori scumpe. Atunci s-a convins doamna Stoicescu că nimic din ce i-au adus cele două maşini nu puteau fi pentru ea.

Nedumerirea a ajuns la culme cînd a treia maşină mică a venit — era mult după amiază — şi i-a adus un bilet:

„Draga mea, pînă la ora douăzeci sînt la café-barul *Atenée Palace,* de la 20 la 23,30 sînt la *Intercontinental,* iau masa de seară, iar după această oră sînt la barul de noapte *Melody*. De aci voi pleca acasă, dimineaţa. Dacă vrei, vino şi tu! Îmi iei urma după acest itinerar pe care mi-am propus să-l respect întocmai. Ar fi bine însă dacă-mi calci costumul de lucru, deoarece cred că mîine dimineaţa n-o să ai timp. Te sărută, Licuţă".

Aşa ceva era cu totul extraordinar. Oricît şi-a frămîntat d-na Stoicescu mintea, n-a putut găsi nici o explicaţie. A luat să verifice balanţa financiară a familiei şi a găsit că Licuţă îşi păstrase pentru buzunar suma de lei 9 (nouă) — ceea ce nu justifica nici pe departe excesul de bunătăţi pe care le vedea acum. Trecuse de mult de ora cînd Licuţă obişnuia să vină acasă. Era de acum noapte şi răbdarea soţiei ajunsese la capăt. S-a îmbrăcat şi a plecat după

Licuță. I-a luat urma după bilet. A dat de el tocmai cînd ieșea de la *Intercontinental*. Era cu niște cheflii necunoscuți cu care Licuță cel cumpătat părea că este prieten de cînd lumea și pămîntul.

— Să mă duceți unde este mai frumos ! Să mă duceți la barul Melody.

Soția se uită atent să vadă dacă într-adevăr soțul ei este cel care vorbește astfel.

— Lică, ce-i cu tine ?

— Ai venit ? Foarte bine... îmi pare foarte bine că ai venit. Mă bucur...

— Ce-i cu tine ? Cine sînt dînșii ?

— Nu știu, dar par să fie oameni simpatici. Apoi către cei doi necunoscuți.

— Vă rog să-mi faceți plăcerea să faceți cunoștință cu soția mea. Acum sîntem patru. O să ne simțim bine... E bine să ai o floare la masă...

Cei doi necunoscuți — unul blond și cu nasul borcănat, iar celălalt șaten și cu barbă — sărutară mîna soției și spuseră cîte un nume care nu fu nici unul reținut.

— Sînteți prieteni cu soțul meu ?

Lică interveni, să lămurească lucrurile.

— Aici, la ieșire, ne-am cunoscut. De fapt nici nu ne-am cunoscut. Hai să ne cunoaștem !

Și zicînd acestea Lică întinse mîna și se prezentă.

— Lică Stoicescu, tehnician la...

Ceilalți mormăiră niște nume neînțelese.

— Mergem la *Continental*. Hai la *Continental* ! Draga mea, mergi și tu cu noi !

— Unde să merg ?

— La bar, la *Continental*.

— Dar n-am fost niciodată într-un bar.

— Nici eu n-am fost. Mergem acum cu dînșii. Dînșii au mai fost, vor să ne conducă.

Blondul cu nasul borcănat socoti că trebuie să prevină pe Licuță de un lucru foarte important.

— Noi nu prea am merge... Știți, nu mai avem bani... Am cheltuit totul la *Intercontinental*.

Spre stupefacția soției, Licuță decretă :

— Sînteți invitații mei !

Soția se apropie de el cu gîndul de a căpăta explicații, așa cum se întîmplă în general în viața lor de familie, dar Lică evită orice discuție :

— Hai să ne grăbim, că trece noaptea...

Coborîră scările în barul Melody. Trecătorul obișnuit nici n-ar fi bănuit că pe o ușă atît de discretă s-ar putea ajunge într-un local de vis. Poate numai cele cîteva fotografii de pe panoul de afară, fotografia cu interiorul luxos al localului, cu fete ce dansează aproape goale — să-l prevină, dar numai dacă, ia în seamă panoul cu geam, de la intrare.

Înăuntru, lumina aproape că lipsea. Atît cît era, avea o culoare obscură. În mijlocul salonului, un disc mare, luminat pe dedesubt, era călcat în picioare de perechi de dansatori lipiți necuviincios, pentru privirile obișnuite cu decența de familie.

— Aici nu e lumină aproape deloc — zise soția lui Licuță.

— Mi se pare că așa trebuie să fie — răspunse Licuță.

— De ce trebuie să fie așa ?

— Pentru că e bar.

Deci acesta este un bar ! Tot ce vede are darul să o înmărmurească. Barul acesta i se pare ca o casă menită să tăinuiască lucruri dubioase. Fete tinere cu bărbați vîrstnici dansează, beau, rîd ca și cînd este normal să fie așa...

— Un vin bun. Cel mai bun vin ! Un vin demisec.

— Să vă servim niște Chardonais ?

— Da. (Apoi către sine) : În noaptea asta sînt vultur !

Soția se uită lung la el. De unde atîta știință și rafinament la el, în materie de băutură ! ? Chelnerul aduse patru pahare cu vin și Lică se grăbi să guste dintr-unul. Auzise el de plăcerea de a arunca paharul cu băutură cu tot și o încercă și el. Aruncă paharul în frapieră.

— Ce e porcăria asta ? Dați-mi șampanie !

Soția care plesnea în așteptarea unor explicații, ridică glasul.

— Lică, ce-i cu tine ?

Lică nu răspunse nimic, se ridică și se îndreptă către bar să aleagă el personal băuturile cele mai fine. În acest timp d-na Stoicescu lămuri pe cei doi convivi că la mijloc e o nebunie a soțului ei.

— El n-are nici un ban. Nu știu de unde o să plătească totul !

La această explicație, șatenul ciupit de vărsat preciză :

— În ceea ce ne privește, noi n-o să consumăm nimic și nici n-o să comandăm nimic. N-avem nevoie de necazuri. Dealtfel, noi am spus că n-avem bani... Dacă n-avem, nu bem nimic. Nu ne încredem în nebunia soțului dumneavoastră. Ne iertați, dar...

— Totuși, pentru amuzament o să stăm, să vedem ce urmează.

— Nu știu ce e cu soțul meu. Cred că a înnebunit!

Atunci cînd Lică sosi la masă, chelnerul aștepta cu sticla în mînă : ținea ca pocnetul sticlei de șampanie să se producă la urechea lui. Cînd chelnerul dădu să umple cupele, soția retrase paharul.

— Eu nu beau.
— De ce ?
— Așa !
— Treaba ta.
Nici blondul și nici șatenul nu primiră.
— Nu bem, mersi.
— De ce ? Sînteți abstinenți ?
— Așa !
— Treaba dumneavoastră.
Aceste refuzuri nu-l împiedicară însă pe Lică cel cumpătat să bea cu plescăituri de limbă.
— Foarte rău faceți că nu beți.
După felul cum bea Lică, face poftă și celui mai înverșunat antialcoolic.
— Poate nu vă place șampania ? Nu-i nimic. Cereți să aducă ce doriți...
Nimeni nu ceru nimic.
— Să vină niște whisky ! — porunci Lică cu o voce de comisar de-o noapte. Să fie cu cîte un cubuleț de gheață.
— Lică, de unde ai învățat tu toate astea... sînt cu tine de-atîția ani și nu te-am văzut bînd așa ceva.
— Din cărți, dragă. De ani de zile citesc, mă instruiesc, mă pregătesc pentru noaptea asta...
Veniră patru pahare de whisky, dar le bău pe toate Lică. Niciunul din cei doi, nici soția, nu se apropiară de ele. După felul cum le savura Lică, cei doi invitați înjurau și înghițeau în sec. Un chin nu altceva să vezi pe altul cum bea și tu să nu îndrăznești să guști. Și dacă nu le-ar fi plăcut ! Soția, măcar din curiozitate și tot ar fi băut.
— Lică, am auzit că whisky-ul are gust de ploșniță. E adevărat ?
— Nu știu dragă, ploșnițe n-am băut niciodată.
— Dar e bun ?

— Bun, ne-bun, la preţul lui trebuie să zici că e bun. Tu de ce nu bei ?

— Şi aşa eşti în încurcătură... asta mai trebuie, să măresc şi eu consumaţia...

— La ce încurcătură sînt dragă ?

— Cu banii.

— Nu-ţi face griji, în noaptea asta sînt vultur, vorba lui tata, săracul ? !

Lică luă cuvîntul încă o dată :

— Nişte gin !

— Noi nu bem !

— Atunci adu numai unul.

Întoarse capul către soţie :

— Îţi place lumea de aici ?

— Lică, eu mai bine aş da-o dracu' de lume d-asta, şi aş pleca acasă.

— Tata, Dumnezeu să-l ierte, avea o vorbă : lumea femeii este casa, iar casa bărbatului... este lumea.

— Uite că n-am să plec acasă. Stau să văd ce e cu tine.

— Dacă plecai luam o femeie după mine, dar aşa te am pe tine în loc de femeie... Să vină un *Campari* cu pai...

— Lică, ce-i cu tine ?

— În noaptea asta sînt vultur. Să ne grăbim să bem cît mai mult că se termină noaptea. Vreau să îndeplinesc tot programul pe care l-am gîndit, dar nu vreau să pierd condica mîine.

În faţa celor doi bărbaţi de la masă, Lică păru un tip odios. Îi chinuia trecîndu-le pe la nas fel de fel de băuturi. Înghiţeau în sec, le gustau în gînd şi înjurau.

— Dar de ce nu beţi, frate ?

— N-avem... chef.

— Treaba dumneavoastră.

Totuşi, cei doi bărbaţi îşi făcură nişte socoteli şi comandară două cafele. De atîta mai aveau bani.

— Dar de ce nu luaţi două coniacuri ? întrebă Licuţă.

— Am băut prea mult în seara asta.

— Eu n-am văzut.

— Am băut înainte de a ne întîlni.

— Şi acum nu mai beţi ?

— Nu.

— Treaba dumneavoastră !

Lică duse paharul la gură şi începu să tragă din paharul de *campari*. Soţia măcar din curiozitate ar fi vrut şi ea. Lică o simţi că rîvneşte.

— Ce gust are ?

— Campari ! E cam aşa, ca medicamentul ăla de la dentist. Dar tu poţi să iei altceva. Ia un café-glasé. E un deliciu.

— Nu iau nimic, Lică. Nu vreau să dăm de dracu !

— Nu înţeleg. De ce adică să dăm de dracu ?

— Cum de ce ? Cu ce plătim ?

— Nu-ţi face griji. La fel şi dv. domnilor, dacă ăsta e motivul că nu beţi, vă rog să vă bizuiţi pe mine. Rezolv eu problema.

Dar nimeni nu se aventurează. Stau şi se uită la Licuţă cum bea. Ar bea şi ei şi încă ce-ar mai bea ! Parcă şi soţia avea de acum o arşiţă în piept.

— Lică, eu cred că ai înnebunit.

— Ce te face să crezi, draga mea ?

— De unde atîta fericire pe capul tău ?

— E noaptea cînd sînt vultur. De cînd o visez !...

— Te distrezi, şi eu sufăr...

— Bea şi tu...

Zicînd aceste vorbe, Lică îi dădu paharul său cu o băutură tare și rău mirositoare. Soția gustă și se strîmbă ca după sare amară.

— Ce porcărie poți să bei !

— Vezi ! Și tu mă bănuiai că mă distrez !

Lică se uită la ceas și soția se bucură văzînd că încă îl mai avea.

— Se duce noaptea. Trebuie să plecăm !

Auzindu-l pe Lică luînd această hotărîre, blondul și șatenul se scuzară că nu mai pot să stea și se ridicară să plece. Însă nu părăsiră localul, ei se dădură într-un colț întunecos ca să urmărească finalul.

— Pariez că o s-o șteargă pe nesimțite și o să-i tragă plasă chelnerului.

— Ba nu, eu cred că o să-și lase amanet ceasul, stiloul și buletinul.

— Poate chiar nevasta !

Fu chemat chelnerul care veni cu o notă pe o farfurioară. Licuță, cu un gest larg de lord (așa își închipuia el că fac lorzii după un chef de-o noapte), scoase din buzunarul de la piept o sumă care numai prin ea însăși era de ajuns ca s-o înmărmurească pe doamna Stoicescu — bașca noutatea acestei risipe. Lică rotunji suma cu un bacșiș substanțial. Îi plăcea muzicalitatea unor vorbe smerite de-ale chelnerului.

— Mulțumesc ! Să trăiți !

Îi plăcea și reverența chelnerului.

Din colțul lor de întuneric, blondul ciupit de vărsat și șatenul cu nasul borcănat erau pe cale să rămînă muți pe toată viața, văzînd felul boieresc în care înțelegea Lică să-și plătească nota de consumație.

— Chelner !

— Da, vă rog.

— Să vină o mașină mică !

Rămaşi singuri la masă, cei doi soţi trebuiau să aibă o explicaţie.

— Lică, tu ai consumat atîtea bunătăţi — nu ştiu de unde — şi m-ai lăsat să mă uit la tine. Nu că aş fi o beţivă, dar dacă aveai bani, puteai să-mi dai şi mie ceva aici, ceva aşa ce n-am băut niciodată... Eşti un soţ odios !

— Nu te-am rugat să ceri ce-ţi doreşte inima ?

— N-am ştiut că ai bani. De unde ai atîţia bani ?

Evitînd răspunsul, Lică chemă din nou chelnerul :

— Un coniac „Cinque ettoiles" !

— Vai, Licuţă, dar e tare pentru mine. Cu stele mai puţine n-are ?

— Cu un pahar de sifon, completă Lică !

Cînd doamna Stoicescu duse paharul la gură se strîmbă parcă-ar fi vrut să-l sperie pe dracul. Drept pentru care Lică ceru un gin cu sifon, şi soţia se scutură la prima înghiţitură ca de friguri. Lică, încercînd să nimerească băutura potrivită, făcu mai multe comenzi, de whisky cu apă, de piperment cu apă, de triple sec cu apă, dar fără un cît de mic succes. Ceru chiar şi votcă cu apă şi după prima înghiţitură, doamna Stoicescu ceru voie să meargă... pînă afară.

— Ca să vezi, draga mea, că tatăl meu avea dreptate că apa, indiferent cu orice o bei, face rău organismului.

Veni apoi un picolo şi le spuse că taxiul comandat este afară şi aşteaptă.

— Să aştepte !

Licuţă cel cumpătat vroia să savureze plăcerea de a-l aştepta o maşină mică. După ce plătiră ultima consumaţie care de fapt nu fusese pe de-a-ntregul consumată, precum şi ultimele băuturi, se îndreptară domol către ieşire, urmăriţi de saluturile şi plecăciu-

nile personalului barului. La un moment dat dădură nas în nas cu blondul ciupitdevărasatşi cu şatenul cu nasul borcănat, care, între timp, îşi mai reveniseră şi-şi reproşau unul altuia ratarea marelui chilipir. De cum îi văzu, Licuţă le zîmbi în semn că-i preţuieşte.

— Nu vă supăraţi, domnilor, li se adresă Lică. V-aş întreba un lucru : de ce n-aţi servit nimic cu mine ?

Cei doi se uitară uimiţi unul la altul : e şi cinic tipul !

— Tare rău îmi pare ! Vă invitasem cu atîta plăcere la un păhărel !...

Afară, traseră adînc în piept aerul curat şi negru al nopţii pe sfîrşite. Cerul începuse să se păteze de alb într-o parte. Cei doi soţi luară taxiul.

— Domnule, să ne duci prin Bucureşti. Vrem să vedem Bucureştiul din maşină mică.

Lică scoase şi scotoci portmoneul. Mai găsi 300 de lei. Trei hîrtii de cîte o sută.

— ...Uite aici trei sute de lei. Te rog, să-mi dai un rest de 9 lei.

Curios client ! Totuşi şoferul se conformă dorinţei pasagerului şi-i restitui nouă lei.

— Aşadar au rămas 291 lei. Din aceştia dumneata reţii 41 de lei. Un modest bacşiş. Sper să nu te jignească. De restul de 250 lei ne duci prin Bucureşti şi cînd suma e pe terminate ne duci acasă. Stăm la stăvilarul Ciurel. Orice depăşire, trebuie să te previn, o vei suporta din bacşiş.

Clarificînd şi acest amănunt, Licuţă socoti că e timpul să reglementeze şi echilibrul bugetar al familiei lor de oameni cumpătaţi.

— Draga mea, aceşti bani, nouă lei, sînt ai tăi. Poate ai observat că ţi-am adus la chenzină mai puţin nouă lei. M-a tentat o combinaţie la Pronosport şi m-a costat în plus nouă lei. Cu combinaţia asta am cîştigat la Pronosport...

— Cît ai cîştigat, Licuţă ?

— Atît cît să mă simt o noapte „comisar". Sau o zi vultur.

Unde mergem

În probleme domestice sau în cele de relaxare, ca şi în cele de viaţă în general, nici el şi nici ea nu iau hotărîri unilaterale. Concluziile însă se diversifică. Sau se materializează în variante şi în forme de mijloc. Pentru microvacanţa formată de două sărbători legale, între care se intercalează o „punte", potrivit bunelor tradiţii de deliberare conjugală, statornicite în familie, ea l-a întrebat pe el ce părere are în privinţa locului şi chipului mai fericit în care ar putea să petreacă, dacă nu în totalitate, măcar o parte din binevenita inactivitate legală.

— O să mergem la pădure, draga mea ! Ştii, pădure, verdeaţă, grădină, flori... Naturale toate ! Şi, mai ales, pe gratis ! E la Băneasa o pădure, de vis !... Cică au curăţat-o chiar săptămîna asta de cutii de conserve...

— Vai, Puiule, ce scump eşti ! Pădure !... Pădurea Trivale, e un „popas" un deliciu, cu ţuică de

care îți place ție, de Pitești... sau grădina... *Grădinița*, complet renovată... sau... grădina Cișmigiu cu vestitul *Monte Carlo !*... Sînt localuri bune, dacă stai să te socotești. Bine că te-ai gîndit să mă scoți și pe mine la aer, la o grădină...

— Unde te duci cu gîndul, nevastă ? Eu vorbesc de pădure adevărată, de grădină cu flori, nu cu restaurant. Ce-ai zice de pădurea Andronache ? Sau să rămînem la Băneasa ? Are urși...

— Apropo de urși ! Ziceai că-mi iei niște urson !...

— O să dăm și pe la *Grădina Zoologică*, dar nu cred să aibă. Acum vorbesc despre pădure, despre cîntecul privighetorilor...

— Vorbești, desigur, despre *Parcul Privighetorilor*. Nu-mi displace.

— Înțelege că eu vreau să aud ciripit de păsări și zumzet de albine.

— *Albina !* Dar ăsta e un bar și nu are o reputație prea strălucită. Dar dacă nu vrei *Melody*, fie și *Albina !*

— În bar se servește numai băutură. Ca să fiu mai precis, aș prefera o localitate rurală, cu păsări de curte, tot rurale. Aș mînca o salată verde și o pasăre în mujdei de usturoi...

— Bine, Puiule, fie și pasăre, cum zici tu ! *Albatrosul* e bun ?

— Ai mai auzit tu de friptură de albatros cu mujdei de usturoi ?

— Nu, dar am auzit de un restaurant *Albatros* pe litoral. Ar fi o odihnă plăcută. Deasupra restaurantului se află hotelul. Valurile bat pînă la intrare... În față ți se deschid orizonturi largi și ai să te convingi

că pămîntul e rotund, face o cocoașă tocmai în mijlocul valurilor din larg.

— Nu, dragă ! Eu prefer pădure, cu căprioare, cu cerbi...

— Vai, Puiule, ești grozav ! *Cerbul Carpatin !* Brașov ! Cum de nu m-am gîndit și la posibilitatea asta ? Dar dacă ți se pare departe, ne oprim la Sinaia ! E acolo un restaurant, îi zice *Pădurea Carpaților*. E mai răcoare decît la Băneasa !

— Înțelege-mă, femeie, că eu vreau pădure ca pădurea, nu ca restaurantul. Vreau să rămîn în pădure pînă se scurge astenia din mine. Să stăm pînă seara. O să luăm și cina în pădure.

— Bine, Puiule, atunci fie numai ca tine ! mergem la *Cina,* e un local bun și nici nu e departe... Au și muzică bună... se și dansează...

— Eu mă mențin la pădure. Cît privește muzica, luăm cu noi casetofonul, casete avem...

— De ce Puiule, să te complici cu alte greutăți ? că doar tu le duci pe toate ! Mai bine îți cînt eu.

— Nu înțelegi că vreau să scap de astenie ? Eu nu renunț la benzi, pot să le schimb cînd vreau.

— Uite ce e Puiule : vreau să mă duci la Sinaia ! Vreau să mă scoți în lume ! Ioneștii se duc la Breaza, dar tu ești șef de serviciu, trebuie să te duci ceva mai sus. Sinaia e tocmai bună !

În fine, s-a făcut în așa fel că au plecat amîndoi la Sinaia. Mai întîi a plecat el și apoi a venit și ea, ca să-l aducă acasă... Noroc că bufetul *Sinaia* nu-i departe, se află chiar în colțul străzii. Acasă i-a fost servită și salata...

Să-ți ghicesc în cărți poștale ilustrate

— Auzi, nu vrei să-mi dai în cărți ? Că tare frumos îmi ghicești tu viitorul.

— N-avem cărți !

— Am eu. Poftim !

— Ce sînt astea ?

— Cărți poștale ilustrate. Vederi !

— Crezi că se poate ghici și așa ?

— De ce nu ? Ce ți-e scris, în cărți ți-e pus. Încearcă !

— Ia trage o carte !

— Am tras !

— Ce ți-ai pus în gînd ?

— Un concediu la mare.

— Cine e Mihăiță ? Cu el pleci. Uite, el semnează ilustrata, „îți doresc tot ceea ce îți dorești"...

— Citește bine ! poate scrie „îți dăruiesc tot ce îți dorești" ? E foarte important...

— Cum e Mihăiță ăsta al tău ?

— Nu este al meu. Este al ei, că e căsătorit, dar fii atentă, poate îți spun cărțile ce aduce viitorul.

— Te-am întrebat cum este ? De tobă ?

— Da, e tobă de carte : lucrează la „Cartea prin poștă".

— Uite, îți mai cade unul cu salutări de pe Valea Prahovei !

— Și ăsta e tobă, adică e gol și ca îmbrăcăminte și ca bani. Ce vrei, stagiar !...

— Vai tu, uite ce-ți cade aici !... Un mincinos.

— Asta, precis, e Costel. Mi-a dat de ziua mea un inel de aur care era... de alamă lustruită cu „Amor".

— Acum ți-a trimis o vedere de pe Bucegi pe care scrie „Cetatea Neamțului".

— Îmi scrie pe rebuturi. Probabil că e tipărită la Sibiu...

— Uite, aici și o felicitare de Anul nou !

— De-ar fi în fiecare zi Anul nou ! La revelion mi-a adus o pereche de cizme de la pachet. Avea o desagă plină.

— Cine, Moș Gerilă ?

— Nu știu, că n-a spus cum îl cheamă. Avea cu el și o păpușă... De-abia își serbase majoratul... Ce vrei, așa sînt moșii !

— Tii !... ia te uite și ăsta... Face o cerere în căsătorie...

— E Grig... Așa glumește el...

— Și a pus un timbru cu o omidă. Înseamnă că se tîrăște după tine...

— ...Dacă punea un timbru fiscal, eram obligată să-l iau. Ar fi fost o cerere oficială, nu !

— Uite dragă...aici unul... zice „Vedere din avion".

— Asta e Marian. E în aer, că l-au prins...

— Dar Bazil, cine este ?

— Lasă-l pe ăsta, că e în pom. Nu vezi că pe verso are un brad ? A avut inventar. A lucrat la *Trei brazi* și i-au găsit doi lipsă.

— Hai că poate-ți ghicesc și vîrsta.

— Ce răutăcioasă ești ! Nu te credeam chiar așa...

— Lasă, tu, că am să-ți ghicesc cu 10 ani mai puțin.

— Dacă ai ști cît mă costă. Apropo, cosmeticiana și-a cumpărat mașină mică !

— Uite, Virgil cade cu vorbe bune.

— Numai vorbe ?

— „Trimit ție una mie". Poți să scoți pardesiul de la croitoreasă. Dar nu te mai încape.

— M-am îngrășat cu un kilogram.

— Lasă tu... că cinci îți vin așa de bine ! Acum dau o pasență, să-ți spun cu cine te mariți.

— Da, da, ia vezi ! Poate cu Mișu.

— Nu. Uite-l pe Ionel... e cu „Babele" și are un timbru cu fluturi ; zboară din floare în floare.

— După polen, afurisitul !

— Gata : te mariți cu Mitică. Precis !

— Serios ?

— Uite ce-ți scrie : „cu gîndul mereu la tine, te aștept să vii lîngă mine".

— Unde ?

— „... lîngă mine... în satul Brăcinar... unde sînt funcționar". E un timbru cu arpagic sau păstîrnac... sau praz... sau varză... E mic producător... Sau și-a luat servici la o unitate de vînzare a legumelor și zarzavaturilor.

— Asta cred mai curînd. Nu-l văd eu cu mîna pe sapă.

— Știi ceva ? Vă cade nuntă ! S-o faceți cu dar. Îți vînd rochia mea de mireasă. E de la pachet și ți-o dau cu jumătate de preț. Ca să-mi arăți că nu mă iei peste picior și crezi în ceea ce-ți ghicesc, trebuie s-o cumperi....

— Cum să nu cred ! Te mai îndoiești ? Dar tot nu pot s-o cumpăr că mai am cîteva acasă. Am mai fost căsătorită de două ori.

Comerțul cu emoții

Pregătirile pentru concediu încep la librărie. Dar în ceea ce privește tranzacțiile financiare ce se desfășoară pe lîngă rafturile încărcate de cultură, se preconizează unele inovații. După secole de monotonie, e și cazul !

— Aș vrea să cumpăr o carte. Știți... plec în concediu...

— Aici avem numai cărți. Întîmplător ați nimerit într-o librărie.

— Aș dori ceva palpitant. Aventuri ! Emoțiile puternice mă reconfortează...

— „Cei trei mușchetari". Dumas. Amor mare !

— Nu pe-ăștia, că au concepții prăfuite despre bătaie : recurg la săbii... Și nici pe cea de-alături, „Vinetou", că e cu săgeți... parc'ar fi Cupidon !... Păi ce, suprimarea unui om e treabă de îngeri ? Eu vreau pistoale ! Măcar vreo zece...

— Avem ceva, dar nu toată cantitatea : numai două, plus cel de pe copertă, trei. Restul pînă la zece, le puteți procura din volumul doi, prevăzut în planul editorial al anului viitor. Dacă se întîmplă să se îndeplinească planul... Dar poftiți „Focurile din jungla pustie" volumul doi cu rezumatul părții întîi !

— Dați-mi și „Focurile". Dar ceva chimie n-aveți ? Ceva ușor.

— Avem : „Chimia distractivă".

— Totuși pe copertă văd o eprubetă și o formulă... Nu pot suferi formulele chimice...

— Atunci, luați „Chimia pe înțelesul tuturor“ !

— Nu m-ați înțeles. Probabil că sînteți o vînzătoare nouă. Vreau ceva cu cocaină, cu heroină...

— Avem ceva, dar nu chiar sortimentu-ăsta. Ne-a venit cu colecția „Misterul mov“ o marijuană prin contrabandă. Poftiți „Strănutul care ucide“, ultimul exemplar ! (Vînzătoarea strănută în batistă).

— Vă rog să strănutați mai de la distanță ! Nu știți, pînă la urmă poliția îi prinde pe contrabandiști ?

— Da, poliția eschimosă, într-un iglou cu terasă spre Polul Nord.

— Excelent ! Alt pol nici nu pot suferi. Deci iau și „Strănutul“. (Cumpărătoarea strănută cu cartea la gură.) Am început să mă impresionez !

— O să vă liniștiți, că are și descrieri de natură.

— E și vreun asasinat ?

— Mai multe. Repartizate uniform : cîte unul la fiecare capitol.

— Minunat ! O să-mi facă foarte bine. Știți, mie-mi place foarte mult să mă impresionez...

— Să nu căutați criminalul, că nu-l găsiți nici pe ultima pagină !

— Am să-l caut pe copertă : poate că e chiar autorul. Dacă îmi faceți rost de două exemplare, unul îl dau băiețelului cînd pleacă în tabără. Ceva tării n-aveți ?

— Băuturi alcoolice nu ținem.

— Nici măcar un băruleț la o sută de pagini ?

— Doar o biată tavernă cu un perete lipsă și orchestra răpită. Scapă doar toboșarul și face un solo

tobă sub amenințarea pistolului. Poftiți „Ultimul dans al lui Mata Hari“ : spionaj, senzație, dans, iar la pagina 87 e și o mină cu efect întîrziat. Explozia te ține în suspans. Romanul e reconfortant și vă stimulează spiritual.

— Ziceți că are și dans ? Îmi închipui că are numai dans clasic. Aș vrea și un dans modern. Dați-mi „Oliver Twist“ ! Și atît ! Faceți-mi rezumatul... adică bonul de casă, am vrut să spun...

— Da... va să zică... două pistoale, cu cel de pe copertă trei, un focos ratat... un transport marijuana, optsprezece victime, trei bucăți limuzine recuperabile... un iglou răsturnat, cinci maxilare rupte... cinci proteze... pac... pac... total 85 lei. Poftiți bonul și răzbunați-vă la casă ! Mai stați ! Adăugăm 20 la sută spor de periculozitate, plus 10 la sută taxa ADAS, pentru asigurarea vieții... că nu se știe niciodată !...

Cînd cumpărătoarea, devenită ca prin minune optimistă ieși în stradă călcînd trotuarul cu pași siguri, fără teamă de surprize, ca o confirmare a necesității adaosurilor la nota de casă, se auzi o explozie puternică : detonase, mina de la pagina 87. Dupa care vînzătoarea se prezentă responsabilului librăriei cu propunerea ca prețurile de vînzare ale cărților să fie fixate în funcție de cantitatea de emoții pe care ele le conțin, plus un spor de periclitate (altitudine, manipulare de materiale toxice sau explozive, situații cu șanse minime de scăpare). Proba eficacității inovației o atesta bonul de casă și nepăsarea cumpărătoarei în fața exploziei.

Loz în plic

(Schiță depășită de realități, dar valabilă pe cînd lozurile în plic ofereau și cîștiguri în obiecte).

Ionel își înecă durerea în bere și în destăinuiri, iar Stere practică jocuri de noroc cu statul.

Ionel oftează și-i spune lui Stere : „Ești fericit... Ce-ți pasă ! Îți arde de lozuri în plic..."

Stere așează lozuri în două grămezi și face o reflecție profundă : „De 3 lei și de 6 lei".

Ionel e pus pe destăinuiri : „Nu mai știu în ce parte s-o iau. Nevastă-mea nu mă mai primește acasă. Fifi, mititica, a aflat că sînt căsătorit. Ce mai !! Am ieșit din chestia asta..."

Stere desface un loz și-l face ghemotoc : „Necîștigător !"

Ionel o ține pe-o lui : „Ce mare lucru am făcut ? Am cunoscut-o la un cinema. Luasem leafa. Am fost cu ea, după film la un restaurant. Ne-am simțit foarte bine. Eu i-am spus că sînt...

Stere ia alt loz, îl desface și citește : „Necăsătorit !" Așa zice Stere lozului necîștigător : necăsătorit.

Ionel crede că despre el e vorba : „Puteam să-i spun altfel ? Ea mai era cu unul, zicea că e un coleg de birou, unul cu niște perciuni pe obraz ca niște cotlete și cu plete pe spate că era să-i sărut și mîna. În seara aceea ea a plecat acasă la ea cu..."

Stere mai ia un loz : „Altul !"

Ionel își continuă povestea : „Eu trebuia să mă duc acasă și să duc leafa, că nevastă-mea vroia să

ia lemne, ceva încălțăminte pentru iarnă și un stabilizator pentru televizor. Așa că i-am dat din leafă..."

Stere citește lozul : „Zece lei" !

Ionel fu surprins de precizia lui Mache : „Nu mai țin minte cît, dar a doua zi, eu tot cu gîndul la Fifi. La frumoasa Fifi, ah, ce fată frumoasă și ce glas avea ! Ce frumos cînta ea „n-am noroc, n-am noroc", deși mă mir, cum se poate ca o fată ca ea, cu jocul ei de glezne și de voce să n-aibă noroc ! Dar cum îți spun, am plecat la ea și am găsit-o în casă cu..."

Stere mai ia un loz : „Altul !"

Ionel duse halba la gură și deveni curajos : „Am pus punctul pe i. Am avut mai întîi o discuție serioasă și elevată cu el, pentru care am făcut apel la forțele mele. Am rezistat tuturor argumentelor lui chiar și celor exprimate cu pumnii. Din această dispută de idei, eu am ieșit..."

Stere filează lozul și-l citește : „Tot necîștigător !"

Ionel mai cere a halbă : „Ce să-ți spun ? Văzînd asa, am schimbat tactica. Am recurs la toate soluțiile posibile. Și ce crezi ? Am convins-o, cu argumente serioase, cu...

— Bani și obiecte — spuse Mache rearanjînd lozurile pe masă în grămezi mîngîiate cu privirile și cu mîna.

Ionel oftează : „La primul salariu am fost fericit. M-am îndrăgostit lulea și ea m-a iubit cu pasiune. Aflase de C.E.C. Dar eram fericit că sînt..."

Stere filează un loz : „Cîștigător" !

Ionel continuă : „Din leafă am dus acasă..."

Stere citeşte lozul filat : „6 lei".

Ionel devine amărît : „Acasă, discuţii despre..."

Stere (aranjează lozul în grămada celor cu „Bani").

Ionel : „Dar nevasta, ce să te înţelegi cu ea ? Mi-a aruncat în faţă".

Stere îşi caută mai departe norocul. Mai ia un loz şi citeşte ca pentru el : „Un ceas deşteptător. Obiecte casnice".

Ionel : „Fifi însă s-a arătat mai înţelegătoare. Fată bună, n-am ce zice. Am ieşit cu ea la plimbare. M-a iubit pînă la ultimul leu. Îi plăcea să se plimbe prin magazine. Prefera „Bijuteria" şi i-am luat..."

Stere iar mai ia un loz de şase lei, cu obiecte : „Un ceas de mînă".

Ionel bea : „Ştii, aveam şi eu nişte bani la C.E.C. Cînd n-am mai avut nimic pe C.E.C., Fifi zice :...

Stere nu mai vrea să ia lozuri : „Pa şi pusi !"

Ionel zice : „Exact, parcă ai fi fost acolo. Cum vine asta ? întreb eu. Uite, cum ai auzit : „Pa şi pusi" că ea aşa îmi zicea, „Pusi scump". Şi mi-a spus bancul cu praştia : „Întinde-o". „Poate vrei să rîzi de mine ?" „Nu rîd, că fac riduri". „Cum Fifi, nu mă mai iubeşti ? Oare să fiu eu mai prejos decît ăla ?" Şi ea zice : „Nu „oare". Eşti..."

Stere face ordine pe masă : „Curăţat. Gata !" Face lozurile necîştigătoare ghemotoc, potrivit indicaţiilor primite : să lase masa curată.

Ionel întreabă : „Şi cu mine ?"

Stere (aruncă ghemotocul şi-i indică destinaţia : „La coş". Dar găseşte încă două lozuri nedesfăcute. „Uite, că au mai rămas două. Ia şi tu unul si eu unul". Amîndoi deschid lozurile.

Ionel se sperie : „Hait... nevasta !“ Într-adevăr, în acest moment intră nevasta pe ușa localului.

Soția către Ionel : „Tot în cîrciumă ? Aici ți-e casa ? Îi trage două palme după care îi smulge lozul din mînă și-l citește :

— „Mai trage o dată“.

Cronică

Printr-o minune, orășelul meu de baștină rămăsese necontaminat de microbul fotbalului. Desigur că e greu de crezut așa ceva, dar asta e realitatea... Cred că marile și rarisimile lui calități rezidă în nepoluarea cîmpului auditiv de aci, de pe malul mirific al Dunării, de nebruscarea cutumelor vieții potolite, calchiere fidelă a cursului domol, aparent fără direcție al Dunării și a peisajului ei stenic, operă artistică de alto-relief aplicată pe un taluz așternut de o mînă divină și altă pămînteană, ca să se lase sedus de lenea talazurilor danubiene. În această mică așezare urbană singurele evenimente de senzație erau cinci marțuri la rînd, la table, luate fostului notar Golescu de către fostul grefier Virgilescu, sau trecerea pe Dunăre a unui vas de pasageri plecat tocmai de la Viena, sau aducerea de portocale la Alimentara...

Distracțiile tradiționale pentru zilele de duminică, în afară de promenadele de pe „Corso“ și de la „debarcader“ le-au constituit o vreme radioul și

televizorul. Dar, deschizînd cutia vorbitoare, concetățenilor mei le intrau în casă, pe calea undelor, echipele de fotbal din divizia A. Nefiind contaminați de morbul pasiunilor fotbalistice ei își salvau puritatea recurgînd la ultimul mijloc posibil : căutau o emisiune fără fotbal. Programul radio, să zicem, că indica pe alte unde un program unificat. Dar se întîmpla să dea de vocea Rittei Pavone cîntînd slagărul zilei : „Mingea". Speranțele se mutau deci la TV. Aici însă erau serviți cu un film... sportiv. Așa că, pentru a sparge monotonia, oamenii pînă la urmă, ieșeau pe centru sau pe gura de rai riverană și admirau florile și Dunărea. Așa se menținea salubritatea pasiunilor din micul dar sănătosul meu orășel.

Totuși de la un timp s-a semnalat în orasul nostru o lipsă acută de cadre specializate. Medicii, inginerii și chiar profesorii au devenit tot mai rari și insuficienți, pe măsură ce bătrînii au ieșit la pensie și pe măsură ce tipau necesitătile dictate de noile cerințe ale vietii moderne. Absolvenții facultătilor refuzau pur și simplu să se strămute în orăselul nostru chiar și pentru o perioadă strict limitată de lege, cum ar fi aceea a stagiaturii. Cei repartizați aici aveau părerea că sînt trimiși la „capul pămîntului", acolo unde, dacă mai faci un pas, calci în neant, iar dacă nu-l faci te apuci de băutură sau de scris ceva în gen ovidian, ca *Ponticele* sau *Tristele*.

Dar într-o zi s-au întors de la scoli înalte absolvite chiar la București, doi fii ai orașului nostru : Milica și Milică. Ei au plecat spre Capitală separat, fiecare pe drumul lui și cu planurile lui, dar s-au întors după cinci ani în număr de trei, pe aceeași rută și chiar în același compartiment de

tren : între timp se căsătoriseră și realizaseră, odată cu diploma de licențiați, și un copil. Acasă părinții s-au bucurat foarte, concitadinii le-au urat cele de cuviință, iar ei s-au apucat de treabă, în față deschizîndu-li-se un teren vast de muncă și de afirmare. Totuși, ei vedeau că tîrgului nostru îi lipsea ceva. În afară de un număr suficient de specialiști, îi lipseau sarea și piperul. În schimb, îi prisosea plictisul. Milica este cea căreia îi revine meritul înviorării vieții publice... Se vedea cît de colo că este o intelectuală autentică, de formație bucureșteană. Femeile din frumoasa și micuța noastră urbe nu se deosebeau, după puțin timp, cu nimic de femeile din restul lumii civilizate. Ajunseseră și ele în cadență cu moda. Au lansat în orășel, după exemplul dat de Milica la timpul potrivit, fuste descusute într-o parte, minijupa, maxijupa, pantalonii evazați, șortul... mă rog, tot ce fantezia croitoreselor și croitorilor putea să lanseze (pentru că și croitorii tot pentru ele lucrau de cînd cu moda pantalonilor).

Bărbații, mai atenți la rîndul lor, întreținеau revirimentul : se duceau și cumpărau pentru soțiile lor o jupă de ultimă modă, așa cum văzuseră ele cu o zi înainte pe Corso :

— Cum e soția dumneavoastră ? se interesa politicos vînzătorul.

— Blondă.

— Luați-o pe aceasta ! Se potrivește la blonde.

Și bărbatul dădea fuga acasă cu podoaba cumpărată, în speranța că o va mai apuca pe soție tot blondă.

Așa a început seria întîmplărilor mai aparte din orășelul meu. În rest ar fi fost tot plictis, monotonie, dacă... Se știe, dar cine nu știe lesne poate bănui că un oraș fără „microbi", fără spectacole și pasiuni fot-

balistice este, cum bine a zis Milica în cadrul unei ședinte de familie, ce a avut loc în acest scop :

„Un astfel de oraș este ca o limuzină elegantă, ca un Mercedes fără benzină".

— Sau ca un tort ornat artistic, dar cu un conținut zero de zahăr — a adăugat Milica, o metaforă de factură gospodărească.

— Sau ca un vin limpede cum e cristalul și cu „buchet" ca o seră de flori, dar fără nici un conținut de alcool — a completat Milică seria comparațiilor literare.

Pînă la urmă tot femeilor le-a revenit meritul de a aduce o noutate în viața liniștitului orășel de provincie. (De fapt, toate orășelele sînt de provincie. Capitala avînd numai microraioane, suburbii și sectoare). Cîteva femei de inițiativă și-au zis — după exemplul dat de aceeași Milica :

— Ia să facem noi o echipă de fotbal !

Se știe că ideile încolțite în capul femeilor sînt prin ele însele o forță : odată iscate, se și înfăptuiesc. Așa că s-a creat societatea sportivă *Femina*, cu echipa de fotbal *F.C. Dermatograful*, dovedind astfel prin componența echipei în exclusivitate feminină, că frumoasele tovarășe de viață ale bărbaților sînt pe deplin egale în drepturi și puteri.

Așa a pătruns microbul fotbalului în mica urbe patriarhală. Fotbalului bărbătesc i-au trebuit o sută de ani ca să cucerească lumea. Fotbalului feminin numai cîteva etape. Biletele pentru stadion erau vîndute cu o săptămînă înainte. În general se juca cu casa închisă — ca la un spectacol de varietăți — și dacă se mai intra cu un bilet în plus însemna că respectivul se putea considera un norocos.

Cum se putea explica această afluență de public la un meci de fotbal în orășelul în care nici păsările

în zbor nu reuşiseră să aducă aici un microb similar ? Simplu. Unde în altă parte decît pe stadion poate admira cineva un şort de ultimă modă, un tricou decoltat, din care să răzbată tivul unui sutien cu zorzoane foic ? Cu timpul, femeile au înlocuit şortul cu fustiţa, în amintirea timpurilor cînd femeile purtau fuste şi rochii.

Pe stradă nu se mai puteau vedea decît efectele unei mode inspirate de fotbalul feminin : bocanci de damă, cu toc cui, bluze tricou, poşete sport, asigurate, în loc de fermoar, de şirete de minge de fotbal, broşe fluier de arbitru, coafură cu romburi albe şi negre...

Fotbalul feminin fiind totuşi un sport nou, reclama şi un regulament special. Discuţiile pentru noul regulament s-au desfăşurat într-o manieră modernă, cu ordine de zi, şi securitate a celei ce-şi exprimă opiniile, oricît de greu de crezut, ar fi acest lucru. Mai aprinse au fost discuţiile asupra definirii noţiunii de fault. După multe dezbateri, Milica a luat cuvîntul propunînd o formulare inspirată :

— Să se introducă în regulament etichetarea zgîrieturilor săvîrşite pe teren drept faulturi, ceea ce, orice s-ar spune, este mai acceptabil decît propunerea ce s-a făcut de a intra pe teren cu unghiile tăiate.

Pentru că echipa *F.C. Dermatograful* se impunea tot mai mult pe firmamentul sportiv şi pentru că se anunţau meciuri grele, au început racolările. Astfel a fost adusă Titina II, cunoscută pentru şutul său necruţător, despre care depusese mărturie chiar soţul ! Echipa a mai fost întărită cu Valerica, supranumită Fulgerul Carpaţilor, cu Mioara supranumită

O.Z.N. A mai fost adusă și Marie-Louise-Geana, care, atunci cînd echipa avea „scorul în picior" se pricepea de minune să tragă de timp : 15 minute discuții pentru locul unde trebuia așezată mingea, 10 minute pentru ștersul mingii de praf etc. Marie-Louis-Geana a fost cea mai valoroasă achiziție. Și unde mai pui că n-a pus condiții deosebite : apartament cu încălzire și poziție centrală, un serviciu categorie maximă ea, un serviciu corespunzător pentru soț, care din gelozie o seconda permanent la antrenamente, un serviciu de farfurii porțelan japonez pentru casă, garanție pentru intrarea copilului la treapta a doua de liceu, vizite de documentare la Romarta, cantonamente la Brașov, la *Cerbul Carpatin* și în fine retribuția lunară adusă la domiciliu. Deci nimic deosebit față de fotbalul bărbaților !

Toate bune pînă aici. Dar, într-o zi, Federația de fotbal, animată de lupta împotriva segregației de sex, a luat în serios fotbalul feminin. Tocmai începuseră întrecerile în cadrul cupei *Jules Rimel* cînd s-au trimis la meciuri admiratori oficiali și arbitri desemnați „de sus". Iar cei de sus desemnau numai arbitri cu „trecere". E suficient să redau cîteva pasaje dintr-o cronică apărută într-un ziar de specialitate scrisă de un temut comentator trimis special la acest meci de mare importanță la care a fost suspendată chiar valabilitatea permiselor oficiale. Se intra numai pe bază de invitații. Ce să mai vorbim, cine a apucat un loc la acest meci s-a putut socoti un privilegiat. Dar să facem loc cronicii pentru a ni se reda filmul meciului :

„Un fluviu de spectatori se revarsă pe stadion. Mulți și multe susținătoare aleargă să apuce un loc

mai bun. Remarcăm și abundența recuzitei de rigoare : goarne, pîlnii, tobe, tinichele, petarde, cratițe, oale (unele chiar de noapte), cîrîitori, sticle, cartofi respinși la recepție, roșii insolate etc. Chiar și copiii dau năvală spre stadion. Vedem și căruciore în care, după cum aflăm, sînt aduși pruncii frumoaselor jucătoare. Pătrundem și noi pe stadion nu fără greutate. Avem senzația că am intrat într-un crater de vulcan. Odată cu apariția pe teren a celor două echipe, vulcanul erupe. Recuzita de care vorbea mai înainte este utilizată la maximum de intensitate.

Trimișii Radioteleviziunii care transmit în direct acest meci nu mai pot fi auziți de către telespectatori și ascultători. Tabela de marcaj arată zero—zero.

Așadar, sîntem martorii meciului de fotbal pe care îl dispută echipele feminine de fotbal *F.C. Oja* și *F.C. Dermatograful* meci care se înscrie în competiția Cupei *Jules Rimel*. Chiar de la fluierul arbitrei pentru începerea meciului, intră în posesia mingii noua achiziție a echipei *Dermatograful,* grațioasa aripă dreaptă Adriana 3, fiica celebrei Adriana 2 și mama Adrianei 4. Mingea trece la Jeanina-Marquerite-Frosa, care poartă un minunat șort cu croială modernă, tricou cu decolteul încadrat de inspirate motive folk, jambiere supraelastice, ghete cu toc pătrat și crampoane Louis Quinze... Balonul este acum la Anișoara, supranumită Săgeata Dunării, care o driblează pe Jana, supranumită Gura Oborului... Mingea iese afară din teren și urmează să fie repusă în joc de Adriana 3. Ea ridică mingea, o frumoasă minge pepită, după ultimele jurnale de modă care arată că se poartă din nou pepitul. Adriana 3

profită de această aruncare de la margine ca să tragă puțin de timp : își aranjează funda la gheata stîngă, își împrospătează rujul pe buze, utilizează pieptenul... nici nu știi cînd trec trei minute.

Mingea este aruncată la Viviana, pasă la Milica... aceasta face o cursă pe aripa stîngă, nu înțelegem de ce pentru că este mijlocaș dreapta... Aaa, da, acum înțelegem ! Ca să înțelegeți și dumneavoastră redăm aceste cuvinte ale jucătoarei către tribună :

— Milică, dă suzeta copilului și nu întrerupe legănatul !

Cursa continuă, dar Milica tot cu fața spre tribună : Legănarea copilului, nu legănarea vecinei din tribună.

Să sperăm că lucrurile vor intra în normal ! Ea înaintează, înaintează... șut... gol ! (ovații pe stadion) Formidabil ! Șutul ei a rupt plasa ! În tribune fel de fel de comentarii din care am surprins cîteva dialoguri.

— Ce șut năprasnic !

— Da, uneori îl simte și soțul acasă.

În tribuna rezervată soților, reacții contradictorii :

— Ah ! Voi avea a săptămînă liniștită, nevastă-mea a marcat un gol !

— Dar ca să nu leșini de prea multă bucurie, n-ai vrea să-mi plîngi puțin de milă : nevastă-ta a marcat în poarta apărată de nevastă-mea !

Un alt soț stă tot timpul cu pumnii strînși, potrivit instrucțiunilor primite de acasă.

Mingea este repusă în joc. Adversarele nu iartă acest gol de zile mari și Jana se repede cu mîinile în părul Milicăi... jocul se oprește, jucătoarele de la *F.C. Oja* socotesc că este fault și cer unsprezece metri... Ba chiar i se arată arbitrului un ghemotoc

blond drept corp delict al faultului, din care cauză i se cere ca lovitura de la unsprezece metri să fie dată de la șapte metri. Dar arbitrul apreciază că este fault involuntar, deoarece este vorba de o perucă doar. Stadionul izbucnește în huuurale. Discuțiile de pe teren se poartă cu vehemență. Arbitrul are o fericită inspirație : să nu marcheze timpul. Dacă ar fi dictat prelungirea meciului cu timpul consumat cu discuțiile, nu se poate bănui cînd s-ar fi terminat meciul. Dar așa, arbitrul a apucat să fluiere sfîrșitul meciului. Am profitat de împrejurarea că o elegantă atacantă se află în apropierea noastră pentru a-i solicita un scurt interviu.

— Cum calificați acest meci ?

— Foarte șic !

— Ce credeți despre fotbalul feminin în general ?

— Este un sport enorm de greu pentru femei. Închipuiți-vă că regulamentul interzice discuțiile pe teren !

Din cauza aceastei restricții a sucombat echipa *F.C. Dermatograful,* tocmai cînd viața orașului nostru începuse să fie mai frumoasă și cînd 1 500 de ingineri agronomi, 1 243 de medici, 5 600 profesori și alte mii de subingineri, veterinari, antrenori, scriitori, ziariști cu statute de „atașați permanenți" chiar și vatmani de tramvaie (deveniți acum conducători de atelaje sau de roabe în șantierul de amenajări portuare) etc. etc. toți din București, renunțaseră la buletinele de Capitală, cerînd să-și trăiască restul de viață în orășelul nostru. Dar, cum spuneam, echipa a sucombat și tîrgul nostru a căzut din nou în monotonie... De unde se formaseră unele asociații de microbiști care comentau șutul

frumoaselor fotbaliste, au revenit vechile nuclee de pensionari așezați în parcul de la debarcader.

— Patru-patru, dublă ! Fuge, bate și astupă ! Poartă-n casă !...

Evoluția fotbalului feminin în orașul nostru a fost cu adevărat meteorică : a captat dintr-o dată atenția generală, ca o cometă ce zgîrie cerul cu traiectorii incandescente și se termină cu un fir de mătase ce se deșiră din ciorapul primit de o elegantă fotbalistă, peste hotare, odată cu schimbul de fanioane, flori și insigne. Și întocmai ca un cer tern și neobișnuit de obscur după o asemenea strălucire, orașul meu a căzut în marasmul său endemic. În schimb, acum nu mai duce lipsă de specialiști. Doar în zilele cu meciuri, televizoarele și radiourile sînt oprite și ei se dau cu capul de aparate ca de un zid al plîngerii, iar printre lacrimile ce picură pe filele de buletin cu viză de schimbare a domiciliului se întrevede, ca un miraj în plină Sahara, un zîmbet de Mona Lisa despre care nu se știe dacă e de milă sau de satisfacție în exces : este al funcționarului care a consemnat mutația.

Sfatul necuvîntătoarelor

Am cunoscut un corect versificator care scria fabule, de fapt anecdote populare puse în versuri. Fabulele lui erau mai mult niște fabulițe, una mai mică decît alta. Eforturile intelectuale, chiar și cele

de întindere mijlocie, îl supuneau privațiunilor calviției.

Pe cît erau fabulele lui de mini, pe atît se credea fabulistul de maxi. Chiar mai mare decît Topîrceanu — lucru pe care el îl demonstra matematic : Topîrceanu a scris 20 de fabule, iar el 31. Concluzia este fără putință de tăgadă : cum știut este că 31 este mai mare în valoare absolută decît 20, cu atît versificatorul în cauză este mai mare decît Topîrceanu. Forța lui satirică era impunătoare, iar pentru a și-o menține făcea gimnastică cu greutățile și extensorul. Progresele n-au întîrziat să se vadă : a trecut la box, debutul făcîndu-l cu un frate care îndrăznise să scrie și el niște fabule. Pentru că fabulele fratelui erau mai bune decît ale lui, l-a exilat foarte bine boxat la propriu și la figurat, ceeace nu se poate întîmpla decît între frați.

Nu cumva să nu fi acceptat ideea geniului fabulistului chel că riscai să te pomenești fără pîine, cunoscutul meu avînd și o astfel de putere extrafabulistică.

De la el mi-a venit ideea să mă numesc și eu fabulist. Ca să fiu fabulist nu am nevoie de o decizie specială, e de ajuns să mă numesc eu și să cer lumii să repete numirea. Ca scriitor realist, așa cum stă bine oricărui artist român în viață, ce mi-am zis ?! De ce să scriu eu fabulele în versuri ? Realitatea arată că nici omul și nici jivinele care populează fabulele nu vorbesc în versuri în viața lor de toate zilele.

Nu m-am apucat bine de lucru că am și fost asaltat de factorii poștali, care mi-au răsturnat pe cap tolbe pline cu scrisori. Erau scrisori expediate de eroii fabulelor mele, care de fapt sînt eroii tuturor fabuliștilor. Redau cîte ceva din ele.

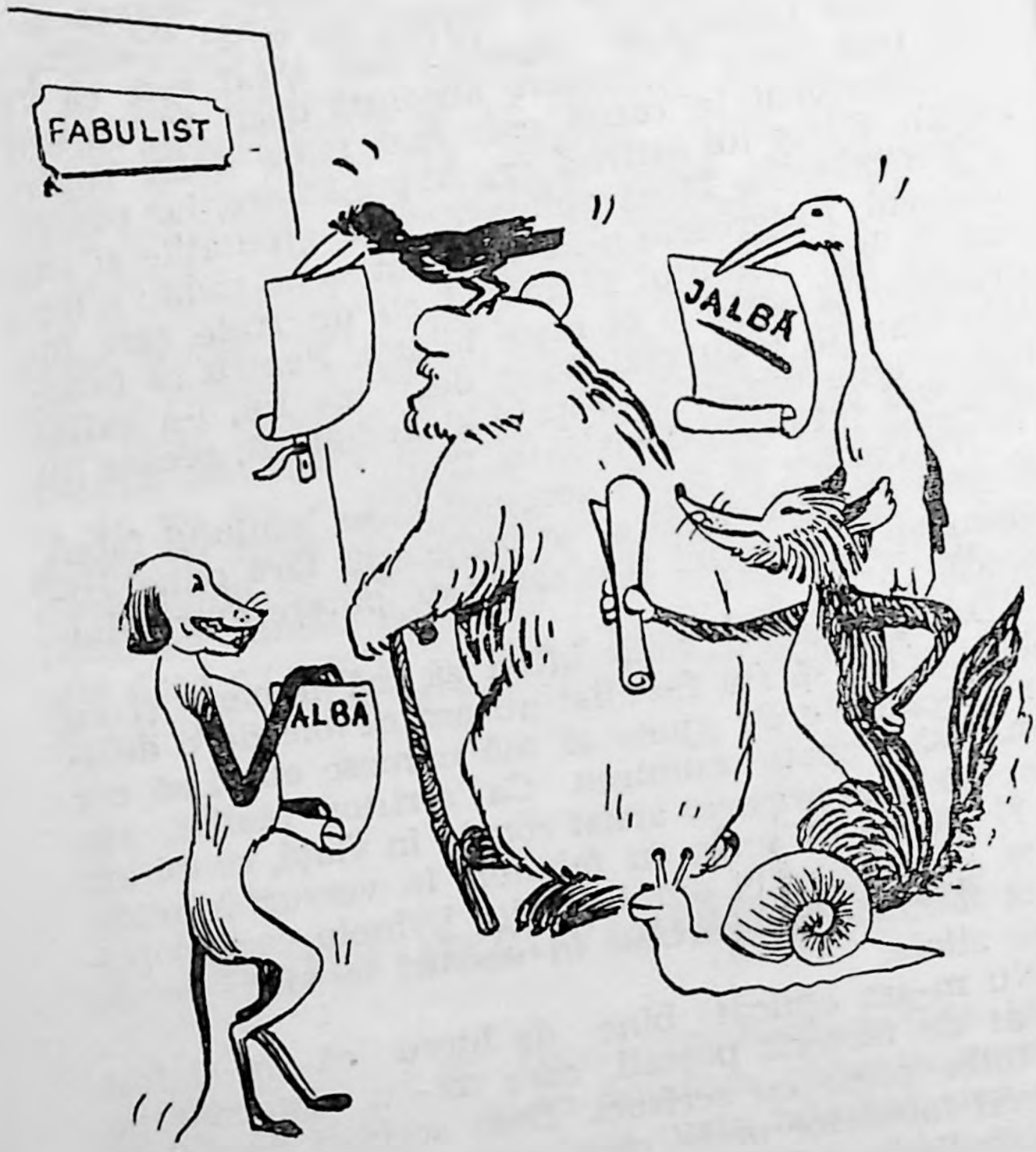
FABULIST
JALBA
ALBA

Vulpea îmi scrie că nu mai poate fi simbol pentru machiavelism, în acest sens fiind demult întrecută de un secretar literar. „În ceea ce privește — zicea ea — povestea mea cu peștele aruncat din căruță, domnule fabulist, hai să fim serioși! De unde dracu atîta pește, ca să fie aruncat pe stradă, cînd omul care-l prinde îl duce acasă cu mașina mică?"

Alta: „Domnule La Fontaine (o mică confuzie), în fabula dumneavoastră „Leul și restul animalelor", rog să luați la cunoștință că am abdicat de la tron, în favoarea unei dresoare eminente, altfel bună și la gustarea de dimineață".

Încă una: „Terminați, domnilor, cu bazaconia aceea: „Musca la arat"! De cînd cu insecticidele și mecanizarea agriculturii fabula aceasta este complet anacronică".

Sau: „Cercetați mai atent cînd și de ce se fac defrișările". Semnează *Toporul și Pădurea.*

Șarpele protestează susținînd că nu este șiret, dovadă că orice pantof are șireturi de textile, șopîrla zice că ea nu circulă printre pietre și tufișuri, ci printre rînduri și roagă să nu i se mai atribuie trasee eronate.

Lupul m-a impresionat prin scrisoarea sa în care arăta că e pe cale de dispariție și noi continuăm să-i punem în sarcină atîtea oi cît nu poate să dea la scădere un contabil de stînă de gradul zero timp de o viață.

„De ce mi se spune că sînt urs polar, cînd eu demult am devenit frigider, ducînd o permanentă existență în reparații în termen de garanție?!" Semnează *Fram.*

„Vă sfătuiesc, domnule fabulist, citesc într-o scrisoare semnată *„Un grup de eroi binevoitori"*, să con-

sultați un medic veterinar (nu în scopul revizuirii sănătății dumneavoastră, se înțelege) și veți vedea că lucrurile nu stau tocmai ca în producția dumneavoastră literară. Ne-am cam plictisit să ne amuzăm cu aceleași nerozii pe care le scorniți pe seama noastră. De unde ați scos-o, frate, că iepurele este fricos, că bursucul este rău, că pisica este nu știu ce... Cum puteți să ne stabiliți niște caractere pe care nu le avem ?... L-ați făcut pe greiere mare cîntăreț, dar formațiile de folck, jazz, muzică preclasică și ușoară, de ce nu le vedeți ? Cum puteți să faceți din privighetoare un simbol al cîntecului vocal, cînd ea însăși se oprește din zbor cînd o aude pe Marina Voica ?... Păi să nu se sinucidă biata privighetoare ?... Dacă vrea cineva dintre ai dv. să scrie o fabulă cu spațiul locativ, îl ia drept simbol pe bietul melc. De ce nu luați un funcționar de la spațiu sau de la întreprinderea de construire a caselor proprietate personală ?"

„Aveți, după cît mai cunoaștem și noi despre scriitori, doi colegi într-ale scrisului : Aurel Iozefini și Alecu Popovici. Cunoașteți și nostima lor poveste : pentru multele lor păcate, s-a hotărît să fie dați fiarelor sălbatice ; unul a fost trimis la circ și celălalt la un teatru de copii."

„În lumea animală de mult se scriu fabule, luîndu-se simboluri din viața oamenilor. Vă sfătuim să renunțați la noi și să vă luați și dv. eroii din viața omenească. Dacă nu vă dă mîna, apelați la imaginație, iar dacă nu sînteți apt nici pentru așa ceva poate că veți binevoi să faceți efortul de a ne cunoaște mai bine și de a da poveștilor populate de noi alte semnificații decît pînă acum. Ar fi bine să nu mai abuzați de bietele animale (care, potrivit genului li-

terar respectiv sînt și ele tot oameni). Scriind niște fabule ce au pe oameni ca eroi, poate veți mai îndrepta și unele animale căzute pe o pantă greșită". Cît privește umorul, hai să fim cinstiți : cine, în afară de autorii respectivi, rîd la lectura fabulelor ?"

Un băiat iubea o fată

Un băiat iubea o fată ! Nu este nimic extraordinar în situația asta, la urma urmei e chiar plăcut pentru anumite vîrste, dar dragostea nu era reciprocă.

Deci băiatul iubea fata, iar fata iubea pietrele prețioase ! Ca să-i fie și el pe plac, băiatul îi dăruia, de fiecare dată cînd o vedea, cîte o piatră, un safir, un ametist, un diamant, fel de fel de rarități minerale. Cînd a socotit că i-a făcut suficiente daruri ca să-și permită s-o ceară de soție, băiatul s-a prezentat la ea, i-a făcut o înfocată declarație de dragoste și a rugat-o să-i dea mîna. Fata s-a gîndit că a primit suficiente daruri ca să se poată lipsi de băiat, i-a spus clar că ea nu are nici un sentiment pentru el și că nici în ruptul capului nu se poate căsători cu cineva pe care nu-l iubește.

Auzind acest refuz, la care, pe bună dreptate, nu se aștepta, pe băiat l-au podidit sudorile. Îi șiroia apa pe frunte, pe spinare, pe obraz, era tot o apă în timp ce se gîndea că pentru această fată a cheltuit o avere ca să-i procure pietrele prețioase ce-i rămîn acum, desigur, ei. (Darurile au fost fă-

cute cu invitații de acest soi : „Primește, te rog, acest safir care nu te obligă la nimic".) Cum ar putea să nu-l treacă acum apele !?

Morala : Apa trece, pietrele-i rămîn !

Moment solemn

Dimineața, stilourile încep programul la ora șapte și jumătate. După ce se semnează condica, pînă la ora opt se aranjează hîrtiile și dosarele pe birou în poziție de lucru. De la opt la nouă, o peniță face tălmăcirea viselor, apoi tocurile fac politică sportivă pînă pe la zece. De la zece pînă la zece și jumătate, de obicei, se cască. O anemică înviorare intervine după această oră cînd se mai ivește cîte o problemă de rezolvat. Și atunci este o agitație ca și cînd s-ar pregăti o conferință internațională. Pentru o simplă adresă prin care se confirmă primirea altei adrese, stiloul Pelikan face o zarvă de nedescris. Cere să se facă liniște, face vreo trei ciorne, mobilizează dactilografele, apoi intră în faza de disperare : nu-l găsește pe stiloul-șef pentru o semnătură. Pînă la urmă găsește un Pix care-i semnează „pentru", apoi se agită din cauză că nu mai are probleme pentru care să se agite. Un telefon cu o simplă comunicare pune un Koh-y-Noor în mișcare prin toate birourile și aleargă pe scări ca o veveriță, după care se liniștește și el. Toate problemele se rezolvă, oricît s-ar trage de timp, pînă la ora 12. Apoi iar se cască. Fiecare se uită la ceas de

două ori pe minut. Pînă la ora 15 timpul trece greu. Mai mult stă decît trece.

Dar, cînd se ia leafa timpul trece mai ușor. Fiecare se duce de cîte cinci ori să se convingă dacă Mont Blanc (primit cadou) a plecat la bancă, de alte cinci ori ca să constate dacă a venit de la bancă, apoi de cîteva ori ca să vadă dacă au început plățile, după care, stilouri indigene, stilouri de import, pixuri, de 3 lei, pixuri primite ca „atenții" colegiale, penițe, creioane, carioci, indiferent de vîrstă, preț și culoare, istovite de așteptare, iau loc în rînd ca să-și primească simbria. E o zi care trece mai ușor și, desigur, mai plăcut. Partea proastă este că asemenea zile sînt numai două pe lună. În celelalte zile, sculele scrisului de mînă sînt chinuite nemilos de plictis. Un pix de import a devenit periculos. Pînă și cariocele s-au luat de gînduri. Cum vede un coleg că are de rezolvat două probleme, imediat el se oferă să preia una din ele. Și asta nu numai o dată. O face permanent. De ce s-o băga el în hîrtiile altora și nu-și vede de căscatul lui, nu poate nimeni să înțeleagă. Ce-ar face el dacă un alt pix i-ar lua hîrtia de la gură ?

În biroul de ante-evidență s-a ajuns la o subtilă stilizare a căscatului. Fiecare cască într-un stil specific profilului psihologic personal, dar s-a ajuns să se caște și în ansamblu. Se cască scandat, se cască la unison, se cască pe mai multe voci. O cariocă are în acest sens niște merite deosebite. Uneori din biroul de alături, de la ante-evidență, se aude prin perete un zgomot ca de motor negresat. Toți se opresc din căscat și, cu speranța că se va isca un nou subiect de discuție, se întrec care să întrebe mai întîi ce se întîmplă alături, la post-evidență. Obiec-

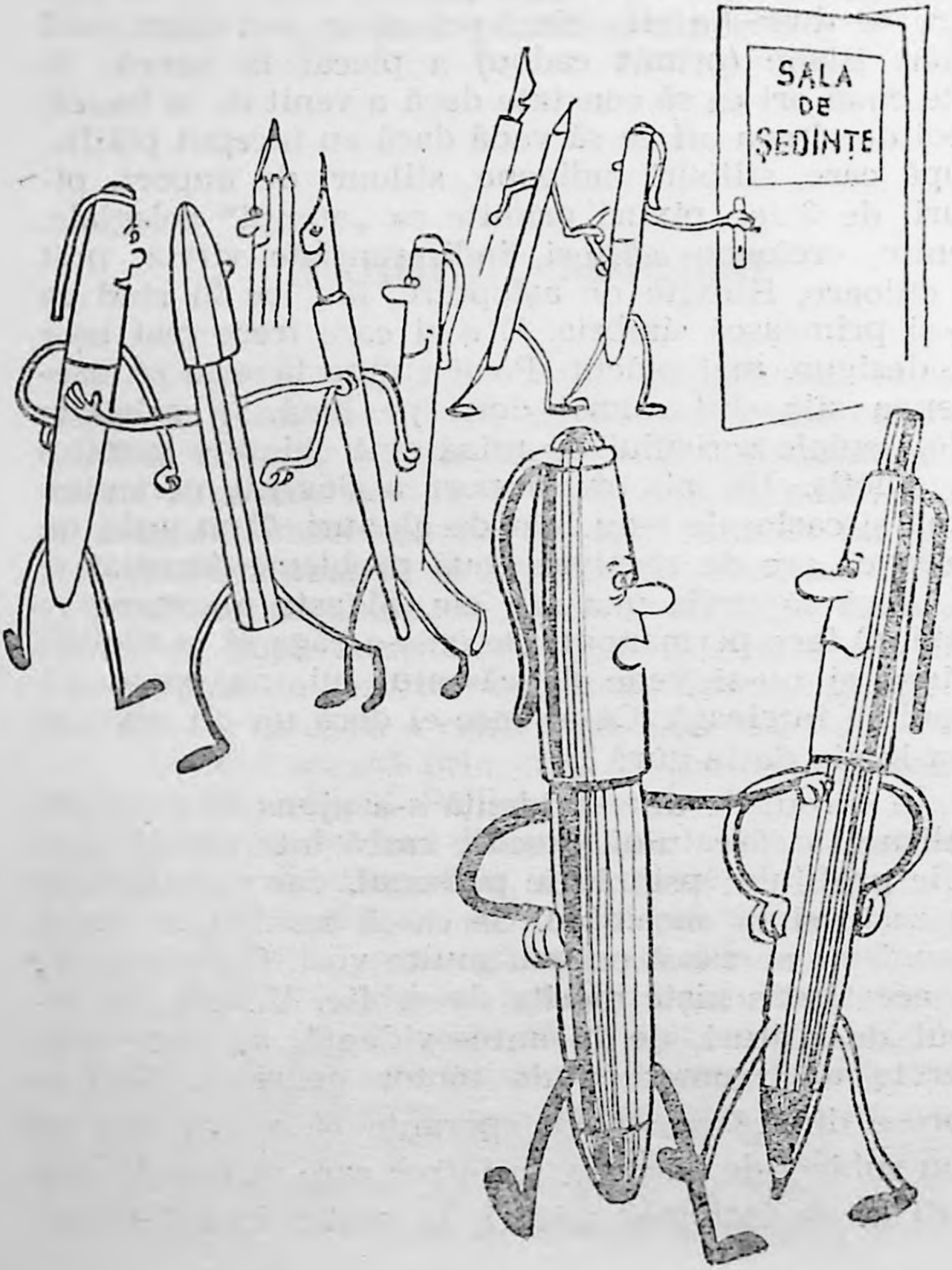
SALA
DE
ŞEDINŢE

tele de scris știu precis ce se întîmplă. Apoi se întrec în a răspunde.

— Cei de la post-calcul sforăie.

Aici talentul cariocii de a dirija un cor s-a dovedit inoperant, deoarece în timpul sforăitului toți colegii habar nu au că se mai află cineva lîngă ei, și încă cineva care se străduiește să le modeleze sonorizarea rinolaringologică. Dar ea nu disperă și persevereazǎ, gîndindu-se că într-o zi o să-i facă să doarmă cu ochii deschiși — ceea ce ar satisface perfect și dezideratul vegherii asupra secretului hîrtiilor lor.

Totuși, ziua lor cea mai grea este aceea în care stiloul șef întocmește raportul de activitate. Nu-l întocmește singur, ci în colectiv. Iau parte toate ustensilele din schemă. Chiar și cele stagiare. E o jale, să le vezi cum își storc ultimul strop de cerneală ca să încropească niște faze capabile să umple o pagină de hîrtie. Toate stilourile preferă, în asemenea situații, să doarmă sau chiar să facă rost de un certificat medical pentru a sta cîteva zile în reparație.

— Am găsit ! a strigat într-o zi Pelikanul, care dormea cu ochii deschiși și cu mintea trează.

— Ce-ai găsit, șefule ?

— Trebuie să facem ceva. Așa nu mai merge ! Dacă o să continuăm așa, o să murim de plictiseală și moartea de plictiseală este mai grea decît moartea prin foc încet.

— Ce-o să facem, șefule ? Cum o să ne omorîm timpul ?

— Să facem ședințe. Gata, de acum încolo toată lumea în ședințe ! Aștept propuneri.

Și propunerile au venit, propuneri care au căpătat repede viață practică. S-au făcut ședințe despre

circulație, despre stilul de muncă, despre influența indicatorilor statistici asupra glandelor endocrine, despre privirea în perspectivă, despre combaterea misticismului, despre prețuirea secundei, despre lupta împotriva poluării atmosferei și încă fel de fel de ședințe. Au început să se facă atîtea ședințe încît pentru bruma de probleme ce aveau de rezolvat bietele scule, nu se mai găsea timp. Solicitanții au început să fie nemulțumiți, dar își luau o înfățișare obosită și se văicăreau :

— N-am putut să rezolvăm problema trasărilor de sarcini. Ieșim dintr-o ședință și intrăm în alta.

Zilele trecute însă un stilou de vază a spus să se mai termine cu atîtea ședințe. Stiloul șef s-a speriat.

— Să terminăm cu ședințele ? De ce ? Știți ce înseamnă asta ? Ar trebui ca pentru problemele ce le avem de rezolvat să se păstreze cel mult jumătate din stilourile și pixurile existente. Mai bine așa, cu ședințe ca să avem cu toții o existență asigurată.

Și astfel penița — luată ca simbol pentru un ansamblu de scule de scris, ca și pentru profesiune (pe cît de goală de conținut pe atît de onorată) — a izvodit nu numai o meserie recunoscută, ci și o mentalitate : funcționarismul, ramificat în zeci și sute de subdiviziuni. Desfășurarea ședințelor, întocmirea, îndosarierea și evidența proceselor verbale de ședință a revitalizat îndeletnicirea respectivă. Ședința a ajuns să nu mai fie un mijloc de comunicare, un prilej de dezbatere sau de confruntare de idei. Faza aceasta a fost depășită. Ședințismul este acum o instituție și un principiu de existență.

Se anunță un eveniment. Evenimentul este, în fond, destul de banal, dar este anunțat cu tam-tamul evenimentelor epocale :

— Toată lumea la ședință !

Stiloul își lasă pe „ț“ fără sedilă, pe „i“ fără punct, toate convorbirile telefonice sînt întrerupte, se renunță și la drumul spre W.C. pentru că începe momentul solemn : ședința despre... Dar asta nu are importanță. E deajuns să se numească ședință.

— Tovarăși, înscrieți-vă la cuvînt ! Cine sparge gheața ?

— Eu tovarăși ! Vreau să vă spun că ceea ce aveam de spus a fost atins de antevorbitorii mei. Eu mă asociez cu ei și mă așez jos.

Un banjou fluieră în prag de toamnă

O frizerie este o expoziție de capete. Și-a pus cineva întrebarea cîte capete se perindă prin mîinile unui frizer ? Dar asta, să zicem, că ar fi o chestiune de statistică. Ceea ce pare mai important este că în timp ce foarfecele cooperativei clănțăne pe la urechea clientului, mintea frizerului pătrunde sau, cel puțin, vrea să pătrundă pe sub cutia craniană căzută pe mîna lui spre dichisire și hamletice interogații, ca : oare ce se petrece în momentul de față în interiorul acestui cap ? De pildă, să luăm capul lui Nae Tunsu. Se înțelege că nu-l vom lua

în sensul în care lua capetele Alexandru Lăpușneanu, noi îl vom lua doar, așa, ca exemplu. Mai întîi trebuie spus că nu numai o coincidență cu numele a făcut ca acest client, Nae Tunsu, să fie foarte atent cu podoaba lui capilară, care nu e chiar o podoabă, dar, de obicei, așa se zice. Cert este că Nae Tunsu nu e chel, ceea ce determină pentru frizeri plăcerea de a-l tunde din cînd în cînd și anume cam o dată și jumătate pe trimestru, adică o dată în plin trimestru, cînd Nae Tunsu știe precis ce să pretindă lucrătorului, în funcție de certitudinile vremii, iar o dată între trimestre, cînd de pe urma operației igienistului profită două anotimpuri. Și dacă se menționează că acțiunea întîmplării următoare se consumă între două trimestre, cînd vara s-a terminat și toamna încă n-a început, rămîne de subliniat că Nae Tunsu a intrat într-un salon specializat chiar într-un moment de acalmie. Un frizer lăsase banjoul să se odihnească, un coleg de-al lui citea în ziar „mica publicitate", iar în perete un aparat de radio dădea prognoza. Un alt lucrător îl lua în primire pe Nae, așezîndu-l pe scaunul, în glumă numit, de tortură.

— Cum vă tundem ?

Meteorologul din aparat își debitează descoperirile : „Pentru luna ce urmează institutul meteorologic comunică"...

Alt client care n-ar fi știut să precizeze un răspuns la întrebarea lucrătorului ar fi cerut să fie tuns în timp ce stătea agățat de tavan cu picioarele în sus, dar Nae Tunsu, trăgînd cu urechea la prognoză, spuse :

— Așteaptă puțin... dar nu sta așa cu foarfecele ca și cînd ai vrea să mă decapitezi !...

Meteorologul : „Timpul se menține călduros, temperatura este staționară“...

— Tunde-mă scurt !

— Meteorologul !... „cer senin“...

Nae întărește comanda : „Chiar foarte scurt“.

Lucrătorul se sperie de „gazonul“ peste care a dat în timp ce aparatul informează : „Averse de ploaie persistentă“...

Nae Tunsu sare alarmat : Stai ! Nu mai tunde.

Meteorologul continuă : ...„se semnalează doar în nordul Transilvaniei“.

Nae se gîndi că trebuie să evite delegațiile în Maramureș !

— „În Bucovina averse locale de ploaie“... continuă buletinul meteorologic.

— V-ați hotărît cum să vă tundem ? — întreabă lucrătorul.

— Tunde mai departe. Pînă acum e bine.

„Pe litoral este cald, iar temperatura apei este în creștere. Soare puternic“... — zice aparatul.

— Scurt, omule, nu ți-am spus să mă tunzi mai scurt ? ! Nu auzi ce e la mare ? Eu plec în concediu la Eforie...

— V-am servit pe-o parte ; sînteți ca o plajă... fără iarbă. Acum întoarceți-vă, să vă fac și pe partea asta...

Radioul : „Dar în a doua decadă a lunii, se pare, că toamna va intra în firescul ei. Își va face debutul cu ploi“...

— Nu te adînci cu foarfecele, taie așa mai mult în aer... doar vîrfurile...

Cînd auzi că vor fi „ploi reci și vînturi“, Nae își aduse aminte că și-a pierdut fularul !

— Ați spus ceva ?

— Da, am spus ca la ceafă să mă lăsați așa.

— Atunci... să trăiți și să vă fie de bine !

— Ce e asta : pe stînga m-ai tuns prea scurt...

— Tunsoare de vară, să trăiți !

— Pe dreapta... pe dreapta să zicem că e bine, e plin, așa cum ți-am cerut.

— Ca pentru toamnă, să trăiți. În felul ăsta împăcăm ambele anotimpuri.

— Și pe ceafă ? Ce este cu coama asta ? Ce, sînt Eminescu ? Eu sînt om serios, dom'le !

— O prevedere mai de perspectivă, să trăiți ! Ca pentru iarnă ; o să înlocuiască fularul. În cazul că va fi soare, vă expuneți cu partea stîngă, iar în caz de invers... Niciodată nu poți ști la ce să te aștepți de la meteorologi. Am auzit că în nu știu ce țară au luat premiu pentru fantezie...

— Acum ce-o să fac eu cu capul ăsta ?

— Părerea mea e să-l mențineți pe umeri. Să trăiți și mai poftiți pe la noi ! Săptămîna viitoare lucrez în schimbul de după-amiază... Dimineața repet pentru concursul de cîntece de ciobănie.

Banjoul începu să cînte o melodie de fluier hoinar.

Anunț

Tanti Eglantina și-a cărat bătrînețele, pe picioarele ei butucănite de reumatism, pînă la mine acasă. Semn că e vorba de ceva ieșit din comun.

— Se-mplinește anul de cînd a murit unchiu-tău Niță. Aș vrea să dau un anunț la ziar, că dacă eu nu mă îngrijesc, fetele lui habar n-au. Știu că tu ești la redacție...

— Bine, tanti Eglantina, dă anunțul încoa, să-l depun eu.

— Păi... ziceam să-l compui tu, că oricum, ești mai meșter ca mine... Tu scrii și nuvele...

— Da, scriu nuvele umoristice.

— Da ? Eu nu țiu minte... Așa că poți să scrii și ceva trist.

Tanti Eglantina vrea să evidențiez faptul că ea și nu fetele unchiului Niță a dat anunțul. Am pus mîna pe stilou să scriu. De la prima literă așternută pe hîrtie, tanti Eglantina găsi necesar să mă informeze :

— Dar vezi și tu cum scrii, să mă coste mai puțin, că doar eu plătesc, fetele lui nici nu se sinchisesc că se-mplinește anul...

Îi citesc mătușii tot ce am scris :

— „Eglantina Nicolae, soție, anunță împlinirea unui an de la moartea soțului ei Niță Nicolae"...

Tanti Eglantina se uită pe hîrtia pe care am scris.

Ce dracu îl faci pe „E" ca pe „M". Zici că ai scris și cărți. Ia să te uiți și-acolo, este „E" sau „M" ?

— În ziar apare „e" de tipar.

— Da ?

— Da !

— Bine, atunci mai citește o dată.

Tanti Eglantina se revărsă în fotoliu, își aranjă ochelarii la ochi și se pregăti să asculte anunțul în lectura autorului. La prima lectură ea a avut în vedere caligrafia, acum era atentă la stil. O văzui însă decepționată.

— Eu ziceam să fie ceva mai drăguț, mai simțit... că știi cît ținea la tine.

— Ceva „mai simțit“ înseamnă bani mai mulți.

— Dă-i dracu de bani. Nu vreau să zică fetele lui că n-am fost în stare să dau și eu un anunț ca lumea...

Am refăcut anunțul și l-am citit cu voce „mai simțită“ : „Eglantina Nicolae, soție, adînc îndurerată, anunță că s-a împlinit un an de la moartea celui care a iubit-o și“...

— Nu, nu așa. Mai mult l-am iubit eu pe el, decît el pe mine. Că doar știi cît am suferit cînd se încurcase cu a oglindarului.

Rectific : ...„de la moartea iubitului ei soț Niță Nicolae.

— Parcă e mai bine acum — zice tanti Eglantina — dar trebuie să scrii că parastasul are loc în ziua de zece aprilie ora 10 la Cimitirul Ghencea.

Am adăugat, după dorința mătușei, încă o frază.

— Auzi, n-ar fi bine să-l anunțăm că am reparat casa și gardul ?

— Pe cine să anunțăm ?

— Pe unchiu-tău.

— Tanti, eu nu fac spiritism.

— Să-ți fie rușine, el e mort și ție îți arde de glume. Și știi doar cît ținea la tine...

— Tanti, bine, scriu și asta, dar crezi că o să citească acolo ?

— Să dai anunțul la ziarul ăla la care era el abonat.

— Sînt zeci de ani de cînd nu mai apare „Universul“. Chiar dacă n-ar fi așa, abonamentul a încetat demult...

— Să citească prietenii lui, deși fără el, eu am reparat acoperișul, că dacă era după fetele lui mă ploua în casă... Și dacă o să plece vreunul din prietenii lui...

— Unde să plece ?

— „Dincolo“, la unchi-tău. Dacă ar pleca vreunul mai curînd și n-o uita, îi spune. Am auzit că vecinul Marinache se simte cam prost. Da, dar dacă nu s-or găsi ? Prin atîta mulțime !...

— Nu fi mové !... Îți arde de glume. Mai bine fă-ți semnul crucii și zi „Doamne, iartă-mă“. Mă mir că mai pun mîna pe cărți de-ale tale.

— Ce mai scriu ?

— Scrie așa : „Rugați-vă pentru el !“

Am scris „rugați-vă pentru el“ și am citit totul.

— Auzi, fetele sînt cam mové, dar nepoții n-au nici o vină. Numește-i și pe ăia mici că doar știi cît ținea la ei.

— Deci Eglantina Nicolae, soție adînc îndurerată, Ionuț, Vicențiu, Viviana...

— Dar cum ăștia nu sînt îndureraţi ? Chiar nepoții lui să...

— Viviana nici nu l-a cunoscut, s-a născut după moartea lui.

— Nu contează. Toată familia este îndurerată.

— Atunci scriu „familia adînc îndurerată“...

— Nu, că aici intră și fetele lui, iar ele nu se sinchisesc... Apropo, aș vrea să mai scrii că taxa de moștenire a fost plătită la notariat în întregime, au dat și ele...

— Asta pentru ce mai trebuie scris ?

— Pentru liniștea lui...

— Crezi că-și face probleme ? Dar poate-l rugăm pe vecinul Marinache... Am auzit că e pe ducă. Se duce cam des la policlinică.

— Nerușinatule ! Unchi-tău e mort și ție-ți arde de glume... Ia citește totul din nou !

Am citit textul, în timp ce tanti Eglantina cîntărea fiecare cuvînt.

— Auzi, știi la ce mă gîndesc ?

— Nu, dar bănuiesc. Mai ai să-i spui ceva lui unchiu ?

— Nu fi mové ! Scrie-le și pe ele ! Zic ele că le sînt mamă vitregă, dar le pun și pe ele, că sînt fetele lui...

— Deci „Eglantina, soție adînc îndurerată"...

— Scrie profund îndurerată. E mai literar.

— ...„profund îndurerată, Maria Văraru și Ioana Stratulat fiice adînc îndurerate...

— Nu, la ele nu scrie „adînc îndurerate"

— Atunci cum ? „Cu bucurie în suflet, anunță"...

— Ești un nepot infam și mové... Doamne, iartă-l ! Scrie numai „îndurerate", fără „adînc". Auzi, cît este un cuvînt ?

— Trei lei.

— Deci 12 lei pentru numele lor !... Crezi că or să se simtă ?... Dar lasă că plătesc eu tot, ca să le dau peste nas.

— Hai să terminăm anunțul, tanti !

— Îți pare rău de ele ? Mă mir, că doar îți vin verișoare vitrege. Să nu uit, să-i spui că Ionuț și-a îndreptat notele la matematică și a fost selecționat pentru Olimpiada de cîntece școlare. De l-ar vedea cum cîntă „N-am o scară de mătase"...

Am scris și am citit tot ce am scris.

— Dar de ce n-ai scris unde va avea loc parastasul ?

— Am scris Ghencea.

— Acolo e slujba, dar masa e acasă.

— Atunci zic... „Masa va fi servită"...

— Nu așa, că nu e nuntă, e parastas.

— Deci „masa comemorativă"...

— Nu se obișnuiește așa...

— Atunci zicem „petrecerea va avea loc“ că așa se obișnuiește...

— Nu fi mové ! și citește totul de la capăt.

În ziua parastasului a apărut și anunțul : „Eglantina Nicolae, soție profund îndurerată, fiicele Maria Văraru și Ioana Stratulat îndurerate, nepoții Ionuț, participant la Olimpiada școlară, Vicențiu și Viviana nou născută, îndureraţi în raport cu vîrsta aduc la cunoștință după plata integrală a taxei de moștenire că s-a împlinit un an de la moartea unchiului lor, tată bun și mai ales soț, Niță Nicolae. Celebrarea parastasului se va consuma defalcat : slujba la Cimitirul Ghencea, iar petrecerea la domiciliul din str. Abisului 214, unde între timp a fost reparată toată casa și gardul. Rugați-vă pentru el“.

Prietenii unchiului Niță nu urmăresc rubrica de decese, deoarece nu sînt de rangul celor ce-și anunță dispariția în ziar cu 3 lei cuvîntul. Dar de data aceasta, preveniți de tanti Eglantina au luat ziarul la parastasul care a avut loc în casa renovată.

— Auzi, madam Nicolae, cine ți-a scris anunțul ?

— Nepotu-meu, ăla care lucrează la redacție. Vai de scrisul lui ! Nici un anunț nu e în stare să scrie...

Ora închiderii

În apartamentul elegant, expresie a vieții moderne, soțul și soția intrară amîndoi odată, vorbind în

timp ce se dezbrăcau de raglane. Căzură obosiți în cîte un fotoliu.

— Azi cum a fost ? întrebă el.

— Zi proastă : doar 325, răspunse ea cu o vizibilă nemulțumire, pentru ca apoi să explice : A învățat lumea prețurile. Dar la tine ?

— Ceva mai mult. Cinci sute. M-a călcat „obștescul", că altfel...

— Ei, ce vrei, ești mai cu experiență. Dă banii, să completăm pentru...

El tresări speriat de eventualele intenții de noi investiții ale soției. El vrea să păstreze banii.

— Pentru ce ? Nu ne luăm nimic ! Avem de toate, casă avem și-ncă ce casă !... Vilă care se întoarce după soare !... Mobilă „stil" Louis de toate numerele avem !. Chiar și ceva opere de artă... La ce ne-or folosi nu știu, dar dacă tu zici că așa cere viața modernă...

— Mondenă, nu modernă !

— Mă rog, tot un moft este. Avem haine să nu ne mai cumpărăm zece ani de acum înainte. Mașină mică avem !...

— Părerea mea e că ar fi mai sănătos să strîngem banii chită, să avem bani lichizi.

— Ți-am spus să nu mai zici „bani lichizi" ! O să zică lumea că sînt făcuți din lichide, că slavă Domnului, cei cu „renumitele vinuri de Ștefănești"...

— De Ștefănescu ! — corectă el de data asta.

— Mă rog, din podgoriile de pe Podul Grant... Banii noștri sînt făcuți din sudoare...

— Auzi, hai să nu mai vorbim... că sudoarea nu a fost a noastră...

— Și ce contează a cui a fost sudoarea ? A noastră, a altora... tot sudoare e !

LOC
DE DAT
CU
CAPUL

— De-ar avea lucrurile astea ale noastre gură să vorbească !...

— Ce-ți veni acum ?... Lasă-le așa mute, cum le-a făcut fabrica !

Se lăsară amîndoi pe moliciunea fotoliului cuceriți de senzația de tihnă și de somn.

— Auzi, spuse el, crezi că s-ar interpreta nu știu cum dacă m-ai scoate și pe mine la un local în seara asta... Am ține în frapieră bere de 4,50 și am bea și noi un păhărel de șampanie... Trebuie să udăm mașina băiatului. Un pic de relaxare n-ar strica... Cu atîtea acumulări cantitative am putea face — doamne ferește — un salt spre astenie...

— N-ar fi rea ideea, dar sunt obosit ca un tăietor de lemne...

Cînd ațipiră se porni soneria. Ea se duse să deschidă. Intră un bărbat pe care soțul îl primi protocolar.

— Bună seara !...

— Bună seara ! Luați loc și mărturisiți-vă. Sper că ați venit cu banii la dv, nu ?

— Am venit să-mi iau fotoliul. Cred că e acela pe care stați dv. doamnă.

— Ce vreți să spuneți ?

— O să înțelegeți. Cînd lucrați la BBRD...

— Oho, dar asta e de mult...

— Ei, atunci de mult, v-am dat două mii cinci sute de lei ca să-mi obțineți o aprobare... Acum am aflat că n-ați făcut decît s-o treceți prin registratură, că de fapt, ceream ceva legal. Cu acei două mii cinci sute ați cumpărat acest fotoliu. Acum am venit să mi-l iau, că e din banii mei. Văd că l-ați păstrat în bună stare. Vă mulțumesc.

Noul venit nu glumea. Începu să mute fotoliul din loc.

— Ce-o să se bucure nevastă-mea !

Stăpînul casei se uită către soție.

— Păi dacă or să facă toți așa, noi cu ce mai rămînem ?

— Bate-te peste gură.

Vru să-și asculte nevasta, dar din principiu nu este adeptul ritualurilor.

— Cu ce e mai eficient dacă mă bat peste gură ?

Auziră din nou soneria iar soții rămaseră înmărmuriți. Intră o doamnă urmată de cîțiva oameni de ajutor. Nu dădu nici o atenție stăpînilor casei și doar arătă ajutoarelor mobila dintr-un dormitor.

— Ce este ? — o întrebă soția timid.

— Bună seara, adăugă și soțul cu o politețe tot atît de timidă, vrînd de fapt să intre în vorbă.

— Pentru mine, cel puțin, e foarte bună, preciză cea care descinsese în casa lor pe nepoftite. Am venit să-mi iau dormitorul și plec. Sper să-mi iertați deranjul, e o oră nu tocmai potrivită, dar, știți, soțul meu tocmai acum mi-a spus cît la costat ca să fie pus pe lista de priorități pentru mașina pe care am cumpărat-o. Exact atît l-a costat ; cît dormitorul ăsta.

Cînd se auzi din nou soneria, soția intră în panică. Un semnal de sonerie nu vine niciodată singur. De data asta aduse un copil care, cum intră, se și repezi la un minicalculator ce se afla pe un birou.

— Gata, am rezolvat cu extragerea rădăcinei pătrate ! Tot ziceam eu să strîng la pușculiță bani pentru un minicalculator, dar dacă tata a depus banii aici, nu mai e nevoie să-mi fac eu capul pătrat...

— Puștiule, nu e frumos să pui mîna ! — spuse pe un ton părintesc și profund pedagogic titularul frumos-mobilatului domiciliu.

— „Nu e frumos să pui mîna“ ! Am să țiu minte ! Oricum, vă mulțumesc ; calculatorul e în bună stare !

— Şi eu vă mulţumesc, era să uit — interveni doamna cu dormitorul. Şi vă felicit : aveţi gust ! Aţi procurat dormitorul exact pe gustul meu.

— Iar fotoliul pe gustul meu, adăugă primul intrat. E fotoliu-pat. Rezolv cazarea cînd am musafiri.

Dar soneria reîncepu să ţîrîie prea des. Intrară alţi vizitatori care fără nici o vorbă voiră să le golească locuinţa.

— Ce faceţi, oameni buni, ne jefuiţi ? Strig după ajutor... — ameninţă „amfitrioana".

— Taci, nu striga, s-ar putea chiar să vină cineva, îi atrase soţul atenţia în şoaptă.

— Poftiţi, vă rog 25 lei restul. De la mine n-aţi luat decît cinci sute şi lustra aţi plătit-o cu 525 — spuse un bărbat, în timp ce o femeie puse mîna pe un magnetofon.

— Ce o să se bucure fiică-mea !... O să înregistreze cursurile la facultate... ştiţi, ea urmează matematica...

Dar cei deposedaţi voiau să cadă la o înţelegere, să tranşeze... iar pentru asta trebuia să se tragă de timp.

— Apropo, doamnă, cum e meseria asta ? întrebă ea. Lui frate-meu i se năzărise să dea la matematică...

— Matematică ? ! Tare frumoasă !... Frate-meu trăieşte din matematică.

— Nu de asta întreb ? E bănoasă ?

— Îi ajunge... Şi nouă la fel. După cum vedeţi, ne mai rămîne să dăm şi bacşişuri.

— Cred că am făcut bine că nu l-am lăsat să urmeze matematica.

— Şi ce a urmat ?

— La sfatul meu, s-a făcut distribuitor la aragaze.

— Dar asta nu e o meserie.

— Dar ce meserie poate să-i dea cinci sute de lei pe zi ?

— E așa de bine plătită funcția asta ?

— Nu atît de bine plătită, cît de bine cumpărată.

— Dar nu numai banii contează în viață.

— Exact așa spune și soțul meu care a citit pe clasici ; nu contează banii, ci numărul lor !

— Serios, așa spune acum ? — zise un proaspăt sosit în timp ce se lupta cu un recamie.

O femeie care nu dădea nici o atenție gazdelor, se adresă soțului în timp ce amîndoi dislocau un televizor.

— Ai făcut bine socoteala ? Să nu-i înșelăm pe oameni, să nu luăm ce nu e al nostru...

— Făcut pînă la ultimul centimetru de cablu !

Copilul se apucase între timp să calculeze la minicalculator. După ce descoperi o pereche de patine cu rotile, se adînci în calcul.

— Uite că mie îmi ies din calcul și acuarelele. Am răscolit peste tot și nu-s de găsit... Aaa, banii de acuarele sînt la nenea de la telefoane, că ne-a schimbat aparatul zilele trecute...

Dar totul are și un sfîrșit : musafirii nepoftiți plecară ducînd fiecare cîte ceva.

— Și noi cu ce rămînem ? ! — se întrebă stăpînul casei.

— Cu ce ați făcut din munca voastră ! — auzi un răspuns.

Cînd rămaseră singuri, ea se revoltă pînă la stadiul lovirii cu piciorul în dușumea.

— Om ești tu ? Nici măcar nu te-ai opus.

Dar deodată se auzi o voce stranie, cu accent persan și cu modulări catifelate.

— Au, au, nu da așa că mă fac scamă !

— Ce e, cine a vorbit ? întrebă ea speriată.

— Eu am vorbit : covorul ! Şi nu mă mai călcaţi aşa în picioare şi, mai ales, nu mă distrugeţi ! Călcaţi în picioare banii lui Cristescu, ştiţi voi care... ăla care a intrat în facultate că ştia carte şi voi i-aţi spus că a intrat că aţi intervenit voi... Trebuie să vină şi el să-şi ia ce e al lui...

— Ah, doamne, îmi vine să mă dau cu capul de pereţi... — începu el să se vaiete căzînd în genunchi ca pentru rugăciune.

Dar o altă voce stranie interveni cu o duritate de beton.

— Cum o să te dai cu capul de pereţi ? Ce sînt pereţii tăi ?

Şi imediat le apărură zidurile apartamentului cu inscripţii de felul acestora : „Peretele lui Vasile", „Tencuiala din banii lui Georgescu", „Colţul lui Tache", „Parchetul lui Stanciu". Ca să se arate că dorinţa lui n-a fost neglijată, apăru şi un perete pe care stătea scris : „Loc de dat cu capul". Parcă era un perete al procuraturii locale. Li se păru că au ajuns prea repede la procuratură. Poate că au zburat. Dar îşi aduseră aminte că, trecînd prin curte şi-au văzut maşina cu mai multe etichete : „Roată din suprapreţ", „Motor din lichide", „Parbriz cu lipsă la gramaj", iar pe maşina fiului lor era scris cu litere mari şi în culori vii : „Maşină făcută pe litoral din spuma mării"... Îşi dădură seama că la mijloc este o fantasmagorie. Chiar dacă tot ce vedeau arăta o realitate, lucrurile nu li se puteau înfăţişa sub forma asta nemaiîntîlnită în realitate. Aşa că se deşteptară amîndoi din somnul care-i ţintuise pe fotolii. Cînd văzură că în casă nimic nu se mişcase de la loc, se liniştiră.

— Ce vis !

— Teribil ! Şi eu am avut unul. Am adormit în fotoliu...

— La mine se făcea că am plecat la un restaurant de lux, cu şampanie, cu icre negre. Şi eu strigam să m-audă vecinii. „Ţal"... Iar ţalul eram chiar eu. Adică eu mă chemam pe mine.

— Şi ce nu-i bine în asta ? La mine a fost mai tragic. Se făcea că ne invadaseră casa.

— Nu e bine, sigur că nu e bine — spuse soţul, dar se făcea că am nimerit la ora închiderii.

Şi soţul bătu în lemn.

Efortul ritmat

Mai mulţi locatari (bărbaţi, femei şi un copil) se află în faţa unui bloc, iar între toţi se agită un bărbat ce vrea să pară mobilizator.

— Tovarăşi locatari ! Ne-am strîns aici ca să vă vorbesc despre ceea ce poate însemna o groapă neastupată.

Bărbatul mobilizator se porneşte :

— O groapă constituie un adevărat pericol pentru viaţa copiilor noştri — că nu dă în gropi cine trebuie să dea, ci dau chiar copiii noştri... Nu mai spun că ea acumulează fel de fel de gunoaie, care constituie un alt pericol pentru viaţa noastră antiseptică. Aş vrea acum să vă dezvolt...

Soţia acestui bărbat mobilizator face un apel disperat la cei prezenţi :

— Nu-l lăsaţi să continue, că ne asasinează !

— Lasă omul în pace, să spună ce are de spus ! — o pune la punct un bărbat binevoitor.

— E bărbatu-meu și știu de ce e în stare. Dacă-l chemați de Revelion și ține un toast, vă scapă de toți musafirii.

Un alt bărbat caută o soluție :

— Măi vecine, ia-o mata pe scurtătură și spune clar de ce ne-ai adunat și ce vrei de la noi ?

— Sigur că da, frate ! Mă ține aici și mie mi se arde plăcinta în cuptor, — strigă o bună și grijulie gospodină.

— Dați-mi voie, doar să vă vorbesc despre sentimentul datoriei împlinite, legat de întîmpinarea Anului nou...

— Acum ți-ai găsit, vecine ? ! Sau îți e că vine Anul nou și nu te găsește vorbind ?

— Dacă nu spui clar de ce ne-ai adunat, eu plec.

Dar bărbatul mobilizator e pornit pe fapte mari :

— Că de-aia zic și eu, odată cu... Nu !... Odată cu familia mea... că trebuie să astupăm groapa asta din spatele blocului, fiin'că vine Anul nou și noi...

— Păi nu puteai să spui așa de la început ?

— Pînă acum era astupată !

— Da, dar dați-mi voie să vă arăt importanța acoperirii acestei gropi !

— O știm : să nu dea copii în ea... și nici musafirii care vin la noi de Revelion și... nici gunoaiele și microbii...

Toți :

— Știm... știm... știm !

— Nu mă întrerupeți că nici eu nu v-am întrerupt cînd ați vorbit.

Soția își revendică dreptatea :

— Eu v-am prevenit ! N-ați vrut să mă ascultați...

— Mai bine hai la treabă și gata ! Într-o jumătate de oră terminăm.

Intervine, în fine, copilul cu o găletușă și lopățică :

— Ajut și eu ! Că și eu sînt om !

— O să terminăm acum treaba în 25 de minute — face observația o femeie.

— O s-o terminăm chiar în zece minute dacă sîntem organizați, lămurește bărbatul mobilizator.

— Bine, bine, organizează-ne dumneata, văd că asta vrei.

— Să știți că la asta se pricepe ! explică soția. Eu îl cunosc, fiindcă sînt soția lui de 15 ani. La întreprinderea lui el organizează brigada artistică, nunțile colegilor, serile distractive, reuniunile...

— Îmi închipui cît de distractive pot să fie reuniunile alea.

— Să știți că sînt, că organizează și înmormîntări, comemorări...

Mobilizatorul n-aude, nu vede :

— Deci... vom proceda astfel, fiecare cu cîte o casma în mînă...

— Eu n-am casma.

— E bună și lopata.

— Cu fărașul pot să lucrez ?

— Fiecare cu ce are !

— Eu am un clește de cuie, poate să țină loc de ?...

— Orientați-vă ! Așadar, fiecare cu ce are. Cine n-are își imaginează că are. Dar asta rămîne între noi.

— O să fie foarte ușor !

— Desigur ! Ușor și plăcut, zice mobilizatorul. Munca este o plăcere, așa cum a zis și...

— Lasă asta ! Mai departe.

— Să nu uităm că munca este raţiunea existenţei noastre...

— Dar nici om care să moară din cauza şederii n-am văzut — şopti pe un ton demobilizator un sceptic strecurat aci nu se ştie cum.

— Toţi vom lucra într-un efort colectiv şi la un înalt grad de entuziasm — reia peroraţia bărbatul mobilizator. Ca să arătăm această bucurie, noi, în frunte cu mine, vom astupa groapa în ritmul cunoscutului şi mobilizatorului „Hei-rup". La „hei", se înfige casmaua în pămînt, iar la „rup" se aruncă pămîntul în groapă. Deci să recapitulăm !

— Hai să-ncepem, nu mai recapitulăm nimic !

— Începem la comanda mea de unu — doi — trei. Deci, unu...

— Fă economie de energie : treci direct la trei !

— Deci... trei.

Nimeni nu lucrează, dar toţi fac mişcări ritmice :

— Hei-rup, Hei-rup, Hei-rup...

La timpii de azvîrlire a pămîntului în groapă, mobilizatorul propuse :

— Luăm o mică pauză ca să ne ştergem transpiraţia.

Cei prezenţi îşi şterg transpiraţia, fiecare transpiraţia altuia, din lipsă de transpiraţie proprie.

— Greu ! Greu !

— Muncă de săpător, ce vrei ?!

— Parcă e piatră, nu pămînt !

— Da, nu se urneşte de fel din loc.

— Mie mi se arde plăcinta în cuptor !

— Pauza s-a terminat ! Reîncepem !

Toţi se regrupează şi repetă :

— Hei-rup, hei-rup, hei-rup etc.

Separat, mobilizatorul dă îndemnuri particulare :

— Hai, puștiule, mai cu viață și fii în ritm cu noi : la „hei“ înfigi lopățica, la „rup“ arunci pămîntul !

— La joacă nu te-ntrece nimeni !

Copilul, singurul care lucrează, ascultă supus și aruncă pămîntul în șanț cu lopățica lui „de jucărie“.

Bărbatul mobilizator se apropie de el și vede o grămăjoară de pămînt, cam cît o pălărie, pe fundul șanțului.

— Pentru astăzi ajunge. Mîine, la aceeași oră, vom continua munca în același entuziasm susținut.

Locatarii pleacă, ștergîndu-și fruntea de transpirație și văitîndu-se că e greu. Copilul îl șterge de transpirație pe bărbatul mobilizator.

Ghinionist

N-am pomenit om ca Sandi. Barnea l-a accidentat, i-a rupt piciorul, trecînd peste el cu mașina și, de atunci, în loc să aibă grijă Barnea de Sandi, victima veghează asupra vieții vinovatului. Sandi trece în fiecare zi pe la Barnea și-l întreabă de sănătate. Asta nu din complezență, ci se vede cît de colo că manifestă un sincer și viu interes pentru viața și sănătatea celui care l-a schilodit.

— Tovarășe Barnea, vă văd puțin indispus, chiar răcit dacă nu mă-nșel... N-ar fi bine să luăm temperatura ?...

— Nici o grijă, tovarășe Sandi, nu e nimic serios. O simplă răceală.

— N-ar fi bine să mergeți la policlinică, tovarășe Barnea ? Vă însoțesc...

— Vai, tovarășe Sandi, pentru atîta lucru să merg la policlinică ? O să rîdă medicul de mine !

M-am lămurit într-o zi de unde i se trage lui Barnea atenția cu care este înconjurat.

În ultimii doi ani a comis mai multe delicte (de circulație, comerț fără autorizație, insulte de persoane aflate în timpul serviciului) — toate aducîndu-i amenzi în valoare de 10 000 lei. Pentru că nu voia ca amenzile să-i aducă alte complicații, s-a apucat să le plătească. Le-a achitat tocmai în momentul cînd Statul a dat o amnistie.

Era actor pe o scenă bucureșteană și juca, prin alternanță, în două spectacole. De fiecare dată cînd intra în scenă, apărea cu replica din celălalt spectacol. Aceasta o dată, de două ori, de trei ori, de „n" ori, pînă ce direcția i-a desfăcut contractul de muncă. Apoi a avut un accident. Un timp a dus-o cam prost neavînd nici măcar un ajutor social, din cauză că atunci cînd a avut accidentul nu lucra nicăieri, dar într-o zi a găsit un loc de figurant într-o piesă, unde un personaj era șchiop. Spectacolul a fost o „cădere", așa că după trei reprezentații, spectacolul a fost scos de pe afiș. Apoi i s-a dus vestea de ghinionist, și cum teatraliștii sînt foarte superstițioși, nici un teatru nu i-a mai solicitat colaborarea.

Între timp, s-a terminat procesul cu cel care-l accidentase și acesta a fost obligat de lege să-i plătească o pensie, deoarece, rămînînd șchiop, nu-și mai putea cîștiga pîinea de pe urma meseriei sale de actor.

— Tot răul e spre bine, — își zicea el o dată pe lună, cînd poștașul îi bătea în poartă să-i aducă

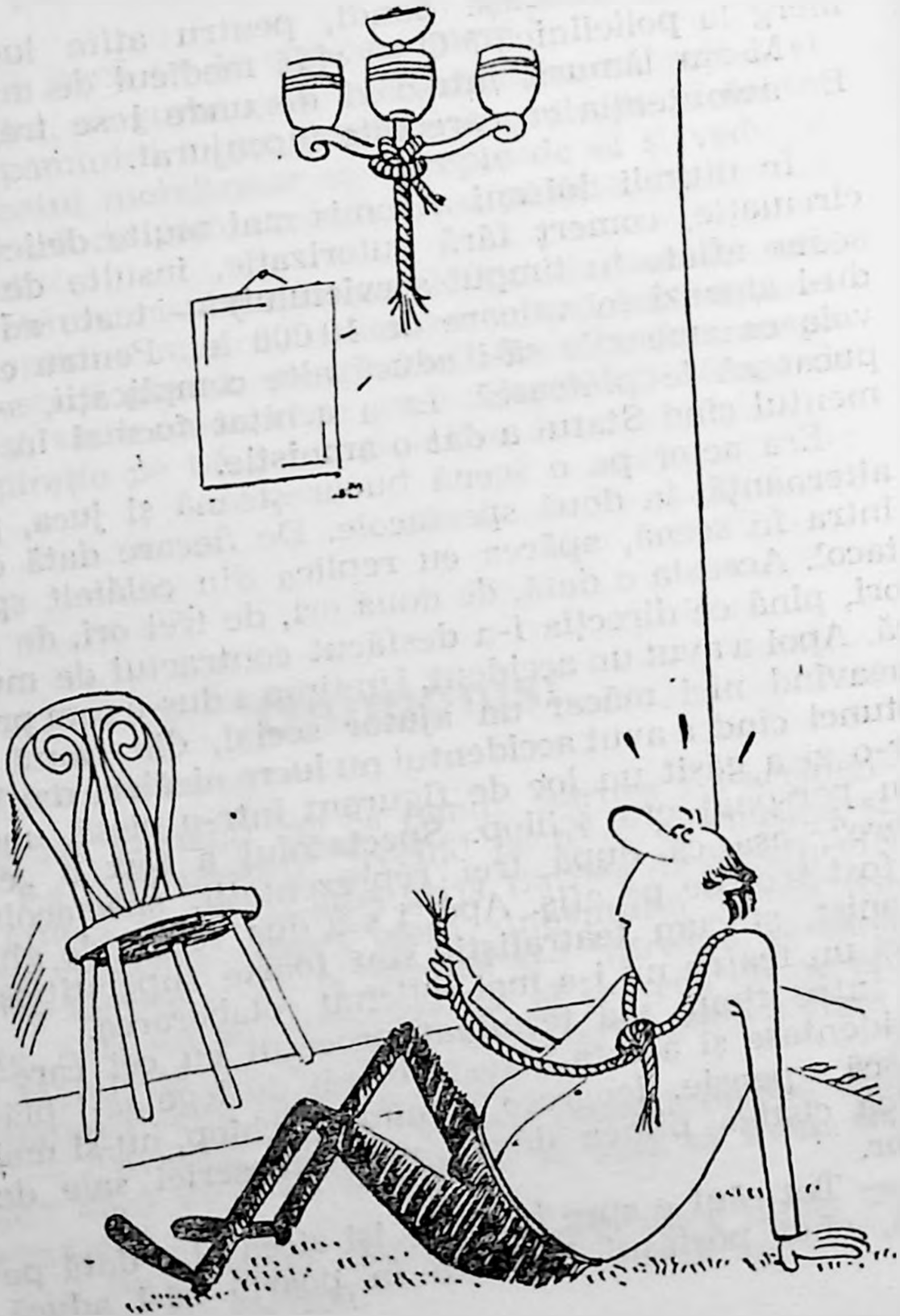

pensia, reţinută pe ştat din salariul celui care produsese accidentul. Nu era o pensie mare, dar, oricum, nu era de lepădat. Din cîştig puţin nimeni nu moare ! Ca om care stă acasă n-ar trebui să mai aibă vreo pretenţie.

Cel căruia i se reţinea suma, dimpotrivă, zicea că-l cam deranjează reţinerea, dar Sandi i-a demonstrat într-o zi că ar trebui să-i fie recunoscător pentru că s-a nimerit să-l accidenteze pe el — Sandi — care nu are copii, nu nevastă, nu părinţi, adică n-are pe nimeni de întreţinut. Dacă ar fi avut pe cineva în grijă, reţinerea ar fi fost şi mai mare. Inginerul s-a resemnat, a mulţumit lui Sandi că n-are pe nimeni de întreţinut şi a continuat să plătească lunar vătămarea lui Sandi, de la un timp chiar cu o oarecare bucurie că plăteşte atît şi nu mai mult.

Aşa s-a ajuns la o dublă fericire : a lui Sandi că primeşte lunar nişte bani şi a inginerului că plăteşte numai atît. Dar, nu se putea ca Sandi să nu aibă un nou ghinion : inginerul a făcut într-o zi un infarct şi a murit. Sandi a ajuns la disperare. Repede, a trebuit să găsească o nouă soluţie pentru existenţa sa. Şi-a zis că tot un accident este mai rentabil. A umblat mai întîi după om. A pus ochii pe Barnea, om cu maşină şi apartament, ambele proprietăţi personale, cu bani la C.E.C. alţi bani la ciorap, nu întreţinea pe nimeni, nu e căsătorit. Deci e foarte indicat ca să producă un accident. Sandi se va potrivi cu degetele de la picioare sub roţile maşinii lui Barnea, se va deschide şi rana veche, el va susţine că rana veche provine din noul accident, iar justiţia îl va obliga pe Barnea să-i plătească întreţinerea pentru restul vieţii, aşa cum i-ar fi plătit-o inginerul dacă n-ar fi murit.

Sandi a pregătit cu multă minuţiozitate, condiţiile prielnice pentru săvîrşirea accidentului şi într-o zi s-a întîmplat şi accidentul. De aici : spital, certificate medicale şi... proces. Mai înainte de proces, Barnea i-a zis lui Sandi :

— Tovarăşe, eu sînt un om ghinionist...

— Şi eu sînt la fel, tovarăşe Barnea.

— Dar nu ca mine. Uite ce zic eu...

— Ce ziceţi, tovarăşe Barnea ?

— Zic mersi că a fost numai atît. Puteam să te omor, şi aş fi intrat în puşcărie, plus că aş fi avut o viaţă de om pe conştiinţă. De aceea, m-am hotărît să-ţi plătesc tot ce va zice legea, nu mă opun, nici avocat nu-mi iau. Eu am o leafă bună, am tot ce-mi trebuie, aşa că o mie de lei în minus, pe lună, la mine nu se simte. Şi apoi, am să-ţi dau şi maşina. N-o mai ţin, tovarăşe Sandi, că numai ghinioane am avut cu maşina asta. Trebuie să ştii, că eu cam trag la măsea. Dacă am maşină nu pot să beau. Şi aşa, după accidentul ăsta n-o să mai văd carnetul de conducere. Gata, m-am hotărît : ţi-o dau dumitale. E bine ?

— E bine !

Sandi se mira şi el ce noroc a dat peste capul lui. Era şi cazul. După atîtea ghinioane, începea perioada celor şapte ani graşi ! Singura grijă pe care o mai avea acum, era ca Barnea să nu se îmbolnăvească şi să moară, aşa cum a murit inginerul.

Sandi avea grijă să dea fel de fel de sfaturi lui Barnea : să nu circule cu maşina decît pe dreapta, să dea prioritate tuturor vehiculelor, să se înveleasca bine noaptea, să nu consume decît mîncăruri proaspete, să respecte semnele de circulaţie atunci cînd merge pe jos sau în maşina sa proprietate personală, să nu coboare din mersul tramvaiului, tro-

leibuzului, trenului, avionului sau vaporului ; cînd circulă pe lîngă drumul de fier, să nu se odihnească pe șine ; cînd se îmbată să nu se culce în mijlocul drumului, fie el chiar și de țară ; dacă știe că suferă de inimă, să nu se ducă la circ ; nici chiar la Circul București, și nici la spectacole cu balet ; să nu treacă pe lîngă schelele blocurilor aflate în construcție, să evite aparatura casnică pe bază de curent electric ; apropo de curent — să nu se ducă la mare, iar dacă se duce să nu înainteze în apă mai mult decît pînă unde-i ajunge apa la genunchi, să nu consume ciuperci, să nu joace fotbal și să nu-și facă obiceiul să mănînce pahare sau lame de bărbierit, deoarece sînt greu digerabile. Sandi era în stare să-i vegheze și somnul lui Barnea, ca nu cumva să cadă din pat. Mă rog, atîta grijă de viața lui Barnea n-au avut nici părinții dumnealui cînd era mititel. Și toate astea din partea cui ? Din partea unui om care a fost schilodit de Barnea și de mașina sa.

La puțin timp după ce m-am lămurit de unde provine toată grija lui Sandi pentru Barnea care ia vătămat piciorul, a avut loc și procesul ce trebuia să stabilească obligațiile lui Barnea față de Sandi. Acesta, în ziua procesului, s-a dus șchiop și voios la tribunal. Va avea din nou un venit, iar dacă mai pune mîna și pe mașină, își va putea relua patru luni pe an, serviciul de curier la întreprinderea de prestări servicii, asigurînd solicitanților un serviciu rapid și conștiincios.

În fața instanței s-a prezentat Sandi, reclamantul, dar Barnea, nu. Tocmai în dimineața aceea, Barnea a fost anchetat în legătură cu niște fraude de la instituția unde lucra. Sandi și-a dat seama că se va confisca avutul lui Barnea, apartamentul și ma-

şina, proprietăţi personale. Vedea clar că are o soartă dinainte pregătită, iar soarta lui este să se chinuie cu nenorocul. Parcă un duşman nevăzut îi scoate înainte, de fiecare dată, cîte un ghinion. S-a hotărît să pună capăt acestei situaţii nenorocite : se va sinucide. Era convins că singura soluţie pentru a termina cu această soartă plină de chin şi va trece imediat la concretizarea hotărîrii. La tribunal a dat o declaraţie, prin care renunţă la orice fel de pretenţii materiale de la Barnea. Dacă se va sinucide n-are rost să-i mai ceară despăgubiri. Măcar de s-ar descurca de restul hangaralelor ! Instanţa a luat act de declaraţie şi a dat un nou termen, întrucît Barnea nu fusese de faţă.

Ajuns în stradă, domnul Sandi s-a aruncat înaintea primei maşini. Şoferul, vigilent, l-a ocolit. Cu maşina, dar nu şi cu înjurăturile. Aşa că el rămase în viaţă ca să mai... plătească o amendă zdravănă pentru încălcarea regulilor de circulaţie. Asta este : cînd se ţin nenorocirile de capul omului, n-are noroc nici să moară.

Asta încă n-ar fi nimic, dar la termenul următor, s-a prezentat şi Barnea, în stare de libertate. Se constatase că frauda n-a fost făcută de el şi a fost pus în libertate cu scuzele de rigoare. Aici, Barnea, a luat cunoştinţă de declaraţia lui Sandi, căruia i-a mulţumit din tot sufletul.

— Ghinionul, frate, este o realitate !

Sandi a fost surprins cînd încerca să se sinucidă prin spînzurare. Dar a nimerit o frînghie ce scăpase vigilenţei controlului de calitate şi... s-a rupt. Nu ştia că tentativa de sinucidere constituie un delict penal. A fost condamnat la trei luni închisoare. În apărare atît a avut de spus :

— Cînd ești ghinionist, onorată instanță, nici moartea nu te ia !

Divanul

De la decesul soției, a rămas să locuiască în apartament cu fiica lui, dar după ce s-a consumat timpul de doliu, ea s-a măritat și bătrînul a ținut să nu tulbure cu nimic liniștea noii familii. A cerut o garsonieră și potrivit principiului „cere și ți se va da", i s-a dat, că dacă nu ceri nu ți se dă. Acum bătrînul Bazilică, merge să-și ia în primire garsoniera. Un spațiu dădăcit cu gingășie de către constructori într-un bloc nou. Locatarii, niște oameni veseli, decenți și încrezători în viață sînt încă în curs de mutare. Mobila i-a lăsat-o fiicei, dar se va descurca el !

La intrarea în bloc, îl întîmpină o doamnă cam de vreo 30 de ani. Frumoasă, prezentabilă, elegantă și decentă, adică în nota predominantă impusă de locatari. Doamna îi zîmbi de la prima vedere. Bătrînul nu credea că mai poate inspira interes unei femei, dar după ce făcură cunoștință, îi reveni minunatul optimism din tinerețe si, în consecință, trecură repede la probleme de viață.

— Să nu regreți cumva, draga mea ! Eu am 63 de ani, iar dumneata cred că vreo 30.

Tînăra doamnă păru surprinsă că se pune astfel problema.

— Dar ce contează vîrsta ? Asta este o prejudecată ! De altfel nici eu n-am 30. Am trecut de 31. Şi apoi, se pare că dumneata n-ai împlinit încă 63. Dacă luăm lucrurile pe îndelete şi dacă o să ne tutuim, se reduce diferenţa.

— Atunci, hai să ne vedem garsoniera !

Cuibul nu era mare, dar suficient pentru ei doi. Bazilică se gîndi cît de pustie ar fi părut mica lui garsonieră dacă nu i-ar fi ieşit în cale această făptură.

— Mai prost e că n-am mobilă, zise Bazilică, dar eu mai am cinci zile pînă să iau pensia...

— Nu e nimic, zise făptura. Mă reped şi aduc de la mine un divan. Asta pentru început.

După o oră, ea fu cu divanul aranjat în garsonieră. Apoi dispăru, ca o solistă după aplauze, cu gesturi ce promit revenirea.

— Eu alerg să mai aduc şi alte lucruri că prea e gol aici numai cu un divan. Şi apoi o să-ţi povestesc viaţa mea.

Bazilică o aşteptă o oră, două, trei... Noaptea o petrecu pe divanul adus de ea, la fel şi noaptea următoare. Făptura nu mai venea. Ceva însă nu-i dădea astîmpăr făcîndu-l să se perpelească sub cearşaf ca un îndrăgostit, ca un peşte în agonie revenit la viaţă pe plita încinsă sau altceva similar. A patra noapte, pe la ora două, cînd doarme toată lumea, cînd dorm şi casele şi străzile, Bazilică, supărat şi cu justificată lehamite faţă de oameni şi mediul înconjurător, luă divanul coborî cu el în vîrful picioarelor şi îl depuse pe o stradă alăturată, pe strada Zambilei, în faţa curţii cu numărul 35. Se mai uită o dată la divan şi îl abandonă zicîndu-şi :

— În femeile astea de 31 de ani să nu ai încredere niciodată, Bazilică !

A doua zi, pe la prînz, bătrînul trecu pe acea stradă. Divanul nu mai era acolo, îl luase careva. Chiar în acea zi, lui Bazilică îi sosi pensia și începu să-și mobileze garsoniera.

Neavînd ce face (frunza încă nu dăduse în parcuri, ca să se instaleze pe la umbra ei spre a o tăia la cîini) se plimba zilnic pentru a cunoaște cartierul. Într-una din promenadele sale, pe strada Garoafei, își văzu divanul abandonat pe trotuar.

— Uite divanul ! — exclamă Bazilică. Din strada Zambilei 35 a ajuns în strada Garoafei 22 !

Dar, de cum îl văzu, Bazilică se făcu a nu-l cunoaște și trecu pe celălalt trotuar, ocolindu-l ca pe o piază rea.

După alte cîteva zile dădu de divan pe strada Liliacului 89, pentru ca după două săptămîni să-l vadă pe strada Tuturor Florilor, iar nu după mult timp, divanul a parcurs tot sectorul. Bazilică îl vedea cu regularitate la fiecare 2—3 zile și de cum îl zărea așezat în fața vreunei curți, îl apuca urticaria. În curînd divanul trecu și în sectorul vecin, sectorul 5.

Colindînd străzile, Bazilică începu să cunoască oamenii, bucuriile și pricinile dintre ei. Astfel află că familia din strada Zambilei 35 e în mare dușmănie cu familia din strada Garoafei 22, care, la rîndul ei, se află la cuțite cu familia din strada Liliacului numărul 89. Tot așa mai departe, Bazilică reuși să stabilească un lanț al dușmăniilor care se pierdea undeva în adîncul periferic al orașului. Deci, care cum dușmănea pe cineva, îi și plasa divanul în poartă.

În acest timp Bazilică încasase vreo trei pensii, dar tot nu se hotăra ce mobilă să cumpere pentru garsoniera lui. Pînă se va decide, va dormi la ve-

chiul domiciliu. Însă, îi veni ideea să consulte mica publicitate. Reţinu un anunţ : „Vînd mobilă la preţ foarte convenabil“... Se duse la adresa indicată şi aici i se spuse că mobila a fost vîndută, în afară de un divan. Îi arătă divanul şi Bazilică îngălbeni. Era divanul care trecuse şi pe la el.

— Nu, tovarăşe, nu-l iau !

— De ce ? — spuse cel care vindea, îl dau convenabil : 200 lei.

— Nu-l iau !

— Vi-l las cu o sută.

— Nu-l iau.

— Nu vă cer nici un ban. Vi-l dau degeaba.

— Nu-l iau. Dar vă rog, vă rog, tovarăşe, spuneţi-mi : v-am făcut cîndva vreun rău de vreţi să mi-l daţi ?...

— Nu, ce rău să-mi faceţi ?! Nici nu v-am văzut pînă acum. Uitaţi, ca să vă arăt cît vă simpatizez, vi-l dau degeaba şi pe deasupra vă mai dau şi o sută de lei... pentru transport pînă acasă.

Bazilică dădu să plece, dar parcă văzu gîlgîind în genele omului o lacrimă de disperare. Îl cuprinse un sentiment umanitar, deşi altfel judecat, n-ar fi meritat, dar bătrînul se arătă înţelegător, zicîndu-şi că la disperare omul e în stare chiar şi de mîrşăvii. Se apropie de el şi îl sfătui :

— Abandonaţi-l pe stradă.

— Am făcut-o şi p-asta. L-am aşezat la rigolă. ca să fie mai departe de casă... M-a amendat miliţia circulaţiei.

— Repetaţi gestul.

— L-am repetat. M-au amendat pompierii : alături era un magazin cu chibrituri, desfacere en-gros.

— Nu disperaţi, încercaţi în continuare.

— N-am disperat și am continuat. M-a amendat Sanepidul. Nu pot înșela pe nimeni pe această cale : locuiesc prea în centru. Pînă acum mă costă o groază de parale. Am încercat și cu mica publicitate. Vă văd un om cumsecade : luați-mi-l dumneavoastră. Vă promit că vă donez în fiecare lună o sută de grame de sînge...

Lui Bazilică îi dispăru pe loc sentimentul umanitar. Îl măsură din ochi, plin de revoltă și dispreț și îi întoarse spatele, spunîndu-i printre dinți :

— Mare canalie de om !

Coborînd scările, bombănea morala :

— Divanul de dar nu se caută de paraziți. Și e foarte rău !

Obiecte găsite

A avea scaun la cap este ceva obișnuit, dar nu la toate capetele, totuși, se poate găsi așa ceva. De pildă, la capul liniei de troleibuz Constanța gară — Mamaia se află un fotoliu care primește și înmatriculează fel de fel de obiecte pierdute, cărora tot atît de corect li se poate spune obiecte găsite. Determinantă în acest sens rămîne poziția pe care te situiezi : de găsitor sau de păgubaș.

Cea mai mare parte a activității fotoliului o oferă încălțările. La sosirea lor — de obicei în valuri — cel ce ocupă fotoliul este foarte atent cu acestea. De cele mai multe ori ele sosec în contingente de jumătăți de perechi, ca și cînd purtătorii lor ar fi

monopezi. Important este că cel de pe fotoliu le înregistrează cu toate datele caracteristice, cu toți parametrii realizați și menținuți în raport cu cei proiectați, precum și cu toate semnele particulare ce le posedă și le dau o notă de distincție. După cum este lesne de înțeles, toate aceste ciubote și ciubețele, intrînd văduve în universul obiectelor găsite, sînt foarte dornice de împerechere. De aceea și prezentările se fac fără protocol.

— Îmi dați voie să mă prezint : Sandá, 40 de stîngu' !

— Încîntat ! Papuc de plajă, 39 dreptu' !

La o astfel de întîlnire, se înțelege că fiecare condur este îndreptățit să strîmbe din bombeu sau măcar din cataramă, dar multe, foarte multe astfel de jumătăți, cînd le vine rîndul să fie înregistrate, se află deja în bune relații de amiciție, și chiar cu antecedente mult sau mai puțin onorabile. Cu un lot oarecare sosi într-o zi și un pantof 42 cu pingeaua subțiată, penetrabilă și fragilă. Cu un ochi versat, fotoliul emise cîteva observații :

— Partea de contact cu planeta o ai foarte sensibilă ! grăi fotoliul, subtil, doct, politicos și insinuant în același timp, amănuntul fiind reținut însă și în registrul de intrări.

— Provin din piciorul unui factór poștal fruntaș în muncă — lămuri cauzele cel vizat. Vă dați seama deci...

Acestuia îi urmă un pantof 42 cu pingeaua ca nouă. Fotoliul îl întrebă ce a făcut în viață, iar pantoful răspunse că n-a prea făcut, mai mult a stat. Jilțul îl mai întrebă pe ce picior a stat cît timp a mers și a căpătat răspunsul că tot pe un picior de factor. De data aceasta accentul fu mutat pe prima

silabă și cu o precizare menită să oripileze orice fel de ureche, nu numai de gheață: e vorba de un factór responsabil.

— Ai putea întemeia o pereche cu pantoful anterior. E tot 42.

— Exclus ! Îl cunosc : e 42, într-adevăr, dar tot de stîngul. Om cu doi pantofi de stîngul nici dracu' n-a mai văzut.

— Ar vedea acum. Cu un încălțător metalic obișnuit orice se poate.

— Îmi închipui că totuși ar deranja...

— Numai la mers — explică binevoitor fotoliul. În rest, totul rămîne în ordine. De pildă urechile, nasul, mîinile și mandibula n-ar simți nimic. Dacă ultima ar îndrăzni să clănțăne puțin, nu trebuie să impresioneze pe nimeni.

În discuție interveni un pantof 36 de domnișoară (bareta ce era de el), schimonosindu-se, ca o balerină, cînd pe toc cînd pe poantă.

— Aș vrea să mi se schimbe locul de depozitare. Stau lîngă un pantof bărbătesc căruia îi miroase gura. Parcă se hrănește numai cu ciorapi nespălați. Ar trebui evacuat, pentru că poluiază atmosfera...

— Asta ar ieși din uzanță, zise funcționarul. Pînă acum n-a fost pedepsit nimeni pentru așa ceva.

O cizmă sări în ajutor, susținînd ideea :

— Și afară de asta, știți zicala : dacă nu-ți convine, ia-ți mască de gaze !

Sări de bucurie cînd pe vîrfuri, cînd pe tocuri, un pantof de 40, amator de mijlociri de cuplaje, ca și cînd ar proveni de pe picior de pețitoare.

— Ți-am găsit pereche : a venit acum un pantof 40 pe dreptul. Diferența este aproape insesizabilă.

— Unde crezi că-mi sînt ochii ? L-am văzut : e 40 pe dreptul, dar e maró, iar eu sînt negru. Şi oamenii, ştii cum sînt, cînd e vorba de încălţăminte, fac diferenţă de culoare.

Mai urmară apoi doi pantofi fără staif.

— Pe voi unde v-a găsit ? — întrebă funcţionarul în virtutea dreptului său de a interoga.

— Acolo unde i-a găsit şi pe ceilalţi ; pe linia Constanţa-Mamaia — fu răspunsul.

— Vă duceaţi sau veneaţi ?

— În materie de circulaţia pietonilor, a sîngelui, a vehiculelor şi a părerilor totul este relativ !

Dar la un moment dat toţi îşi reţinură respiraţia. Sosise o gheată 45, stîng, maro, numai şiret şi talpă dublă. Era pregătită pentru munte. Cu o asemenea înfăţişare, în general nu se poate ajunge aici. Nici măcar pentru a cere scuze eventualelor victime cantonate lîngă noi. Probabil că la mijloc este o întîmplare extraordinară. Dar în cazul ăsta trebuia să fi sosit odată cu domnişoara 36. Nu vedeţi ce potrivire : ea delicată, el 45. Bocanc trăit pe picior mare ! Cam astfel de remarci se revărsară din toate rafturile, pînă cînd o sanda mai curajoasă, strînsă într-o noapte de pe plajă, se apropie de bocancul ce părea alpin şi întrebă :

— Cum se face că ai ajuns aici, scumpule ?... sper că nu te deranjează iniţiativa în vederea unei ambianţe mai intime...

— Nu se vede ? — îi spuse bocancul, vrînd parcă s-o ia puţin peste şiret, în timp ce un alt pantof scosese limba la el pur şi simplu.

Sandaua, versată în discuţii estivale, îl făcu să facă mărturisiri complete :

— Credeam că se vede de la sine cum am ajuns aici : cu picior cu tot ! Eram cu pantoful 36 pe

Jepii Mari... Nu mi-a spus că are soț, iar el era în urma noastră... ne-a ajuns tocmai pe cea mai îngustă potecă, atunci cînd sub noi era ceea ce se afla și deasupra : hăul ! Eu pînă aici știu, dar bănuiesc că agresorul m-a luat și m-a abandonat pe litoralul însorit al Mării Negre...

Pantoful 36 sări din nou pe poantă și pe toc, de data aceasta vizibil vexată :

— Este o infamie ! Nici nu-l cunosc. Ce să caut eu pe Bucegi cu un golem ?! Mie mi se trage nenorocirea dintr-un tramvai bucureștean de pe linia 24. Cea care mă poseda avea în poșetă, o poșetă de aceeași culoare și din același animal cu mine, avea în poșetă, cum vă spun, un pachet de cafea. Pachețelul se diferenția de poșetă structural : cîntărea 200 grame, era arabică, prăjită și, pe deasupra, și boabe. A fost de ajuns ca pasagerii să adulmece mirosul exotic, pentru că nasurile călătoare au și devenit nervoase și indiscrete, fiind atrase de sursa aromitoare. Pînă la urmă în poșeta posesoarei mele s-a produs o invazie de organe olfactive și chiar a avut loc un fel de duel, dacă se mai poate numi astfel o încăierare în toată regula. Cele ajunse la pachețelul odoric nu mai voiau să se retragă sub presiunea celor ce voiau puțină fericire aromată și dibuiau un spațiu cît de mic pentru a inspira minimum de balsam apropiat-oriental sau, după unele opinii, columbian prăjit după boabe arabice.

— Asta ca să știi — interveni din nou în discuție sandaua — că un pachețel de cafea trebuie dus acasă cu mașina mică, nu cu tramvaiul. Sau dacă fericitul posesor al înviorătorului odorant este determinat de lipsa de suport financiar să recurgă la

transportul în comun, e bine să călătorească pe acoperiș, cît mai aproape de troleu. Vă rog scuzați intervenția !

— Ca să nu mai lungesc vorba — reluă pantoful 36 povestea cu aceeași delicatețe — trebuie să precizez că piciorul pe care eu îl protejam era extraordinar de reușit din punct de vedere estetic. Un călător insolent și imprudent s-a agățat de el tocmai cînd cobora la Gara de Nord. Dar adulmecătorii de miresme, aproape îmbălsămați și visîndu-se într-un harem oriental, interceptează la rîndul lor pericolul și după ce devastează pur și simplu poșeta se agață cu toții de picior și, deci, și de mine. Pînă la urmă, titulara poșetei grav deteriorată și cu mine tîrîș, reușește să coboare și să se adăpostească în acceleratul 805 București-Mangalia. La Constanța a coborît și s-a urcat într-un troleibuz cu destinația Mamaia. Dar aici n-am mai putut rezista și cea care pînă atunci îmi fusese cap a fost nevoită să mă abandoneze. Cele două povești se diferențiau total. Sandaua căzu pe gînduri iar cizma, ca un burlan vorbitor, o ispiti :

— Sandá, draga mea, la ce te gîndești ?

— Indiferent care este adevărul în cele două variante ascultate, învățămintele sînt clare. Una ne spune că nu trebuie să-ți vîri nasul unde nu-ți fierbe cafeaua. Alta ar fi : să nu rîvnești la piciorul alteia ca să nu rămîi fără al tău. S-au vorba lui Phaedrus : „Amittit merito proprium, qui alienum appetit".

— De ce te exprimi în limba latină ?

— Prefer limba maternă : nu uita că sînt o sanda romană !

Robotul care cîntă

Lia Muziceanu este doar medic ce-și face specializarea la un spital din București și după orele de program, este tînăra și iubitoarea soție a lui Toni Muziceanu. Soțul ei este ceva mai mult : soț, inginer, compozitor și inventator. Căsnicia lor ar avea un suport sentimental destul de întins pentru a asigura consumarea dragostei lor după modelul pe care îl oferă o tînără pereche de porumbei, dacă nu s-ar interpune patima lui pentru muzică și invenții. Cei trei ani destinați specializării, care o scuteau de naveta la dispensarul ei din mediul sătesc, ar fi trebuit să le ofere un supliment de satisfacții, dar din același motiv, nu s-a simțit un spor de fericire în căsnicia lor, ba chiar un relativ regres.

Lia vorbea la telefon cînd auzi soneria de la intrare. Dar nu răspunse apelului, o lasă să sune, continuînd în liniște convorbirea :

— Cred că invenția soțului meu o să vă fie de mare folos. Alo, mă ascultați ?... Da... Compoziția dumneavoastră o veți putea asculta pe loc, în forma finală... Da... în același timp... alo... mă ascultați ?... vă rog să mă iertați, e cuplajul... da, desigur... și partitura... plecați cu ea în mînă, plus banda cu melodia gata imprimată... Desigur... economisiți un timp enorm ! Veți furniza cîntece în cantități industriale... Da, este o invenție epocală ! Robotul nostru cîntă, compune... nu, de dansat nu dansează... în schimb

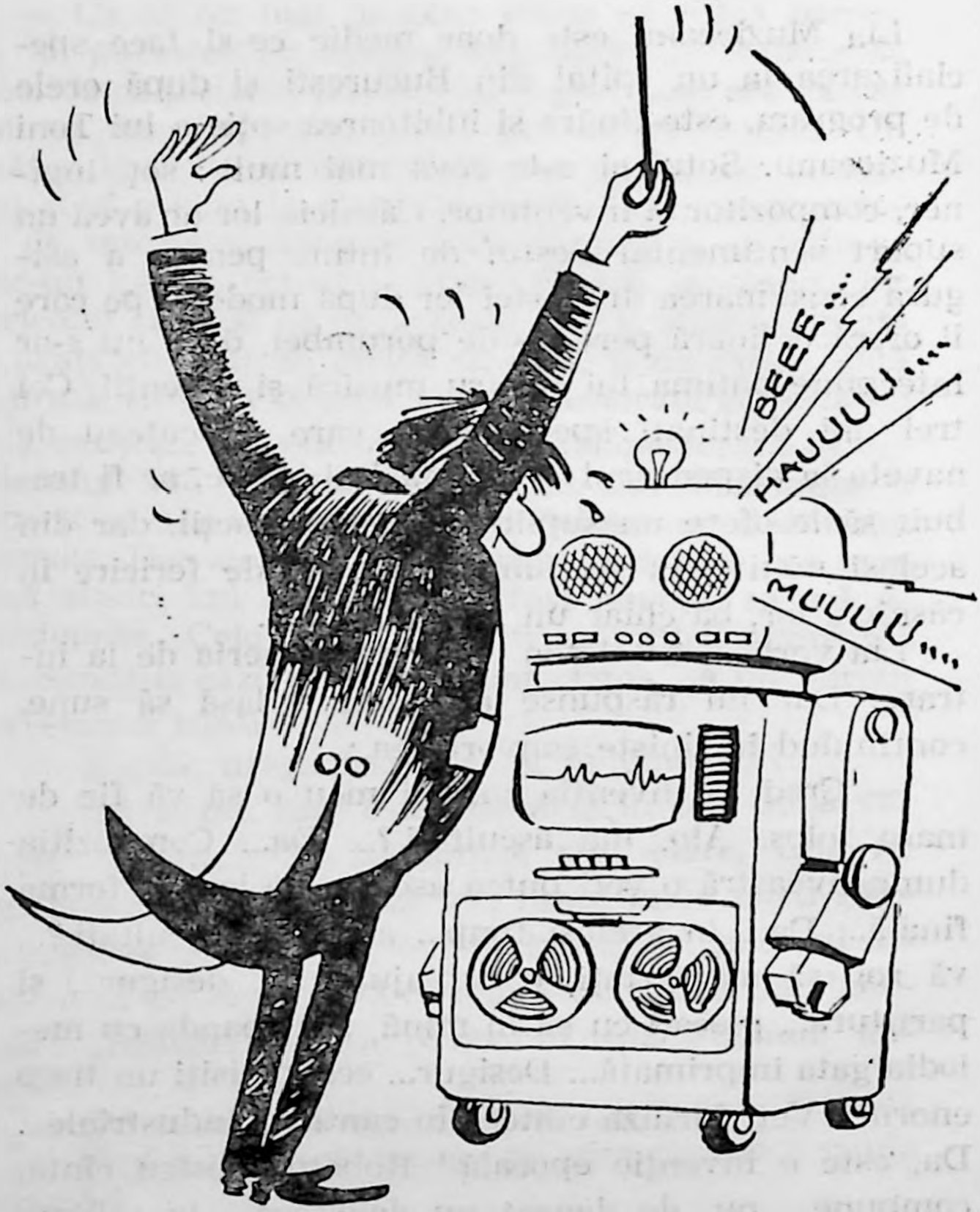
BEEE...
HAUUUU...
MUUUU...

imprimă cîntecele pe bandă magnetică, iar notele le tipăreşte pe un portativ. Deci, vă aşteptăm ! Sîntem acasă toată după-amiaza... La revedere ! Da, vă aşteptăm !

Fredonînd un fragment din cîntecul dedicat ei de către soţ — „Lia cu suflet de catifea" — tînăra nevastă porni să deschidă uşa. De regulă generală, ea cunoaşte cînd vine soţul : soneria e parcă mai muzicală.

— Bună, draga mea !

— Ce ar mai putea fi bun, dragul meu ! — îl întîmpină Lia, nu tocmai bine dispusă, ca şi cînd vrea să-i arate că deţine veşti neplăcute. Dar soţul nu dădu nici-o semnificaţie specială acestei atitudini şi răspunse precis întrebării care-i cerea să precizeze „ce ar mai putea să fie bun" pentru ei :

— Ziua !

Toni Muziceanu îşi sărută soţia absent şi rezumativ în stilul artiştilor şi inventatorilor cu trăiri intense în sfere superioare, extra-pămîntene. Apoi, grăbit să întrebuinţeze cu cît mai mult folos timpul rămas la masa de seară, trecu să mai revadă cîte ceva la robotul lui muzical, marea sa invenţie. De cum se apucă să-l şurubărească, drăcia mecanică începu să scoată zgomote confuze, vag muzicale.

— De cînd cu afurisita asta de maşină, nu mai avem un pic de linişte în casă ! — rosti soţia un reproş strecurat printre sughiţurile metalice ale robotului. Am devenit astenică !

Răspunsul soţului, deşi se vrea concluziv, este cuprins într-o paranteză orală :

— Boală modernă ! Se poartă...

De la un timp Toni Muziceanu era tot mai absent faţă de soţie, în schimb trăia tot mai intens fe-

nomenul de absorbție de către nemaipomenitul său robot.

— Numai atît ai de spus pentru mine ? — se tînguie soția. Dacă n-ar trebui să-ți prepar cafeaua, s-ar părea că sînt cu totul de prisos în casa asta...

— Cît timp eu lucrez, tu vorbești !

— Am voie !? Nu deranjez robotul ? Poate are de gînd să compună o romanță, nu-l stînjenesc ?

— Poți să-i spui ce vrei. (Toni recepționă ironia fără să-i dea o atenție specială.) Eu te ascult. La fel și robotul.

— Ce drăguț din partea voastră ! Cum să vă mulțumesc că mă băgați și pe mine în seamă. Cu o cafea ? Adică nu... asta intră în obligațiile mele.

Frînturi de muzică instrumentală, scame din melodii diferite (simfonie, vals, tango, jazz, dansuri populare) erau risipite de toate măruntaiele electronice ale invenției sale, robotul muzical. Toate acestea într-un disonant acompaniament meșteșugăresc de ciocănituri și strîngeri de șuruburi. De fapt, robotul nedreptățea soția, care și-ar fi dorit din partea soțului o atenție măcar egală cu cea acordată invenției. Pentru că pe artiști și pe inventatori cînd îi animă o idee, îi subjugă total, cu „fixisme" remediabile numai prin succes sau moarte. Iar Toni Muziceanu este și artist și inventator !

— Îți dau o idee, Toni — zise soția în timp ce prepara cafeaua. Să inventezi o roboțică, aptă să înlocuiască pe cît mai mult posibil o nevastă. Apoi cu ochii la ceștile în care așeza cu grijă caimacul, recurse la un ton de reclamă comercială cu fason ironic :

— Tineri bărbați ! Cînd hotărîți să vă căsătoriți, treceți mai întîi pe la inventatorul Toni Muziceanu, specialist în electronică și cibernetică. Vă oferă, la

alegere, tinere robotele, după placul inimii şi imperativele casei : gospodine, blonde, şatene, brunete, violete, violente, temperamentale, fidele pînă la adînci ruginiri. Poftiţi ! Desfacem un larg şi variat sortiment de fete electronice menite să aducă fericirea în căminele nou create. Consumul de energie este sub minimum.

Toni însă era prea mult preocupat de treaba pe care o făcea pentru a da vreo importanţă sarcasmului soţiei sale. Chiar şi la servici avea în cap numai robotul său muzical. El lucrează într-un institut de proiectări şi de multe ori se trezeşte că pe desenele lui, în loc să scrie cotele piesei proiectate, caligrafiază notele muzicale. Iar faţă de propria persoană este de o neglijenţă newtoniană.

Încă de dimineaţă, de cînd a plecat de acasă, a simţit că-l supără ceva, dar n-avea timp să cerceteze ce anume. Se pare că acum îşi dădu şi el seama că se încălţase inversînd pantofii. Şi oricît ar fi ei de largi tot te fac să-i iei în seamă. Dar, ca şi cînd supărarea cu pantofii n-ar fi fost de ajuns, acum mai chiţăie şi robotul. Totuşi, îşi împărţi replicile în două sensuri, ştiind că de la Napoleon I încoa, puţine cazuri cu asemenea performanţe se pot cita.

— Aş fi croit minijupe prin comandă automată sau aş fi rămas un simplu inginer... N-are destulă tensiune ! Unde e tensiometrul ?... Dar aşa pot deveni mare compozitor !

— Eşti sigur ?

— Nu, nu sunt sigur. Trebuie să măsor tensiunea.

— Eşti sigur că eşti mare compozitor ? — accentuă sensul întrebării „Lia cu suflet de catifea".

Toni se opri din lucru, ca un autoturism la un semafor şi se uită în ochii ei.

— Mai pui la îndoială ?

— Te gîndești la melodia pe care mi-ai dedicat-o mie „Lia cu suflet de catifea". Știu, a devenit șlagăr, eu m-am îndrăgostit de tine și ne-am căsătorit. Pe atunci eram studenți, tu la politehnică și eu la medicină. Acum însă...

— Nu, tensiunea e bună. Altceva nu merge.

— Sîntem căsătoriți, o să avem și un copil. E bine să ne gîndim la ceva bani. La un rost mai sigur.

— Tocmai asta și fac...

— Ce faci ?

— Muzică ! Ea ne va asigura viitorul.

Toni lucrează de mult la această mașină care îl poate înlocui pe Bethoven, pe Mozart, pe Enescu, pe Kalmann, pe Dunaevski, pe Giroveanu, pe toți și încă mulți alții deodată. Soții speraseră deopotrivă că invenția va lansa pe cel mai mare compozitor al timpurilor, pe Toni Muziceanu ! Acum însă, ea una, mare succes cu muzica nu-i mai prevedea, deși îi place melodia pe care i-a dedicat-o. Poate că altceva...

— Ai darul de a dezarma pe cel mai entuziast inițiator.

Se ridică de la aparatul lui, lăsînd lucrul pentru a-i explica, aprins, soției sale, considerentele care-i alimentează pasiunea și optimismul. Toni vorbește ca un revoluționar al tehnicii cucerit de idee.

— De ce în timp ce știința și tehnica progresează cu pași uriași, arta rămîne în tiparele ei vechi ? Cîndva, omul obținea muzică prin lovituri de bețe între ele sau pe o tobă din piele de animal. După ce tehnica a obținut alama, muzicienii s-au folosit de această cucerire și au început să cînte cu trompeta, cu trombonul, cu talgerele... Cînd a fost obținut oțe-

lul fin și spirala, s-a făcut muzică pe bază de coarde : vioara, chitara, violoncelul... Și dacă lucrurile stau așa, de ce muzica modernă n-ar folosi ultimele cuceriri ale științei ?

Electronica, matematica, fizica nucleară, cibernetica după părerea inginerului și compozitorului Muziceanu, vor duce arta, în special muzica, spre progres. S-au făcut roboți-bucătari, roboți-matematicieni, roboți-funcționari, roboți-chelneri, roboți-cizmari, roboți de tot felul, chiar și roboți-șefi ; de ce să nu facă și un robot-compozitor ! Ideea l-a cucerit într-atît încît nemulțumirile nevestei par niște mofturi feminine pe care el le poate sacrifica în scopul realizării obsesiei sale. Un asemenea sacrificiu este o bagatelă pe lîngă sacrificiile aduse pe altarul noutăților de către alți artiști sau oameni de știință. De pildă, Ana Meșterului Manole a nimerit mult mai rău. Biata Lia !... Dar Toni refuză să se gîndească la așa ceva.

Deci, el, bazat pe cunoștințele sale tehnice, a făcut un robot-compozitor. E sigur că lumea va proslăvi numele lui ca pe cel al unui mare om al muzicii. Ca să se arate predestinat muzicii și-a schimbat și numele : din inginerul Anton Mozăceanu a devenit compozitorul Toni Muziceanu.

— Obținerea alamei și oțelului au ajutat muzicii, e adevărat, dar numai prin oameni și talent. Muzica de vioară, de pildă, se mai face cu ajutorul arcușului cu păr de la coada calului. Și cu toate astea, n-ai văzut niciodată un cal cîntînd la vioară cu un sfîrc de coadă...

Lui Toni asemenea argumente i se par simpliste și vulgare.

— Ai zis-o !

— Tu excluzi din toate calculele tale un element care nu e determinat de progresul ştiinţific şi care este strict individual. El constituie un mister biologic : talentul.

— Eu voi face un robot talentat !

— Pînă acum nu s-a văzut ceva cu o inteligenţă şi cu un talent mai mare decît cele ale autorului.

Se apucă să lucreze mai departe, arătînd prin asta că nu are timp de irosit cu novicii. Dar aceste vorbe avură efectul unor pioneze care fixează pe creier o idee ce ar putea fi un început de îndoială. Şi unde mai pui că Lia se arătă neabătută :

— După cum nici trompeta nu cîntă singură. Chiar şi mătuşa Verona, care ştii cît e de pricepută la toate, dacă ia un saxofon n-are să poată face nimic cu el, fie el de cea mai înaltă fabricaţie, fiindcă n-are aptitudinile necesare. Nici o descoperire n-a exclus talentul... harul... chemarea...

— Ştiu ce vrei să spui. Ai mai afirmat-o ! Că eu n-aş avea talent. N-am har... N-am chemare... Te îndoieşti de mine, deşi numai melodia aceea „Lia cu suflet de catifea“ ar fi putut să te convingă...

— Dar nu e vorba de tine, vorbesc în principiu.

Un artist va fi întotdeauna suspicios cînd îi vorbeşti „în principiu“. Crede că te referi la el. Aşa că Toni îşi continuă şi mai aprins argumentaţia. După părerea lui, chiar aşa fiind, robotul său compozitor înlocuieşte şi talentul. Tocmai aici este marele merit al robotului : înglobează în el cele mai mari talente ale lumii. Pui robotul în priză, deschizi difuzorul, conectezi banda de magnetofon, pui în funcţiune şi resortul de tipărit note muzicale, apeşi pe butonul pentru intercepţia undelor pe care le emană psihicul fiecărui om, te gîndeşti în acest timp la un mare compozitor, la ceea ce a creat el mai gro-

zav, îi pomenești numele, dai indicatorul pe acest disc în dreptul genului muzical în care dorești să compui : vals, tango, rock, cantată, sîrbă, doină, lied, simfonie, operetă etc. ... și robotul începe să compună. În difuzor asculți melodia, preparată în viscerele electronice ale drăciei, iar pe o latură ies partiturile...

— De pildă, ascultă aici !

Socotind oportună o mică demonstrație, care de fapt era o verificare parțială a ceea ce meșterise pînă atunci, Toni se apropie de microfonul robotului și rosti cu voce gravă ca într-un ritual păgîn :

— Arie de operă ! Verdi !

Din aparat izbucni deodată o melodie instrumentală, puțin și plăcut deformată. O arie din „Aida" parcă ar fi, dar în alt ritm și cu alte instrumente decît cele cunoscute. Ceva de pe altă lume, în sensul plăcut al expresiei.

— Vezi dragă ?! Compozitorul Muziceanu a compus o nouă arie la nivelul lui Verdi. Mai vrei ceva ? Poftim : Beethoven ! „Eroica" ! (și robotul execută comanda ca un sergent recent ridicat în grad). Vrei un cîntec popular ? Iată : Ion Dolănescu !... Ai auzit, draga mea ?

După această demonstrație, Toni Muziceanu, extenuat, se trînti pe pat. Invenția aceasta l-a consumat atît fizic cît și intelectual. Se simte ca o lămîie stoarsă de zeamă și de gustul citric. Cînd o să i se recunoască opera, se va duce la țară, în saul lui, să se refacă. Cît se va putea reface, pentru că el își bănuie și un consum biologic. Ideea aceasta îl încîntă totuși : astfel se achită de sacrificiul datorat actului de creație. O să-și ia o vacanță. În satul său colinda pădurea — pădurea în care vîna cu bunicul. De la el învățase cum se vînează lupii, vul-

pile, iepurii, păsările... Le ademenea imitînd glasul fiecărei lighioane. „Antonică“ învățase glasul veveriţelor, urletul lupului, polemiza cu păsările... Odată s-a urcat cu bunicul într-un arbore. Era de vreo 16 ani. Bunicul avea arme la el, copilul pentru prima oară ţinea şi el o armă în mînă. S-au apucat să urle ca lupii. Era în vacanţa lui de iarnă. Într-o jumătate de oră s-au strîns pe lîngă ei o haită flămîndă. Dar băiatul, poate de frică, poate din greşală, a scăpat arma jos. Lupii au mirosit-o şi unul din haită şi-a înfipt colţii în patul puştii... Altul a făcut pipi pe ea, gest de dispreţ şi jemanfişism. Noroc cu bunicul care a tras... A doborît doi lupi. Ceilalţi au fugit. Apoi a fugit şi Toni, nemaivrînd să vadă un lup nici chiar mort. Totuşi, acele întîmplări îi par acum un încîntător poem despre nişte zile de basm, topite în trecut. Dar cine mai mult decît o soţie iubitoare poate să ştie că soţul ei e obosit ? Se apropie de el, gingaşă.

— Toni !

— Ce e ?

— Mă iubeşti ?

— Nu-i vorba de asta. După cinci ani de căsnicie...

— N-avem bani. Banii noştri i-a mîncat robotul tău. Facem economii ca unii care vor să-şi cumpere „Dacia“.

— O să avem şi „Dacia“, chiar ceva mai grozav. Un Krisler Imperial, un Pacard, un Jaguar. Trăim din salariu doar deocamdată. Nu sînt barman să pot avea pretenţii mai mari. Sînt doar un inginer ! Cînd am să fiu celebru, o să fie altceva... am să invadez lumea cu muzica. Presa de specialitate se va ocupa numai de Toni Muziceanu, compozitorul tu-

turor genurilor. O să obțin toate premiile din lume. N-o să am rival! Am să acaparez toate programele filarmonicelor, ale formațiilor de muzică ușoară, ale ansamblurilor populare, ale teatrelor muzicale, ale emisiunilor de radio și televiziune. Toată lumea, de la aborigeni și pînă la delegații la Națiunile Unite, o să cînte muzica mea.

Vocea caldă a Liei îl întrerupse blînd:

— Toni, invenția ta e bună, dar... lasă-te de muzică!

— Cum vine asta? Tocmai acum cînd aștept răspunsurile la ofertele făcute?

Nu de mult, compozitorul Toni Muziceanu a trimis cîntecele obținute prin intermediul robotului la Teatrul Muzical, la Operă, la Filarmonica de stat, la Ansamblul „Privighetoarea", la Radioteleviziune, la... dar unde n-a trimis? A trimis kilograme de partituri și kilometri de bandă pentru studiu și audiții.

— Tocmai de aceea îți spun, Toni, definitivează invenția și cedeaz-o!

— Lia, tu ascunzi ceva! Ce s-a întîmplat?

Soția ezită puțin și apoi declanșă surpriza:

— Ei bine, răspunsurile au și venit!

— Cum „au venit"? Unde sînt? De ce taci?

— Ai să taci și tu după ce le citești.

— Să le văd!

Lia îi aruncă un teanc de scrisori și Toni începu să citească. Mai bine nu le citea. În răspunsul Filarmonicii „George Enescu" se putea vedea: „Partiturile trimise de dumneavoastră au fost studiate cu multă atenție și ele evidențiază o muzică de o factură superioară, dar noi nu le putem reține, deoarece vădesc o influență chopiniană mult prea puternică. O altă compoziție este mult apropiată de o partitură a lui Berlioz. Vă anunțăm, totodată, că vom fi bucu-

roşi să studiem nişte compoziţii originale, care vă aparţin dumneavoastră în totalitate.

— Formidabil ! Auzi ce sînt în stare să spună ? Nu au nevoie de un nou Berlioz !

— Nu, pentru că au deja unul, răspunde prompt Lia cu suflet de catifea, dar care acum părea cu colţi de tigru.

Răspunsul Teatrului de revistă sună aşa : „Melodiile, trimise de dumneavoastră au mai fost cîntate pe scena noastră, după partiturile lui Vasile Vasilache, Ion Vasilescu, Gherase Dendrino etc. E drept că se observă unele diferenţe, dar prea palide, pentru a le socoti originale şi a le introduce în repertoriul nostru". Alta de la Televiziune : „Influenţa lui Johan Strauss este mult prea puternică în compoziţia dumneavoastră". Alta : „Formaţia noastră prezintă numai melodii originale. Cele trimise de dumneavoastră..." Alta :

— Ajunge, ajunge ! Toate sînt aşa ?

— Toate, dragul meu !

— Nu mai citi !

Soţia îi dădu o mînă de ajutor ca să-şi revină.

— Eu, însă, am întreprins ceva. Poate o să reuşim...

— Ce anume, dragă ?

— Robotul tău e utilizabil totuşi. Sau cel puţin aşa sper. Am invitat la noi cîţiva compozitori, să vadă şi să întrebuinţeze robotul nostru. Robotul o să compună în genul lor, nu în genul lui Berlioz, iar noi vom încasa o taxă. Poate aşa o s-o scoatem la capăt. Numai investiţiile pe care le-am făcut dacă le-am recupera şi ar fi un cîştig. Am vorbit cu foarte mulţi compozitori, cu unul, la telefon, chiar acum, înainte de a veni tu. Azi trebuie să ne viziteze cîţiva din ei. S-au arătat foarte interesaţi de invenţia ta.

Cred că o să-i ajute să-și compună mai cu ușurință ce au în cap.

— Dar eu am făcut robotul pentru mine, dragă Lia, nu mă înțelegi ?

— O să murim de foame, dacă îl ții numai pentru tine.

— Invenția mea să aducă glorie altora ? ! Asta niciodată !

— Dragă, e bine să folosim din invenția ta ce se mai poate folosi. Tu vei avea o glorie. Nu însă de compozitor. Vei avea un nume înscris printre inventatorii de seamă. Vei fi un mare tehnician, un savant poate. Dar nu în muzică, ci în tehnică. Invenția ta este totuși o invenție ! Să se folosească de ea cei cu talent. Tu să fii fericit că le-ai pus la dispoziție mijloacele materiale pentru realizarea unei noi muzici. Cei cu talent, deci, să poftească !

— Lia ! Tu crezi că într-adevăr nu am talent în muzică ? ! Sau îmi spui doar așa...

— Da, Toni, eu așa cred, nu te supăra. Ție doar îți place muzica, talent însă ai în tehnică.

— Sînt decepționat de tine. Știi cît țin la tine, Lia !

— Știu Toni. Și eu țin la tine. De aceea am crezut că e de datoria mea să te conving că tu poți să asculți muzică, îți place muzica, dar nu poți s-o compui. N-ai chemare pentru asta. Asta e adevărul pe care tu trebuie să-l privești în față ! Se pare că ți-e frică de acest adevăr.

— Cuvintele tale mă ard, Lia, mă umilesc.

— Atunci dragă Toni, ca să nu fii supărat pe mine, eu îți pun o întrebare și te rog să-mi răspunzi. De ce, atunci cînd îți pui invenția în funcțiune și te concentrezi asupra unei melodii, pronunți numele lui Beethoven, Verdi, Chopin, Enescu, Strauss sau alții ?

De ce nu te concentrezi asupra unei melodii care să fie a ta, cu nici o influenţă străină. Să pronunţi numele tău : Toni Muziceanu. Nu pe al altuia. De ce ? Ia încearcă s-o faci acum...

Toni e uluit de confruntarea la care îl invită soţia.

— Ce, crezi că n-am curaj să comand o muzică in genul meu ?

— Da, dragul meu, aşa cred. Tu ştii de ce n-ai acest curaj, dar te minţi singur.

— Lia, tu îţi dai seama ce dispreţ e în cuvintele tale ?

— Nu, dragă, nu este dispreţ, este foarte mult adevăr. Ca să-mi dovedeşti că n-am dreptate, poftim, pune în funcţiune robotul şi comandă-i să compună o melodie în genul tău. Apoi dă-i drumul să vedem ce a ieşit.

— Muzică, sigur că muzică. Pentru cine va putea s-o înţeleagă, bineînţeles...

— Toni ! Tu ştii ce am făcut eu într-o zi ?

— Ce ? — întrebă Toni fericit că poate lungi discuţia şi amîna experienţa cerută de soţia sa fără suflet de catifea.

— Fredonam melodia pe care tu ai compus-o pentru mine. Ştii doar că îmi place foarte mult. Am pus robotul în priză, dar n-am apăsat pe nici un buton şi n-am rostit nici un nume. Am cîntat doar melodia. Am luat procesul de creaţie de la coadă spre cap. Ştii ce s-a întîmplat ? S-a aprins becul din dreptul genului şansonetă şi mi-a apărut numele lui Charles Trenet. Deci iată a cui este melodia ! A lui Charles Trenet, nu a ta. Şi se numeşte „Suflet de poet". Eu totuşi nu sînt supărată pe tine, Toni. Aşa ai simţit tu pentru mine atunci : mă iubeai pe muzică de Charles Trenet. Eu ştiu că tu trăieşti muzica, o înţelegi, numai că nu poţi s-o şi compui. Nu ai nici

o vină. Talentele și geniile se nasc, nu se inventează. Eu — îți repet — sînt fericită că ai luat o melodie frumoasă și mi-ai dedicat-o mie. Așa ai simțit tu. Și ai simțit frumos !...

La un moment dat i se păru că soția lui personifică jivinele amăgite de el în tinerețe și care acum fac un pic de „încălzire" înainte de a-l sfîșia, așa cum face pisica atunci cînd trebuie să servească la dejun un șoarece.

— Realitatea asta e, dragul meu ! E mai bine s-o privim în față. Trebuie să știi că m-am concentrat și m-am gîndit la tine. Am pronunțat numele „Toni Muziceanu". Știi ce a ieșit ?

— Ce ? Ce a ieșit ? Spune, nu mă cruța... tot ești pusă să-mi frîngi sufletul. De ce eziți ?

Tocmai cînd trebuia să vină răspunsul, se auzi soneria.

— Dacă sunt compozitorii invitați de mine, te rog să ai curaj și să fii politicos. Dă-le toate explicațiile. Învață-i pe adevărații compozitori să se folosească de invenția ta. Ei vor atesta binefacerile ei și tu o vei breveta.

Lia deschise, în apartament intră compozitorul de mare faimă Amadeus Renescu-Diez, un tip suferind de prea multă interiorizare la care se supune în timp ce-și interpretează cîntecele. De fapt arată de parcă s-ar hrăni cu nisip fiert... și parcă i s-ar fi presărat sare amară pe portativ. Soțul inventator trecu lîngă robotul său cîntător, dădu cîteva indicații de funcționare. Pare un ritual practicat în jurul meselor de spiritism. Suferindul compozitor însă nu poate pricepe nici măcar că e o diferență între cibernetică și o traversă de cale ferată.

— Vreți să compuneți ceva ? Îl punem în funcțiune pe loc. Așezați-vă aici înaintea microfonului. Ce vreți să scoateți ?

— O melodie pentru vioară. Vreau s-o dau lui Ion Voicu în primă execuție.

— Da, apropiați-vă de aparat, concentrați-vă asupra ceea ce ați vrea să auziți. Undele emanate de psihicul, de personalitatea dumneavoastră, vor fi captate de aparat, eu apăs pe acest buton, punem în funcțiune dispozitivul de tipărire a partiturii și banda de magnetofon... notele se vor imprima pe hîrtie și melodia pe bandă.

Compozitorul Renescu-Diez avu impresia că este supus unei experiențe de hipnotism. Își luă obișnuita sa mină de om interiorizat, se lipi de pupitrul de recepție al robotului spunîndu-i cu glas tremurat numele. Amadeus Re... re... Renescu-Diez ! Nici re major, nici re minor, ci doar re diez ! Imediat aparatul începu să scoată efecte de vioară, dar mult prea caraghioase. Se gîndise la un lied. Din aparat se auziră scîrțîiturile amplificate ale colofoniului întins pe arcuș.

— Dar ce se întîmplă, domnule inginer ? Nu înțeleg !

— Poate o mică defecțiune domnule compozitor. Să mai încercăm, zise Toni, meșterind pe la butoanele robotului. Sau, poate, nu sunteți suficient de concentrat...

— Nu mai încercați, interveni pe neașteptate soția inventatorului. Gata ! Eu am înțeles. Ați auzit zgomotul acela parcă ar fi sacîzul cînd îi dai pe arcuș ? Maestrul Amedeus e făcut pentru muzică, dar numai ca să dea cu sacîz pe arcuș. N-am avut noroc cu dînsul ! Aș zice că are un talent deosebit în acest domeniu al artei sacîzului. Nu poate să compună ni-

mic original. Ar putea să ne fie însă foarte îndatorat pentru adevărul care i se spune prin această invenție.

Reputatul compozitor nu știe ce să creadă. Cînd se lămuri că nu e vorba de o glumă, izbucni :

— Dar vă dați seama ? Sînteți niște... niște impertinenți. Asta nu poate fi luată nici chiar ca o glumă proastă. Este de-a dreptul...

— Este de-a dreptul adevărul, domnule pretins compozitor Amedeus Renescu-Sacîz, completă Lia, cu o seriozitate desăvîrșită, știind că e vorba de salvarea unui om de la ratare.

Compozitorul, jignit în amorul vieții lui își aduse aminte ceea ce voia să uite : i se redaseră de către cineva, niște șușoteli de-ale unora care susțineau cam tot ceea ce i se spunea acum cu o impertinență revoltătoare. Precis că această familie este pusă să procedeze astfel chiar de către dușmanii lui. Începu să-și facă reproșuri pentru imprudența de a fi dat atenție acestor farse.

— Uite pentru ce m-au chemat aici ! Pentru a vedea că s-a inventat automatizarea abjecției ? Ptiu ! Plec. Salutare, cabotinilor ! — mai tună reputatul compozitor, trîntind ușa în urma lui.

Soții, rămași singuri, se uitară unul la celălalt, sincer amuzați.

— Ce zici de asta, dragă Lia ?

— Ce pot să zic ? Mașina ta e într-adevăr grozavă. Nu poate minți. Compune în genul comandat. Dacă în loc să zică Amadeus Diez, ar fi zis Enescu, ar fi ieșit ceva, dar cu el a ieșit ce ai auzit.

Toni avu o bucurie răutăcioasă. În sinea lui de mult îi pizmuia pe compozitori. Voia să se bucure cu siguranța faptului adevărat.

— Lia, eu cred că totuși este o defecțiune. Să mai revizuiesc...

— Nu e nici o defecțiune, dragă ! Știi ce a ieșit, cînd am pronunțat numele tău ?

Tocmai cînd se pregătea să anunțe ceva extraordinar, se auzi din nou soneria. Lia primi un nou musafir cu înfățișare de halterofil. Făcu prezentările :

— Soțul meu, cel care a inventat aparatul ! Toni dragă, bine cunoscutul compozitor de muzică ușoară : Simi Domajoreanu !

— Încîntat ! Dar parcă n-ați fi compozitor, ci mai degrabă atlet. Doamne, ce mușchi, ce conformație ! Dacă vreți să compuneți chiar acum ceva, vă apropiați de aparat, vă concentrați asupra melodiei pe care o doriți...

Lia servi cîte un păhărel de coniac. Halterofilul aplică stilul smuls : apucă paharul, îl duse la gură și cu o smucitură îl goli, abandonîndu-l apoi pe tavă cu o trîntitură zgomotoasă. Toni repetă instrucțiunile, oferite de Diez.

Masivul compozitor, ascultător ca un copil, se apropie de aparat, îi comandă mult ritm, acesta imediat emană niște zgomote ritmice, plăcute, un fel de ciocane care cad pe nicovală. Ceva-ceva talent are bruta asta — gîndi Lia impresionată de cadența ciocanelor pe ilău și de sunetele acelea deschise, pornite dintr-o ființă a oțelului să facă un drum lung, să înzestreze cu sunet licăritul stelelor. Dar drumul lor în cosmos e repede aglomerat de alte lovituri așa de plăcut ordonate : două lovituri de baros cu reverberații repede topite în altele ce le ajung din urmă și o lovitură seacă și scurtă, de ciocan mai mic, făcut parcă numai pentru detalii acustice.

— Domnule Simi, mai stai în fața aparatului ! Ce plăcut se aude ! se adresă Lia cu o voce voluptuoasă și rugătoare.

— Dar ce-i asta ? Nu înțeleg ! — spuse compozitorul insensibil la ceea ce crease el și aparatul. Vocea lui dură, de om bănuitor o trezi din reverie pe Lia care deveni din nou realistă.

— Eu înțeleg, maestre, am început să înțeleg, interveni Toni cu promptitudinea cu care intervenise soția în cazul anterior.

— E clar, spuse Lia sentențios ca un dirijor care exclude o notă dintr-un cîntec.

— Ce anume ?

— Din capul dumitale nu poate ieși muzică. Dumneata puteai fi un bun fierar de forjă, zise Lia.

— Chiar așa, maestre, la conformația dumitale, cu mușchii pe care îi ai, ai fi putut face trei norme la o nicovală.

— Dar vă dați seama ? ! Sînteți niște impertinenți ! — se supără compozitorul Simi. Asta nu poate fi luată nici ca o glumă proastă. Este de-a dreptul...

— Este de-a dreptul adevărul, domnule pretins compozitor, Si-mi Do-major-eanu ! — îi zise Toni satisfăcut că poate face să abată dușul căruia îi fusese supus și el mai înainte. Ne-ați putea fi recunoscător pentru acest adevăr pe care dumneavoastră n-ați reușit să-l descoperiți...

Compozitorii aceștia se pare că au învățat văicăreala către sine la aceeași școală.

— Uite pentru ce m-au adus aici ! — mai spuse Domajoreanu trîntind puternic un pumn aparatului. Pentru a vedea că s-a inventat automatizarea abjecției ! Pfui ! Plec. Salutare cabotinilor !

Și puternicul compozitor trînti ușa lăsînd pe cei doi soți fericiți că au scăpat de prezența unei forțe fizice care, prin pumnul dat robotului, arăta de ce fel de schilodiri este capabil.

— Ce zici, dragă, de el ?

— Are haz tipul ! Nici el nu vrea să înțeleagă... Lia voi să-l convingă pe Toni că nu-i este ostilă și că e bine ca el să recunoască realitatea. Continuă ceea ce începuse : să spună soțului despre surpriza pe care i-a făcut-o robotul cînd a pronunțat numele lui. Dar exact ca în filmele polițiste, suspansul se produse din nou, fiindcă se auzi iarăși soneria.

— Mai vine cineva ! Dar dacă vin tot din ăștia, mai bine ne-am devasta noi avutul, am face-o mai blînd — spuse inginerul expunînd prin asta un dezavantaj al demersurilor Liei, în neputința lui de a-i demonstra șubrezenia teoriei ei.

— Ai răbdare ! Trebuie să găsim și unul cu talent. Poate chiar acum, — spuse soția, plină de optimism, ducîndu-se să deschidă.

Era doamna Dorela Doina Doinaru, compozitoare de muzică suavă, — un paradox în comparație cu figura ei de gîscă pedagogă, severă ca o taxatoare de tramvai, o deformație căpătată probabil în juriile care nu se puteau constitui fără să-i cuprindă numele.

— După cîte mi-a spus soția dumneavoastră, ar fi vorba de o invenție epocală...

— Mai reușită decît am conceput-o. O mașină care întrece intențiile omului ! Știința are efecte nebănuite, în momentul cînd se dezlănțuie...

— O să fiu foarte bucuroasă să colaborez cu dumneavoastră și cu robotul dumneavoastră. Mai cu seamă dacă e nevoie de economie de timp...

— Da, producția dumneavoastră muzicală se va mări. Vreți să compuneți chiar acum ceva ?

— Pentru asta am și venit ! Pot să iau o bandă cu muzica imprimată ?

— Desigur ! În schimbul unei taxe.

— Chiar și o partitură tipărită ?

— Da, în schimbul altei taxe.

— Atunci e ideal... De aici o să mă duc s-o depun la Uniunea Compozitorilor.

— Apropiați-vă de aparat...

Inventatorul repetă instrucțiunile.

— Începem înregistrarea ! Ce doriți ? O melodie de dragoste, nu ?

— Da, cu foarte multă dragoste. Ceva patetic, cît mai patetic... ceva suav...

Din aparat ieși un cîntec de leagăn și niște scîncete de copil sugar, apoi un clopoțel „de jucărie", o tobă de tablă, ca supliment, o melodie printr-o pîlnie : „Sînt soldat și călăreț".

— Dar ce este asta ? Nu înțeleg.

— Doriți și bis-uri, doamnă ? — întrebă soția inventatorului, de data aceasta destul de ironică, deși compozitoarea tot nu înțelegea.

— Eu înțeleg, doamnă, — spuse inventatorul Muziceanu. Sufletul dumneavoastră și capul dumneavoastră n-au nimic de-a face cu muzica. Dumneavoastră ați putea fi cea mai patetică mamă. Să faceți un copil negreșit ! Să nu mai zăboviți ! Să-i cîntați un cîntec de leagăn, iar el să vă cînte „Sînt soldat și călăreț".

— De ce nu vreți să fiți mamă ? completă soția. Să stați acasă, lîngă cratiță cu un biberon în mînă. Sau dacă nu, educatoare la creșă ? Vă îndepliniți și destinul și totodată mai cîștigați și ceva bani. V-ar prinde bine, vă garantează asta aparatul nostru electronic !

— Dar... vă dați seama, sînteți niște... etcetera etcetera... întocmai ca și în celelalte două cazuri.

Suava compozitoare a plecat blestemînd ca o anumită poemă de Arghezi și înjurînd ca un tractorist cînd nu-l mai servește ospătarul.

— Lia dragă, după sistemul tău nu-i nici o speranță să facem rost de bani. Toți cred că vrem să ne batem joc de ei.

— Dacă ei vor să fie ceea ce nu sînt — ironia vine de la ei, nu de la noi. Robotul tău dă niște rezultate neașteptate. Mă întreb cum ai fi reacționat tu, dacă ai fi încercat să „compui" ceva în genul tău ? Te-ai fi supărat pe invenția ta ? Ești curios să vezi pentru ce muzică ai fost apt ? Hai, te rog, măcar pentru amuzament, încearcă !

Cititorul o să creadă că abuzez de repetarea unei intervenții în circumstanțe de același fel mai mult decît îi este permis unui autor cuviincios, dar adevărul este că tocmai cînd, și de data asta, Toni trebuia să încerce, se auzi soneria din nou. Acum acesta era Mielu Lupu, director de scenă la Teatrul de copii. Deși om de teatru, se dovedi a fi un om cumsecade.

— Știți, — spuse el inventatorului —, soția dv. a insistat atîta ca să vin să încerc robotul dumneavoastră... Și, în afară de asta, am o nevoie nemaipomenită de așa ceva... Știți...

— Nu știu, interveni Toni cu o glumă pe care regizorul n-o luă în seamă. (Am spus că era un om de treabă.)

— Eu pun în scenă un spectacol de păpuși... Între păpuși sînt foarte multe animale, păsări, mă rog... Bieții interpreți se străduiesc să imite toate jivinele : urși, lei, tigri, lupi dar se obține ceva jalnic.

— Perfect ! Vă satisfacem noi dorința... sări Lia, spre surprinderea soțului care știa că aparatul său n-a fost creat pentru așa ceva. Vă dăm și banda cu voci imprimate.

— Apropiați-vă de aparat... începu inventatorul — și...

— Nu, Toni, nu așa, ca la ceilalți ! — îl întrerupse soția. Cine știe ce o să mai iasă ! Mai bine treci tu. Comandă tu o muzică în genul tău. Și așa te-am făcut curios. Hai, treci și comandă robotului, trebuie să terminăm povestea începută, deși socotesc că nu e chiar momentul potrivit.

Se apropie de aparat, curios, dar cu intenția hazardată de a demonstra Liei ce poate el.

— Ei bine, da ! Muzică în genul lui Toni Muziceanu ! — se răsti inventatorul spre robotul său.

— Cere ceva cu pădurea... Gîndește-te la vînătorile cu bunicul...

Toni închise ochii și își imagină pădurea bunicului și a copilăriei lui. Apoi își imagină o pădure deasă populată de jivine... O pădure înfricoșătoare, cum numai în basme se întîlnește. Plăsmuirea aceasta îl captivă. Parcă vede fiarele cum se caută unele pe altele avide de sînge sau cum se ocolesc precaute. Dar încăierarea nu putea fi evitată... Deodată, din aparat izbucniră glasuri înfuriate de lupi, urși, lincși, triluri de păsări alarmate sau inspirate și puse pe cîntec, chemări languroase de cerbi, semnale viteji de cocoși de munte, țipete jalnice de puișori răpiți de vulturi, focuri de armă, vîjîit de săgeți, țipete străpunse de veverițe în salturi mortale de pe un copac pe altul, un guițat sugrumat de mistreț văduv...

— Formidabil ! Chiar așa ceva îmi trebuie ! — se minună regizorul care văzu în efectele acestei

mașinării minunate viitorii lauri ai meseriei sale. Dacă va comanda în mod special niște scenarii cu ilustrații sonore, va fi un succes triumfal... Apoi regizorul continuă către inventator : aș vrea să adaptez pentru scenă niște fabule...

Toni luat acum ca medium începu a recita în gînd fragmente din cîteva fabule în tălmăcirea lui Arghezi. „Lupul, sărind să intre noaptea-n stînă/ A nimerit, ca muștele-n smîntînă, /În haita cîinilor din dos“... Și interiorul invenției i se păru lui Toni populat de o stînă tulburată de o haită de lupi. Oi speriate, urlete de lupi flămînzi, lătrături războinice de dulăi... „Zărind măgarul o privighetoare,/ Îi zise — „Dragă surioară,“... Și mai departe în aparat se auzi vocea măgarului : niște răgete cu înțelesuri prin care un asin îngîmfat că nici o girafă nu-i mai poate ajunge la samar, ca și cînd el ar fi acela ce a intrat în Ierusalim, invită o privighetoare să cînte. A rage ca și cînd ai citi un rol — s-ar putea spune că s-au mai văzut cazuri, chiar în viața de toate zilele sau de toate serile (depinde cînd vizionezi spectacolul) și atunci nu văd de ce n-ar fi de crezut că și robotul inventat de Toni este capabil de așa ceva, toată lumea cunoscînd că știința este mare aducătoare de surprize, ca berzele de copii. Toni își aminti apoi „Leul și vulpea“. „Vulpea tinerică, pribegind mereu,/încă nu văzuse în pădure leu“... Și din aparat se auzi vocea mieroasă a secretarei directorului lui, pentru care poți să juri că e întocmai graiul unei vulpi. Peste cîteva clipe se auzi și leul : era directorul lui care căpătase sonorități de junglă. Toni tresări, nu așa cum tresare cînd îl vede el pe director, aici fiind la el acasă și deci n-are de ce să-i fie frică, ci pentru că își aduse aminte că pe director îl cheamă Corbu și nu Leu.

„Tovarășul director Corbu“ — acesta îi este numele complet. Dar odată cu această evocare îi veniră în gînd crîmpeie din fabulele altor autori. Așa de pildă începu să recite. „Vulpea și Corbu“, iar Lia și regizorul avură posibilitatea să urmărească în întregime desfășurarea fabulei, în interpretarea directorului și a secretarei sale, pînă la finalul în care corbul scapă cașcavalul din cioc.

Regizorul rămase extaziat. Intrase într-o lume a fabulelor, nu o lume scrisă, ci animată, o lume cu animale care-și păstrează graiul specific dar tîlcurile putînd fi înțelese și de oameni. E drept că unele tonalități nu erau chiar pe placul urechilor regizorului, dar Toni își scuză personajele sub motive plauzibile. Despre privighetoare spuse că e puțin cam răgușită pentru că a cîntat la munte unei colege, despre măgar spuse că e adevărat că rage cam fals pentru că vrînd să pară cult, învață acum limbi străine și face eforturi să deprindă accentele porcului etc. Totul se rectifică doar cînd Toni se concentră asupra purității junglei, pădurii sau sectorului avicol al unei ferme zootehnice. În acele momente se obținură cele mai clare exprimări, nepoluate de influențe străine, nealterate de impurități antropomorfe, ca și cînd Toni Muziceanu le-ar fi supus în prealabil unui tratament cu faringosept sau pentru profilaxia laringitei.

Cînd Toni ajunse la capodopera lui Grigore Alexandrescu, „Boul și vițelul“ și cînd începu să recite, ca altădată la serbările școlare, pasajul „Un bou ca toți boii, puțin la simțire, de soartă-ajutat, dobîndi-n cireadă un post însemnat“... și cînd se auzi vocea, ca un muget, a unui vecin de soartă-ajutat, Lia îl opri destul de hotărîtă :

— Fii serios, Toni, lasă-te de glume !

Atmosfera deveni sărbătorească, Toni fu felicitat cu entuziasm, cei trei se îmbrățișară între ei și apoi toți trei cu robotul. Din interiorul acestuia răzbăteau afară urlete și ciripeli de bucurie, părea că se aud cum se pupă lupii cu mieii, cum iepurii se joacă și fac echilibristică pe țeava unei arme de vînătoare, situată la ochiul drept al unui vînător, cum vrăbiile aduc, unor copii, în plisc, fel de fel de prăștii — pe scurt o bucurie ca în arca lui Noe !

Singura antinomie se consumă între coniacul și cafeaua care urmară, cafeaua voia să-i țină treji, coniacul dimpotrivă — și pînă la urmă somnul rezolvă antagonismul. La un moment dat se auzi din nou soneria (autorul își dă cuvîntul că pentru ultima dată) și apărură de data asta toți trei compozitorii, alături de un procuror.

Procurorul, cu pedanteria impusă de funcția pe care o exercită, spuse că cei trei compozitori, care îl însoțesc, au depus o reclamație în care se plîng împotriva soților Muziceanu.

— Se zice că dumneavoastră i-ați insultat, i-ați jignit, le-ați adus daune morale. Domniile lor au un nume bine cunoscut în muzica noastră...

— Muzica mea de cameră a fost redusă la niște scîrțîituri, se plînse Amadeus Renescu-Diez. Vor să nimicească tot ce e mai gingaș în lumea asta : muzica.

— Pentru el, nicovala și cu ritmul sînt același lucru, acuză la rîndul lui masivul compozitor Simi Domajoreanu.

— Îl dăm în judecată. Vă rog să faceți procesul-verbal de constatare, o să-l semnăm cu toții, turui fără posibilitatea de a fi potolită, compozitoarea Dorela-Doina Doinaru.

În toată avalanşa de acuzaţii, procurorul nu spuse nimic. Ascultă doar. Nu avea nimic împotriva robotului şi nici împotriva familiei Muziceanu. În definitiv, trebuie să vadă despre ce este vorba şi apoi să ancheteze cazul, în linişte şi cu tact.

— Mai întîi de toate, aveţi brevetul de invenţie ?

— Incă nu. Acest brevet este un vis de-al meu. Aparatul e în faza experimentală. Dar sper să ies cu bine de la comisia de invenţii...

Cei trei reclamanţi se bucurară de existenţa nelegalizată a robotului prevăzînd că... gata !, s-a terminat cu autorul lui.

— Dar insultele nu le-am adus eu, ci maşina, — încearcă inventatorul o apărare. Aţi fi putut sta de vorbă cu robotul dar dacă nu-i recunoaşteţi existenţa...

— Din moment ce n-are act de naştere... — zise omul legii ce rost are ! Aţi putea face o demonstraţie ?

Pîrîtul Muziceanu fu invitat să pună robotul în priză.

— Aici nu îndeplinesc decît o formalitate legală, — zise procurorul. În mod particular, vă spun că şi eu iubesc muzica...

— Şi noi, — ziseră soţii acuzaţi.

— ... şi n-aş fi de acord să fie ultragiată, — adăugă procurorul în continuare. Dar asta e o chestiune particulară.

Inventatorul dădu toate lămuririle necesare procurorului :

— Ca să vedeţi despre ce e vorba şi în ce constă calomnia vă rog să vă apropiaţi de aparat. Acest robot compune muzică în genul preferat. De pildă... simfonie în genul Brahms... sau muzică uşoară în genul lui V. Vasilache-junior... sau muzică populară,

în genul oşenesc. De-ajuns să-i comunici şi să te concentrezi asupra a ceea ce vrei să compui şi robotul, prin procedee pur ştiinţifice, captează undele emanate de personalitatea solicitantului şi scoate compoziţia dorită sau dacă s-a comandat ceva personal robotul va oferi ceva în conformitate cu talentul celui care a ordonat robotului melodia... în genul lui. Aici e cazul dumnealor !

— Dar e posibil aşa ceva ? — strigă procurorul, captivat de idee.

— Vedeţi bine că este — răspunse Toni sigur pe ideile lui ştiinţifice, ca un activist cultural în toiul unei campanii ateiste. Concentraţi-vă asupra unei melodii pe care o doriţi... şi apropiaţi-vă...

Procurorul urmă instrucţiunile cu toată convingerea şi — minune ! — robotul scoase o muzică foarte plăcută, frumoasă, spre stupefacţia generală : o variantă clarificată a unei melodii pe care procurorul o fredona mereu aproape inconştient. Nu ştia cum se născuse, era o obsesie muzicală în care se complăcea de ani de zile : dimineaţa cînd se bărbierea, în drumul spre procuratură sau în timp ce studia un dosar el fredona această melodie care ar fi meritat să fie cizelată, definitivată şi fixată pe un portativ. Ascultă încîntat, deci, un cîntec ce ar fi onorat cartea de vizită a oricărui compozitor şi imediat robotul îi întinse cele două mîini metalice ale sale : una îi oferea o bandă de magnetofon cu cîntecul auzit şi cealaltă o hîrtie cu notele muzicale ale aceluiaşi cîntec.

— Vedeţi, vă insultă şi pe dumneavoastră, — zise unul din compozitori. Dumneavoastră sînteţi procuror şi acum vă face...

— N-ați spus dumneavoastră că mai sublim decît muzica nu poate fi nimic ? Dînsul este un procuror sublim — zise Lia.

— Nu vă supărați, tovarășe, dar cine v-a făcut procuror ? — îl întrebă inventatorul. Dumneavoastră ați fi putut fi un mare compozitor... Îmi închipui că rechizitoriile întocmite de dumneavoastră sînt adevărate librete de operă, poate poeme în proză...

Ancheta s-a încheiat seara tîrziu cînd cei doi soți au căzut pe fotolii rupți de oboseala unei zile deosebit de agitate. Aveau amîndoi nevoie de liniște, înainte de a se hotărî asupra a ceea ce au de făcut. Au închis ochii ca să-și adune gîndurile și au rămas cu ochii închiși pînă dimineața. Cînd razele de aramă ale soarelui au pătruns prin fereastră, s-au deșteptat și ei și și-au dat seama că petrecuseră o noapte întreagă în fotoliu. Se simțeau parcă reveniți dintr-un somn adînc, provocat de administrarea unui narcotic. Cînd și-au rotit privirile prin cameră au constatat că lipsește mașina lor cîntătoare, robotul. Un moment de stupoare dădu semnalul declanșării unui mare și general semn de întrebare.

— Lia, ne-au furat robotul !

Lia nu putea accepta ideea nici măcar ca eventualitate.

—Toni, este imposibil ! Să nu ne grăbim. Mai bine să ne adunăm gîndurile, să recapitulăm ultimele întîmplări...

Nu s-au pripit, și-au adunat gîndurile și au recapitulat evenimentele serii. Totul cu multă greutate, deoarece simțeau că au un cap mare cît o baniță și greu cît o piatră de moară.

— Bestiile ne-au adormit !

— Ca să ne fure invenția !

— Dar care din ei ?...

— Nu cred că procurorul. El e om serios, nu e compozitor. Şi afară de asta este talentat... Nu poate fi bănuit.

Au întreprins un raid prin tot apartamentul, chiar şi prin dependinţele care n-ar putea cuprinde robotul, dar nici urmă de invenţie. Ce să facă în această situaţie ? Lia a deschis larg fereastra spre stradă ca să intre aer curat. De afară pătrunseră strigăte zglobii de copii şi o voce piţigăiată de ţigan care mîna o mîrţoagă înhămată la o cotigă.

— Fiare vechi, fiare vechi cumpărăm !

Gălăgioşii copii nu erau alţii decît cei care formau echipa de fotbal a Blocului N. M. 15 şi care se pregăteau în vederea meciului-revanşă cu Blocul N. M. 16. Meciul se va desfăşura pe terenul neutru dintre cele două blocuri, cu o minge nouă, regulamentară, ce urmează să fie cumpărată pe banii obţinuţi pe fierul vechi colectat.

— Toni, ia vino aici la fereastă, să vezi ce vînd copiii ! Nu crezi că ceea ce vînd ei sînt piese din robotul nostru !?

Toni era gata să sară pe fereastră : într-adevăr fierul pe care-l vindeau copiii era provenit din invenţia lor, acuma fărîmiţată de cineva cu duşmănie. Dar, spre marele şi nestăvilitul haz al copiilor, fragmentele de metal erau în acelaşi timp fragmente de cîntece. Piesele erau încărcate cu muzică. Iar achizitorul la un moment dat refuză să mai cîntărească : fierul i se părea neobişnuit de greu. E ceva straniu ! Şi apoi nici tariful care trebuie aplicat nu e clar...

Copiii deveniră gălăgioşi la culme. Ar putea scula din groapă şi morţii, dar-mite doi tineri din somn.

*

Lia şi Toni sînt prieteni, se pregătesc de examenul pentru primirea în facultate. Citesc zi şi noapte,

citesc în tramvaie, în parc, acasă, la masă, regretă orice fărîmă de timp irosită și se înfurie cînd trebuie să întreprindă ceva care nu le dă voie ca, în același timp, să și citească cum ar fi sărutatul, somnul, baia etc. Azi s-au dus să învețe într-un parc. La un moment dat și-au zis că ar fi timpul să se hotărască la ce facultate se vor prezenta pentru examen. Au început să dezbată și să gîndească diferitele ipoteze cu mulțimea de variante și consecințe mai întîi în duet și apoi solo, toate însă legîndu-se de viitorul lor pe care ei îl vedeau unul pentru amîndoi. Fiind foarte obosiți, i-a furat somnul, iar gîndurile s-au topit în vis. Gîndeau fiecare cu capul său, dar visau împreună același lucru. E o chestiune complicată pentru a cărei explicare nu aveau nici timpul și nici noi spațiul necesar.

Ariciul, satira și umorul

După și *lui* Alecu Popovici

Asemănarea unui perete cu o pădure constă în faptul că și unul și cealaltă au o gazetă proprie. Deosebirea dintre un perete și o pădure este aceea că, pe cînd peretele are o gazetă de perete, pădurea beneficiază de îndrumările unei gazete de pădure. La cele două soiuri de gazete există două mari însușiri comune : ambele apar foarte rar și anume cînd se organizează un concurs, iar a doua trăsătură comună — mai ales gazetelor satirice — este aceea că se numesc ARICIUL.

Gazeta de pădure ARICIUL avea drept redactor şef chiar un arici.

Venise toamna şi articolele din gazeta de pădure rămăseseră tot acelea pe tema „Cum întîmpinăm primăvara". Fără să ştie redactorul şef, colectivul de redacţie a schimbat, odată cu terminarea perioadei de hibernare, înfăţişarea publicaţiei, dedicînd-o primăverii. De la acestă apariţie, ariciul a rămas zburlit : toate materialele erau scrise în genul umorului pozitiv, aşa că povestea a rămas ca un experiment nereuşit.

Se apropia iarna şi gazeta avea acelaşi conţinut tămîios de primăvară ; pentru că jivinele care alcătuiau colectivul de redacţie nu răspundeau la desele apeluri ale ariciului. Leul îşi făcea de lucru pe la casa de filme „Metro Glodwin Mayer", vulpea nu-şi lăsa ea găina de la gură ca să se ia de scris, tocmai acum în plin sezon al numărătorii bobocilor. Martin, ursul brun, ar ceda bucuros onoarea confratelui său alb, Fram, dacă şi acesta nu s-ar deghiza cînd în roman pentru copii, cînd în frigider, veşnic în reparaţii în cadrul termenului de garanţie. Mă rog, fiecare găsea cîte un pretext. Pînă la urmă, ariciul a ameninţat că va scrie singur toate articolele şi pentru că nu poţi şti niciodată la ce să te aştepţi de la un arici, colectivul de redacţie a înţeles că tot mai bine este să-i dea ascultare sau să se facă a-i da ascultare. Ariciul a împărţit subiectele şi după un timp a convocat toţi redactorii pentru şedinţa de lecturare a materialelor şi analiza lor.

Extras din stenograma acestei şedinţe :

VOCI : Linişte, linişte ! A venit Ariciul ! Tăceţi ! Vrea să ne spună ceva !

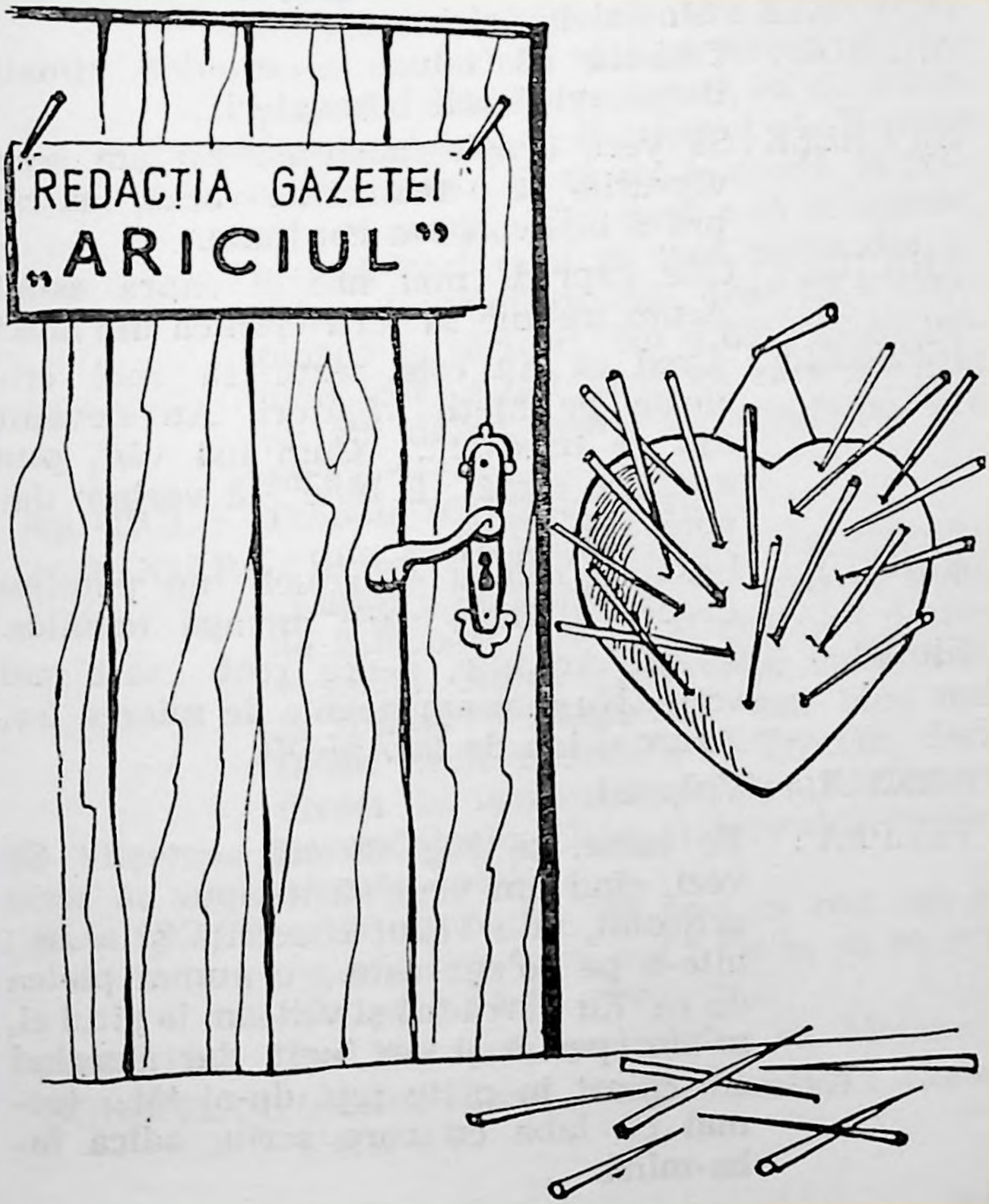
REDACȚIA GAZETEI
„ARICIUL"

ARICIUL : După cum ştiţi, dragele mele făpturi sălbatice, trebuie să scoatem un nou număr al gazetei care-mi poartă numele ARICIUL ! Ia să vedem... Iepurele !

IEPURELE : Sînt aici, Ariciule !

ARICIUL : Trebuia să aduci o cronică rimată despre vînătorii braconieri...

IEPURELE : Să vezi, dragă Ariciule ! Eu am scris versurile pe o frunză de varză, iar capra a binevoit s-o consume.

ARICIUL : Cîte capricii mai are şi capra asta ! Acum trebuie să scrii cronica din nou !

IEPURELE : Cred că nu este cazul să mai criticăm pe bieţii vînători. Au devenit aşa de fricoşi !... Cum mă văd, pun mîna pe armă. E bine să vorbim despre alte teme...

ARICIUL : Ursul ! Trebuia să aduci un pamflet despre albinele care înţeapă nemilos.

URSUL : Dragă Ariciule, n-are rost să-l mai scriu. Nu mai am nevoie de mierea lor. Acum o iau de la *Apicola*.

ARICIUL : Vulpea !

VULPEA : Pe mine, te rog să mă scuteşti ! Să vezi, cînd am vrut să m-apuc să scriu articolul, m-a văzut o actriţă şi a zis : uite-o pe colega asta... e numai pielea de ea. Eu parcă mă şi vedeam la gîtul ei, m-am speriat şi am fugit, dar alergînd am călcat în nişte ţepi de-ai tăi... tocmai cu laba cu care scriu, adică laba-mînă.

ARICIUL : Atunci ai să scrii cu laba-picior. S-au mai văzut cazuri. Așa că vei scrie un articol despre „coadă".

VULPEA : Dar de ce chiar despre coadă ?! Să zică Veverița că este o aluzie la ea ? Ea e responsabilă cu alimentația în pădure, noi o criticăm că vine să deschidă tîrziu magazinul și lasă lumea să stea la coadă pînă ce se satură ea de alune. Ei, și ce dacă !? E cusurul ei. Îi place coada mare... Și ea stă la coadă, la propria ei coadă... Și... dacă o să se supere, n-o să mai vrea să facă parte din echipa de atletism. Știi doar că e campioană la sărituri. Nu e bine să ne punem rău ! Cînd sare, ea sare sus... și nu știi de ce esență e creanga pe care sare !

ARICIUL : Trebuie să fim combativi !

CĂPRIOARA : Bine ! Atunci, propun ca articolul „Lupul e nemilos" să fie scris cu semn de întrebare. La fel și articolul despre veveriță. Adică : „Veverița vine tîrziu la treabă ?" Răspuns : mai bine mai tîrziu decît niciodată ! Trecem, deci, direct la concluzii, printr-un element paremiologic. Uite, și șoricelul împărtășește opinia...

ȘORICELUL : Are dreptate... Și apoi ce rost are să ne criticăm între noi ? De ce să ne certăm și cu ăsta... cu... cu...

ARICIUL : Cu Motanul, șoricelule, cu Motanul !

ȘORICELUL (auzind acest nume, tresare) : Unde ? Unde e ?

ARICIUL : Nu te teme ! Dealtfel tot ce se scrie aici despre el, e adevărat !

ŞORICELUL : Nu, nu ! Nu că mă tem, dar nu vreau să văd ce-ai scris ! „Motanul e un mare bătăuş şi mare hoţ !“ Cum bătăuş ?... Se antrenează ! Da ! Dumnealui e un atlet şi trebuie să se antreneze. Ne antrenează şi pe noi, şoriceii.

ARICIUL : Cum asta ?

ŞORICELUL : Păi fugim toată ziua de el... Facem alergări de fond... Şi e vesel... Ne jucăm de-a şoarecele şi pisica. Şi de unde pînă unde este el hoţ ? Aşa îl cheamă : Hoţu ! Te rog să scoţi semnătura mea ! Nu că mă tem, dar...

VULPEA : Nu e bine, ariciule, să fii aşa ţepos. Eu cunosc şi o fabulă despre tine. Dar să nu mai vorbim...

ARICIUL : Acela era un văr de-al meu. Acum îl îngrijeşte un veterinar... şi-a rupt gîtul. Dar gazeta noastră trebuie să apară. Trebuie să îndreptăm situaţia existentă.

ŞORICELUL : Eu nu mă simt prea bine. Am, aşa, o slăbiciune... Te rog să scrii că la numărul ăsta de ziar eu eram bolnav. Am anemie. Săptămîna asta am ros un şvaiţer cu găurile prea mari. 80% găuri, 20% brînză. Sînt slăbit. Lucraţi voi. La revedere ! Mă duc să dau bacşiş unui vînzător şi-mi dă un caşcaval de Dobrogea ce n-a văzut Parisul !

VULPEA : Eu, dragă ariciule, te-aş ajuta, numai că nu văd de loc ca să scriu. Sufăr de „orbul găinilor“. Mă duc acum la un

paznic, îi dau un bacşiş şi mă lasă la gîşte. Ce, n-au salvat ele Roma ? Mă salvează şi pe mine !

VOCI : Da, plec şi eu. La revedere ! Scoate-mă şi pe mine din Comitetul de redacţie ! La revedere ! Plecăm !

(Şedinţa se termină cu răgete, lătrături, behăieli etc. Apoi, rămîne ariciul singur.)

MORALA : În colectivul gazetei de pădure nu sînt admişi ca redactori decît arici spîni sau bărbieriţi zilnic.

Gînduri împlinite

Într-o zi, venind de la serviciu cu soţia în acelaşi tramvai, am observat-o cum îşi fixează privirile în geam, dusă mai mult cu gîndul decît cu mijloacele de transport în comun departe de mediul înconjurător. Medita ! Mi-am zis, mai întîi, că ea chibzuieşte asupra mesei, pentru că nu aveam nimic în frigider. În asemenea cazuri, de obicei, nevastă-mea pregătea la iuţeală nişte ouă cu telemea. De n-ar proceda şi azi la fel ! — speram eu. Mă cam săturasem de atîtea ouă. Aveam senzaţia că o să cad, curînd, cloşcă. Dar poate că ea nu medita deloc asupra a ceea ce urma să mîncăm acasă. Fiindcă uneori, în astfel de situaţii, avea soluţii sigure, experimentate în decursul vieţii ei de funcţionară, solicitată şi de treburile gospodăriei. De cîte ori nu

mi-a făcut ea surpriza de a nu-mi da ouă cu brînză ! Avea un gest al ei, caracteristic împrejurării, atunci cînd scotea din poşetă un pachețel cu parizer, tăiat tot aşa de subțire ca şi şunca de Praga, deoarece cuțitul mezelăriei nu făcea discriminări. Atunci ştiam că o să mîncăm... parizer pané. Sau se apuca repede să încropească un borş de verdeață, „cu zdrențe" — denumirea aceasta atribuindu-se, bineînțeles, ouălor revărsate din coaja lor în borşul clocotit şi amestecate cu o crudă încălcare a ierarhiilor şi bunelor asociații culinare. Teoretic, un banal borş şi un ou, atît de estetic încă de la venirea lui pe lume, nu puteau fierbe în aceeaşi oală. Sau, poate, că nevastă-mea, uitîndu-se prin geamul tramvaiului, se gîndea ce bine ar fi să nu avem nici un musafir în acea zi. (Pe atunci stăteam pe lîngă Gara de Nord şi uneori, din cauza tranzitului de prieteni şi rude, aveam impresia că locuim nu pe *lîngă* ci *în* gară.) Dimineața, plecînd în grabă, nevastă-mea nu apucase să aranjeze patul. Dar la acest capitol ar fi multe de spus la locul lor, pentru că toate au darul să sporească teama de musafiri. Totuşi, nevastă-mea aşteaptă cu nerăbdare ziua de 8 martie, Ziua femeii, cînd este felicitată de director şi apoi i se dă drumul acasă înainte de terminarea programului, în semn de prețuire şi respect. Atunci dă fuga şi, valorificînd la maximum timpul liber acordat, deretică toată casa. Ba mai sparge şi lemne. Altfel, cînd nu-i ajunge timpul, le sparg eu.

De fapt nu poți şti niciodată la ce gîndeşte o nevastă cînd priveşte fără țintă printr-unul din geamurile vagonului remorcă de pe linia 26. M-am ui-

tat la ea pătrunzător, cu intenția de a-i capta gîndurile. Fie datorită telepatiei, fie obiceiului nostru de a ne înțelege din priviri (încă eram fericiți împreună), a ghicit ce vreau și mi-a zis :

— Tu o știi pe Liliana ?

— Care Liliană ?

— Liliana Plopeanu, cu care am fost colegă la grădiniță, în grupa mică.

— Nu, n-o știu. Nici pe tine nu te știam atunci, că dacă te știam...

— Dealtfel nu contează — zice soția.

— Dar ce contează ? întreb.

— Și-a luat doctoratul.

— Ei, nu mai spune ! Doctoratul în ce ?

— Nu știu, dar n-are importanță. Principalul e că are titlul de doctor.

Nevastă-mea și-a întors din nou privirea spre geam. Deci urmărea un gînd, pasă-mi-te, din moment ce ochii ei nu rețineau nimic din ce se petrecea afară... Crispase puțin ochii, vrînd parcă să facă privirea pîlnie și să se uite printr-o gaură de cheie sau prin gîtul unei sticle.

— Unde privești ? draga mea — am întrebat încetișor cu o teamă pe care nu mi-o explicam în mod științific, aceasta ținînd mai mult de presimțiri legate — să nu mi se ia în nume de rău — de un semn care mi se făcea la ochiul drept chiar din ziua cînd a început noul an școlar.

— Privesc în viitor, dragul meu — mi-a răspuns ea.

Pînă aici, am gîndit, nu e rău.

— Și ce vezi ?

— Îți spun acasă.

Acasă, în timp ce-mi făcea pantofii (am spus că totul s-a petrecut pe cînd eram încă fericiți unul cu altul), mi-a zis pe un glas firesc.

— Trebuie să ne dăm doctoratul !

Simțeam eu că trebuie să vină ceva neplăcut.

— Cum „să-l dăm“ ?

— Adică vreau să zic că trebuie să-l luăm.

— De la cine să-l luăm ?

— Trebuie să ne pregătim și să susținem o teză de doctorat.

— Ce-ți veni și cu drăcia asta ? — o întreb.

— Într-o zi va fi la modă doctoratul. E mai bine ca atunci cînd va veni moda doctoratului, noi să-l avem deja luat. O să zicem „noi am luat doctoratul înainte, cînd nu se gîndea nimeni la așa ceva, nu acum cînd plouă cu doctori".

— Bine, bine — zic — dar ca să susținem o teză de doctorat, trebuie mai întîi să avem diploma unei facultăți, iar noi n-avem decît liceul.

— O să facem o facultate. Mîne ne învoim de la servici și mergem să ne înscriem.

— N-are rost să-ți ascund, eu cu cartea n-am fost în relații care să-mi dea motive de laudă. Ba dimpotrivă.

— Nare importanță cum înveți. Principalul e să ai o diplomă. Dacă e de doctor e ceva grozav ! Vor veni zile cînd vei fi prețuit după diplomă, nu după ce-ți poate capul.

— Și mă rog, de ce toate astea ?

— N-auzi, omule că eu văd în viitor ? Așa va fi moda !

În fața insistențelor soției, n-am avut altă soluție decît să mă înscriu la Facultatea de Psihologie Animală, care mi s-a părut mai ușoară și avea și un an mai puțin de cursuri față de alte institute de învățămînt superior, iar la examenul de admitere nu se cere matematică. Nevasta a colindat toate facultățile din Capitală, să vadă unde mai sînt locuri libere și s-a înscris la Astronomie Aplicată, secția

Stele căzătoare, dacă mi-aduc bine aminte. Dar vorba ei, ce importanță are ?

Eu, mi se pare că i-am spus atunci :

— Nu e bună facultatea asta. După absolvire o să te trimită la țară. Știi doar că, din cauza blocurilor, în București nu se văd toate stelele.

— Fii serios ! După absolvire am să spun că rămîn să-mi dau doctoratul. Trebuie să știi că nici agronomii, nici silvicultorii, nici piscicultorii care își dau doctoratul nu se duc în provincie. Institutele de cercetări agricole nu sînt în București ? Și apoi dacă ai doctoratul la mînă, ți se deschid toate ușile, ai bani, ești respectat, nu mai zic că nu ți se refuză nimic, faci parte din jurii și doar știi că toate juriile se constituie la București... Ai să pleci în străinătate pe banii statului, iar pe ai tăi îi economisești. Dacă știi să te-nvîrtești, numai din asta îți aranjezi o situație. Trebuie să mai știi că nici n-ai să fii obligat să faci, practic, ceva. Va fi de ajuns să fii doctor.

Ne-am apucat să învățăm. Nu prea mult, doar atît cît să luăm examenele. Ți-era mai mare dragul s-o privești pe nevastă-mea cum curăța cartofii ținînd pe genunchi un manual de trigonometrie sferică.

În acele zile de mare tensiune intelectuală am văzut-o încă o dată uitîndu-se fix pe geamul tramvaiului 26. Știam că aceste priviri nu aduc nimic bun. Cum era și firesc m-am speriat. M-a luat pe nepregătite, pentru că nu avusesem nici un presentiment.

— Știi ce m-am gîndit eu, dragă ?

— Nu știu, dar dă-i drumul. Fie ce-o fi, spune-mi !

— Trebuie să facem un copil.

— Cum adică „să facem un copil“ ?

— Uite aşa cum se fac copiii. N-o să mă laşi să-l fac singură.

— Mă rog, să presupunem că vom avea un copil, dar ce să facem cu el ?

— O să-l facem doctor.

— Doctor în ce ?

— Doctor în... ceva. O să ne orientăm pe parcurs. Avem obligaţia să asigurăm copilului nostru posibilităţi pentru un trai mai uşor, nu ?

Zis şi făcut ! Ne-am apucat în grabă să facem un copil. Cu atîta zel încît au rezultat doi.

— Nu e nimic ! vom avea un doctor în plus în familie.

În concediul prenatal, soţia şi-a luat toate examenele. Chiar a mai avut timp să revendice un concediu postnatal dublu, susţinînd că just ar fi ca o femeie care naşte doi copii deodată să aibă acelaşi concediu pre şi post natal ca şi o femeie care naşte doi copii la intervale de timp. Dacă ar fi fost ascultată în cererea ei, ar fi luat teza de doctorat pe care o concepuse chiar înainte de licenţă, pe cînd construia, în armonia dotaţiilor sale biologice, cei doi copii. Era în stare să se înscrie la toate facultăţile din Bucureşti. S-ar fi înscris şi la o Teologie dacă o prejudecată cu efecte nefaste n-ar fi acţionat împotriva promovării elementului feminin în toate sectoarele de activitate.

— Dacă am fi trăit în cuaternar aş fi avut un concediu mai mare. Fiinţele cuaternare aveau o perioadă de gestaţie enormă.

În ceea ce mă priveşte, pe chestia copiilor, eu nu am avut nici un concediu, deşi simţeam realmente nevoia. Nu mult după aceasta, soţia şi-a sus-

ţinut cu brio teza care a lansat-o în lumea oamenilor de ştiinţă : „Influenţa stelei Polux din constelaţia Gemenilor asupra productivităţii berzelor". Aşa cum mă aşteptasem, nu s-a schimbat, prin descoperirile ei, nimic în activitatea berzelor şi a moaşelor. Eu mă plimbam cu cei doi copii în cărucior, pe stradă, etalîndu-mi în acest fel vitejia. Aveam permanent cu mine un curs de fiziognomonie şi eram foarte atent cînd copiii mei strîngeau pisica de gît, să observ dacă pisicile pot să plîngă sau să rîdă atunci cînd sînt strangulate. Mi-am luat, graţie acestor exigenţe, examenele şi am devenit doctor în ştiinţe.

— Acum, gata, sîntem doctori ! — i-am spus într-o zi, victorios, soţiei mele la ştrand.

— Şi ce, nu e bine ?

— Drept să-ţi spun, n-am avut timp să constat, dar bănuiesc că o să fie bine.

— Să fii sigur că o să fie bine !

Am avut chiar la ştrand o primă şi plăcută confirmare a binelui proclamat de nevastă-mea. Intrînd la solar, mai mulţi inşi s-au ridicat în picioare şi m-au salutat cu : „Să trăiţi, tovarăşe doctor" de unde se vede că un doctor în ştiinţe e doctor în ştiinţe chiar şi în pielea goală.

La întoarcere spre casă, soţia iar s-a uitat lung prin fereastra tramvaiului 26. Ce ar mai putea să se întîmple ? Văzînd-o cum se uită prin geam ca un puşti printr-o gaură din gardul de la nudiste, să spun drept, m-a apucat o frică generală de tramvaiul 26, care, în cazul nostru, duce întotdeauna spre o facultate.

— Ştii ce m-am gîndit, dragă ?

Mi-am luat inima în dinţi şi i-am spus :

— Nu știu, dar acum n-are rost să mă menajezi. Dă-i drumul !

— Eu m-am gîndit că n-ar strica să...

— ...să mai susținem o teză de doctorat, nu, draga mea ? — m-am repezit eu să-i fac fraza, de teamă să nu urmeze ceva și mai grav.

— Da, dragul meu. Exact !

Am răsuflat ușurat și ne-am apucat să mai pregătim o teză de doctorat. De la servici ne luam concedii de studii, medicale și de odihnă și dădeam într-una doctorate. Cu timpul nu ne-am mai luat concedii, pentru că pregăteam tezele la birou, ceea ce era foarte bine; fiindcă altfel, în orele de program, ne-am fi plictisit de moarte — știut fiind că un doctor în ceva nu este obligat să răspundă de vreun serviciu în cadrul instituției. El e doctor și asta e de ajuns. Semnam fel de fel de tratate care apoi deveneau teze de doctorat : despre cultura dragaveiului semănat în pătrat, despre prezența stelelor în literatura bengaleză, despre instinctul matern la rasa de cîini Foxterier, despre creșterea gîndacilor de mătase cu lapte de cașalot, despre noua teorie a chibritului cu gămălie galbenă, despre invenția oiștei, despre comportarea holtșuruburilor cu cap pătrat în piese de lemn rotund, despre colțunașii cu brînză și cutremurele de gradul 4 pe scara Richter, despre literatura polițistă în dezvoltarea intuiției la animale omnivore, despre întrebuințarea celei de a treia urechi în cazul că omul ar fi avut-o etc. etc.

La un banchet, un coleg mi-a spus :

— Bine ar fi, domnule doctor, ca știința domniilor voastre să se aplice și prin întreprinderea noastră. Poate că veți binevoi să ne ajutați să reducem

puțin consumul de energie. Pentru știința dumneavoastră, această problemă trebuie să fie un fleac.

Drept urmare, am pregătit teza : „Desființarea motorului cu explozie la automobile“ ceea ce, prin aplicare, ar duce în mod cert la reducerea totală a consumului de carburanți. Au așteptat colegii cu sufletul la gură această teză de doctorat, menită, după speranțele lor, să sporească rentabilitatea întreprinderii și să le facă viața mai plăcută. Am fost felicitat pentru noutatea mea tehnică, iar automobilele au continuat să funcționeze cu motoare cu explozie. Unii însă s-au apucat să aplice inovația mea doctă. Iar pentru a face mașina să se miște totuși, fără motor, au adoptat, cu convingere, tracțiunea animală. La urma urmelor, eu n-aveam obligația să și schimb ceva în procesul de producție. La fel și soția mea. Eram doctoranzi. Doctori în științe, doctori în litere, în drept, în economie, în medicină, filozofie etc. etc. etc. Eram tobă de carte, chiar dacă acest lucru nu se vedea pe din afară.

De prisos să mai spun că nevastă-mea s-a dovedit a fi clar-vizionară. Titlul de doctor avea rezonanțe care gîdilă, iar traiul ni s-a ușurat mult. Chiar prinsesem, așa, o dragoste de viață lungă. Aveam reducere la impozite, invitații la recepții și premiere, asistam la dezbateri în diferite domenii fără să avem obligația să ne spunem părerea sau să dăm soluții, făceam parte din jurii, eram președinți de onoare în mai multe asociații. Odată am fost întrebat ce părere am despre oțelul cu conținut 0,2 la sută carbon.

— Hm !

Atîta am zis. De fapt n-am zis nimic, ci doar mă apucase un sughiț pe care n-am putut să-l înghit

complet. Dar băieţii au luat totul drept părerea unui specialist şi s-au apucat să elaboreze un proiect pentru schimbarea convertizoarelor dintr-un mare combinat siderurgic.

În ceea ce priveşte respectul şi onorurile, mă obişnuisem cu ele ca nomadul cu campingul. Ba o dată, mi-aduc aminte, un şcolar în troleibuz, auzind că nevastă-mea este doctor în ştiinţe i-a aruncat o privire admirativă şi mi se pare că i-a cedat chiar locul pe scaun.

În acest timp copiii noştri luau examenele de la sine. Nevastă-mea i-a căsătorit de cum au terminat liceul, ca să aibă timp să facă şi ei copii cît mai mulţi, se-nţelege : destinaţi doctoratului. A început astfel să se formeze o dinastie de doctori. Cît e de însemnat acest lucru n-aş putea preciza, dar eram în pas cu moda. Venise timpul proorocit de nevastă-mea. Am găsit doctori în ştiinţe sau în altceva chiar şi la baia comunală. Despre noi, despre copiii noştri, şi despre copiii lor se vorbeşte peste tot că sîntem o veche familie de doctori. Nu-mi pot imagina cum am fi trăit acum dacă în ziua aceea cînd veneam de la servici spre casă, nevastă-mea nu s-ar fi uitat prin geamul tramvaiului 26 spre viitor.

Acum eu şi soţia mea sîntem bătrîni. În plus de asta nu ne simţim prea bine şi, la vîrsta noastră, noi ştim ce înseamnă asta. Întîlnindu-se gîndurile mele cu ale soţiei, pe aceeaşi lungime de undă — aşa cum s-a întîmplat toată viaţa — cel puţin aşa ne place să afirmăm — am hotărît să încheiem socotelile cu viaţa.

— Să tragem linie şi să adunăm, dragul meu.

— Da, draga mea !

Am socotit pe îndelete cîte titluri universitare se află în familie, am întocmit o listă cu toate func-

ţiile şi onorurile avute şi apoi am luat toate măsurile înaintea inevitabilei călătorii în lumea celor drepţi. Am lăsat pentru momentul imediat premergător ultimele noastre dorinţe, cu caracter testamentar, urmînd să le rostim pe patul de moarte. Am stabilit şi frazele pe care o să le spunem printre gemetele morţii. Chiar am făcut repetiţii în faţa oglinzii, căutînd efectele unei anume intonaţii sau unei anume crispări cu şoapte de adio. Da, o să ne chemăm copiii, în special nepoţii ca să le spunem că murim fericiţi deoarece în viaţă am fost doctori în multe şi de toate. Pe patul de moarte, vom şopti blînd, aşa cum am văzut într-un film.

— Fiţi doctori, fiţi doctori ! voi şopti eu cu o voce de dincolo de mormînt.

— Faceţi pe dracu-n patru şi ajungeţi doctori, va şopti la rîndul ei şi soţia, aproape dusă.

Şi apoi, imediat, vom muri. Fericiţi, bineînţeles.

Idilă

— Tu Ano, vrei să fii a mea ?

— În ce sens vorbeşti, tu Ioane ?

— În orice sens, numai să fii ! Dacă n-ai să devii a mea, simt că mor de necaz.

— Dar ce întreprinzi tu Ioane, în acest scop ?

— Aş putea chiar să te iau de nevastă, tu Ano, pentru că ştii cum vine vorba : scopul scuză mijloacele...

După ce i-a spus acest proverb profund folcloric, a cărui eficiență a fost verificată și de Bonaparte Napoleon încă de pe timpul cînd și-a pus singur coroana de împărat pe cap... că, ce-i în mînă nu-i minciună... Dar să lăsăm divagațiile și să trecem la subiect... Cum zic, Ion umbla cu călcîiele în flăcări după Ana, și ce să vezi ?, — s-a apucat Ion de i-a făcut Anei o curte, că ai fi putut zice că e înamorat de-a binelea și, de fapt, nu există nici o dovadă că n-ar fi fost îndrăgostit cu adevărat. Asemenea iubire nu se mai pomenise decît la Romeo în piesa cu același nume și Julieta. Pînă la urmă, Ion și Ana n-au murit, deoarece s-au înțeles fiind încă în viață — ceea ce a dus la recunoașterea de către ambele părți că e mai just și mai plăcut așa. Într-o zi, Ana l-a întrebat pe iubitul ei Ion :

— Tu Ioane, ce ți-a plăcut ție mai mult și mai mult, cînd te-ai — ca să zic așa — îndrăgostit de mine ?

Ion, avînd răspunsul parcă pregătit de mult, a replicat prompt.

— Mie, Ano, mai mult și mai mult, mi-a plăcut la tine mijlocul tău, tras ca prin inel.

Așa este de cînd lumea : mijlocul scuză scopurile !

În tribună

Mi-am ocupat loc în tribună, nimerind într-un grup foarte vesel. Nu după mult timp, jucătorii apar pe teren și grupul izbucnește ca un vulcan.

— Hai ai noştri ! Huo la ai voştri ! — Arbitru e beat. — Fluieră domnu arbitru ! — Bă, vezi că ţi-au ascuns ăia mingea. — Numără-i dom' arbitru : Ăştia sînt doişpe în echipă. Huuu ! (un jucător faultează grav) — N-are nimic, doar se face ! Vrea unşpe metri ! — (Tribuna dă indicaţii tehnice) — Bă ăla cu gheata de aur în picioare, mai bine ai trage direct. — Bă, pe tine să te bage în meciul cu Anglia că acolo e ceaţă şi nu te vede nimeni cum joci. (Dar şi îndemnurile tribunei sînt competente şi pitoreşti.) — Arbitru fluieră cum ar cînta o cucuvea pe minge. — Dă-i, mă, un pumn să-i cadă ochii-n gură şi să vadă printre dinţi. — Trage, bă, trage aer în piept ! — Rapidulețule, eşti retrogradat să lucrezi ca marfar. — Luaţi-le cuţitele din mînă că spintecă mingea ! — Aoleo ce şut ! A mutat poarta la peluză. (Nimic nu-i scapă grupului din tribună, nici cel mai mic semn de slăbire a forţelor.) — Steaua a terminat muniţia. — Şi Petrolul benzina. — Huu, la Foresta Fălticeni cu voi ! — (Se marchează primul gol.) — Portarule, dacă-mi dai un leu îţi spun unde e mingea. — Dacă Rapidul pierde meciul, nu mai jupuim băncile de pluş, îi jupuim pe ei de piele. — Ăsta a jucat poarca şi acum a trecut la fotbal. — Portarul nostru ţine cu adversarul — Cît o fi luat ? — Bă, dacă jucai la „Sportu Studenţesc", rămîneai repetent. — Uite, îl trimite cu nasu-n iarbă, să pască dragavei. — Hai guriţă, atachează-l ! (Bineînţeles că totul se revarsă asupra arbitrului.) — Dom' arbitru, ţi-ai înghiţit fluierul ? Acum cînd vrei să fluieri, trebuie să tuşeşti. — Hai cu tălăngile la Federaţie ! (Toată frumuseţea vine de acolo că jucătorii nu sînt în consens cu grupul de specialişti.) — Bă, ăla din extrema dreaptă, cînd oi transpira să-mi spui, că viu şi eu să iau un strop să mă fac bine de

cancer. — Bă rapidiştilor, Fănuş Neagu zice că-l arată lumea cu deştu' pe stradă şi frumos nu e. — Bă portarule, nu te uiţi ? Vezi că mingea e în plasă ! — Dinamovistu' ăsta nu poate să prindă o minge, dar-mi-te hoţii ! — Fereşte, mă, că vine mingea ! — Lasă-te, bă, de fotbal şi i-aţi servici la Spaţii Verzi, să dai muştele afară din Cişmigiu. (Alt gol pluteşte deasupra unei porţi.) — Vezi mă că eşti în *opţai* — Gool ! — Nu mai ţipa domne, aşa, că-ţi cade proteza ! — Arbitru tîmpitu ! — Ce faci mă, cauţi mingea !? — Vezi că e în tribuna oficială. O umflă să fie mai uşoară. — Ce face ăla, aleargă în buestru ? (Minutul 87 de joc.) — „Foaie verde lîna oii, aţi ajuns ciuca bătăii !" — Eu plec acasă. — Mai sînt trei minute ! — Nu mai stau. Am răguşit !

Acasă a trebuit să dau telefon unui prieten să-l întreb care a fost rezultatul.

Telegrame

Către *Vasile Ferecatu, Bucureşti.*

Trimit ţie una mie şi Nelă faci om. La sat lipsă vocaţie. Al tău văr după bunică, *Ghiţă Răcitu.*

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare.*

Primit Nelă împreună cu Mia. Asigurat casă, lipsă subzistenţă şi servici. Mia aşteaptă copil. *Vasile Ferecatu.*

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare.*

Vreau fac sport. Aștept bani meditator. Al tău fiu, *Nelă.*

Către *Nelă Răcitu, București.*

Trimit ție una mie meditator. Aștept faci om fală. *Ghiță Răcitu.*

Către *Ghiță Răcitu, Dungavățu Mare.*

Terminat Mia, fugit cascador, nepotu Nelă antrenament Greu deal cu boii mici. *Vasile Ferecatu.*

Către *Vasile Ferecatu București.*

Cînd ai boi familie, greu și la vale. Trimit ție altă mie. *Ghiță Răcitu.*

Către *Ghiță Răcitu, Dungavățu Mare.*

Reține Mia, bate nevasta. Nelă are Vivi din bar. Lucrează trei schimburi. Plouă bani. *Vasile Ferecatu.*

Către *Vasile Ferecatu, București.*

Cînd plouă bani închide umbrela. Pune Nelă adăpost Vivi. Cunosc marfă. *Ghiță Răcitu.*

Către *Ghiță Răcitu, Dungavățu Mare.*

Vivi fugit televizor. Adresă necunoscută. Nelă tărîțe cap, dat în bară. Făcut bubă cap. *Vasile Ferecatu.*

Către *Nelă Răcitu, București.*

Cască gura larg curgă tărîța. Pune minte în loc. Trimis faci om, nu bube cap. Trimit televizor. *Ghiță Răcitu.*

Către *Ghiță Răcitu, Dungavățu Mare.*

Nelă vrea facă muzică nunți, botezuri. Luat bătaie nași, poluat folclor. Este ca un ac, are urechi, da nu muzicale. Dat cizmărie lux. Picioare șevro, piele fină. Cizmar bun repară și toc rezervor. *Vasile Ferecatu.*

Către *Vasile Ferecatu, București.*

Cizmar bun repară toc rezervor, dar cizmărește. Îngrijorat soarta Nelă. *Ghiță Răcitu.*

Către *Nelă Răcitu, București.*

TELEGRAMĂ
TRIMIS FIU
FACUT OM
GHIȚA RACITU
DUNGAVAȚU MARE

Nelă, lasă dracu picior. Trimis faci om fală. Sevro am şi Dungavăţu. Lipsă bani. Plătit televizor pricina Vivi. *Ghiţă Răcitu.*

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare.*

Nelă prost carte, prost meserie. Vrea facă muzică tînără performanţă şi sport după ureche. Nevoie calorii. Mereu îndrăgostit. Nu scăpat nici o fustă, decît preot. Acum Lili. Nelă cere nu atingem de Lili nici cu flori. Lili cioară blondă. *Vasile Ferecatu.*

Către *Vasile Ferecatu, Bucureşti.*

Nu atingeţi flori Lili, ci bîtă. Nelă idem. Lu Nelă dă şut unşpe metri. *Ghiţă Răcitu.*

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare*

Nelă şi Lili fiecare seară farfurii zburătoare. Spart tot. Bătaie ca la Oituz. Casa ajuns ruină. Nevasta frică plecat mama ei, pe mine trimis mama mea. Nelă prost dă în gropi. Lili ca oaia. Acum luat cu mine şantier, roabă. Conduce bine şi stare ebrietate dar se visează pe Opel. Vrea portar Sportu Studenţesc. Lili stoarce leafă. *Vasile Ferecatu.*

Către *Vasile Ferecatu, Bucureşti.*

Trimit ţie una mie lei, nu fata Mia, ci pentru reparaţie ruină. Cine nu păscut oi nu ştie să dea gropi. Trimite imediat măselele lu Nelă. *Ghiţă Răcitu.*

Către *Nelă Răcitu, Bucureşti.*

Făcut rîs Dungavăţu. Tu pricepi studenţie şi sport ca porc portocale. Pînă ajunge mielu berbec, ciobanu ajunge pensie. Învaţă Lili stoarcă rufe, nu leafă. Mama voastră haimanale. Tata.

Către *Ghiţă Răcitu, Dungavăţu Mare.*

Primit mia lei, ţin la dispoziţie Nelă legat în pod. Săturat gît. Dat dracu tot. Antrenor pus portar. Găsit vocaţia. *Vasile Ferecatu.*

Către *Ghiță Răcitu, Dungavățu Mare.*

Veniți urgent ridicați copil nou născut pentru creștere. Tata este fiul vostru Nelă. Mie mîncat zilele gelozie. Negrit suflet. Copil ieșit idem culoare, dar numai piele. Sărut mîna. *Lili.*

Către *Vasile Ferecatu, București.*

Trimite urgent poză Lili și Nelă. Reclamăm. *Ghiță Răcitu.*

Către *Ghiță Răcitu, Dungavățu Mare.*

Beție din picioare stil smuls. Bătaie șapte păcate stil aruncat. Scăpat viață, pictat față. Necesar plătesc ureche mușcată. S. O. S. *Nelă.*

Către *Ghiță Răcitu, Dungavățu Mare.*

Trimit ziar „Informația" fotografie Nelă și Lili rubrica „Aflăm de la Miliție". Circa 16 ține la dispoziția părinților Lili și Nelă pentru predare cu semnătură primire. Nevasta venit acasă. Fericire din nou. Schimbat cartier, nu dau adresa. *Vasile.*

Unde facem revelionul ?

— Mai lasă și tu ziarul și spune unde vrei să facem Revelionul !

— Tu ce părere ai, draga mea ?

— Știi că eu fac ce zici tu. Ești capul familiei, nu ! ?

— Eu aș zice să-l facem la restaurantul Prahova.

Nu e un local rău. Spunea Marieta că aci se organizează o reuniune tovărășească foarte reușită.

— Cine e Marieta ?

— Marieta Ploieșteanu. Bibliotecara noastră. Așa spunea cînd mi-a dat romanul ăsta, că face și ea Revelionul tot la restaurant.

— Tot la restaurantul „Prahova" ?

— La Prahova că o cheamă Ploeșteanu și e prahoveancă.

— Și tu de ce vrei la Prahova, că doar nu ești prahovean.

— Pentru că alt restaurant, din București nu mai are locuri pentru Revelion.

— Dar de ce nu-și face ea Revelionul la Teleajen sau la Văleni de Munte, sau la Sinaia, sau la Ploiești sau la Potigrafu, că tot în Prahova sînt și astea ?

— La restaurantul „Prahova" din București pentru că responsabilul i-a spus soțului ei că se servește și ciorbă de potroace.

— Ești sigur că vine și bărbatu-său ?

— Dar cine să vină, chiar el a vorbit cu responsabilul.

— Dar responsabilul știe că tu ești însurat ?

— Habar n-am. De ce mă întrebi ?

— Vreau să-i spun soțului Marietei că ești însurat. O să afle și responsabilul, o să afle tot localul.

— Nu te-nțeleg.

— De ce îți dă ea cărți la bibliotecă ?

— Pentru că ea e bibliotecara noastră.

— Și de ce îți dă romane de dragoste ?

— Unde te duci cu gîndul ? E femeie serioasă. E măritată.

— Și ce, nu s-au mai văzut cazuri ?

— Atunci să facem revelionul iar acasă.

— De ce să stăm noi acasă ?

— Și-a făcut o rochie special pentru Revelion.
— De unde știi ?
— Mi-a spus ea.
— Cînd ți-a spus ?
— Într-o zi cînd făceam un inventar la bibliotecă.
— Dacă stăteați de vorbă despre rochii, înseamnă că nu făceați, inventarul !
— Da, vorbeam !
— Deci tu stăteai cu ea și eu te-aşteptam acasă. De ce erai cu ea ?
— Făceam inventarul cărților.
— Și de ce n-o lași pe ea să facă inventarul singură ?
— Aveam sarcină de servici.
— De ce nu-i spui să-și schimbe serviciul.
— Cred că nu i-a venit ideea.
— Dar cine i-a venit ?
— „Ali Baba și cei 40 de hoți". E ultima achiziție.
— Și ești și tu printre ăștia patruzeci ?
— Ascultă, nu vrei să-mi dai pace !
— Ba-ți dau dacă-i spui Marietei să plece de la întreprinderea voastră.
— Unde ?
— La C.F.R. Poate adoarme pe linia ferată.
— Cum poți vorbi aşa de cineva pe care n-o cunoști.
— Nu te supăra aşa, dragă. Totul e trecător. Și trenul.
— Cum pot să-i cer să se sinucidă ?
— S-o facă, dacă te iubeşte.
— De unde știi tu că mă iubeşte ?
— Nu mi-ai spus tu ?

— Eu ?

— Tu, sigur că tu. Ce, nu mai recunoşti ? Nu mi-ai spus că face Revelionul cu tine la *Prahova ?*

— Da, dar ea nu vine cu mine.

— Asta mai trebuia !

— Eu merg cu tine.

— Şi de ce spui pe tonul ăsta jalnic ? Nu cumva vrei să mergi cu ea ?

— Nu, n-aş vrea să merg cu ea.

— Dar cu cine ?

— Cu tine.

— De ce mă minţi ? Toată viaţa m-ai minţit, nici măcar într-un an odată nu te poţi abţine.

— Ascultă, draga mea, de ce nu mă laşi să citesc ziarul ?

— Cine nu te lasă ? Eu ? De-o jumătate de oră vreau să-ţi pun o întrebare şi nu pot.

— Hai, întreabă-mă !

— Cîţi ani are Marieta ?

— 53 !

— Nu te cred.

— Treaba ta.

— Bine, te cred, că are 53, dar de cît arată ?

— De 60.

— Atunci înseamnă că e mai tînără şi e consumată într-atît că arată ca de 60. Uite că eu tot nu înţeleg ce-ai văzut la ea ?

El mototoleşte ziarul.

— Dă-mi pace odată, dragă, nu mă mai înnebuni...

— Dar ce faci, dragul meu, mănînci ziarul ? Altceva n-ai mai găsit ? Şi cît m-am străduit să-ţi fac o tocană !...

Nepot de zmeu

Portarul instituției, deschise larg ușa de la intrarea principală și, așteptînd trecerea unui funcționar superior, luă o poziție de adînc respect. Cel care ieșea din impunătoarea clădire, în onorurile unui portar îngalonat ca un prinț dintr-un spectacol de operetă, nu era altul decît Bazil Popescu, inspectorul șef și unic al respectivei instituții. Dar pe cît era de importantă funcția lui Bazil, pe atît era de copilărească purtarea lui : cum ieși pe ușă, începu să coboare scările sărind într-un picior. Portarul se uită după el aproape uluit. Îl zărise parcă alunecînd și pe balustrada scării dintre etajul unu și parter, dar nu putea să creadă că Bazil Popescu s-ar putea comporta ca un copil neastîmpărat. Poate că i s-a părut. Dar cînd îl văzu și sărind într-un picior, portarul rămase de-a dreptul înmărmurit, neștiind ce să creadă.

Afară se petrecu alt lucru curios. Bazil se opri lîngă mașina trasă la scară, ce trebuia să-l ducă acasă, dar șoferul nu era la volan, nu-l aștepta ca de obicei. Cînd șoferul, în sfîrșit, apăru, se urcă în mașină, fără să-i arunce măcar o privire, dădu drumul motorului și porni ca o săgeată, lăsîndu-l pe Bazil pe trotuar uimit de purtarea acestuia. Se uită contrariat în jur, apoi se desmetici. Tocmai atunci trecea în goană pe lîngă el un grup de copii cu trotinetele. Bazil se repezi la unul din ei și i-o luă.

— Ce ai, nene, de ce-mi iei trotineta ? Te văd om în toată firea.

Cu un picior pe cadru și cu altul împingînd asfaltul, Bazil o porni în goană nebună spre casă, fără să dea vreo explicație. Uza de dreptul celui mai tare, numai ca să ajungă acasă mai repede, fără mașina care din acea zi nu mai era la dispoziția sa.

Pe unde trecea, toți care îl vedeau se minunau pentru că nu în fiecare zi vezi un bărbat de peste 30 de ani alergînd pe trotinetă. Dar, întrucît acest fel de a circula, nu constituie un pericol pentru circulație, nu-l opri nimeni să-i ceară socoteală. Nici chiar milițienii. Viața lui pînă în acest moment a fost asemănătoare unui basm. Basm în toată puterea cuvîntului, cu minuni, cu zmei, zeițe, zîne etc.

Așadar, era odată ca niciodată, că dacă n-ar fi fost nu s-ar povesti acum. Era un copilaș, pe care îl chema Bazil, elev la școala elementară. Nu era băiat prost, în discuții da uneori replici pline de inteligență.

— Bazil, pe cine iubești tu mai mult, pe mămica sau pe tăticul ?

— Pe mămica pentru că îmi cumpără fluieraș nichelat (lui mămica îi creștea inima în piept cît un cozonac), pentru că mă lasă să mă joc pe stradă.

La școală nu era prea strălucit, dar numai pentru că își pierdea prea mult timp cu joaca și nu-i mai rămînea vreme pentru lecții. Altfel ar fi putut fi chiar premiant. De aici venea și marea amărăciune a copilăriei lui. Nu reușea să-și împartă timpul în mod echitabil școlii și jocurilor. Aceasta pînă într-o zi cînd, venind spre casă, ca să învețe pentru teza de a doua zi, de undeva din înalt îi ajunse la ureche o voce :

— Bazil, ce dorințe ai tu ?

Micuțul Bazil se uită în sus, de unde venea vocea, și văzu chiar lîngă el, cu picioarele pe pămînt, un personaj foarte înalt din care cauză i se păruse că vocea îi venea din ceruri.

— Spune, Bazil, ce dorești și ți se vor satisface toate dorințele.

Lui Bazil nu-i venea să creadă că trăiește cu adevărat aceste clipe. Era ca-n basmele cu zmei și, într-adevăr, lîngă el se afla un zmeu.

— Cu mine vorbiți, domnule zmeu ?

— Da, Bazil, cu tine. Nu ești Popescu V. Bazil, elev în clasa a V-a la școala generală numărul 15 ?

— Da, zmeule, eu sînt.

— Uite, eu vreau să-ți îndeplinesc orice dorință. Sînt unchiul tău, dar în viața de toate zilele sînt zmeu.

— Și ce trebuie să fac pentru asta ? — întrebă Bazil, care știe din basme că pentru asemenea treabă e nevoie de cel puțin o formulă magică și de o condiționare specială.

— Cînd dorești să ți se îndeplinească o dorință e de ajuns să spui atît : „Unchiule, vreau cutare sau cutare lucru“. Iar condiția ca aceste cuvinte să aibă efect este ca să nu te vadă și să nu te audă altcineva cînd mi le spui.

— O, zmeule bun, îți mulțumesc, dar te mai rog să-mi spui pe ce cale să-ți adresez aceste vorbe. Pot să ți le spun la telefon ?

— Poți oricum, numai să nu se vadă și să nu se audă de către alții. Poți să-mi spui la telefon, poți să-mi scrii, dar mai sigur e să-mi spui în trei ochi, că de fiecare dată cînd voi sta de vorbă cu tine, voi

închide unul. Cel puțin unul și cel mult doi. Dar pe tine nu te interesează decît urechile să fie deschise... Ai înțeles ?

— Înțeles, bunule zmeu.

— Atunci poți să-mi spui care-ți este prima dorință ?

Bazil stătu puțin pe loc ca să-și aducă aminte formula fermecată și zise :

— Unchiule, vreau ca mîine să copiez la teză și să nu mă vadă profesoara.

— Se va face, nepoate — i-a zis zmeul cu o voce trecută printr-un filtru mitologic, așa cum numai în studiourile de radio și de televiziune se mai realizează.

A doua zi, Bazil a încercat — de ce să nu recunoaștem — cu o oarecare neîncredere înfăptuirea magiei. Foarte timid la început, a băgat mîna sub bancă, cu ochii în patru să nu-l vadă profesoara. Cînd s-a convins că nu-l vede, a tras cartea pe genunchi, a deschis la lecția cu pricina și a citit cîteva rînduri pe care apoi le-a scris pe caietul de teză. Nu insist asupra acestor amănunte, ele fiind prea cunoscute de toți cei care au fost elevi în viață, inclusiv de profesorii care pedepsesc cu asprime copiatul. Încurajat de acest prim succes, a mai citit cîteva rînduri și, ca să reducă din timp, a scos cartea pe bancă și a transcris lecția în întregime. Profesoara parcă era hipnotizată, oriunde se uita numai la el nu. Ce e drept, cînd ea a controlat tezele și-a dat seama că elevul a copiat, dar întrucît nu l-a prins, i-a pus zece.

De acum, deplin încrezător în puterea miraculoasă a cuvintelor încredințate lui de către unchiul zmeu a repetat experiența la fiecare teză. Atît de

mult a repetat-o, încît copiatul nu mai prezenta nici o dificultate și era de acum în căutarea unor emoții mai tari. După cum am spus, pînă la minunata întîmplare, Bazil nu mergea chiar strălucit cu școala. Cu tezele stătea de-acum bine, dar notele lui mai vechi erau destul de proaste la oral și trăgeau în jos media. Așa că Bazil, devenind de acum mai „silitor", s-a hotărît să rezolve și această problemă prin obținerea unor aprecieri mai bune și la oral.

— Unchiule, vreau note mari în oral la : matematică, zoologie și geografie !

— Se va face nepoate ! — i-a promis solemn zmeul.

La școală a fost ascultat mai întîi la matematică, potrivit ordinii indicate de Bazil zmeului.

— Elevul Popescu Bazil !

— Prezent.

— Să te ascult.

Cînd a auzit Bazil această amenințare parcă tot mai avea îndoieli asupra eficacității universale a vrăjitoriei. Tocmai încerca să-și aducă aminte teorema lui Pitagora, a lui Thales din Milet, ridicarea la putere a fracțiilor și scoaterea rădăcinii cubice cînd căzu „necruțătoare" și întrebarea profesorului :

— Să-mi spui cît fac doi și cu unu ?

Bazil se uită lung și neîncrezător la profesor. Nasul îi tremura.

— Doi și cu unu ?

— De ce n-ai curaj, Popescu Bazil ? Gîndește-te și răspunde.

Pentru o clipă se gîndi că o întrebare așa de ușoară numai în aparență poate fi atît de ușoară, în realitate cine știe ce „încuietoare" ascunde.

— Doi și cu unu fac trei — răspunse el destul de timid.

— Bravo, Popescu Bazil ! Treci la loc. Ai nota 10.

Bazil a răsuflat ușurat. În ora următoare a încercat experiența și la zoologie.

— Popescu Bazil ! Ai învățat ceva pentru azi ?

Aveau ordinul celenteratelor și nu învățase, dar el a răspuns scurt și convins : „da !“

— Să-mi spui cîte picioare are cîinele ?

— Patru. Două dinainte și două dinapoi.

— Bravo ! Treci la loc, ai nota 10.

La geografie nu mai era emoționat, deși avea „munții Americii de Sud“.

— Popescu Bazil, care este capitala României ?

— București.

— Bravo ! Ești un elev minunat. Ai nota 10 !

Și uite-așa — după cum spune povestea — a terminat Bazil cursul elementar. La intrarea în liceu, a apelat din nou la formulă.

— Unchiule, vreau să știu subiectul !

— Se va face, nepoate !

Și Popescu Bazil a intrat în liceu, pe care l-a absolvit cu brio. Singurul incident care s-a petrecut în anii de aur ai tinereții, a fost acela generat de dirigintă.

— Mîinile pe bancă ! a ordonat diriginta.

Toți au îndeplinit porunca, în afară de Popescu Bazil.

— Tu n-ai auzit, Bazil ?

— Nu pot, că fumez !

— Aruncă țigara și pune mîinile pe bancă ! Un elev nu fumează...

— Da, dar eu fumez țigări medicinale : Kent !

Alt incident n-a mai avut loc, pentru că a doua zi diriginta a cerut cu insistență să fie mutată la o școală din Deltă.

La facultate n-a avut probleme. Formula lui vrăjită s-a dovedit a fi valabilă mereu.

Nici după facultate n-a mai avut probleme. Formula lui vrăjită s-a dovedit a fi valabilă mereu.

După facultate Bazil a vrut, prin aceeași formulă, un serviciu bun și l-a avut. A cerut o mașină la scară. A avut-o. A cerut să se însoare cu o fată care să însemne o partidă bună. A făcut și această partidă. A vrut să ia doctoratul și și-a chemat zmeul în ajutor.

— Unchiule, vreau să iau doctoratul !

— Se face, nepoate. Ce-mi ceri nu e lucru mare, e mai simplu ca un bacalaureat.

A cerut să fie evacuat vecinul și el să-i ocupe apartamentul. Zmeul i-a îndeplinit dorința. A vrut să ia locul șefului său, care de obicei nu observa că n-a semnat condica, locul șefului său care închidea din ochi și din urechi ca să nu vadă și să nu audă că Bazil Popescu nu face, practic nimic. Bazil a găsit și locul potrivit ca să-i adreseze zmeului minunatele cuvinte de invocație. Ca să nu fie văzuți, au intrat într-un WC.

— Unchiule, vreau să fiu eu șef și nu el !

— Se face, nepoate !

Și, într-adevăr, s-a făcut. Multe s-au mai întîmplat în această viață de basm pe care a trăit-o Bazil, aidoma ca-n întîmplările minunate din o mie și una de nopți. Toate pînă într-o zi, cînd veni zmeul la el și-i spuse :

— Nepoate, gata ! Visul a luat sfîrșit. A fost frumos, e drept că putea să mai continue, dar zi mersi și pentru atît.

— Nu înțeleg ce vrei să spui — a ripostat Bazil care aproape că uitase că viața lui depinde de puterea vrăjitorească a unui om. Adică nu mai pot să rostesc formula magică ?

— Ba da, de rostit poți s-o rostești, dar e ca și cînd ai spune „Adio !". Nu mai are putere.

— Tot nu înțeleg, preabunule zmeu !

— Trebuie să înțelegi că și noi unchii avem un sfîrșit. Zilele mele s-au dus. Eu am murit.

Și Bazil a înțeles că unchiul, la propriu sau la figurat, nu mai contează cum, a murit pentru el.

— Și eu ce voi face ?

— Ce poți și ce-ai învățat. Că de cînd te-ai născut și pînă acum vei fi învățat și tu ceva. În orice caz te las într-un post bun, în casă bună, cu o nevastă care este o comoară...

Și zmeul s-a dus și s-a tot dus, încît, zice basmul nu s-a mai aflat nimic despre el. Vestea însă pentru Bazil a căzut ca un trăsnet. Da, va face și el pe viitor ce va putea și ce a învățat, pentru că, vorba unchiului, o fi învățat și el ceva în viață. Pe cînd stătea și se gîndea că pe viitor s-ar putea să-l pască ghinionul și să i se ceară să rezolve o problemă de serviciu și căuta să întrevadă felul cum ar putea să se eschiveze, intră la el un funcționar.

— Tovarășe inspector general, am venit în problema planului de investiții.

— Plan de investiții ? Ce joc e ăsta ! Nu-l cunosc. Mai bine vino după masă la mine să jucăm rișca pe nasturi.

— Tovarășe Popescu, nu înțeleg...

— Nu vrei rișca ? Poate n-ai nasturi ? Nici eu nu prea am, că i-am rupt pe toți. Chiar și pe cei de la cămășile lui tata. Atunci jucăm o poarcă să duduie strada.

Funcționarul și-a făcut cruce cu limba în gură și a părăsit biroul în mare grabă, spre nedumerirea lui Bazil. Mai apoi și-a dat seama de greșeala comisă : nu trebuia să propună unui om în toată firea să joace rișca sau poarca. Astea nu sînt jocuri pentru oamenii mari. A venit apoi o funcționară.

— Tanti, am auzit că aveți un copil de 10—11 ani.

— Cu mine vorbiți, tovarășe inspector general ?

— Da, tanti, cu dumneavoastră. Vreți să-l lăsați să vină să se joace cu mine ? Ne jucăm frumos, șotron, țurca, mai spargem un geam, mai un cap... O să batem cercul în curte, nu pe stradă, că ne calcă mașinile. Așa zice mămica... O să-l batem și pe Gigel.

Funcționara speriată a fugit să spună colegilor că șeful a dat în mintea copiilor. De fapt, ea greșea : Bazil nu dăduse în mintea copiilor, el rămăsese la mintea copilăriei. Numai pe asta o avea. Altceva, datorită formulei miraculoase nu se mai prinsese de el. Știind că acele vorbe magice îi rezolvă totul, el nu căutase în viață să învețe ceva. De aceea am spus la începutul acestui frumos basm că Bazil alergînd cu trotineta s-a comportat logic și în concordanță cu mintea la care se afla.

A venit și directorul general la el cu soția, să vadă împreună miracolul. De cum l-a văzut, Bazil i-a spus directorului general că-i face cinste cu o pungă de pufarin, iar pe soția lui a rugat-o să-l descheie la pantalonași în lipsa mămichii, că vrea să se ducă pînă afară. La terminarea programului a coborît pe scări dîndu-și drumul să alunece cu burta pe balustradă. Portarul i-a deschis ușa, l-a salutat cînd Bazil ieșea afară în stradă sărind într-un picior, ca în pauzele de recreație. Mașina se afla la scară, dar nu

mai era la dispoziția lui, așa că a plecat acasă cu trotineta. Acasă s-a întîlnit cu puștiul mecanicului de la centrala termică.

— Titele, după masă să ieși să jucăm leapșa pe ouate. Titel desigur că a rîs cu mare poftă, așa cum e firesc să rîdă cineva cînd aude un om în toată firea că vrea să se joace cu copiii. N-a rîs însă nevasta lui Bazil, care între timp aflase de retrogradarea soțului ei, de încetarea puterii cuvintelor miraculoase.

— Trebuie să ai încredere în tine, Bazil! Și-n mine. Doar mă iubești, nu? Pe cine iubești tu mai mult?

— Pe mămica, pentru că-mi cumpără fluier nichelat și pe...

Soția s-a uitat speriată la el, dar și-a făcut curaj spunîndu-și că la mijloc este o trecătoare oboseală datorată serviciului.

— Hai la masă, Bazil, și apoi să te odihnești!

— Da, hai la masă. Pune-mi un șervet la gît să nu murdăresc haina.

De-acum încolo așa s-a desfășurat viața lui Bazil, perfect logic, în raport cu cunoștințele sale dobîndite prin propria forță. Ca la toată lumea dealtfel. Ce nu înțelege e de ce se miră lumea cînd îl întîlnește, pe el, un biet nepot fără de unchi, cînd își vede de jocurile lui, de desenele animate de la TV, de lăpticul lui, de alvița lui, de sandvișurile cu șuncă și brînză. Îi place brînza. Nu o mănîncă pînă n-o zgîrie.

Și am încălecat pe o șa și am spus povestea așa. Altfel nu se putea, oricît aș vrea!

Curiozitate

Soțul coboară de la volan și o lasă pe soție să aștepte în mașină. Soția lasă geamul în jos, își scoate o mînă afară și trage cu urechea fără să vrea, la ceea ce soțul vorbește cu un tip.

Soțul : Am venit.

Tipul : Cu ea ?

Soțul : Bineînțeles.

Tipul : Trebuie s-o văd.

Soțul : O las aici. O încercați și apoi stăm de vorbă.

Tipul (după o ochiadă) : Altfel e arătoasă.

Soția (în gînd) : Auzi, idioții cum vorbesc !

Soțul : Dacă vă place v-o las de tot.

Soția (printre dinți) : Îl distrug.

Soțul : Te previn însă că te sărăcește...

Soția (cu lacrimi de revoltă pe obraz) : Nu m-a scos în oraș de două luni !

Tipul : Poate o plasăm cuiva. Am un zarzavagiu care este amator. Cred că o mărităm.

Soția (printre dinți) : Nu-l înțeleg pe Victor cum îi permite nespălatului ăsta...

Soțul : N-aș vrea nici să-mi bat joc de ea...

Soția (plînge sau ceva similar) : De cît cinism e în stare !

Tipul : Părerea mea e că trebuie dată. Am auzit eu că tușește...

Soția (nu mai poate răbda) : Nerușinații ! (claxonează)

Soțul : Sînt gata, dragă (vine la mașină.) O să facem drumul pînă acasă pe jos. Mașina o lăsăm aici

pentru o revizie ; cam tuşeşte motorul şi consumă mult. Ne ruinează. Poate ne-o mărită meşterul. Are un zarzavagiu care e amator.

Soţia (coboară din maşină şi se lipeşte de soţ) : Victoraş, aşa e că mă iubeşti ?

Soţul : Ce te-a apucat dragă ? De ce mă întrebi ?

Soţia : Aşa de curiozitate. Ai putea să trăieşti fără mine ?

Poveste de Anul nou

În fiecare noapte a Anului nou, familia Gogolloi plăteşte un impozit. Este vorba de tovarăşul Turturică, şeful de birou al Venerei Gogolloi, care tot timpul anului nu scoate o vorbă subalternilor, ca să nu mai vorbim de un zîmbet, raritate egalată numai de apariţia cometelor cu coadă. De teamă de a nu vorbi cuiva, Turturică n-a vrut să se însoare. Viaţa lui pendulează între birou şi cantină. Sub pretextul că vrea să-şi felicite subalternii, în noaptea Revelionului, trece pe la fiecare. Nu stă mult, că are cinci subalterni. Cu vremea, inevitabila vizită a lui Turturică a căpătat valenţele unui impozit de la care nimeni nu se poate sustrage.

Păşea prin zăpadă ca un misterios Moş Crăciun, ciocănea discret la geam, familia Gogolloi — ca să localizăm situaţia — îl întîmpina şi-l poftea înăuntru, aci zîmbea (da, da : zîmbea) pentru fiecare

membru al familiei odată, spunea „la mulți ani fericiți“ și, în timp ce-și dezbrăca paltonul, se scuza că nu stă și lua loc în timp ce amenința cu plecarea încă înainte de a întinde Venera cele cuvenite pe masă. În timpul mesei, Venera Gogolloi făcea ceea ce făceau și ceilalți colegi vizitați : un pacheţel cu de-ale porcului și cu de-ale sufletului (vin nu prea bea, sub pretextul tensiunii, în schimb țuica o sugea ca un burete), apoi se simțea obligat să spună cîteva snoave folclorice (aceleași în fiecare an și la fiecare subaltern), după care pleca gîfîind ca un mistreț fugărit. Nici unul din subalterni nu făcea Revelionul altfel decît așteptîndu-l pe Turturică.

Domnul Vlad Gogolloi încearcă să găsească un subiect comun, eventual despre vremea de afară sau îndeplinirea sarcinilor de plan, în timp ce Venera pregătește cele cuvenite pentru masă.

— Cred că n-ar trebui să vă deranjați — spune Turturică, roșindu-se ca un cavaler sosit în pețit, după ce înțelese cam ce rostuiește doamna Venera Gogolloi. Am trecut doar să vă felicit. Știți, eu în fiecare noapte de Revelion îmi felicit subalternii.

— Știu, știu, tovarășe Turturică. Sînteți cel mai politicos șef pe care l-a avut soția mea (Săraca soția mea ! Cruntă soartă a avut : acasă să-mi fie subordonată mie, iar la slujbă dumitale — gîndi în continuare Vlad Gogolloi, zîmbind nerușinat.)

În timp ce aranjează farfuriile, soția își laudă șeful.

— Foarte drăguț din partea dumneavoastră că ați trecut și pe la noi. Serviți o țuiculiță cu o gustărică ? Puțină slăninuță, puțină costiță, o felie de tobă, un caltaboș... Noi nu ne lăsăm fără porc în nici un an ! Cam scumpi anu-ăsta... Și mă mir, că doar porumbul...

Guilit!...

Turturică aude în fiecare an acest refren privitor la prețul porcilor și al porumbului, dar ține s-o liniștească pe tovarășa lui de muncă, etalînd delicatețea stomacală.

— Foarte puțin ! Am fost și pe la alți colegi și încă mai am de mers. Carnea de porc este totuși grea...

— Atunci, tovarășe Turturică, îi vorbește Venera în continuare, gustați puțin ca să satisfacem tradiția. (Ea știe ce înseamnă acest „gustați" în apucăturile gurii lui Turturică, dornic să completeze golul de proteine de peste an.) Eu am să-mi îngădui să vă fac un pachețel cu de-ale porcului, pentru acasă. Cred că n-o să mă refuzați și nici n-o să vă supărați (de fapt sînt vorbe în plus, pentru că ea nici nu bănuia o astfel de situație), dar știu că zilele astea cantina este închisă.

— Mulțumesc, mulțumesc, dar nu trebuia. Tare sînteți drăguți, la dumneavoastră vin întotdeauna cu plăcere ! — spune Turturică, știind că sarcina asta îi mai revine tocmai peste un an de zile... Vai, costiță ! Trebuie să fie delicioasă, dar sînt sătul... Turturică ia cu două degete o bucățică din ceea ce spune că trebuie să fie delicios, se hrănește cu toată gura, după modelul animalului sacrificat din care i s-au pus pe farfurie cîteva îmbietoare fragmente. Dar tocmai cînd gustul preparatelor începuse să-i pătrundă în suflet, încremeni ca o piftie. Auzi, ieșind cam din farfurie, de sub farfurie sau dimprejurul ei, niște grohăieli odioase, de porcine care păreau că-i blestemă pe cei care le-au întrerupt viața și le mănîncă trupul.

— Ce s-a întîmplat, tovarășe Turturică ? Vă trebuie ceva ? De ce ați rămas așa ? — întreabă soțul.

— Poate nu vă place cum e preparată costița! — se sperie soția.

Auzindu-i vorbind, Turturică prinse și el glas, dar un glas parcă luat dintr-un fund de cavou:

— Dumneavoastră nu auziți nimic?

— Ce să auzim? Aaa, am înțeles aluzia. Venera, dă drumul la radio și la televizor, ca să aleagă tovarășul Turturică...

— Nu, nu e vorba despre asta... Spuneți-mi, vă rog, dumneavoastră ați preparat costița și toba?

— Eu cu mîinile mele, cu care vă fac și cafeaua la birou — răspunse Venera, revenind la tonul obișnuit în relațiile cu șeful.

— Și sînteți sigură că atunci cînd ați preparat costița și toba, porcul încetase din viață?

Vlad Gogolloi rîse aproape sincer.

— Bună! Tot glumeț tovarășul Turturică!

— Hai, treceți la poantă și nu ne mai țineți în suspans — caută Venera să încălzească atmosfera. Cum e bancul?

— Nu e glumă, tovarășă Gogolloi. Dumneavoastră n-ați auzit?

— Ce să auzim?

— Porcul! Grohăia! Parcă dădea cu rîtul...

— Vedeți-vă de treabă, tovarășe Turturică! — spuse Vlad Gogolloi, vrînd să pară nepăsător. Cred că vi s-a părut, dacă într-adevăr vorbiți serios. Hai, serviți chiar din mîna mea o bucată de trandafir oltenesc. E fără bancuri — mai adăugă amfitrionul servindu-l.

Dar cum începu să-și miște maxilarele, se auziră din nou grohăieli...

— Vedeți că merge — spuse Vlad în continuare, uitîndu-se la gura lui. Și nu se aude nici un porc!

— Cum nu se aude, tovarășe Gogolloi ? Se aude foarte clar !

— Tovarășul Turturică — caută Venera să explice situația — în fiecare an vine la noi cu cîte o glumă nouă. Anul trecut ne-ați spus-o pe aceea cu Păcală care ia ușa în spinare cînd i se spune să tragă ușa după el. Ha, ha, ha ! Eu și-acum mă amuz cînd mi-aduc aminte !

— Dar eu — adăugă soțul — mă trezesc uneori rîzînd singur și la gluma de acum doi ani, aceea cu sacul și petecul. Am spus-o și colegilor.

Dar Turturică rămîne în continuare ca o piatră funerară : livid și înmărmurit.

— Nu glumesc deloc. N-ați auzit cum grohăia ? Parcă cerea ceva...

Cei doi soți rîd zgomotos, doar el reușind să spună ceva, anticipînd poanta :

— Cerea, sigur că cerea ! Cerea usturoi. Trandafirul fără usturoi este ca o floare fără miros.

Venera sări în sus ca și cînd ar fi dat în foc tocmai cafeaua tovarășului Turturică.

— Vai de mine ! Vă servesc și usturoi, dar am crezut că nu obișnuiți. Conține arsenic. Plus că vă mai duceți pe ici pe colo...

— Nu e vorba de asta. Căsătorit nu sînt, la periniță nu mă prind... Dar aici sub farfurie parcă ar fi un porc. Aș zice că e chiar în farfurie, dacă n-aș vedea cu ochii mei trandafirii și costița. L-am auzit !

Amfitrioana veni degrabă cu cîțiva căței de usturoi.

— Dați-l încolo de grohăit și poftiți usturoi. E de import. Sub farfurie nu e nimic. Cum poate să stea un porc sub farfurie !?

— Hai, mai gustați o dată și să luăm ceva de băut !

— Eu totuși cred că nu m-am înșelat — spuse Turturică vrînd să nu fie luat drept nebun. Dar... dar de data asta aud lătrături de căței. Nici acum nu auziți ? — întrebă el, ca și cînd situația ar fi fost atît de evidentă încît nu mai încăpea nici o îndoială.

— Ce să auzim, tovarășe Turturică ?

— Niște căței ! Latră aici în farfurie...

— Zău, nu știu cum să spun, dar usturoiul nostru nu latră. Poate nu vă plac gustările reci... Avem purcel la tavă. E cald și fraged. E purcel de lapte ! — îl ispiti soțul, după care soția aduse un șolduleț rumen, amburind încă.

— Avem și hrean la el — spori tentația Venera, la care mai adăugă și o glumă : Hreanul nostru nu latră. Sau poate vreți muștar. E tot mut.

Turturică nu mai poate rezista. Parcă e cel mai bogat Revelion al Gogoloilor. Parcă toate îi fac în necaz. Totuși...

— Dacă insistați... N-aș vrea să bănuiți că n-am plăcerea de a gusta. Nici nu încape îndoială, preparatele dumneavoastră sînt minuni ale artei culinare. Și purcelul ăsta răspîndește un miros care gîdilă nările...

Turturică se apucă să guste. Cu teamă în suflet, e drept, dar gustă. Dacă n-ar fi această teamă, ar înfuleca. Înghiți odată, făcu o pauză pentru a savura gustul și mirosul, dar cînd să ducă a doua bucățică la gură, un purcel începu să guițe năprasnic.

— Ați auzit ? Purcelul face scandal...

— Tovarășe Turturică, intru la idei... — zise soțul cu o privire alarmată căutînd ochii soției care numai liniște nu exprimau.

Venera, văzîndu-l pe Turturică ce părea că acum fusese scos din coșciug, încercă să restabilească optimismul și se adresă soțului :

— Dumnealui întotdeauna a avut glume tari. Tu știi, dragă, de Anul nou, Televiziunea și tovarășul Turturică au program special.

— Din păcate, nu glumesc. Nu știu ce se întîmplă cu mine. Trebuie să plec. Aș pleca, dacă aș ști că nu vă stric Revelionul...

— Cum, să plecați așa de repede ? Purcelul a decedat de trei zile. Scoateți-vi-l din cap ! — își sfătui venera Gogolloi șeful, cu un ton însă care dădea să se înțeleagă anume că ceva nu e în regulă la Turturică.

— Nu se poate să plecați ! N-am ciocnit nici măcar un păhărel. Ce ați zice de puțin piept de curcan și un gogoșar ? — îl ademeni Vlad Gogolloi.

— Poftiți puțin curcan ! E curcan veritabil — adăugă soția, odată cu farfuria chemătoare pe care albul pieptului păsării dă impresia de imaculat, iar pielea de aramă cu pori mari prin care se prelinge o grăsime strălucește ca niște lacrimi în sucul vișiniu al păsării.

— Parcă mi-e milă să-l mănînc. Dacă privești bucata asta, zici că e operă de artă. Ce colorit !... — mai spuse Turturică uitîndu-se la farfurie și înghițind în sec. Închipuindu-și că a și gustat, își înfipse dinții în gogoșarul umflat de sănătate și oțet, cu pielea întinsă și lucioasă ca obrazul unui copil mic după baie. Gustul acidulat al oțetului îl făcu să-și dea seama că are în față totuși o părticică din pieptul unui curcan. Refuză să se mai gîndească la altceva și luă o bucată bună. Dar sufletul și glasul curcanului erau acolo în farfurie ; începu să protesteze în

graiul său curcănesc, parcă Turturică i-ar fi luat mărgelele.

— Curcanul ! Am auzit curcanul ! Dumneavoastră nu ?

— Sînteţi culmea ! — sări Venera vădit iritată. Nu mai înţeleg nimic !

— Trebuie să plec ! Vă rog să mă scuzaţi. Mă duc după un medic...

— La ora asta ? Şi tocmai într-o noapte ca asta ?

— Dragă, încep şi eu să cred că ar fi bine ca tovarăşul Turturică să fie văzut de un medic — zise soţul. Poate aşa se va convinge că nu e decît o părere. Ce vrei, eforturile de la birou au consecinţe...

Cei doi soţi îşi conduseră musafirul încurajîndu-l şi urîndu-i cele cuvenite, după care se întoarseră rîzînd cu poftă şi comentînd printre hohote fiecare amănunt din manifestările tenebroase ale şefului :

— Ai avut o idee grozavă cu magnetofonul montat sub tăblia mesei !

Om te fac !

— Bună ziua, vă rog !

— Nu se poate !

— Ştiţi, eu am venit pentru...

— Imposibil.

— Poate nu ştiţi dumneavoastră...

— Eu nu ştiu ? Cetăţene, ai habar cu cine vorbeşti ?

— Nu știu, de unde să știu ?

— Ia citește aici ! Aici, unde te uiți ?... Pe ecuson, că de-aia ne-a pus directorul ecuson la piept, ca să luați seama cu cine vorbiți.

— Ecaterina Vailat, femeie de servici !

— Angajată prin concurs ! Trei zile am dat probă la geamurile din sufrageria șefului.

— Sărut mînușițele ! Vă rog să mă iertați !

— Păi vezi ! Ți-am spus eu că nu știi cu cine stai de ocazie ? Și acum, ca să te lămurești complet, miroase puțin ecusonul.

— Parfum ! Rochat !

— Madame ! Douăzeci de lei gramul. E de la nevasta inginerului șef. Am fost de i-am curățat parchetul și am scăpat amîndouă la sticla cu parfum...

— Și nu știu cine spune că banii n-au miros...

— Nu te lua după zvonuri. Dacă mă mai cheamă o dată și scap la rujul ăla gri, mă fac de nu mă mai cunoaște nici mama.

— Păi eu acum îmi dau seama că dumneavoastră sînteți cineva !

— Hai, că m-ai ghicit ! Stai jos și spune ce vrei, dar mai în rezumat că trebuie să mă reped pînă acasă, la șefuleasa să-i scot cățelul la plimbare. Zi ce te doare !

— Aș vrea să mă angajez și eu aici. Am auzit că ar fi un post.

— Păi am așa : la personal un loc, la financiar două, că ne-a făcut procuratura un gol de schemă... la Tehnic unul, dar aici trebuie să ai studii... Derogări nu mai pot să obțin...

— Am.

— Ești cult ?

— Da. Pot să dau și concurs.

— Concursul ți-l dau eu. N-ai venit la mine să-ți dau concursul ?

— Sigur că da, la dumneavoastră venisem, la cine altcineva ?

— La fizică ești pregătit ? Ia spune Legea lui Ohm !

— Ești om cu mine, sînt om cu tine !

— Păi de ce nu spui de la început așa ?

— Știți, eu puteam să mă duc direct la șef acasă, dar am zis că e mai bine s-o iau ierarhic...

— Acolo tot de mine dădeai că se află casa în zugrăveală. Ia loc, nu te uita că sîntem pe culoar... Fumezi ? Ia o țigară ! Aici ai „Amiral" de la șef... că mai cer de la el cînd n-am „Snagov" de la „general"... Kent de la șefuleasa... Numai ea și cu fiu-său umblă cu d-astea. Asta are și o carte : „Filozofia lui Emanoil Kent" dar mai mult o fumează decît o citește.

— Tovarășă...

— Keti. Așa mi se spune.

— Tovarășă Keti ! N-ați vrea să mă propuneți în locul dumneavoastră, iar pe dumneavoastră să vă propuneți pentru ceva mai... mai !

— Nu, eu sînt mulțumită aici. Cel mult dacă pot aspira la un post de femeie de servi-șefă sau intendentă. Dar tot asta înseamnă : tot piață, tot geamuri, tot copil, tot cățel. Și apoi să știi că aici e alergătură : de la piață acasă, de acasă la creșă... Trebuie să fii ca un cal de curse...

— Da, dar cine mănîncă un sandviș cu fîn, cine bea o ceașcă de ovăz cu șeful și șefuleasa ? Calul de curse ! Și ca mîine mă pomenesc într-un ga-

raj de cai confort unu... Dar știți ceva, tovarășă Keti ? De cînd stau de vorbă aici cu dumneavoastră... simt așa... cum să vă spun... că m-am îndrăgostit...

— Vorbești serios sau ești vînător de situații ? Vreau dovezi !

— Uite, dacă-mi dai voie, am să-ți spun „tu".

— Om te fac !

— Dar unde pleci, Keti dragă ? Cui mă lași ?

— Mă duc să-ți aduc numirea.

— Dar biroul șefului nu e acolo...

— Acolo e casa șefului ! Ce crezi că el ia hotărîri de unul singur ? Trebuie să hotărîm cu toții : cu soția, cu soacra, cu infirmiera care-i face injecții, cu vecinul care-i mătură garajul, cu mine, care, dar ce să mai întindem vorba ?! Ești făcut !

La ghișeu

— Vă rog să completați toate rubricile. Nu se admit spații goale sau linii...

— Acolo unde nu avem ce scrie, ce scriem ?

— Scrieți „NU". Acum dați formularele... așa... pe rînd Dumneavoastră ! Aaa... Bănuiam eu !

— Ce bănuiați ?

— Că ați greșit.

— Ce am greșit ?

— Ați lăsat un spațiu necompletat. De pildă aici... „numele soției".

— Eu nu am soție... Sînt de gen feminin.

— Formularul e clar. Scrie numele și profesia soției ? Atunci de ce mai stăm la discuție ?

— Dar e o aberație ! Poate numele soțului vreți să ziceți...

— Bine ! Scrieți numele soțului să nu ziceți că nu sîntem înțelegători.

— Sînteți, dar tot nu pot. Sînt necăsătorită.

— Atunci nu vă primesc formularul.

— Dar eu în spațiul destinat căsătoriei am scris „nu", ce mai vreți ?

— Numele soțului îl vreau. Asta pînă nu mă răzgîndesc. Altfel îl cer pe cel al soției, cum scrie formularul. Așa că faceți bine și completați cum trebuie imprimatul și... mai dați pe aici. Altul la rînd !

— Eu... Eu sînt la rînd... vă rog...

— Și dv. vă lipsește un „NU".

— Ba eu am scris „da", că sînt căsătorită.

— Uite, aici în loc de „NU", dumneavoastră ați tras o linioară.

— „Dacă am avut condamnare". Nu. Am scris „nu" !

— Și mai departe ! La „motivul" ați tras linie.

— Cred că rubrica se referă la motivul condamnării nu la motivul necondamnării.

— Tovarășe, nu mai discutăm. Așa e formularul... Eu înțeleg, n-ați avut condamnare, scrieți „Nu". Dar la motiv scrieți clar de ce n-ați avut.

— Poftiți ; am scris ! Citiți și dumneavoastră : „pentru că am fost om cuminte".

— Nu mă interesează ce ați scris, dar dacă ați scris, e bine.

Dialog absurd

— Marioară, hai nu te mai moșmondi atîta și răspunde ! Cîți copii ai ?

— 28 !

— Cîte nașteri ?

— 24. De două ori cîte doi. Patru sînt gemeni.

— Cam puțin. Știi doar cît accent se pune...

— Nu depinde de mine.

— În fine... Căsătorii ?

— 18.

— Tot puțin ! Mă rog. În pămînt cîți ai băgat ?

— 20.

— Mult !

— De ultimul mi-a părut foarte rău. Era tînăr și a murit de o boală incurabilă.

— Mai multe căsătorii decît decese ! Treabă-i asta ?

— Dar de ce-mi reproșați mie, tovarășe șef ? Ce vină am eu ? Depinde ceva de mine ? Eu sînt doar o simplă funcționară la „starea civilă"...

— Bine, lasă vorba, încheie situația și trimite-o la statistică...

Recăsătorie fulger

(Ea stă pe bancă în parc și citește ziarul. El o vede și se oprește lîngă ea.)

— E liber locul acesta ?

— Nu, nu e liber.

(Se așează totuși) Mulțumesc! (O privește cum citește ziarul.) Domnișoară... Sper că nu m-am înșelat...

— Nu, nu v-ați înșelat; sînt nemăritată.

— Atunci, îmi dați voie să mă apropii de dumneavoastră? (Se apropie mai mult și se uită pe ziarul ei.)

— Vi-l donez dacă vă interesează. (Îi dă ziarul, el îl răsfoiește și se apropie din nou de ea, bineînțeles nu numai sufletește.) — Eu iubesc lectura. Îmi place mica publicitate și cultura plantelor oleaginoase.

— Ce coincidență! Și mie-mi place lectura. Ultima dată am citit anunțul dat de mine la ziar: „Vînd butelie de aragaz și o găină".

— Și ați vîndut butelia?

— Împreună cu găina. Dealtfel ăsta era și scopul.

— Cît ați încasat dacă nu sînt prea indiscretă?

— Butelia am vîndut-o cu 360 lei. Iar pe găină am luat 5 000 lei.

(Ea se apropie de el.) — Ce suflet bun aveți! Sînteți un producător agricol intelectual sper, nu?

— Desigur! Îmi place să citesc în sufletele oamenilor.

— Ce coincidență! Și eu citesc. Ieri de pildă am citit o carte... poștală, de la un logodnic de-al meu, de la Găești. Îmi place mult să citesc și în ceașca de cafea. În cea de 16,50 citesc mai cu plăcere decît în cea de 14.

— Și care e diferența?

— De doi lei și 50 la sută de grame.

— Mie în schimb îmi place să citesc în stele. Coniac *Tomis* 3 stele, *Segarcea* 5 stele...

— Vai, ce coincidență ! Și eu citesc în stele ; locotenent patru stele, căpitan opt stele...

— Sînteți sigură că citiți bine ?

Aici am studii superioare. Căpitanul are opt stele, precis ; patru pe un umăr, patru pe celălalt. Ultimul meu anchetator era căpitan.

— Dar în ce problemă ?

— Am spart o bancă...

— Serios ? Unde s-a întîmplat asta ?

— Chiar aici în parc. Astă iarnă. N-aveam cu ce să-i fac focul fetiței mele. Pe urmă am ars și tavanul. O mică neglijență.

— N-ați chemat pompierii ?

— De ce, ca să ardă și ei ? Mă felicit că am scăpat vie.

— Vie ? Ați dat și struguri ?

— Nu, am dat divorț. Azi s-a dat și pronunțarea.

— Ce coincidență ! Și la mine s-a dat pronunțarea azi.

— Al meu nici nu s-a prezentat la vreo înfățișare. Dar chiar dacă venea, tot nu l-aș fi recunoscut. Cu atîtea cereri în căsătorie, nu mai știi să-i deosebești pe cei care te curtează, de cei pe care îi iei de bărbat.

— Da, aveți dreptate. Nici eu nu mai deosebesc pe cele pe care le curtez de cele cu care mă căsătoresc. Dar curios e că nici eu nu m-am prezentat la divorț.

— Atunci înseamnă că dumneavoastră ați fost soțul meu.

(El se uită atent la ea.) — Dacă mă uit mai atent la dumneavoastră se pare că așa este. Iar copilul

este al meu — mi-aduc aminte ! Vai, cum te-ai schimbat !

— Da, azi la ora zece. Mi-era cald cu pardesiul. Acum, dragă...

— Mimi !

— Dragă Mimi, sîntem amîndoi liberi — deci ne putem căsători.

— Da. Între timp, dumneavoastră v-ați calificat în ceva ?

— Da, sînt specialist în drumuri ; de la cafenea la cinema 1563 de pași și două cornete de semințe, cu precizie matematică.

— Vai ! Așa cum mi-am visat : specialist ! Eu m-am hotărît să nu mă mai căsătoresc decît cu specialiști.

— Dar dumneavoastră v-ați calificat ?

— Da, sînt vegetariană : tai frunze la cîini.

— Așadar ne-am înțeles : ne căsătorim (se ridică). Pe mine mă iertați, trebuie să plec. E zi de leafă : ia babacu' simbria.

— Și eu mă duc, să-l dau pe tata în judecată, ca să-mi dea pensie de urmaș, că asigurările sociale văd că nu dau ajutoare de tinerețe.

— Deci ne-am înțeles ! ne vedem la starea civilă.

— Vai, de-abia aștept să-mi refac viața !

— Aaa, dar să nu uit : cu aia mică ce faci ! Că nu te iau cu copil.

— Aia mică ? O crește o bunică și cînd o fi majoră o să-și ia servici ca să ne ajute și pe noi...

Familia și cosmosul

În după-amiaza aceasta, în camera de zi sînt numai trei făpturi mișcătoare : Leonida, soția lui, Tina și crainicul de la Televiziune, intrat în încăpere prin tubul catodic. Leonida se află într-unul din cele două fotolii din fața televizorului și citește ziarul. Celălalt fotoliu este liber, pentru că Tina, soția, căutînd un algocalmin face cros prin cameră, cotrobăind prin sertare. Crainicul vorbește pe ecran către cele două fotolii, care, nici unul, nu-l ascultă. Fiecare dintre cele trei personaje existente în această încăpere își trăiesc viața lor proprie, nelegată de a celuilalt.

Leonida cu nasul și gîndurile în ziar întrerupe pentru moment monotonia acestei după-amieze de iarnă...

— Tinuță, știi ce m-am gîndit eu ?

— Ce te-ai mai gîndit ?

— Să scriem o reclamație și s-o trimitem la ziar. Văd că toată lumea reclamă cîte ceva.

— Ce vrei să reclamăm ?

— Chestia cu coletul. Spune-mi tu, e admisibil ca un colet trimis dintr-un sat de, la numai trei sute de kilometri, prin poștă, să nu ajungă la noi nici pînă astăzi ? S-au făcut zece zile...

— Și ce crezi c-o să-ți facă ziarul ? Pleacă după pachetul tău ?

— Nu, dar rezolvă. Atrage atenția poștei, poșta intră în panică și pornește în căutarea pachetului. Tu știi cîte lucruri s-au rezolvat cu ajutorul ziarelor ?

— Cîte ?

— Multe. Uite aici : „Pe urmele materialelor publicate“... Unu' a reclamat că nu reușește de doi ani să obțină niște adeverințe necesare la dosarul de pensionare. Acum, gata !

— A murit ?

— S-au găsit actele. Birocrații au fost luați la rost și i-au dat omului adeverințele.

— Imi vine să urlu.

— La cine ?

— Tocmai asta e, că n-am la cine.

— Mă doare măseaua și uite că nu găsesc algocalmin.

— N-am băgat de seamă.

— Ce n-ai băgat de seamă ?

— Că te doare măseaua.

— Ce-ți pasă ție dacă pe mine mă doare măseaua !...

— Ba-mi pasă, femeie, dar n-am băgat de seamă !

— De ce ?

— Pentru că nu m-am gîndit la asta. Ia nu te mai gîndi nici tu și ai să vezi că ai să uiți că te doare.

— Nu găsesc și pace !

— Ce să găsești ?

— O fiolă de algocalmin.

— Cum o să găsești cînd pe ultima ai luat-o aseară ?

— Știam, dar am crezut că poate a mai rămas vreuna rătăcită.

Tina vine și se așează pe al doilea fotoliu liber.

— Și nici Lia nu e acasă !... E în oraș. Dacă era Lia acasă, o trimiteam pe ea...

Leonida continuă să citească ziarul.

— Unde ?

— În oraș.

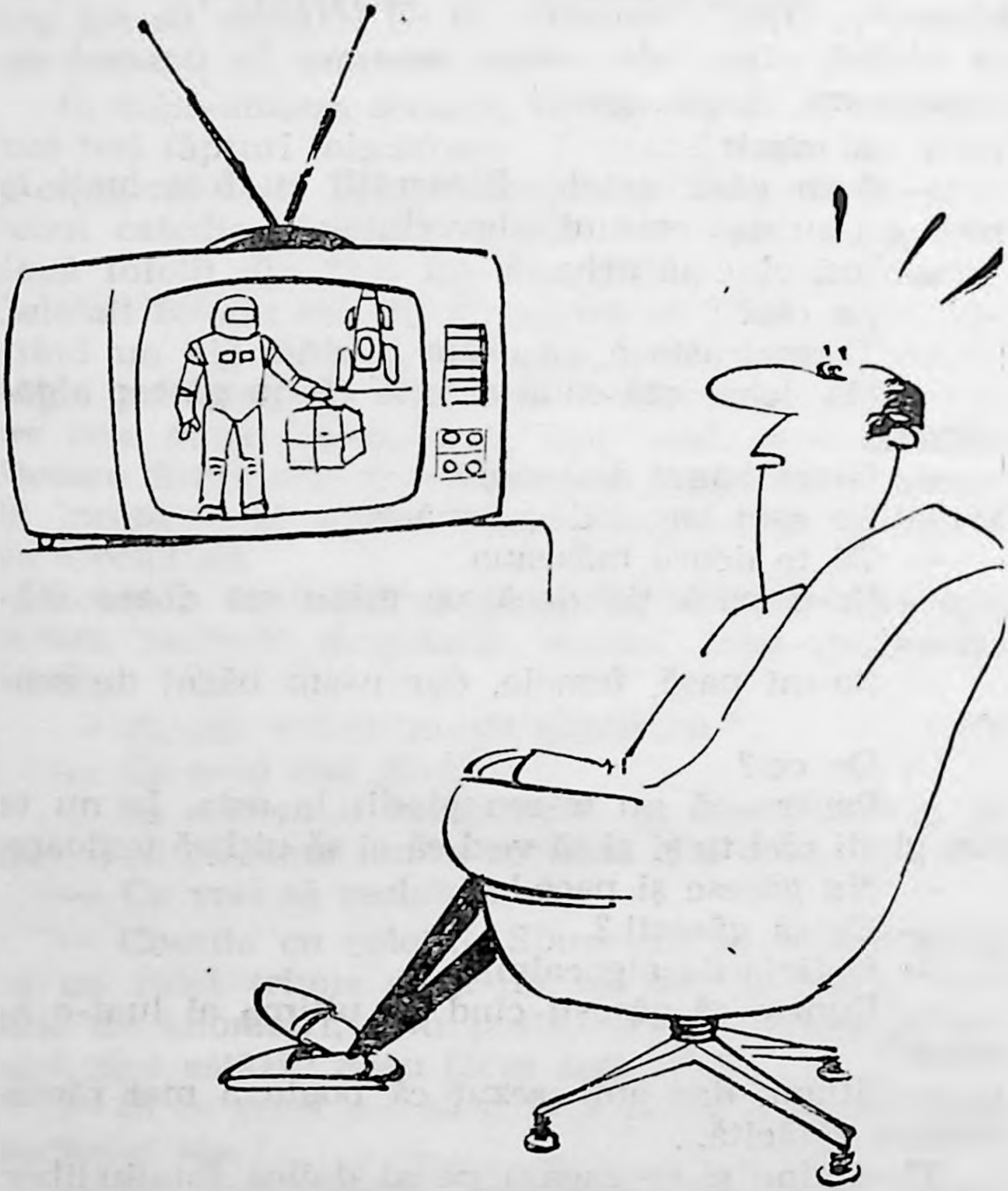

— Păi nu zici că e în oraş ?
— Da, dar nu după algocalmin. Au ! Au !

— Ce e ?

— Măseaua !

— Tot măseaua ?

— Tot !

— Şi după ce zici că s-a dus în oraş ? Nu cumva e la poştă, după colet ?

— Nu-ţi mai iese din cap coletul ?

— Nici ţie măseaua ?

— Pe mine mă doare.

— Şi pe mine mă doare, femeie ! În primul rînd este o pierdere. Bătrîna a cules cîte ceva din ogradă, să ne trimită nouă, şi acum... uite că n-a sosit coletul ! Ce-aş fi mîncat nişte trandafiri oltenești... cu carnea tocată cu satîrul ! Îmi lasă gura vin.

— Eu m-aş fi bucurat de ouă. Aşa ne-a scris, că ne-a trimis şi nişte ouă... într-o cutie cu făină de porumb, ca să nu se spargă. Aş mînca nişte mămăligă cu ochiuri.

— Să-ţi fac ?

— Da, dar nu e ca mălaiul şi ouăle de la mama. Ouăle de la ea nu au miros de peşte...

— Fleacuri, omule !.

— La tine toate-s fleacuri, femeie ! Ce nu e fleac la tine ?

— Durerea de măsele.

— Şi de ce zici că e Lia în oraş ?

— S-a dus la o colegă, la Veronica.

Tina stă pe fotoliu stingheră. N-are ce face. Crainicul vorbeşte pentru nimeni.

— Mai dă-l încolo de ziar şi povesteşte-mi ceva, poate-mi trece măseaua...

— Hai să ne uităm la televizor...

— Să văd iar serialul cu „Vidoc“ ! Și măcar de-ar fi românesc !...

— Fac și ei ce pot ! Mai bine fără seriale ? Să văd în ziar ce program e la televizor... (Leonida caută rubrica cu „Memento“.) Ora 20. Film documentar : Călătorie pe Lună a navei cosmice. Reluare. Hai să vedem ceva interesant. E opt.

Pe micul ecran apare genericul „Drumul Pămînt-Lună-Pămînt“ al navei cosmice. Apoi subtitlul „4 februarie. Plecarea de pe Pămînt“.

— Interesant, 4 februarie !

— Ce e interesant, omule ? În fiecare an e cîte un 4 februarie.

— Tot la 4 februarie, zicea mama, că ne-a trimis pachetul.

Cele două personaje rămîn cu privirile pe micul ecran.

— Ia uite colea, nevastă... ce rachetă mare ! Zice că e cît o casă cu unșpe etaje.

— Mai bună ar fi o casă cu unșpe etaje decît o rachetă. Poate am apuca și noi un apartament bun !

— Tu știi ce înseamnă asta, nevastă ?

— Ce înseamnă, bărbate ?

— Că știința a ajuns departe...

— Au ! Mă doare măseaua. Și pînă la urmă ajung ăștia pe Lună ?

— Sigur că ajung și apucă de se întorc pe Pămînt.

Nu se ajunsese încă pe Selena cînd a intervenit telefonul. Un țîrîit grăbit, semn că e Lia, fiica lor.

— Alo... Da, tata... Spune !

— Ne uităm la televizor. Ei, nu mai spune ! Săraca !

— Ce este ? Ce s-a întîmplat ? sări Tina.

— Zice că amica ei la care s-a dus...

— Veronica ? Ce-i cu ea ?

— Da, zice că a fost internată la Fundeni, bănuită de cancer.

— Săraca ! Spune-i, cînd vine, să dea pe la o farmacie, să-mi ia cîteva fiole de algocalmin.

— Acum ce faci ? Vino acasă ! Dar dă pe la o farmacie și ia niște fiole de algocalmin... Da, tot o mai doare... Mai intră și într-o alimentară și ia o pungă de mălai și cîteva ouă... La revedere. Te așteptăm.

Leonida trînti receptorul și-și fixă privirea pe micul ecran.

— Mare e știința asta, dom'le !

— O fi mare, dar tot degeaba !

— Cum „tot degeaba" ?

— Pe mine tot mă doare măseaua. Veronica, săraca, e la Fundeni ! Cîte nenorociri d-astea or mai fi în lume ?

În televizor, crainicul avertizează : „Ziua a tria. Aselenizarea". Imaginea Lunii apare ca o pustietate deranjată.

— Gata, au ajuns !, exclamă Leonida. Ăștia în trei zile au ajuns pe Lună și pachetul meu de la trei sute de kilometri nici gînd. Acum e interesant.

— Ce e — au ! — interesant ?

— Singurătatea, uite Luna... parcă e ciupită de vărsat ! Vezi femeie ce pustiu e pe Lună ?

— Liniște în cer și pace pe pămînt. Se împlinește scriptura. Auu !

— Crezi că ne sosește coletul ?

— Tot cu gîndul la colet ești ? Nu-ți mai iese din cap. Mă doare măseaua !

— Fiecare cu durerea lui ! Cred că pînă ajung la noi, ouăle or să devină pui. Liniște în cer și pace pe pămînt...

— Dacă a călcat omul pe Lună, își dă cu părerea soția, n-o să mai fie liniște nici acolo. Eu așa cred...

Pe ecran doi cosmonauți se plimbă pe Lună.

— Ia uite-i, se plimbă ca pe plajă, la Mamaia !

Din nou telefonul. Răspunde Leonida.

— Alo ! Da... Cum ?

— Ce ? Nu găsește algocalmin ?, sări Tina.

— Nu. Nici n-a plecat din stație. (Apoi din nou în telefon.) S-o fi întîmplat ceva pe linie... Nu uita de ce te-am rugat... Niște ouă.

— Ouă avem și în casă, lasă fata în pace... Tu spune-i să nu uite de algocalmin.

— Da, dar miroase a pește. Auzi ce zice mamă-ta... Nu e vorba de algocalmin, adică e vorba de algocalmin... zice de ouă, să nu iei, că avem. Nu uita de mălai... Cu cine ?... Auzi, Tinuțo, că vine cu Sandu... (în receptor) Cine e Sandu ?

— Un coleg... lămurește Tina. Prietenul ei... O iubește. Au măseaua !

— Bine, bine, vino cu el... dar ce legătură are el cu mălaiul ? Ei, nu se face ! Dacă nu se face, voi nu mîncați mămăliguță. Eu mănînc, fiincă-mi place... La revedere și vino mai repede. Cu Sandu și cu mălaiul.

Azvîrle telefonul și Leonida urmărește mai departe imaginile pe micul ecran.

— Mare e știința asta, dom'le ! E o cucerire epocală.

— Da, mare ! Uite, o fiolă de algocalmin... și gata, nu te mai doare măseaua !

— Eu vorbeam de astronauți, de Lună... Unde ți-e gîndul, femeie ?

— Aaa ! La Lună ? Nu vorbeai de ochiuri cu mămăliguță ?

— Nu, despre Lună vorbeam... Mare e știința asta, domnule ?

— Au, măseaua mea ! Mă seacă !

Pe ecran se arată plecarea astronauților de pe Lună.

— Lia o fi plecat din stație ?

Lia, între timp, a plecat din stație, s-a abătut pe la o farmacie, a luat algocalmin, a intrat apoi într-o Alimentară și a luat mălai. Pe Sandu, care o însoțește, îl strîng groaznic pantofii. I-a cumpărat ieri, ca să vină în pantofi noi s-o ceară pe Lia părinților ei. Cînd i-a cumpărat, nu-l strîngeau, dar acum îl strîng. Parcă ar vrea să-l oprească să nu facă „pasul".

— Acum am terminat cu cumpărăturile. Venim acasă...

Lia, de brațul lui, își lasă capul pe umerii băiatului. Își fac loc printre trecătorii de pe stradă și se sărută. Nimeni nu-i ia în seamă. „Așa sînt tinerii din ziua de azi".

— Sănducule, de ce mă săruți atît de puțin ?

— Mă strîng pantofii.

— Să nu mai cumperi pantofi fără mine. Dă boticul să te pup. (Sănducu își întinde buzele făcute abajur.)

— Aoleooo !

— Ce e ?

— Mă seacă !

— Sărăcuțul de el ! (Lia îl mai sărută o dată.) Așa că nu te mai strîng ?

— Hai să stăm puțin pe o bancă în parc.

— De ce ?

— Ca să ne sărutăm.

— Hai !

Intrară într-un parc, dădură zăpada la o parte de pe o bancă și se așezară. Sînt singuri în parc. E liniște. Din timp în timp zăpada alunecă de pe crengi. Sandu face nu știu ce cu piciorul. Parcă își freacă pantofii unul de altul.

— Ce faci Sandule, nu mă pupi ?

— Stai, să mă descalț.

— Sandu se descălță, răsuflă ușurat și-și aduce aminte de programul TV.

— La televizor se dă acum zborul spre Lună...

— Să mergem — îndeamnă fata. Vreau să văd cum mă ceri de nevastă.

— Stai să mă-ncalț...

Sandu nu se poate încălța : nu-i mai intră picioarele în pantofi.

— Ia-i ca pe papuci.

— Nu se poate, au carîmbul tare.

— Atunci ce-i de făcut ?

— Plec desculț... pînă acasă...

— Cum, nu mergi să mă ceri de nevastă ?

— Desculț ? Ce-or să zică ai tăi ?

— Sînt înțelegători.

Plecară spre casa fetii, deși pantofii fac tot ce pot împotriva căsătoriei.

— De ce mergi așa de repede, iubitule, ești nerăbdător ?

— Mi-au înghețat picioarele.

Ajunseră acasă, Leonida și Tina se mirau încă de progresele științei și tehnicii moderne și se văitau : el de dorul mămăliguței cu ouă și ea de durere de măsele. În ceea ce-l privește pe Sandu, pretendentul, lucrurile se aranjară mai repede decît se așteptau.

— Se mai întîmplă — spuse Leonida.

— Ia papucii lui tata, Sănducule !

Își încălzi picioarele și luă papucii bătrînului.

— Tată, Sandu vrea să mă ceară de nevastă.

— Să se termine filmul. Acum arată cum ajung pe Pămînt.

O capsulă de rachetă încremeni pe micul ecran, semn că reportajul s-a terminat.

— Eu dac-aş avea o putere m-aş duce pe Lună şi aş înfige în nisip o placardă, iar cînd o mai veni „ştiinţa“ pe-acolo s-o citească. Aş zice aşa : „oameni buni, ce căutaţi pe Lună ? Staţi pe Pămînt că aveţi destule de făcut pentru pămînteni. Că toată ştiinţa voastră este un moft dacă nu faceţi ca pe oameni să nu-i doară măselele...“

— „...şi dacă poşta n-aduce nici în atîtea zile un colet....“

— „...şi dacă lumea moare de cancer... “

— „...şi dacă pantofii îţi strîng picioarele ca în menghină !“

Plicurile

Tanţa, secretara dactilografă, intră în biroul 402 ca să distribuie două plicuri : unul lui Pandele şi unul lui Sasu.

Sasu desfăcu plicul, îi citi conţinutul şi îl introduse în buzunar. Apoi căzu pe gînduri.

Pandele însă n-are curaj să-l desfacă. Nu se ştie niciodată ce aduce un plic, sau cum e o vorbă : n-aduce anul ce-aduce ceasul. Tocmai suna de ora zece : deci 15 iunie 19... ora zece. Sasu şi Pandele au primit plicurile cu desfacerea contractului de

muncă ! Pandele urmărește reacțiile feței lui Sasu. Degeaba însă, Sasu nu mimează niciodată veselia sau tristețea, nu-și exteriorizează emoțiile în nici un

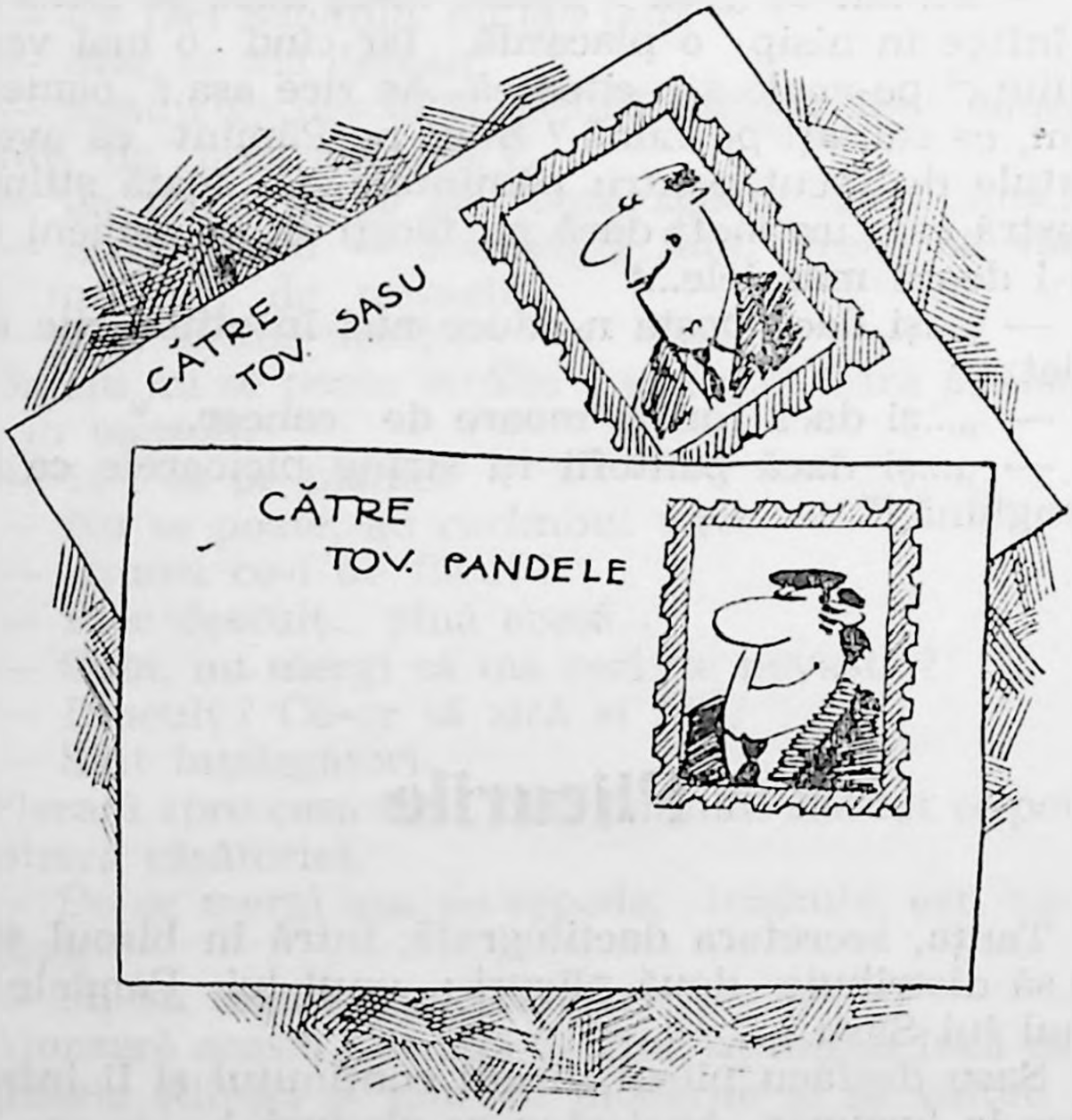

fel. Dacă pe unii oameni îi poți cunoaște după față, Sasu nu e din aceia. Pandele cade pe gînduri. I-a pus dracu — pentru că numai el putea să le inspi-

re așa ceva — să ceară în căsătorie chiar pe nevasta directorului. De unde să știe ei că e chiar nevasta directorului ? Dacă ar fi cunoscut această situație, oricît ar fi fost de beți n-ar fi cutezat și unde mai pui, că amîndoi odată. Biata femeie mai întîi i-a obrăznicit, apoi a apelat la intervenția celor ce se aflau în parc, acolo unde s-a produs propunerea de mariaj, dar a scăpat de ei profitînd de o neînțelegere ivită la un moment dat între ei, pentru că fiecare pretendent o revendica pentru el. Ea s-a debarasat de ei amînîndu-i pînă la o dată la care cei doi cavaleri (cam tomnatici) se vor fi înțeles între ei. S-au înțeles, în sensul că un fost coleg de muncă aflat pe acolo le-a spus că e nevasta directorului lor. Și acest director este un om care nu trece cu vederea o întîrziere, darmite așa ceva. E drept că, doamna pînă la urmă s-a mai îmbunat, ba chiar le-a zîmbit și totuși le-au venit plicurile. Ce dracu o să facă dacă e concediat ? se întrebă Pandele. Dar poate că nu e un preaviz. Ci doar mutat la alt loc de muncă... Sau o mustrare pentru actele de huliganism. Dar ți-ai găsit: directorul și mustrare ! Mustrare cu preaviz ? Unde o să găsească el acum de lucru ? Că se aude peste tot de restructurări. Parcă se și vede la Oficiul forțelor de muncă...

— Ce meserie aveți ?

— Funcționar.

— A plouat cu funcționari. Avem locuri de muncitori pe șantiere.

— Da, ăsta e adevărul : a plouat cu funcționari. Și ce-o să spună acasă ? Că l-a „restructurat“ ? O să-l mustre mamă-sa că nu și-a văzut de treabă...

că e incapabil... sau că a criticat pe șefi în ședință... Critici, critici... chiar de jos în sus, e bună aplicarea acestei metode, dar cînd se cer propuneri pentru reducerea schemei, nu se cer de la cei care fac critica de jos în sus, ci de la cei ce hotărăsc de sus în jos ! El nici măcar asta n-a făcut : n-a criticat pe nimeni. În definitiv ce motiv ar fi avut ca să-și creeze adversități ? ! Și încă la nivel superior !... Altfel, la ședințe a participat, absențe nemotivate nu are, greșeli profesionale nu, lucrări întîrziate nici atît... Se consolează la gîndul că nu e singur. Mai e și Sasu. Dar cu ce-l încălzește asta ? O să-i dea Sasu servici ? Și dacă n-o să găsească, o să-i dea Sasu de mîncare ? Măcar de-ar fi însurat... Să fi avut o nevastă cu servici și o soacră cu pensie !... Dar în situația în care se află, în plus cu o mamă bătrînă de întreținut, cum o să se descurce ? Își va lua lichidarea, își va lua și preavizul și va rezista o lună, o lună și jumătate. Poate chiar două. Dar pe urmă ? Se uită spre Sasu. Asta cum o s-o scoată la capăt ?

Poate că a făcut ceva rezerve la C.E.C. !... Fata lui nu spune nimic. Ca de obicei pare că meditează. Gîndește și scrie. Poate că nu gîndește la ce scrie, ci își face socotelile. Poate vrea să știe și el cum o s-o scoată la capăt cu banii. Pandele nu-l slăbește din ochi pe Sasu, dar fața lui Sasu, ca de obicei, nu spune nimic. Plicul continuă să stea pe colțul biroului. Pandele se uită cu ură la plic și nici nu-l atinge. Dar poate e transferat la altă instituție unde e lipsă de funcționari. Greu de crezut că e undeva lipsă de funcționari, dar, în fine, omul speră... Oricum și-așa e greu... Te duci undeva nou, iei totul de

la început... nu cunoşti oamenii, nu cunoşti lucrările... Mai prost ar fi dacă e trimis undeva în altă localitate ! O să i se ceară să se mute acolo... Cine ştie dacă poate face naveta ! Va veni iarna... Se uită din nou la Sasu. Sasu scoate din birou un „mers al trenurilor". Deci este trimis în provincie, îşi zice Pandele, acum vrea să vadă cu ce tren poate să ajungă.

Îşi roti privirea peste biroul lui de lucru şi zări iar plicul. Să fie al dracului de plic ! Ce o să facă ? La urma urmei o să facă ce fac alţii, ce face şi Sasu. Dar ce va face Sasu ? De ce trebuie el să se frămînte pentru asta ? Mai bine să-l întrebe. Se apropie încet şi compătimitor de biroul lui Sasu.

— Ai primit şi tu... ?

— Da ! Dar tu ?

— Şi eu !

— Ce faci, te duci ?

(Deci este vorba despre transfer.) Dădu un răspuns neutru.

— Dracu ştie !

— Pe mine mă nimereşte cum e mai prost, zise Sasu, rata la mobilă, rata la C.A.R. Şi fără nici un ban...

— Nici eu n-am, zise Pandele trist. De unde să am ? Şi unde ?... E departe ?

— La Sighet...

— Tocmai acolo ? Naveta nu merge.

— Nu e vorba de navetă că el lucrează în Bucureşti. Dar vor s-o facă la părinţii lui.

— Ce să facă la părinţi, Sasule ?

— Nunta. Acolo sînt părinţii lui, la Sighet.

Deci despre nuntă e vorba ! Se repezi să ia plicul de pe biroul lui. Ar fi culmea ca acesta, spre deosebire de al lui Sasu, să conţină drama. Deschise plicul. Într-adevăr, Mioara de la Contabilitate se mărită şi

îl invită să ia parte la ceremonia care va avea loc etc... etc... la Sighet.

Se duse din nou la Sasu.

— Și dacă stai să te gîndești nu se face să nu mergem.

— Da, mai ales că o să cunune inginerul-șef, completă Sasu. Ce faci, te duci ?

— Da, mă duc !

— Ziceai că n-ai bani...

Da, zicea că n-are bani dar dacă e vorba de o invitație de nuntă, se găsesc. Dacă erau invitați să treacă să-și ridice lichidarea și cartea de muncă, ar fi trebuit să se gîndească de unde să facă rost de mai mulți bani. Orice s-ar spune, e mai bine la nuntă ! Începură chiar să facă haz de supozițiile lui Pandele și chiar să se mire : cum poate să le vină chiar lor un plic cu desfacerea contractului de muncă ? ! Deci vor pleca la Sighet, la nunta Mioarei de la Contabilitate. Fiecare, separat, au căutat însă persoana din parc, fosta soție a directorului. Ea i-a împăcat pe amîndoi : a acceptat să-i însoțească la Sighet. Atît însă că a fost prezent și directorul cu noua lui soție. După nuntă, Sasu și Pandele au încetat să se mai mire și să se întrebe cum poate să le vină chiar lor un plic... din acelea...

Căldură mare

Zăpușeala din tramvai, sporită de înghesuială, făcea ca fiecare viețuitoare — om sau neom — să-și bănuiască o existență volatilă. În definitiv formele de

viață sînt variate, nu ? Și ca și cum n-ar fi de ajuns căldura, mai e și aglomerația !

— Vă rog luați pachetul ăsta de carne de vacă de pe cămașa mea !

— Trebuie să vă încînte : e proaspătă ! Cred că nici n-a murit bine vaca... Am o relație la abator...

În tramvai se aude un muget melancolic de vacă.

— Ce lipsă de idei și de bun gust : să vii cu o vacă în tramvai !

— Aici e Gara de Nord, coboară multă lume !

— Dar se și urcă.

Mugetul vacii melancolice se aude din nou.

— Dar ce e nesimțirea asta, frate, nu poți să-ți lași vaca acasă, cînd știi că ai de mers cu tramvaiul ! ?

— Cu mine vorbiți ?

— Nu cu dumneata.

— Atunci, probabil cu vaca...

Nostalgia rumegătoarei capătă iarăși glas, spre sincera revoltă a unei călătoare.

— Care-i măgarul ?

— Ce măgar visezi, nu auzi că e vacă ?

— Voiam să întreb care-i măgarul care s-a urcat cu vaca în tramvai ?

— Și ce aveți cu omul ? Chiar măgar dac-ar fi, ce n-are voie să ia o vacă lîngă el ?

— Ar putea să și-o ia în fragmente și... la pachet, așa cum am luat-o eu... Nu întreagă.

— Totuși, trebuie să recunoașteți, că după muget pare o vacă evoluată. Cred că la o mulsoare dă o doniță de lapte cu cacao sau poate un sac de lapte praf.

Vaca mugește calm și civilizat dar călătorii protestează gălăgios cu prea puțină pertinență față de

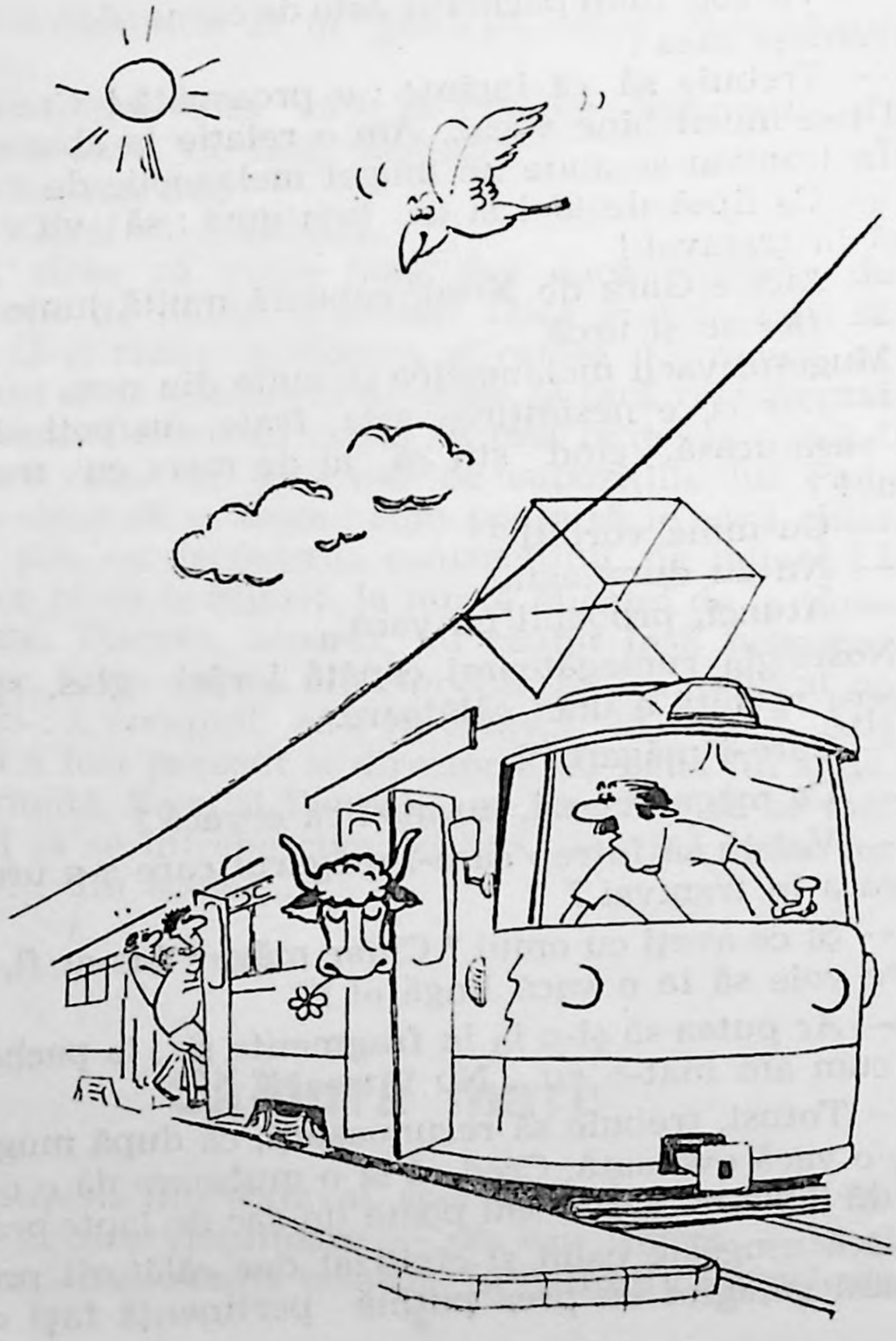

o ființă dătătoare de produse alimentare și întăritoare pentru toate vîrstele.

— Tovarășe vatman, electrovehicolul fiind cu autotaxare nu avem pe altcineva pe care să-l întrebăm...

— Stați să opresc tramvaiul și vă răspund. Știți, n-am voie să discut cu călătorii în timpul mersului.

— Acum spuneți-ne : e sau nu voie ? Și mai ales, dacă vaca în cauză își ținea botul și nu mugea, s-ar mai fi sesizat cineva că e o vacă în tramvai ?

— Regulamentul vorbește doar de cîini. Dar precis nu știu ce spune : dacă este sau nu este permis transportul cîinilor cu tramvaiul. N-am citit regulamentul. Eu vorbesc din auzite.

Vaca volatilizată scosese un muget blînd, solicitant.

— Poate i-o fi foame.

— Atunci să ne continuăm drumul și vaca poate să coboare la Cișmigiu. Sper să-i placă iarba de aici.

Tramvaiul se puse în mișcare, iar călătorii vaporizați căutară să aducă totul la normal.

— La noi în bloc, unul a urcat cu liftul o girafă pînă la etajul opt. Și acum se află acolo. E cu picioarele la opt și cu capul în dormitorul lu' dom Cristu, la zece.

— Dar o muscă să voiajeze cu trenul ați văzut ?

— Da, am văzut. Nevastă-mea a adus una într-o cutie de chibrituri tocmai din Timișoara.

— Poate n-o să mă credeți, dar bărbatu-meu a adus azi noapte acasă un elefant. Era cam cherchelit, a venit cu mașina de noapte. Acum l-ar da jos din bloc, dar nu-și aduce aminte cum l-a urcat, mai ales că liftul nostru e în revizie de o lună.

— Aduceți-vă aminte cum ați introdus șifonierul și...

— Mersi ! Şifonierul este demontabil.

Tramvaiul — moale ca şi cum ar fi din plastilină — se opri într-o rînă.

— Acum poate să coboare vaca, să pască puţină iarbă. Eventual poate să servească şi un desert de flori. Dar trebuie să coboare toţi pasagerii : avem pană de şină.

De pană de şină nu mai auziseră pînă acum, dar călătorii îşi îndreptară privirile spre linia de sub tramvai şi o văzură şi pe ea cum începe să se evaporeze, iar ceea ce mai rămăsese din ea arăta ca o ceară moale şi fără formă. Vatmanul gară vehiculul electric în grădina Cişmigiu cu pasageri cu tot.

— Ia uite cîtă verdeaţă în copaci ! Ar trebui să-şi aducă şi Cristu de la zece girafa...

— Dacă ştiam că tramvaiul intră în Cişmigiu aduceam şi eu elefantul...

— Ce idee ! Să presupunem că aţi fi reuşit să urcaţi elefantul în copac, v-ar fi ajutat soţul dacă se mai cherchelea o dată, dar dacă pachidermul dumneavoastră, din întîmplare, este carnivor ?

— I-aş fi dat să mănînce vaca. Iar dacă elefantul e lacto-vegetarian tot vaca i-aş fi dat-o...

— Tovarăşe vatman, ce faci, nu-i dai drumul ?

— Cum să-i dau drumul, nu vedeţi că n-am şină ? Ce, tramvaiul e troleibuz, să meargă fără şină ?

— Cînd are dreptate, are ! Uitaţi-vă sub tramvai : nu-i nici un pic de şină. Cea mai apropiată şină se află la trei sute de metri de aici.

Mobilizaţi la vreme, călătorii, conştienţi că tramvaiul trebuie să-şi continue cursa, începură să împingă tramvaiul. Erau foarte mulţi călători care îna-

intau deplasînd tramvaiul pe lîngă rigole. Foarte mulți s-au alăturat pe parcurs, pentru că numeroși cetățeni așteptau încă tramvaiul prin stații. La un moment dat se auzi vocea unui controlor.

— Tovarăși (se făcu liniște). Hai să fim serioși. Biletele la control!

Toți își pregătiră biletele, iar cei care nu aveau își procurară de la ceilalți. Tramvaiul încremenise pe loc ca și cînd ar fi avut pană de curent. Tramvaiul era gol. Dar un singur om stătea în tot vagonul răsturnat pe două locuri, nefericit că nu se poate lăți atît încît să ocupe mai toate băncile. Toți bănuiră că este controlorul.

— Ce faci, dom'ne, nu ne controlați biletele?

— Cu mine vorbiți? — întrebă omul lățit. Eu nu sînt controlor, eu sînt văcar. Am pierdut o vacă. N-ați văzut o vacă?

— Cum era? întrebară cîțiva.

— Mulsă — răspunse văcarul.

— Are bilet? Trebuie să prezentați și biletul sau abonamentul vacii, se auzi controlorul, dar fără să fie văzut.

Între timp sosi la fața locului o mașină a Salvării.

— Nu dăm pe nimeni de aici, spuse vatmanul hotărît să respecte spiritul și litera regulamentului. Nimeni nu părăsește locul accidentului. Nici chiar accidentatul. Cel puțin pînă i se controlează biletul.

Apoi toți (tramvaiști, personalul de pe Salvare și călătorii) se așezară, disciplinați, la rînd în așteptarea controlorului.

Evoluţia mea la U.M.M.C.L.S.

Primul lucru pentru învăţarea căruia am depus meticuloase stăruinţe după ce m-au angajat la U.M.M.C.L.S. a fost să capăt intuiţia delimitării zonelor de interferenţă. De pildă a trebuit să învăţ să recunosc graniţele dintre culori şi nuanţele rezultate din amestecurile bicromatice şi policromatice ; configuraţia tipografică a zonei de întrepătrundere a cîmpiei cu depresiunile sau a munţilor cu dealurile ; a lăţimei de timp în cadrul căreia îşi fac loc interacţiunile anotimpurilor megieşe, ca, de pildă, toamna şi iarna ; măsura în care extremele se pot îmbina sau respinge, pînă la ce oră pot enunţa fără teamă de greşeală că e ziuă, de la ce oră pot afirma că e noapte şi cum pot stabili situaţii de tranziţie ca amurg, seară, chindie, apus, beznă, zori, dimineaţă... Speram să aflu cu timpul ce înseamnă U.M.M.C.L.S., dar am dat prioritate chestiunilor de soiul mai sus arătat, deoarece zona de mijloc constituie spaţiul propice existenţei noastre. Nota bene : existenţa noastră este luată aici în dublu sens. Unul vizează colectivitatea cu statut juridic, sub denumirea, pe cît de clar exprimată pe atît de incertă ca rosturi, U.M.M.C.L.S., iar al doilea înţeles al expresiei se tîlcuieşte prin existenţa noastră ca indivizi componenţi ai micului conglomerat desemnat de iniţialele aici arătate. Dacă nu ştii să fii om de mijloc şi să ai atitudini din zona interferenţelor care dă egale posibilităţi, la caz de nevoie, să afirmi sus şi tare că ai fost de o părere sau de alta contrarie, ei bine, dacă nu îndeplineşti aceste condiţii n-ai ce căuta aici, U.M.M.C.L.S. nu este o întreprindere, dar nici

un simplu serviciu : este o unitate. UNITATEA PENTRU MASE MACROPORICE COMPRIMATE PRIN LIPSA ŞOCURILOR. Dar era interzisă pronunţarea acestei pologhii şi s-a adoptat utilizarea pentru uz curent a U.M.M.C.L.S., iar dacă această titulatură în caz extrem, trebuie redată în extenso, e obligatorie grafierea cu majuscule — ceea ce scuteşte de precizarea cuvintelor care se scriu cu literă mare şi care cu literă mică.

Acesta este cadrul general în care acum trebuie să inserez evoluţia mea profesională şi pregătirea individualităţii mele pentru viaţă. La U.M.M.C.L.S am fost angajat ca funcţionar la un serviciu special. Bineînţeles, că ar fi fost o imprudenţă ca să fiu numit aşa. Din raţiunea de a nu direcţiona comprehensibil specificul acestui birou nu i s-a dat un nume ci un număr : biroul cinci, cifră de mijloc, neexpresivă, lipsită de semnificaţie deosebită, ceea ce lasă deschisă posibilitatea justificării existenţei biroului meu prin înzestrarea cu cele mai diverse rosturi. În fapt, eu mă ocup de evidenţa şi clasificarea tuturor intrărilor pe poarta unităţii : intrări în interes de serviciu, interes personal, interes obştesc, interes ştiinţific, literar etc. Apoi un alt registru îi arăta pe intraţi categorisiţi după vîrstă, sex, provenienţă socială, provenienţă regională sau loc de muncă, după apartenenţa religioasă, după numele celui vizitat, după număr la pantofi, la ochelari şi la apartament, după culoarea părului şi aşa mai departe. Apoi aceste date erau transformate în cifre, procente şi raporturi, în grafice. După cum se poate

constata, biroul 5 înmagazina o inteligență destul de isoscelă și o enciclopedie de dimensiuni hașdeene.

Datele primare le aveau din birourile de liber acces în interiorul unității pe care le elibera tovarășul

portar Cristescu, un om minunat, dealtfel, ca toți tovarășii din colectivul nostru de muncă. Cristescu e un specialist în materie de poartă. Are un fler extraordinar : dintr-o privire cîntărește pe solicitant și decide dacă trebuie să-i deschidă ușa sau să-l lase să facă operațiunea cu propriile mîini, dacă trebuie să-i spună sau nu „să trăiți" și dacă trebuie și în ce măsură să se plece în fața lui. Avea deprinderile omului de mijloc : în fața unor oameni ale căror intenții încă nu erau identificate, el nu zicea nici să trăiți, nici bună ziua, dar nici nu tăcea, ci dădea mormăia, ceea ce poate să însemne un salut dar și-o înjurătură. Este și un specialist în materie de directori, pentru că el este acela care efectuează primul contact, care prevede timpul cît va sta în funcție și tot el este ultimul om care-l vede, cînd își verifică previziunea și cînd conduce de data asta doar cu privirile — pe ex-director, fără să fie obligat să-i răspundă la salut. De multe ori îi întoarce spatele și fostul conducător înțelege că e liber să treacă, dar altă dată, pentru propriul amuzament îl supunea unei percheziții corporale. Regulamentul de funcționare îi dădea acest drept, iar față de persoanele care nu fac parte din personalul de conducere formalitatea este chiar obligatorie.

Acesta era omul cu care eu conlucram. Știa că *el* dă „pîinea", adică materia primă necesară biroului 5 și asta nu o dată mi-a arătat-o, prin atitudini cu suficiente dovezi de superioritate, dar nu el știa că eu prelucrez *științific* datele furnizate de el în forme primare, și asta mă făcea să mă consider superior lui.

Într-o zi, a venit la biroul meu o tovarășă de la biroul 9. Nu era nici zi nici seară. Așa că i-am lăsat inițiativa :

— Bună ziua, mi-a zis ea voioasă și destul de hotărîtă, cel puțin atît cît să mă facă suspicios. M-am bucurat sincer, dar am rămas circumspect :

— Tocmai asta voiam și eu să vă spun : bună ziua ! Dar dacă ați hotărît dumneavoastră așa... e mai bine.

— Spuneți-mi, vă rog, concediul unde-l petreceți, la munte ? — m-a întrebat ea.

— Mda ! — i-am răspuns, în așa fel ca să înțeleagă un jumătate de „da“ și un jumătate de „nu“.

— Sau la mare ?

— Ah ! — am aprobat extaziat, dar cu posibilitatea de a se înțelege și o respingere indignată, la caz de nevoie.

— Sînteți cam nedecis...

— Eu nu iau hotărîri de unul singur. E riscant !

— Nu vă place muzica ușoară ? De ce ați oprit tranzistorul ?

— Nu știu.

— Nu știți ? Cum vine asta ?

— E mai bine să nu știu, pînă ce nu aflu dacă-i place sau nu colectivului. (Ea desigur că a înțeles prin colectiv directorul unității.)

— Abba, de pildă, nu vă place ? Sau ce spuneți despre surorile Baccara ? Cred că vă plac...

— Hm !...

Fata a notat ceva într-un carnet, dar eu m-am repezit s-o opresc, fiind lezată, de data asta, dexteritatea mea de a răspunde în doi peri, a precizărilor scăldate în zona interferențelor noționale.

— Stai, tovarășă, nu scrie ! Ce, am zis ceva ? Am zis „hm“. Asta nu înseamnă de fapt, nici da, nici nu.

— Dar dumneavoastră nu aveți păreri ?

— Una singură : să n-am păreri ! O dată am avut și eu o părere și-mi era frică să nu mă ducă la frizerie.

— De ce ?

— Să mă radă adică !

— In cazul surorilor Baccara vă puteți spune deschis părerea ; nu au pe nimeni aici la noi.

— Daa ?! Deci de-aceea nu-mi place mie cum cîntă !

— In școală ați fost un elev silitor ?

— Hm-hm !

— „Hm" de cîte ori ?

— De ce intrebați ? Credeți că s-ar putea interpreta în vreun fel anume... așa neplăcut ?...

— Nu, dar... pentru precizie.

— Scrieți de două ori, dar pe răspunderea dumneavoastră. N-aș vrea să atrag atenția asupra mea. Sînt cuminte, stau în banca mea, semnez condica în fiecare zi, n-am păreri...

— Ce scriu aici : „da" sau „nu" ? Păreți cam versatil, dar asta nu constituie un impediment.

— Știu eu ! Nici „da" nici „nu". Faceți o medie. Mijlocul... E mai sănătos — i-am răspuns ca să ies din starea de pendulație.

— Ați suferit de mijloc ? Spuneți-mi, unde vreți să faceți concediul. La mare ? La munte ? Vă place apa sau uscatul ?

— Mai bine faceți o medie : adică nămol.

— Amara e bine ?

— Știți, m-ați luat puțin pe nepregătite. Îmi trebuie un timp de gîndire.

— Atunci luați-vă concediu și vă veți gîndi în liniște.

— Bine ziceți !

— Și unde ați vrea să faceți concediul, la munte sau la mare ?

— Mda !

Simțisem cu just că tovarășa nu venise la mine de grijă pentru concediul meu, deși nu s-ar putea spune că altceva decît atenția pentru mine a adus-o la biroul 5. Cînd m-am întors din concediu, am fost chemat la biroul 9 și am dat iar ochii cu ea.

— Luați loc, vă rog, tovarășe — mi-a zis ea curtenitor. Ați venit din concediu ? Se vede : aveți o înfățișare refrișată, sînteți cu forțe proaspete, regenerate. De oameni ca dumneavoastră au nevoie zilele noastre...

Nu-mi spunea nimic bun acest exces de politețe, dar să spun drept, nici nu-mi prevestea vreo nenorocire. Ea a insistat :

— Luați loc, vă rog !

Am fost nevoit să ies din mutenia mea.

— Să iau loc ? Locul cui ?

— Locul directorului. Îmi pare bine că eu sînt aceea care a făcut verificarea opiniilor dumneavoastră. Am datoria să vă înmînez decizia și apoi să mă consider subordonată dumneavoastră, cu trup, suflet și entuziasm.

Ca să-mi ascund emoția, mi-am îndreptat fața spre fereastră, cu care ocazie am avut și confirmarea : tovarășul portar Cristescu îi făcea fostului director semne repezite cu mîna să evacueze locul și să lase liberă trecerea. Cînd mi-am întors fața către biroul 9 am vrut să mi se citească pe ea lipsa de surprindere, ca și cînd totul era firesc și investirea mea cu marea încredere, concretizată printr-o substanțială diferență, în plus, la salariu, constituie ceva ce mi se cuvenea. Tovarășa a citit bine asta pe fața mea, s-ar putea zice că avea studii de specialitate în astfel de lecturi, pentru că-mi spuse :

— Aveți stofă ! Vă felicit !

La noua mea funcție am simțit nevoia unui consilier. L-am ales pe Cristescu. L-am desărcinat de problemele de poartă și i-am dat sarcina să recruteze un om de încredere pentru biroul 5.

— Un om de încredere ziceți ? Îl veți avea.

Mi-a adus un surdo-mut-nevăzător.

Unde a fost el mai puțin inspirat a fost în cazul alegerii unui înlocuitor al lui, la poartă. Așa, noul portar a lăsat să intre o persoană care ne-a pus pe gînduri, — și numai gînduri nu ne-au trebuit nouă.

— Cu ce se ocupă unitatea dumneavoastră ? — m-a întrebat el.

— De ce mă întrebați ?

— De curiozitate.

Am fost nevoit să-i spun titulatura completă a unității.

— Puteți să-mi arătați și mie un produs din fabrica dv.

— Noi nu ne ocupăm de fabricare, ci numai de comprimarea maselor macroporice, așa cum și numele arată.

— Arătați-mi un produs macroporic comprimat de dumneavoastră.

— Noi sîntem unitate de proiectare, nu de producție !

— Arătați-mi un proiect !

— Sîntem în faza de studiu...

În urma acestei insolite vizite, am organizat, cum se spune, un trombozion care a ajuns la concluzia că tasarea terenurilor macroporice utilizate la construcții de drumuri sau la fundația clădirilor să nu se mai execute cu maiul. Am obținut și o hotărîre în acest sens. Prima realizare a fost înlăturarea șocurilor pe care le produc maiele asupra te-

renului. Mai greu ne-a fost să indicăm cu ce anume să fie ele înlocuite. Dar în acest domeniu am rămas în continuare în faza de studii.

Dar asta n-a fost nimic. Persoana aceea indiscretă iar a venit. De data asta a venit cu o petiție prin care cerea o adeverință că doi ori doi fac patru. Petiția a fost supusă, conform uzanțelor, lui Cristescu. Acesta era pe cale s-o și rezolve, astfel că a prezentat-o la mine cerîndu-mi să-i semnez hîrtia.

— Ce trebuie să semnez, Cristescule !?

— O chestiune simplă, tovarășe șef. O hîrtie prin care adeverim că doi ori doi fac patru. Simplu, precis și adevărat : doi ori doi, patru !

— Ia stai, Cristescule, de ce să ne pripim !? Stai să judecăm, să ne mai consultăm !...

Într-adevăr, Cristescu rămăsese cu o pripeală endemică însușită din perioada cînd făcea munca de portar. În acel sector era justificată, nevoit fiind de aglomerația solicitanților, să fie expeditiv. Dar acum, cînd este consilier și are suficient timp pentru studierea soluțiilor, procedeul îmi pare desuet și chiar plin de riscuri.

— Vă rog să aveți încredere în mine, tovarășe șef : doi ori doi fac patru. Pe cuvînt !

— Cristescule, ți-am spus : nu-te-pri-pi !

— Tovarășe șef, dacă aveți îndoieli, dăm o adeverință prin care spunem că doi ori doi nu fac patru.

— Ai tu curajul ăsta, Cristescule ? Eu nu-l am. Nu pentru că aș fi lipsit de spirit de răspundere, dar dacă ni se cere, după un astfel de act, să spunem cît fac anume, dacă nu patru ?! Că trebuie să punem răul înainte, nu ? Ne putem lua noi răspunderea că doi ori doi fac cinci, sau paișpe, sau optzeci și unu ? Hei, ce zici, nu merită să reflectăm ?

— Atunci, hai să reflectăm, tovarăşe şef!

— Hai! Să nu uităm că numai doi ori doi fac patru. Şi doi plus doi fac tot patru. Ce ai de zis de asta?

— Mă puneţi pe gînduri, tovarăşe şef! Acum pentru că aţi reflectat dumneavoastră, daţi-mi voie să constat că şi unu şi cu unu şi cu unu şi cu unu tot patru fac.

— Păi vezi că problema se complică! Ce zici, nu este de datoria noastră să vedem ce se ascunde în treaba asta? Nu trebuie să vedem cine-s ăştia care fac patru? — şi încă unul şi unul!

— Dar să mergem mai departe, tovarăşe şef! Dacă adîncim problema şi o vom însoţi şi cu aplicaţii practice, vom constata, de pildă, că trei cîini plus un cîine fac tot patru.

Cristescu se străduia să-şi depăşească şeful. Dar nu i-a mers.

— Iată, deci, că doi ori doi nu deţin în exclusivitate soluţia pentru patru. Şi unde mai pui că se poate face constatarea că avem un cîine în plus şi riscăm să fim luaţi la întrebări: de ce nu economisim unu?

— Atunci, tovarăşe şef, dăm o adeverinţă prin care arătăm că doi ori doi fac trei cîini, să zicem cîini ciobăneşti, adică amplasăm acţiunea într-o stînă.

— Da, măi Cristescule, dar nu trebuie să exprimăm chestiunea chiar aşa de clar. Scriem că „ar putea face trei, pentru că se pare că unul latră în plus, deşi asupra acestei chestiuni rămîne să mai“ etc..., etc... etc...

— Exact, tovarăşe şef, foarte exact!

— Nu e exact, Cristescule! Ţi-am mai spus: să nu te pripeşti! Ştim noi care anume e în plus, care din cei patru?

— Nu știm !

— Păi vezi ! Și dacă vine cineva și constată că nu e nici un plus ?

— Atunci, redactăm o adeverință în care spunem că cinci minus unu fac patru. Și cu asta sîntem acoperiți : l-am lăsat în lanțul lui pe cîinele care era în plus, și în același timp, am înlăturat unul care era deja în plus și polua stîna din punct de vedere sonor. O să moară de necaz tovarășu Lambru cînd o vedea la ce soluție am ajuns.

— Lambru ? Ce amestec are Lambru în povestea asta ?

— Păi pînă să vin la dumneavoastră, am fost la dînsul, că am vrut s-o iau ierarhic.

— Și de ce n-a semnat Lambru hîrtia ?

— I-am dat-o, s-a uitat fix în ochii mei și mi-a zis : „Cristescule, că așa îmi zice dînsul, ca și dumneavoastră — Cristescule, eu nu sînt aici ! Ai înțeles ?" Și a plecat „pe teren", iar eu m-am dus la tovarășul Blidaru.

— Și Blidaru ?

— A spus că problema-l depășește si m-a fotbalizat la dumneavoastră. Acum, să vedem, de aici, dumneavoastră, cui mă pasați...

— Gata, m-am prins ! Aici e o șopîrlă. Lambru și Blidaru m-au criticat într-o ședință că n-am curaj să semnez că doi ori doi fac patru. Iar acum vor să facă proba. Bun ! Atunci ia și scrie ce dictez eu...

— Scriu !

— „Circulară. Se constată că în cadrul unității noastre sînt unii tovarăși lipsiți pînă într-atît de spirit de responsabilitate, încît nu au curajul să ateste în scris un adevăr evident, cum ar fi acela că doi ori doi fac patru. Asta e ciorna. O bați la mașină și să mi-o aduci la semnat !

Această problemă a fost dezbătută nu într-un simplu dialog, așa cum este redactată aici, ci am trecut cu ea și în anul următor. Cînd a venit Cristescu să semnez circulara eu eram în concediu.

Aici am făcut o greșeală care m-a costat : cînd am plecat n-am luat cu mine fotoliul. Așa că atunci cînd m-am întors la treabă, refrișat și cu forțe împrospătate, nu l-am mai găsit. Ce e drept nici sediul unității n-a mai putut fi găsit. Firma s-a găsit, dar nu mai era nevoie de ea, pentru că pe locul acela se făcuse, între timp, o demolare, iar echipa de constructori lucra pentru ridicarea unui bloc de locuințe. Eu i-am văzut tasînd terenul de fundație, care teren avea o structură macrosporică. Comprimarea o executau cu maiele și le simt șocurile și acuma...

Secretul

Pentru astronomie am avut o pasiune hipnotică. Cînd intram în servici și îmi luam luneta în primire aveam o dragoste de muncă pe care o găsești numai la debutanți. Alți astronomi sînt găsiți noaptea dormind, eu n-am primit niciodată vreo admonestare în această privință. Niciodată n-am lipsit, n-am chiulit n-am dormit, nici măcar n-am ieșit pe culoar ca să fumez în timpul nopții.

S-a întîmplat să fiu din fire un om curios. De aceea îmi iau în primire luneta și mă uit în cîte o planetă sau în cîte o stea cum se uită un șef de per-

sonal într-un dosar, cum se uită o clevetitoare în ograda vecină, cum se uită un copil pe gaura cheii. Ca să fiu sincer, atît de curios sînt, cînd îmi îndrept luneta către cer, încît scrutez universul cu o indiscreție de o intensitate egală cu toate celelalte trei la un loc. Cînd urmăresc o stea parcă sînt hipnotizat, parcă aș fi și eu acolo, iau parte sufletește la orice eveniment ce se petrece în cosmos. Din această cauză, precum și din lipsa unui spirit critic, exterior respectivului eveniment sau a unei oricît de puțină capacitate de apreciere imparțială în fața unei stări de lucruri din Univers, există multe rezerve asupra priceperii mele profesionale. În schimb sînt mereu prezent la lucru chiar înainte de ora începerii programului. O singură dată, anume atunci cînd a fost o scurtă pană de curent și cînd n-au circulat tramvaiele, eu am venit la servici la fix, altfel întotdeauna am venit cu cel puțin o jumătate de oră înainte și am plecat dimineața cînd m-au evacuat femeile de servici pentru a face curățenie. Dar atunci cînd i-am spus că l-am auzit pe Eminescu recitînd poezia „La steaua" șeful mi-a făcut referat că sînt incapabil, că habar n-am de matematică și fizică, și că, în concluzie, în meserie nu dau satisfacție. Dar pentru că pînă acum n-a apărut o lege prin care să se încuviințeze concedierea din instituție a proștilor, ci numai a celor care lipsesc nemotivat, eu am rezistat ani de-a rîndul nestingherit. Cînd i-am spus șefului că am descoperit o planetă locuită, cînd am furnizat și cifra populației — doi inși vecini care se pare că se iubesc mult, sau că, dimpotrivă, au ceva de împărțit între ei — mi-a spus că astronomia nu se ocupă cu diferendele sau buna înțelegere dintre oameni, ci doar cu același gen de relații dar la scara cosmică, adică, altfel zis, cu interdependența dintre

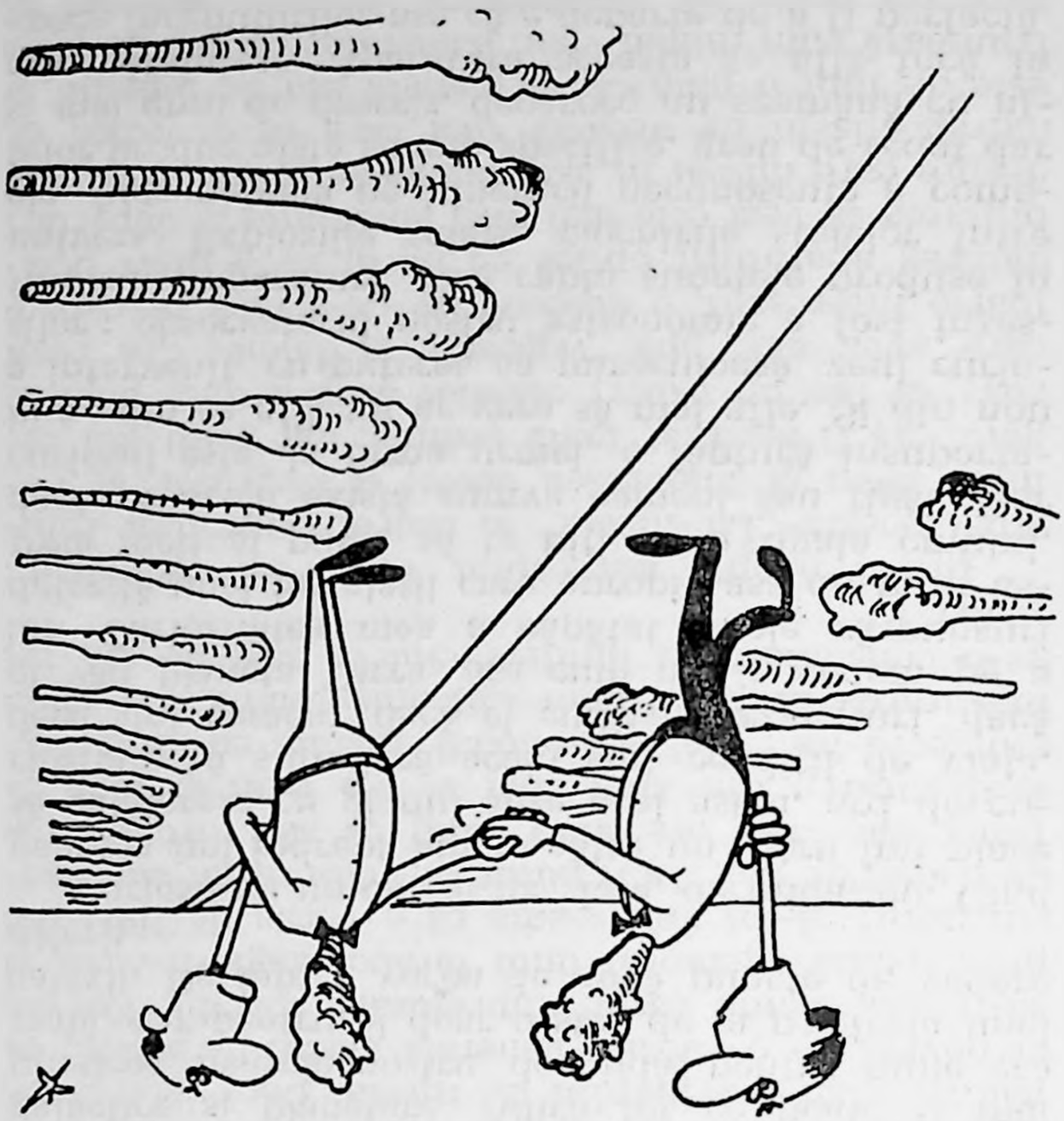

stele, planete și sateliți. Ceea ce mă nemulțumea aici erau tocmai modul prea rece de a privi astrele. Pentru mine ele înseamnă curiozitate neastîmpărată, poezie, filozofie. Privindu-le, noaptea eu mă simțeam un turist în cosmos și turismul își are o poezie a sa. Pe șeful meu însă îl interesau numai distanțele între astre, mișcările pe care le descriau în imensul vid al universului și categorisirea în diferite sisteme galactice și planetare. Adică tot ce poate fi mai plicticos. Soarele nostru, de pildă, pentru mine era viață, dar pentru el doar o stea de la periferia unei galaxii. De fapt e vorba de două puncte de vedere diferite.

Curioșii au un dar al lor. Iată, de pildă, eu. Cînd noaptea îmi îndrept luneta către un astru îmi place să călătoresc cu gîndul spre acel astru, ard de curiozitate să știu dacă acolo sînt condiții de viață, dacă sînt oameni, dacă ei cultivă zarzavaturi, dacă ei văd planeta Terra, așa cum noi o vedem pe a lor. Curiozitatea mea a căpătat unele răspunsuri datorită unei instalații care apropie așa de mult astrele încît ai putea să te uiți și în tigaia omului, dacă pe acolo există cumva oameni sau tigăi. Dar curiosul este, la urma urmei, o făptură insuportabilă : din ce află tot ar vrea să mai afle. Și din nou a intervenit, cu puterea sa miraculoasă, zeul curioșilor : observatorul nostru astronomic a fost înzestrat cu o aparatură care capta sunetele produse în univers. Exploziile solare, ciocnirile stelelor între ele, fuga nebună pe itinerarii necunoscute a cometelor produc niște sunete specifice, greu de redat dar și mai greu de descris, deoarece nu seamănă cu nimic pămîntesc. Aparatura aceasta se află încă în epoca începuturilor așa că e departe de a fi perfectă. Prinde sunetele talmeș-balmeș, nu-ți poate indica dacă

un anume sunet pe care îl auzi este produs pe steaua Sirius, pe unul din sateliții lui Saturn sau pe mica planetă Laetiția, dintre Marte și Jupiter, care are un diametru, după cum știți și dumneavoastră, cam cît ar fi distanța Calafat—Videle. Eu, cînd sînt pus pe indiscreții extraprofesionale manipulez astfel aparatul că mai prind și mărturia sonoră a unor evenimente ce au avut loc pe pămînt, pentru că undele, odată produse, rătăcesc prin univers ca o oaie prin pădure cînd s-a pierdut de turmă. Dacă le captezi, ai nevoie de o cultură generală destul de solidă, ca să-ți dai seama căror împrejurări aparțin. Eu am prins odată zgomotul unui tărăboi anglo-francez și am putut să-mi dau seama că e vorba de Războiul de o sută de ani. Aș fi putut să-l descriu în amănunțime, dar cine are atîta timp ca să-i urmărească desfășurarea din ziua cînd el s-a iscat și pînă la stingerea lui ? Noi, astronomii, lucrăm cu unități de măsurarea timpului cum sînt anii-lumină, dar viața ne-o consumăm în limitele cîtorva zeci de ani tereștri.

Într-o noapte am captat vocea lui Eminescu : citea poezia „La steaua" în cadrul cenaclului Junimea. Erau și Maiorescu acolo, și Negruzzi, și Pogor... Aș fi ascultat toată ședința, dar șeful îmi cerusă să fac un raport detaliat asupra unei planete care avea aer, apă, vegetație și faună. Era ceva foarte interesant, o descoperire de-a mea pe care o datorez aparaturii optice cu darul de a oferi posibilitatea să vezi cele mai mici amănunte la depărtări despre care numai în astronomie se poate vorbi. Mă îndrăgostisem de această stea care se dovedise că este de fapt o planetă. O planetă așa de liniștită și frumoasă cum numai visul oamenilor obosiți de atîta evoluție poate să plăsmuiască. Noaptea stăteam și

mă uitam la acest astru căruia eu îi ziceam planeta Steaua Păcii. Este și puțin nonsens acest nume, dar voiam să păstrez amintirea erorii de a fi crezut cîndva că e stea. Îi mai ziceam stea pentru că o descoperisem cam în timpul cînd captasem poezia care călătorea în Univers pe calea undelor, poezia marelui nostru poet intrat, la propriu și la figurat, în universal. De fapt, și aparatura care îmi dădea posibilitatea să văd astrele atît de apropiat nu făcea altceva decît să capteze unde vizuale pornite prin univers. Poate că imaginea reală — vorba lui Eminescu — de mult s-a stins în drum, cum s-au stins și cei din cenaclul Junimii. Fapt este că imaginea planetei era foarte stenică, avea darul să-ți dea o tihnă sufletească și chiar și fizică. După o noapte în care priveam planeta pe care eu o vedeam ca o materializare a păcii planetare, mă simțeam ca după un concediu de o lună la Văratec. Priveam planeta mea cu păduri care parcă-l așteptau pe om să-l fericească. Amănunte mai mari decît o pădure nu puteam să captez, dar eram fericit și cu atît.

Într-o noapte eram cu privirile și cu gîndul la planeta Steaua Păcii, căreia voiam să-i dăruiesc și o biografie. În acest timp prinsesem — pentru a cîta oară ! — ședința cenaclului Junimii. Mă uitam la Steaua Păcii și-l auzeam pe Eminescu recitînd :

— La steaua care-a răsărit
E-o cale atît de lungă...

Planeta mi se părea de fapt un gînd. Nu trebuia să uit că sînt cu picioarele pe pămînt : era doar un gînd despre pace...

— Că mii de ani i-au trebuit
Luminii să ne-ajungă — recita mai departe Eminescu. Era totuși o speranță a pămîntenilor, care...

— Poate de mult s-a stins în drum

În depărtări albastre

S-o fi stins, într-adevăr, dar acum pămîntenii o văd, deci e posibilă.

Eminescu : Iar raza ei abia acum

Luci vederii noastre

Mi-am desprins puțin ochii de pe lunetă. M-am uitat prin încăpere și am dat de un ziar. Vedem pagina cu telegrame externe, dar poezia lui Eminescu nu-mi dădea răgaz să le citesc mai mult decît titlurile, pentru că aparatul nu avea puterea să-l oprească pe poet, cum ai întrerupe cuvîntarea cuiva într-o ședință și apoi i-ai îngădui să continue. Deci eram la telegrame externe.

— Icoana stelei ce-a murit

Dar n-am vrut să spun asta...

— Încet pe cer se suie

Asta îmi place să cred. Mă uit din nou prin încăpere și iar dau de ziar.

— Era pe cînd nu s-a văzut.

Azi o vedem și nu e

Am constatat că aparatul meu îi face pe marii dispăruți să trăiască în actualitate, iar pe mine să fiu contemporan cu Eminescu. Am zîmbit la gîndul că am fost cu adevărat coleg postum al lui Eminescu. Dacă i-aș spune că am lucrat la corectură la „Timpul" !... Poate că m-ar întreba ceva despre Slavici, despre Caragiale și n-aș ști să le spun cînd au murit. Ignorantă colegialitate ! Dar vocea curge imperturbabil și imuabil, ca ceva ce a intrat în legile universului :

— Tot astfel, cînd al nostru dor

Pieri în noapte adîncă...

Fir-ar el să fie de ziar, cine mă puse să-l privesc !?

— Lumina stinsului amor

Ne urmăreşte încă.

Clasicii sînt clasici ! Sînt ca vinul : cu cît se învecheşte cu atît prinde arome noi.

Curînd aparatura noastră a fost mult îmbunătăţită. S-a ajuns să prindem amănunte mai... amănunţite. De pildă, dacă pe o planetă ar exista oameni i-am putea vedea. Şi încă ceva : se reuşise să se sincronizeze undele sonore cu cele vizuale, care, după cum se ştie, se propagă cu viteze diferite. Deci am putea vedea oamenii ce fac şi în acelaşi timp şi auzi ce vorbesc. Extraordinar ! Cîte fapte sau cataclisme cosmice şi istorice nu se vor putea reconstitui !

Dar tot scormonind cu privirile şi cu urechile prin planeta pe care o botezasem Steaua Păcii, văd deodată un fel de om. A doua noapte mai dau de unul. Colindau prin pădure, tăiau crengi şi apoi lucrau ceva la ele. Parcă ar fi fost sculptori în lemn şi gravau nişte beţe. Aparent, o îndeletnicire paşnică şi lăudabilă. Oricît m-am străduit să dau şi de un al treilea individ, n-am reuşit. Îi priveam, dar ei nu ştiau că-i privesc, habar nu aveau de existenţa mea. Iar eu eram curios şi indiscret ca o femeie însărcinată. Astrul despre care este vorba este locuit (sau era) numai de doi oameni. Cel puţin aşa îmi arăta aparatura mea. În afară de ei nimic nu există, şi nu contează pe această planetă. (Vorbesc la prezent deoarece n-am reuşit să stabilesc dacă sînt imagini stinse în depărtări albastre sau contemporane cu mine.) Cei doi locuitori se numesc unul Alfa şi cu el începe lumea, iar celălalt Omega şi cu acesta se termină lumea. Cel puţin aşa se numesc între ei cînd vor să-şi comunice ceva. Sînt vecini cu casele şi nu-i desparte decît un meridian. Şi îi mai desparte ceva : sentimentele de bună vecinătate. Ne-

avînd ce face, ei se îndeletnicesc cu aruncarea privirilor unul în curtea celuilalt. Într-o zi Alfa i-a zis lui Omega :

— În grămada ta e un ciomag mai mult decît la mine.

Nu puteam să-mi dau seama cum a reuşit el să deducă acest lucru, că erau înţeleşi între ei să nu care cumva să treacă unul în ograda celuilalt şi să numere ciomegele. Dar fiecare se experimentase în cîntăriri cu privirea. Niciodată nu greşeau. Alfa l-a anunţat pe Omega, peste meridian, că vrea să stea de vorbă cu el. Omega i-a răspuns că bucuros acceptă propunerea. Am urmărit întîlnirea lor. Cum s-au văzut s-au îmbrăţişat, s-au poftit la masă, au mîncat şi au băut împreună, au glumit, s-au stropit cu sifon şi după fiecare treabă din asta se îmbrăţişau. Se serveau cu ţigări şi se îmbrăţişau, mîncau pufuleţi şi se îmbrăţişau, se lăudau între ei şi iar se îmbrăţişau. Apoi s-au apucat să vorbească. Unul vorbea, celălalt dormea, cînd termina de vorbit îl scula ca să se îmbrăţişeze apoi se apuca celălalt să vorbească şi... Ei vorbeau amîndoi despre acelaşi lucru : despre tradiţia bunei lor înţelegeri. La sfîrşit au şi semnat o hîrtie prin care se jurau că vor fi prieteni, s-au îmbrăţişat, a trecut fiecare în curtea lui şi s-au pus pe confecţionat ciomege. Despuiaseră pădurile, iar lor le părea rău că planeta sărăceşte în umbră şi verdeaţă, dar ei făceau ciomege mai departe, cu un zel nemaivăzut. L-a întrebat Omega pe Alfa :

— Pentru cine le faci toate astea ?

— Pentru apărarea mea, i-a răspuns Alfa.

— Impotriva cui ?

— Impotriva duşmanului ! La fel l-a întrebat şi Alfa pe Omega şi la fel, dar absolut la fel, i-a răspuns şi el.

Mi-a fost imposibil să aflu numele dușmanului. Să-i arzi la deget cu țigara și n-ar fi scos o vorbă de ocară unul impotriva celuilalt. Pînă la urmă, au făcut atîtea ciomege (lungi, scurte, subțiri, groase, cu capetele ghituite sau ascuțite) încît nu mai aveau unde să le pună. Așa că s-au întîlnit iar și au hotărît să reducă producția de ciomege, din lipsa spațiului de depozitare și după ce s-au îmbrățișat de cîteva ori, a plecat fiecare la casa lui și au început să confecționeze ciomege cu trei capete, pentru că ceea ce ocupa spațiu mult era ciomagul propriu-zis și nu capetele lui. Cînd s-a ajuns la ciomagul cu cinci capete s-a cîntat și un song despre pace și amiciție. Intr-adevăr, nu e de ici de colo un ciomag din care poți să dobori de sute de ori locuitorii planetei și încă să te mai lauzi că pentru o asemenea performanță aici nu se utilizează toate capetele unui ciomag. Dar ce fac cu atîtea ciomege n-am putut să înțeleg. Aveam impresia că asist la un spectacol, „Scaunele" de Eugen Ionescu. Vă aduceți aminte, nu ? Un ins adună atîtea scaune într-o încăpere încît nu mai are pe unde să treacă și nici măcar unde să stea. Este sufocat de scaune ca Alfa și Omega de ciomege. Planeta lor are mai multe ciomege decît oameni și decît mîini, decît măsele în gură și chiar decît fire de păr pe cap.

— Pentru echilibru ! — și-a zis — Omega în sinea lui ca un filozof...

Mi se pare că acest astru este guvernat de principiul echilibrului : dacă Alfa își lungește gardul către sud, Omega face același lucru către nord ; dacă unul se ridică în aer, celălalt intră în pămînt, dacă unul își mută umbra spre stînga, celălalt o mută către dreapta. Bineînțeles că în acest timp ciomegele

erau în plină evoluţie : de comun acord făceau ciomege cu lame, ciomege cu aprinzătoare în vîrf, ciomege scurte cît o mînecă sau mai lungi decît diametrul planetei, ciomege de tot felul, unele chiar opere de artă, dar, bineînţeles, păstrîndu-le caracterul lor de bîtă şi nimeni nu cred că ar vrea să se confrunte cu un astfel de ciomag. În acest timp frumoasele lor păduri dispar văzînd cu ochii. Atîtea sacrificii pentru a păstra principiul echilibrului nu se fac nici cînd e vorba de patru miliarde de oameni. N-am înţeles însă cînd îşi comunică ei gîndurile că la fiecare întîlnire mai mult se îmbrăţişează, mănîncă, beau şi cîntă. Pînă la urmă m-am lămurit eu că ei cînd se îmbrăţişează n-o fac din dragoste, ci ca să-şi spună la ureche vorbe de ocară, să se ameninţe şi să se înjure. Odată, cu ocazia unei îmbrăţişeri l-am auzit pe Alfa dînd un chiot ca din gură de şarpe. Se întîmplase ca Omega să-l muşte de ureche. Bineînţeles că ei şi-au spus că de fapt a fost un chiot de bucurie. Pentru păstrarea echilibrului au stabilit că şi Alfa să-l muşte de o ureche pe Omega. Concluzia ce s-a impus a fost că trebuie să se întreacă în mărirea numărului de ciomege raportat număr de pulsaţii pe minut. Aşa că îi vezi mai tot timpul cum îşi iau pulsul cu o mînă, iar cu cealaltă lucrează ciomege. Ar putea ca în locul acestei întreceri belicoase, să iniţieze una de distrugere a ciomegelor, pe acelaşi principiu al echilibrului. Dar eu sînt de pe altă lume şi nu pot să comunic cu ei. Dar parcă mi-au receptat gîndurile. Într-o zi s-au jurat cu mîna pe inimă că respectiva competiţie în confecţionarea ciomegelor nu este decît o întrecere în scopuri paşnice. În momentul cînd relatez acestea, întrecerea continuă !

(Bine a zis cine a zis, precum în cer așa și pe pămînt ! Autenticitatea povestirii aș putea-o garanta sub jurămînt. Și dacă lucrurile stau astfel, ce rost mai are să fiu măcinat de curiozitate ? Renunț la indiscreții din moment ce voi afla numai secretul lui Polichinel. Îmi cer pensionarea.)

Revendicări

Tovarăşe autor,

Subsemnaţii Vasile Ciupitu, de profesiune frizer, cu domiciliul permanent în strada Parfumului nr. 1 şi Martin Lacrimă, ospătar, cu domiciliul în strada Dealul Zorilor vila nr. 15, ţinem să vă comunicăm următoarele :

V-am citit opera dumneavoastră satirică şi vă felicităm sincer pentru realizarea artistică ! În ceea ce priveşte eficacitatea satirei dumneavoastră, avem cuvinte de laudă exprimate numai la superlativ. Datorită scrierilor dumneavoastră, colegii noştri de muncă au devenit mai subtili şi mai ingenioşi. Ne permitem să ilustrăm cele afirmate prin cîteva cazuri.

În urma foiletonului dumneavoastră, care îşi propunea demascarea tentativelor dezonorante ale clienţilor frizeriilor, clienţi ce nu se dau înlături de la cele mai odioase şi condamnabile metode, mergînd pînă acolo încît introduc în buzunarele slujitorilor igienişti aşa zisul bacşiş, aflaţi, tovarăşe autor, că părţile jignite, adică frizerii, chiar de a doua zi de la apariţia materialului, au pus, fiecare la locul lui

de ras, tuns şi frezat, un afiş cu specificaţia : JOS BACŞIŞUL ! Şi, într-adevăr, jos, la picioarele scaunului şi ale clientului s-a instalat cîte o casetă în care se depune ceea ce, printr-un neologism de origine orientală, ne poluează vocabularul, se numeşte „bacşiş".

Vasta dumneavoastră operă prin care vă ridicaţi vehement împotriva notelor de plată umflate, a lipsei de gramaj, a apei în paharul de gin, a ceaiului în coniac şi alte băuturi scumpe, cum ar fi whisky, Campari etc.... trebuie să ştiţi că nu veţi mai găsi un ospătar care să facă greşeli de adunare la notă, decît dacă este cumva un prost, dar cum o asemenea persoană nu se angajează în comerţul de stat, graţie serviciilor care efectuează sau aprobă angajările — sîntem siguri că orice caz de această natură este de domeniul greşelii naive sau, dacă nu, oricum a raritătilor. Nici apă în vin, în gin, în etc.... nu mai pune nimeni. Acum se pune votcă în gin, coniac în whisky, bitter în Campari etc.... Reuşim să efectuăm acest lucru cu o dexteritate medicală pentru că, spre a nu strica bunele impresii ale clientului asupra sticlei nedesfăcute, păstrată în raft cu capsula ei originală, noi, am utilizat seringa pentru a extrage elixirul cel scump ca şi pentru a umple golul creat cu unul mai ieftin. Celelalte băuturi autohtone sînt curate, fiţi fără grijă — curate, adică aşa cum pot fi curate băuturile scoase din laboratoarele, distileriile şi pivniţele M.A.T. N-are rost să riscăm cu apă de circa zece lei la litrul de băutură, cînd se poate cumpăra pe cale particulară băutură şi de la Alimentara şi apoi revinde oficial la tejghea, de unde rămîn circa 20—30 de lei la litru. Cît priveşte berea, de ce să fie servită sub semn cînd butoaiele de bere vin de la fabrică cu un plus de 20—30 hal-

be ? Lipsă la gramaj la porțiile de mîncare ? Treaba asta a dispărut chiar și din amintirile noastre. Normele comerciale în vigoare ne scad atîtea perisabilități încît dacă ar fi — toate și strict — aplicate ar însemna ca statul să ne fie permanent dator. Și apoi, ați încercat să nu fierbeți îndeajuns carnea ? Încercați și o să vedeți cîte plusuri obțineți. Dar să lăsăm asta. Să vă spunem la ce „finesuri" s-a ajuns în comerțul efectuat de noi. Peștele, de pildă, se servește, după ce clientul și-l alege viu din bazin și după ce este cîntărit în fața lui. Cine poate bănui aici vreo posibilitate de necinste ? Nimeni. Adică nimeni în afară de cei care, înaintea cîntăririi sau chiar a aruncării peștelui în bazin, au introdus în burta lui apă cît încape, cu ajutorul unei seringi (nu seringa de la băuturi, ci una cu o capacitate mai mare). Nici cei mai savanți ichtiologi n-ar fi imaginat un astfel de procedeu, așa este, tovarășe scriitor satiric ? Desigur că sistemul acesta s-ar putea aplica și la carnea de porc sau vită, dar pînă acum clienții noștri nu au cerut să le servim un porc sau un bou întreg. Dacă vor dori acest lucru îl vom face cu multă plăcere și, dacă va fi nevoie, vom apela și la experiența celor de la întreprinderea pentru colectarea animalelor — experiență verificată în decursul multor ani.

O primă concluzie ce se impune este aceea că literatura pe care ați produs-o ne-a ajutat mult în muncă, ne-a făcut mai subtili în procedee și chiar mai veseli, lucru rar reușit din partea satirei și umorului.

Acum, să trecem la o altă problemă, anume la paternitatea operei dumneavoastră. Incontestabil că dumneavoastră ați scris-o și de la început v-am felicitat pentru felul meșteșugit în care ați pus pe

hîrtie faptele... Dar, care fapte ?! Ale cui fapte ?! Sînt ele produsul experienței sau fanteziei dumneavoastră ?! Nu ! Ele sînt ale noastre, ne recunoaștem în descrierile dumneavoastră ca într-o oglindă de Murano. Fără noi, această literatură n-ar exista. Ținem pe umerii noștri o vastă operă satirico-umoristică, dar, în ceea ce privește drepturile de autor, trebuie să recunoașteți că ele v-au aparținut în totalitate dumneavoastră și numai dumneavoastră.

Vă aduceți aminte, cred, de schița aceea intitulată „Trei lei rasul, cinci lei să trăiți-ul"... Ei bine, subsemnatul frizer, am luat atunci 5 lei, iar dumneavoastră ați încasat pe schiță 580 lei. Trebuie să recunoașteți că aceasta numai echitate nu se poate numi. Apoi, dumneavoastră, după un timp ați publicat schița într-o altă revistă, schimbînd doar un nume, două, și de atunci o tot republicați, cînd schiță, cînd foileton, cînd scenetă — numai libret de operetă n-ați făcut din ea. De curînd, am văzut-o și în volum.

Vă aduceți aminte de cronica aceea rimată a dumneavoastră, adică a noastră, intitulată „Vine, vine și s-a dus" ?... E vorba acolo de subsemnatul ospătar. Ați încasat 400 de lei pe ea, plus un premiu de 5 000 de lei, acordat de Asociația combatanților acerbi în acțiunea de stîrpire a necinstei. Iar acum, deschidem volumul I al operelor dumneavoastră definitive. După cum vedem, alergați după o notorietate eternă și după nemurirea drepturilor de autor. E bine asta, dar numai justiție nu se poate numi ! Să știți că în urma foiletonului dumneavoastră „O mînă spală pe alta și inventarul pe amîndouă", eroul materialului a fost deferit justiției. Dumneavoastră ați luat 300 lei drepturi de autor, plus o avansare de 500 lunar. Ați face bine să-i

plătiți măcar avocatul bietului om, ajuns acum în situația să vîndă una din cele două mașini pe care le are.

Dar să vă spunem precis ce vrem. Ei bine, dreptate vrem! Recunoașteți și dumneavoastră că nu este normal ca tocmai noi, care determinăm 90 la sută din literatura satirică, să fim văduviți de drepturile bănești de autor. Cunoscînd dorința dumneavoastră de popularitate, v-am putea cere să rămîneți cu gloria literară, iar nouă să ne cedați onorariile. Dar nu, ne dăm seama că pentru a crea trebuie să trăiți, iar ca să trăiți aveți nevoie de bani. Ei bine, cerem ca banii ce-i încasați să-i împărțiți cu noi, pentru că noi v-am inspirat întreaga dumneavoastră operă și tot noi v-am furnizat faptele cu toate întortocherile lor, făcînd din proza și versurile dumneavoastră o literatură atît de atractivă. Mergem chiar mai departe cu înțelegerea noastră și vă spunem că nu avem nici o pretenție asupra drepturilor de autor ce decurg după decesul dumneavoastră — deces pe care, din motive lesne de înțeles, vi-l dorim a fi cît mai întîrziat, în care scop vă recomandăm să consumați cu încredere produsul „Gerovital" și să evitați mesele la restaurant. De altfel, credem că nici moștenitorii dumneavoastră nu prea sînt siguri că vor încasa un leu pe opera dumneavoastră după ce veți fi condus, ca să zicem așa, pe drumul celor drepți.

În caz că nu veți înțelege justețea cererii noastre de a ne restitui parte materială ce ni se cuvine în calitate de coautori ai operei dumneavoastră satirico-umoristice, ne vedem siliți să nu vă mai furnizăm nici un subiect. Nu vom mai lua bacșiș, vom fi corecți în serviciul nostru, vom fi politicoși, vom servi cu ocaua lui Cuza. Noi avem ceva rezerve și

ne putem permite să fim cinstiți chiar și zece ani în viitor. Tocmai de aceea, vă sfătuim ca înainte de a lua o hotărîre, să reflectați serios asupra felului cum vă veți descurca în viitor. După felul, larg, în care vă manifestați atunci cînd ne sînteți client — și ne sînteți destul de des — nu credem că v-a mai rămas ceva pentru a pune de o parte, în vederea unor zile ca cele care vă așteaptă în cazul că vă vom da drumul din brațe.

Pe de altă parte, trebuie să vă amintim că noi sîntem aceia care v-au salvat în situații grele. De cîte ori n-ați avut ce scrie și redacțiile nu vă slăbeau cu telefoanele, în capul dumneavoastră circulau subiecte de satiră de mare răsunet, cu eroi tipici structurați în sfere influente, cu afaceri, abuzuri la propriu și la figurat ?... Dar cînd puneați mîna pe stilou, aveați totuși niște rețineri, așteptați ca subiectul mai întîi să-și rupă gîtul și apoi să scrieți foiletoanele. În acest timp, telefoanele vă tracasau, iar pînă la urmă apelați la clasicul frizer și tot atît de clasicul ospătar. Nu v-am văzut în aceste clipe cu ochii noștri, dar jurați dumneavoastră că nu este așa ?...

E clar că tot noi vă oferim un cîmp de inspirație fertil. Desigur că vă rămîne și soluția de a vă schimba subiectele, de a vă recruta eroii din sferele de care vorbeam mai înainte. Poftiți, faceți-o dacă vă dă mîna ! Este știut că iepurele, vrabia, gîzele, potîrnichia, sînt personaje fricoase. Nu e adevărat, sînt adevărați spadasini în comparație cu autorii de satiră !

Soluția aceasta mai are o variantă : ca din aceste personaje să faceți niște eroi universali, pozitivi pînă în măduva oaselor. Dar cine vă va crede, tovarășe autor ?... Avînd în vedere activitatea anterioară, cînd

noi v-am populat scrierile dumneavoastră, poate că veți determina vreun cititor să dea un ban pe cartea dumneavoastră, dar la următorul volum nu-l veți face s-o cumpere, chiar dacă va cuprinde literatură pornografică, sau veți scrie pe copertă „Carte de rugăciuni". (În afară de cazul cînd lucrarea în cauză a ajuns teză de bacalaureat.)

V-am arătat cîteva motive, care pe orice om cu rațiune l-ar face să nu se îndepărteze de noi, cei care ținem nestinsă flacăra necruțătoare a satirei. Fiindcă fără noi ar dispărea acest gen literar odată cu dumneavoastră, scriitorii de satiră, pe care noi v-am ridicat la rangul de adevărați chirurgi sociali.

În speranța că veți înțelege necesitatea tranșării chestiunii cu noi în mod amiabil și echitabil pentru ambele părți, vă spunem

Să trăiți și poftiți pe la noi !
Ai dumneavoastră devotați . . .

N.B. M-am hotărît să exclud din preocupările mele noțiuni ca bacșiș, evaziuni de gramaj și gradaj, precum și practicile profesionale și extra-profesionale ale coaforilor, ospătarilor et comp. O să-mi plîngeți de milă.

Cuprins

Pretext/ 5
Geografia se învaţă călătorind/ 11
Logodnicul şi plaja/ 17
Umor chinuit/ 20
Un ghid ghiduş/ 23
Turism sentimental/ 26
Vultur pentru o zi/ 29
Unde mergem/ 43
Să-ţi ghicesc în cărţi poştale ilustrate/ 46
Comerţul cu emoţii/ 49
Loz în plic/ 53
Cronică/ 56
Sfatul necuvîntătoarelor/ 66
Un băiat iubea o fată/ 71
Moment solemn/ 72
Un banjou fluieră în prag de toamnă/ 77
Anunţ/ 81
Ora închiderii/ 86
Sfortul ritmat/ 94
Ghinionist/ 98

Divanul/ 105
Obiecte găsite/ 109
Robotul care cîntă/ 115
Ariciul, satira și umorul/ 145
Gînduri împlinite/ 151
Idilă/ 162
În tribună/ 163
Telegrame/ 165
Unde facem Revelionul ?/ 169
Nepot de zmeu/ 173
Curiozitate/ 184
Poveste de Anul nou/ 185
Om te fac/ 193
La ghișeu/ 196
Dialog absurd/ 198
Recăsătorie fulger/ 198
Familia și cosmosul/ 202
Plicurile/ 211
Căldură mare/ 216
Evoluția mea la U.M.M.C.L.S./ 222
Secretul/ 233
Revendicări/ 245

Redactor : FLORENTIN POPESCU
Tehnoredactor : ECATERINA ALBICI

Bun de tipar, 25 februarie 1983
Coli de tipar, 8

Tiparul executat sub c-da nr. 5868
la Întreprinderea poligrafică Galați
B-dul George Coșbuc nr. 223 A
Republica Socialistă România

68/82 80 311

EDITURA SPORT-TURISM

Cum, necum (numai eu știu cum) am scris cartea de față. Rămînea chestiunea titlului. Am înșirat pe hîrtie mai multe titluri de cărți și după ce le-am scris, le-am și citit. Toate mi s-au părut vechi, spuse inaintea mea de mulți și de multe ori. Le-am numărat : erau nouă. L-am ales pe al zecelea : un vers care n-a mai fost spus inaintea mea decît odată. Și incă de cine ! Așa am ajuns la acest titlu : TOATE-S VECHI ȘI NOUĂ TOATE.

ION DIANU

Lei 10